

B A

B. R. V.

1489

M. Alexander
ІМПѢРІРЪ ДАРУРІЛОР.

ла

ЕКЗАМЕНУА ЦЕНЕРАА АА АНУЛУЇ 1837

ІN

КОЛЕЦІКА СФ: САВА ДІН БУКВРЕЩІ.

Преміа

Дат луї

Школар

Пентру аса сілінци ла ІНВЪЦЪТУРА

Печатъ Ефоріі.

BIBLIOTECA
Centrală a „Astrei”
SIBIU

Inv. 223

МЪРИМЪ РОМЯНИДОР

с а њ

Ъ Г Я Р Ъ Д Е С Я М Ъ

СЪПРЯ ПРИЧІНИДОР ЛЪДЪРІІ ШІ
КЪДЪРІІ ДОР

АЕ

М О Н Т Ъ С К І Ъ,

ші

Традъсз дін Французѣше

АЕ

~~7037~~

Станчъ Кзпзцінкнѡл,

Професор Школаделор Націонале

дін

К р а і о в а

1830.

А Н Д І П Р Е Ф А Ц Я .

Тот чїначе мѣ партѣ старѣ чѣ д'акѣм а патрії меле шї амѣ персоналѣ д'а борбі, есте сѣ архт кѣ мѣ сїмцѣ фортѣ хорочїт лѣкрѣнд чева кѣ кондеїдл жн чел маї бѣн оказїон д'а пѣтѣ борбі нещїне де бїне шї пентрѣ сїстїма патрії ноастрѣ, шї д'а лѣдѣ пре чей марї аї нѣмѣдлї фѣр' аї лїнгѣшї.

їн нїч' о алтѣ време пѣнѣ акѣм, н'ар фї фост лѣкрѣ де ом кѣ мїнте, жн цара ноастрѣ, д'а да ла лѣмїнѣ ачѣктѣ традѣчере, сѣ д'а борбі пентрѣ дрепта-те шї ферїчїрѣ де обще; пентрѣ жнток-мїрїле полїтїчешї прїн каре се рїдїкѣ шї се ренаше ѣн нѣм, шї жн сфѣршїт, пентрѣ пѣртѣрїле ачелѣ каре'л дегрѣдѣзѣ шї'л дѣрапѣнѣ кѣ тотѣл шї каре шї акѣм жн-кѣ се маї свѣрколеск п'а локѣрѣ жн па-тріа ноастрѣ, щїї ка нїше омїзї кѣлкате, ка жнкѣ сѣ се маї цїе шї сѣ спрїжїнѣскѣ осїстїмѣ атѣт де пїерзѣтоаре че се бѣкѣ-ра дїн тїкѣлошїа сїмпѣдлї шї прѣ бѣ-нѣдлї хорѣд шї нѣ авѣ алтѣ їмфлѣенцѣ асѣпра лѣї де кѣт нѣмаї ка сѣ'л десподе шї сѣ'л кѣенѣскѣ.

Бѣ арѣнкѣндѣмѣ кѣ мїнтѣ жн вї-тоаре прївѣск патріа шї нѣмѣдл мїеѣ бѣ-

кържнѡсе де о феричіре бреднікѡ д'а фа-
че немѡрїтоаре нѡмеле прѣ лѡдѡцілор
патріоці че реформѣзѡ гѡвернѡл шї алкѡ-
тѡеск о дрѣпѡтѡ констїтѡціе дїн каре ва
наше тот бїнеле че се ащепѡтѡ.

Атр' ачѣетѡ старе дѡр дїт че ле че
саѡ дрмат пжнѡ акѡм, шї е бїне сѡ ле
дїте тоці ка сѡ нѡ рѡзѡ стрѡнепоції шї
сѡ лісе пѡтезе слава атѡнчї кжнѡ еї се
вор бѡкѡра де дорїта дрептате шї прїн
дрмаре де феричіре, шї нѡ партѣ мѡнтѡдї-
тоарелор дрмѡрї д'акѡм. Да ачестѣ, ка дн
пѡмжнѡтѣн шї мѡдѡлар ал нѣмѡдї шї
ал трѡпѡдї політїческ ажѡтат де пѡцін-
теле адмїні че ам пѡтѡт кжѡїга, аш пѡ-
тѣ сѡм дѡд шї еѡ пѡрерѣ ла кжте чева
арѡтжнѡ кѡм с'ар пѡтѣ жнѡмпїна дн
рѡѡ, шї прїн че мїжлоаче с'ар їнѡродѡче
дн бїне жн патріа ноастрѡ, дѡр фїїндѡ кѡ
нѡ маї кѡвжнѡдѡ сїнгѡр нїч одѡтѡ нѡ
фост дестѡл пентрѡ еѡ, мѡ мѡрѡїнеск а-
рѡтжнѡ бѡгѡрїле де самѡ ч'ѡѡ фѡкѡт ал-
ції асѡпра політїчїї Стрѡмошїлор ноѡрї
романїї, каре аплекжнѡдѡсе шї ла ної саѡ
джнѡ прїчїнѡ четїторїлор д'асе гжнѡдї,
вор скрїе шї вор ворбї шї адмнѣлор аче-
лѣ ч'ар фї ворбїт дн Монтескїѡ саѡ дн
рѡссо кжнѡ ар фї трѡїт акѡм жн патріа
ноастрѡ.

Т р а д ѡ к ѡ т о р ѡ л .

Centrala Sibiu.

Nr. 117057

БЗГАРЕ ДЕ ГАМЪ,

асѡпра причинилор жнзлцзрїї
ші кздерїї Романилор.

К а п І.

Деспре жнчепѡла Ромей, шї ржсводеле сале.

Нѡ требѡе сѡ не жнкїндїм кѡ орашѡла Ро-
меї сѡѡ жнчепѡт ка орашлѡе че ведем жн
зїоѡ д'акѡм, де кѡт нѡмаї кжнѡ ачестѡ
вор фї ачелѡ дїн Кржм фѡкѡте пенѡтрѡ
паза жафѡрїлор, тѡрмелор ш'а роѡделор
кжмпѡлѡї. Нѡмїрїле челе веки але челор
маї марї локѡрї дїн Рома доведеск тоѡ-
те асфел де ѡрмарѡ.

Орашѡла нїчї ѡлицѡ н'авѡ, фѡрѡ нѡ-
маї дрѡмѡрїле че се жнтжлнѡ жн тржнѡѡла
поѡте чїнеѡа сѡ нѡмѡекѡ аша.

Каселе ера ашѡзѡте фѡрѡ ржнѡѡглѡж
шї фоѡрте мїчї; кѡчї ѡаменїї афлжнѡѡсе
тот д'ѡѡна ла лѡкрѡ сѡѡ жн сфѡтѡрї об-
щїцї, нѡ ле маї ржмжнѡ време д'апѡтре-
че жн еле.

Къ тоате ачестк зидиріле челе публіче
архтарх нѣмаї де кѣт мѣримѣ Рومی. Дѣ-
крѣріле че аѣ дат ші жнкѣ даѣ пжнѣ жн
зїда д'акѣм ідеа чѣ маї жналтѣ де пѣ-
терѣ еї, саѣ фѣкѣт дїн времѣ країлор,
ші жнкѣ д'атѣнчї жнчепѣсерѣ а зїдї ора-
шѣл чел вечнїк.

Ромѣлѣс ші ѣрмѣторїї сѣї петрекѣрѣ
маї тотѣ адна жн рѣсводе кѣ вечнїї лор
ка сѣ кѣщїце оаменї, фемеї, саѣ мошїї:
еї се жнторчѣ жн ораш кѣ жафѣріле нѣ-
роаделор бїрѣїте, каре нѣ ера алт чева де
кѣт снопї де грѣѣ шї тѣрме де бїте: лѣ-
крѣрї че ле-прїчїндїа о маре бѣкѣріе. Пѣтѣ
жнчепѣтѣл трїѣмфѣрілор, че фѣрѣ дѣп'
ачеа чѣ маї маре прїчїнѣ а мѣрїмеї ора-
шѣлѣї Ромеї.

Орашѣл крескѣ фоарте мѣлат пѣтерїле
сале прїн ѣнїрѣ лѣї кѣ Савїненїї, че ера
ѣн народѣ таре шї рѣсвоїнїк ка шї Аче-
демоненїї дїн каре сѣ трѣцѣ. Ромолѣс
лѣѣ павѣза лор чѣ латѣ, шї лѣсѣ п'а са
че ера мїкѣ шї жн фаца хѣмеї, кѣ каре
се слѣжѣсе пжн'ачї. Шї тревѣс сѣ бѣгѣм
сама кѣ четае фѣкѣ пе Романї сѣ стѣпѣ-
нѣскѣ лѣмѣ, есте кѣчї бѣтѣндѣ тоате но-
роаделе ѣнеле де пѣ алтеле, кѣм гѣса ѣн-
дева нѣравѣрї шї обїчелорї маї бѣне нѣ
маї де кѣт се лепѣда д'але лор.

РЕПЪБЛІЧЕЛЕ Італіі крѣдѣ п'атѣнчі кѣм
 кзлегзтѣрїле че фзчѣ кѣ ѣн країю ал Ро-
 меї нѣ требѣм пззїте шї кѣ ѣрмзторѣа
 сзѣ; шї ачѣста ера ла еле ка ѣн дрѣпт
 ал нѣмѣрїлор, жн пѣтерѣ кзрѣм черѣ,
 ка тоате кжте лѣасе ѣн країѣ ал Ромеї
 сз фїе слободѣ жн зїлеле честѣї лалт, шї
 дїн прїчина аста рзсбоделе нзцѣ тотѣ'ад-
 на алте рзсбодѣ.

Ампзрзція лѣї нѣма, лѣнгз шї пач-
 нїкз, ера фодрте потрївїтз д'а лѣса Ро-
 ма жнтр' о старе дѣ мїнжлок; шї дака
 арфї абѣт жн времѣ ачѣм ѣн пзмжнт
 маї жнтїнс шї о пѣтере маї маре, есте
 жмвѣдерат кз норокѣ еї с'ар фї хотзржт
 д'атѣнчі пѣтрѣ тотѣ'адна.

ѣна дїн прїчинїле норочїрїї сале есте
 шї ачѣста, кз жмпзрацїї еї фѣрз тот
 оаменї марї. мн нїчї о алтз їсторїе нѣ
 се маї гзсѣше ѣн шїр некѣрмат дѣ аша
 кзрмѣїторї шї аша кзпзтанї.

Да жнчѣпѣтѣл Соцїлтзцзрор сжнт кз-
 петенїїле алесе дѣ народ каре жнтокмек
 правїла, шї дѣпз ачѣм правїла есте каре
 фаче кзпетенїїле репѣблїчїї.

Тарчїнїе лѣз короана фзр'а се маї а
 леце нїчї дѣ Сенат нїчї дѣ народ (*).

А-

(*) Сенатѣл фѣчѣ ѣн магїстрат дїн лѣѣн-
 трѣ каре алецѣ пе країѣ, дар алецѣрѣ
 аста требѣла сѣ фїе жнтѣрїтѣ шї дѣ народ.

Ачепѣ аш фаче пѣтерѣ моушенитоаре шѣ
пе сѣне де сѣне стѣпжн. Ачесте дох скѣм-
бѣрѣ фѣрѣ ѣрмате нѣ маї де кѣт де ал-
та атреїа.

Фѣдл сѣѣ Секетѣе, сѣлѣнда пе дѣкре-
циа, фѣкѣ ѣн лѣкрѣ каре маї тотѣ адна
фѣ прѣчина гоаней тѣранѣлор дѣн орашѣле
лор де кѣрмѣре: кѣчѣ норолѣ пе каре о
асфел де фапѣѣ жл дѣщѣпѣѣ ка сѣш сѣм-
цѣ робїа лѣї, хотѣрѣѣѣе тоате жн челе
дѣн ѣрмѣ.

ѣн норолѣ поате сѣферѣ кѣ лезнѣре сѣ
їсе чѣрѣ бѣрѣрѣ нолѣ, де шѣ нѣ ѣїе де се
фаче вѣре ѣн лѣкрѣ пентрѣ фолосѣл обѣїї
дѣн банїї че їсе чере; дѣр кѣндѣ жл не со-
котеѣе прѣн пѣртѣрѣ де а фронт, атѣнчѣ
се пѣтрѣнде де дѣрере шѣ креде кѣ нѣчѣ о
пѣртаре оменолесѣ нѣ сѣ мѣшкѣ пентрѣ ел.

Кѣтѣре ачестѣе есте прѣ дѣвѣрат кѣ
моартѣ дѣкрецией фѣ дѣстѣлѣ прѣчинѣ де
рѣдѣкарѣ рѣвѣлѣцїї че се жнтѣмплѣ: кѣчѣ
ѣн норолѣ мѣндѣрѣ, кѣ а пѣкѣтѣрѣ маї,
жндѣрѣснѣцѣ, шѣ жнкїс жн зїдѣрѣ, трѣбѣе
негрѣшїт, ад сѣ скѣтере жѣгѣл, ад сѣш
домолѣскѣ нѣравѣрїле.

дѣн дох лѣкрѣрѣ трѣбѣлѣ сѣ се жнтѣмп-
плѣ ѣнѣ; ад Рома сѣш скѣмѣе форма кѣр-
мѣрѣ, ад сѣ рѣмѣе о бїатѣ монаршїолорѣ
мїкѣ.

Исторія не аратъ о пїлдж де чега че
 ее жнтжмплж атѣнчї ла Рома, шї есте
 д'а бзга сама кз шї жн зїоа д'акѣм тот
 аша с'ар жнтжмпла, фїїнд кз оаменїї а-
 вжнд ачелѣшї патїмї, де шї прїлежѣрїле
 дїн каре се наск скїмбѣрїле челе марї сжнт
 деосебіте, прїчїніле жнса сжнт тот аче-
 лѣшї.

Хаїрїк VII. країда Бнглїтерїї адзо-
 гз пѣтерѣ комѣнілор ка сз а песе пре чеї
 марї, шї Сервідс Тѣлїдс маї наїнте де
 джнса, жнтїнсе се прїбелегїѣрїле нароуд-
 лѣї ка сз смерѣскз Сенатѣл. Дар наро-
 дѣл лѣжнд жндрхснѣлз рхсѣрнз шї пе
 ѣна шї пе алта дїн Монаршїї (*).

Персоана лѣї Тарчїніе нїчї одатъ н'а
 фост лїнгѣшїтз; нїчї ѣн оратор н'а по-
 менїт нѣмеле лѣї ворбїнд жмпротїва ті-

рз-

(*) Соарта ѣнїї стѣпжнїрї фїе монаршїе фїе
 Арістократїе, нѣ поате фї алта кжнд а
 пасѣ нароудѣ, де шї нѣ їар маї адѣога
 чїнева пѣтерїле лѣї. Нароудѣ есте сїнгѣр
 тоатѣ пѣтерѣ чѣ адевѣратѣ, шї прїн
 ѣрмаре маї маре де кжт тоате слѣїле
 пе каре ел чїнстеше шї хрѣнеше ка сѣ жн
 грѣжаскѣ шї сѣ пѣе жн лѣкраре прѣвїлїле
 шї констїтѣцїа че ел ш'а жн токміт кѣ
 чѣ маї потрївїтѣ дрептате пентрѣ тоте
 мѣдѣлѣрїле лѣї.

рхніі: дар пѣртарѣ са маі наінте де не-
 норочірѣ са че се веде к'о пресімца, блжн-
 децѣ са кзтре нородаде ле бірѣите; дхрні-
 чіа са кзтре солдаці; мещешѣгда ачела
 д'аш архта віаца атхт де фолосітоаре
 ла атхца оамені; лѣкрѣріле сале пентрѣ
 обще; кѣражда сѣхъ жн рхсбоде; Статор-
 нічіа са жн ненорочірї; ѣн рхсвоїѣ де дох-
 зечї де анї че фхкѣ саѣ прїчїндї нородѣ-
 лѣї романеск, фхрх жмпхрхціе шї фхрх
 богхції; мїнжлоачеле сале д'а жнтїмпїна
 тоате не'нчетат, фак сѣ се вазз кхел нѣ
 ера ѣн ом де нїмїк.

Ўїнстѣ че даѣ ѣрмхторїї есте сѣппѣ-
 сѣ капрїціїлор норокѣлѣї ка шї челе лал-
 те лѣкрѣрї. Шї ваїде вестѣ ѣнѣї прїнцѣ
 а пхсат де о фатрїе домнітоаре, саѣ каре
 с'а іспїтїт д'асѣрпа о преждѣекатх а
 вїїтоареї.

Дѣпх че рома жш ісгонї країї, ашх-
 зх консѣлї пе кхте ѣн ан; шї ачѣста
 жнкх есте о прїчїнх а жнхлцхрїї сале ла
 атхта пѣтере. Стхпхнїторїї аѣ жн віа-
 ца лор нїше перїоаде де амбїціе; дѣпх
 каре ѣрмѣзх алтеле де патїмї шї де ле-
 не: дар репѣблїка авхнд кхпетенїї каре
 се скїмба пе фїеш-каре ан шї каре се жн-
 тречѣ аш жнсемна кхрмѣїрѣ лор прїн фап-
 те бѣне спре акхціїга дрегхторїї нох; ам-
 вхціа нѣ лхса ѣн мїнѣт мхкар жн каре
 сѣ

сз нѣ факз чева бѣн ші бреднік дѣ сла-
бз; еї сілѣ Сенатѣ а спѣне народѣдѣ
сз факз рзсвоіѣ, шії архта жн тоате зї-
леде Брежмаші ної.

Сенатѣ дїн партѣ лѣї атхта ащеп-
та, кзчї фїїнд сѣпзрат тотѣ адна дѣ
пакнцериле ші черериле народѣдѣ, кзѣта
мінжлоаче д'аї маї рїсїпї нелінішїрѣ фз-
кжндѣ сз'ш петрѣкз ла челе дѣп'афарз.

Аша народѣ маї тотѣ адна іѣбѣ
рзсвоїѣ, фїїнд кз прїн жнцелѣпта жм-
пзрцїре а жафѣрїлор, а фласерз мїнжлокѣ
д'аїл фаче фолосїтор.

Рома фїїнд ѣн орашѣ фзрз негоцѣ
ші маї фзрз мещешѣгѣрї, партїкѣларїї нѣ
маї авѣ алт мїнжлок д'асе жмбогзцї дѣ
кжт нѣмаї жзфѣїнд дѣ ла народѣдеде
сѣреїне.

Аша дар фзкѣсерз леїї асѣпра кїпѣ-
лѣї д'а жзфѣї, ла каре се пзза маї аче-
таш ржндѣмлз че се цїне жн зїда дѣ ас-
тззї жн Тартарїїле мїчї.

Прззїле се пѣнѣ ла мїнжлок, шї се
жмпзрца ла Солдацї: нїмїк нѣ сз пїер-
дѣ, кзчї маї наїнте д'аплека, фїеш каре
фзчѣ жѣрзжннт кз нѣ ба аскѣнде нїмїк,
ші народѣ романеск ера чел маї релїцїос
асѣпра жѣрзжннтѣлѣї, каре фѣ тотѣ-
адна темейѣ жмвзцзтѣрїї лор чеї остз-
шзшї.

А сфжршіт , се бѣкѣра де роаделе
 бірѣинцелор ші орошаніи че рѣмжнѣ п'ака-
 сѣ. Се лѣа о парте де пѣмжнт де ла но-
 роаделе бірѣите , дін каре фѣчѣ дож пѣр-
 цї : ѣна се вїндѣ пентрѣ фолосѣл общеї ,
 ші ч'аї лалтѣ се жмпѣрца ла орошенїї сѣ-
 рачї жндаторжндѣї жнсѣ , ка сѣ дѣ чева
 дін венїт пентрѣ фолосѣл репѣвлїчеї.

Консѣлії непѣтжнд кжщїга чїнстѣ
 трїѣмфѣлѣї де кжт нѣмаї прїн тр'о бї-
 рѣинцѣ сѣѣ лѣаре де о царѣ , фѣчѣ рѣс-
 боїѣл к'о їѣцалѣ грозавѣ : нѣвзлѣ д'а
 дрептѣл асѣпра врѣжмашїлор , шї пѣтерѣ
 нѣ маї де кжт хотѣра.

Яша дар Рома ера тотд'аѣна жнтр'
 ѣн рѣсбоїѣл вѣчнїк шї тотд'аѣна недрепт :
 кѣчї о націе че се афла тот жн рѣсбоїѣл
 шї л авѣ де темейѣл кжрмѣїрей салѣ , тре-
 бѣга негрешїт , аѣ сѣ піарѣ , аѣ сѣ тѣсѣ ла
 кѣпѣтжїѣл кѣ тоате чѣлелалте , каре ачї жн
 рѣсбою , ачї жн паче , нѣ ера жн старе
 нїчї сѣ дѣ рѣсбою нїчї сѣ се апере де ел-

Прїнтр' ачѣста романїї кжщїгарѣ о
 кѣнощїнцѣ аджнкѣ де мѣщешѣгѣл мїлїтѣ-
 реск. А рѣсбоаеле мїчї чѣле маї мѣлте
 пїлде се пїерд ; пачѣ наше алте їдеї , шї
 се ѣїтѣ пжнѣ шї грѣшалеле шї вїртѣцїле
 салѣ.

Романїї нѣ жнкѣта паче нїчї о датѣ
 де кжт дѣпѣ че бірѣга , шї ачѣстѣ ѣрмарѣ
 есте

ЕСТЕ ДИ АЛТ ТЕМЕЮ АЛ РЪСБОУАДИ ЧЕЛДИ НЕ-
 КОНТЕНИТ: ШИ ЖИТР' АДЪВЪР, ДЕ ЧЕ ТРЪБЪЖ
 СЪ ФАКЪ ПАЧЕ РЪШІНАТЪ КЪ ДИ НОРОДКА СЪ
 МЪРГЪ А ЛОВІ ПЕ АЛТДА?

КЪ СКОПОСЛА АЧЕСТА РОМАНИИ КЪ КЪТ
 СЕ БІРДИА КЪ АТЖТА МАІ МЪЛТ АДЪОГА ЧЕ-
 РЕРІЛЕ ЛОР, ШИ КЪ АЧЪСТА СЪПЪРА ПЕ БІРДИ-
 ТОРІ ШІІ А ДЪЧЪ ЛА О ТРЕБДИНЦЪ ШИ МАІ
 МАРЕ Д'АЦИМЪ РЪСБОУА.

АФЛАЖИДЪСЕ ТОТ Д'АДНА А ЧЕЛЕ МАІ ГРО-
 ЗАВЕ РЪСЪВЪНЪРІ, СТАТОРНИЧА ШИ БІТЕЖІА
 ЛІ СЪ ФЪКЪРЪ ТРЕБДИНОАСЕ; ШИ АЧЕСТЕ БІР-
 ТЪЦИ НЪ ЕРА АЛТ ЧЕБА ЛА ДЖИШІІ ДЕ КЪТ
 КЪР ЮБІРЪ ДЕ СІНЕ, ДЕ ФАМІЛІЕ, ДЕ ПАТРИЕ
 ШИ ДЕ ТОТ ЧЕ АРЕ ОМЪА МАІ СЪДМП ШИ МАІ
 ВРЕДНИК ДЕ ЮБИТ А ЛЪМЕ.

НОРОАДЕЛЕ ІТАЛІИ НЪ СЕ АТРЕБДИНЦА КЪ
 НИЧІ О МАШІНЪ ДЕ РЪСБОУ КА СЪ АКОЖОА-
 РЕ (assieger): ШИ СОЛДАЦІИ НЕ АВЖИД НИЧІ О
 ПЛАТЪ, НЪ ПЪТЪ СЪ СЪРЪДАСКЪ МЪЛТЪ ВРЕ-
 МЕ А ПРЕЖЪРЪА ДИДИ ЛОК: ШИ АША ПРЪ
 ПЪЦИНЕ РЪСБОУА СЕ ІСПРІВЪ КЪ БЪТАЕ. ВІ
 СЕ БЪТЪ КА СЪ КЪПРИНЪ АЪКРЪРІЛЕ ВРЪЖ-
 МАШІЛОР, САЪ МОШІІ; АЪПЪ АЧЕТА СЕ А
 ТОРЪК ПРІН ОРАШЪЛЕ ЛОР ШИ БІРДИТОРІИ ШИ
 БІРДИЦІИ. ДІН ПРІЧІНИНА АЧЪСТА СЕ ЖМПРО-
 ТІВІРЪ АТЖТА НОРОАДЕЛЕ ІТАЛІИ АКЪТ АДЪ-
 СЕРЪ ПЕ РОМАНИ ЛА ПІСМЪ КАСЪЛЕ СЪПЪДЕ,
 КА СЪ КЪШІЦЕ АТЖТЪ БІРДИНЦЕ ФЪР' А СЕ

ДЕСФРЖНА, ші лор сз нѢ ЛЕ ЛАСЕ ДЕ КЖТ
сзрзчїа.

Дак'ар фї лѢАТ МАЇ РЕПЕДЕ ТОАТЕ ОРА-
ШЗЛЕ ВЕЧІНЕ, ЕЇ С'АР ФІ ПОМЕНІТ КЗЗЖНА
ЛА ВЕНІРѢ ЛДІ ПІРѢС, А ГОЛІЛОР, Ш'АЛДІ
АНІБАЛ; ШІ ДДПХ СОАРТА МАЇ А ТѢТѢЛОР
ОРАШІЛОР ЛѢМІЇ, АР ФІ ТРЕКѢТ ПРѢ КѢРЖНА
ДІН СЗРЗЧІЕ А БОГЗЦІЕ ШІ ДІН БОГЗЦІЕ А
ДЕСФРЖНАРЕ ШІ СТРІКЗЧѢНЕ.

Дар Рома, ФЗКЖНА ТОТД'АДНА О ПІН-
ТЕЛІ ШІ ГХСІНА ПРЕТѢДІНІ ЖМПРОТІВІРІ;
АРЖТА ПѢТЕРѢ СА ФЗР' А ПѢТѢ С'О АТІНЗХ
ШІ ЖНТР' ЖН ЦІНѢТ ФОАРТЕ МІК, СЕ ДЕ-
ДРІНАѢ ЛА НІЩЕ ВІРТѢЦІ ЧЕ ТРЕБѢА СЗ
ФІЕ АТЖТ ДЕ ПРІМЕЖДІОАСЕ ПЕНТРѢ ТОАТХ
ЛѢМѢ.

НОРОАДЕЛЕ ІТАЛІЇ НѢ ЕРА ТОАТЕ РЖСВОІ-
НІЧЕ Д'О ПОТРІВХ: ТОШКАНІЇ ЕРА МОЛЕШІЦІ
ДЕ БОГЗЦІЇ ШІ ЛѢКС; ТАРАНТЕНІЇ, КАПѢА-
НІЇ, ШІ МАЇ ТОАТЕ ОРАШЗЛЕ КАМПАНІЇ Ш'А-
ЛЕ ГРЕЧІЇ МАРІ, ТЗРЗГЖА А ЛЕНЕ ШІ А ДЕ-
ФЖТХРІ. ІАР ДАТІНІЇ, САВІНЕНІЇ, БКВІЇ,
ШІ ВОЛСКІЇ, ЮБѢ РЖСБОУА ФОАРТЕ ТАРЕ;
АЧЕЩІА ЕРА ЖМПРѢЖМА РОМЕЇ, КЗРІА СЕ ЖМ-
ПРОТІВІРХ АТР'ЖН КІП ДЕОСЖІТ ШІ СЕ ФЖ-
КѢРХ ДАСКЖЛІЇ ЕЇ КѢ А ПІСМѢРѢ ЛОР.

ОРАШЗЛЕ ЛАТІНЕЩІ ЕРА НІЩЕ КОЛОНИЇ ДЕ
ЛА БЛѢА, ЧЕ СЕ АТЕМЕТАРХ ДЕ ДАЦІѢС СІЛ-
ВІѢС, ШІ ДЕОСІВІТ КЖ ЕЛЕ СЕ ТРЗЦѢ ДІН А-
ЧЕТАШ СЕМІНЦІЕ КѢ РОМАНІЇ, АВѢ АКЖ ШІ А
кі-

кінчѣнѣ тот ачеш; ші Сервіе Тѣліе ле
 ладаторасе д'азіаі о капіше л Рома спре
 а фі чендрѣл ѣніреї де доз націі. Ячес-
 тѣ, дѣпѣ че піердѣрѣ о бѣтае маре лжн-
 гѣ лакѣл Реціла, се сѣппѣсерѣ ла о аліан-
 цѣ ші о товѣрошіе де рѣсбою кѣ Романіі.

Л пѣціна време кѣт цінѣ тірѣніа
 дечемвѣрілор, се кѣноскѣ жмвѣдерат кѣт
 де мѣлт спжнѣѣра крѣщѣрѣ Ромеї дін лі-
 бертатѣ еї. Кѣчі Статѣл се пірѣ кѣ піер-
 дѣсе сѣфлетѣл чел мішка (*).

Л орашѣ нѣ маї ера де кѣт доз фе-
 лѣрї де оаменї; ачеш че сѣферѣ жѣгѣл,
 ші ачеш каре пентрѣ інтерѣсѣл лор жм-
 парте фѣчѣ пре чеїлалцї сѣ сѣфере. Сена-
 торїі се трасерѣ де ла Рома ка де ла ѣн
 орашѣ стрѣін; ші нороаделе дін прежѣр
 нікзірї нѣ маї гѣсірѣ жмпротівіре.

Сенатѣл гѣсінѣ мінжлок д'а да сол-
 цїлор платѣ, фѣкѣ лконжѣрарѣ Веїі, ка-
 ре цінѣ зече анї.

Ячі нѣскочірѣ Романіі алте мінжлоа-
 че ші ѣн мѣщешѣг ноѣ д'а фаче рѣсбоюл;
 іспрѣвіле лор фѣрѣ маї марї; се фолосірѣ
 маї віне де бїрѣінце, фѣкѣрѣ лѣхрї маї
 2* марї;

(*) Дечемвѣрїі кѣ кѣвѣлт кѣ вор да нороаѣ-
 лѣї лецї л скріс, пѣсерѣ мѣна пе пѣтерѣ
 кѣрмѣрїі.

марі; трімісерх колонії маї мѣлте: ꙗ
сфѣршіт лѣарѣ кеїї фѣ ѡн фел де префа-
чере пентрѣ Романі.

Дар остенеделе лор нѣ фѣрх маї мічї.
Дака дѣтерх маї аспре ловірї Тосканілор,
Еквілор, шї Волскілор, аста прїчїндї ка
Датїнії шї Ернїчїї, алїації лор, че авѣ
ачелѣшї арме шї ачелаш регѣлх ка шї дѣн-
шїї, сѣї пѣрхсаскх; ка Тосканїї сѣ се
ѣнѣскх кѣ алїїї, шї Самнїції, чеї маї
рѣсвоїнїчї дїн нороаделе Італїї, сѣ ле пор-
нѣскх рѣсвою фѣрїос.

Дѣпх че се рѣнѣдїрх сімберїї, сенатѣл
нѣмаї жмпѣрці солдацилор пѣмѣнтѣрїле
нороаделор бїрѣїте: ел фѣчѣ кѣ ел алте
ꙗвоїрї; ле ꙗдатора, спре пїлѣх, а да
ошїрїлор лѣфѣ, грѣѣ шї хїане пе о време
хотѣрѣтѣ.

Дѣарѣ Ромїї де Голї нїмїк нѣ мїк-
шорх пѣтерїле сале, кѣчї ошїрїле фїїнд
маї мѣлт рїсіпїт де кѣт бїрѣїте, се тра-
серх маї ꙗтрѣїї ла Веїа; нороадел се скѣ-
пх ꙗ орашхле вѣчїне; шї ардѣрѣ орашѣ-
лѣї нѣ фѣ де кѣт ардѣрѣ ѣнор колїбї
пѣсторѣїї.

К а п ІІ.

ПЕНТРЪ МЕЩЕШЪГЪА РЪСБОУАДЪ
ЛА РОМАНИ.

Романіи джндѣсе кѣ тотѣла ла рѣсбою ші
прівінѣла ка пе ѣн сінѣдр меѣшѣг, пѣ-
серѣ тоате сѣлнцелѣ дѣхѣлѣ лор ка сѣл
десѣвѣршаскѣ. Ші негрешіт ѣн дѣмнезѣѣ
жѣ рѣфлѣ, зѣче вѣѣс, дѣа фѣче легеонѣ.

Ві гѣсѣрѣ кѣ калѣ сѣ дѣ Солдацілор
дѣн легеон ніѣе арме маї тарѣ ші маї
грѣле дѣ кѣт алѣ орѣ кѣрѣла нѣм (*).

Дар фѣінѣ кѣ рѣсбою сѣнт ніѣе лѣ-
крѣрѣ че нѣ ле поате фѣче ѣн трѣп рѣрѣ-
гѣт, еї фѣкѣрѣ ка легеонѣла сѣ дѣвѣ очѣ-
тѣ ѣшоарѣ карѣ сѣ поатѣ ешѣ а рѣтѣрѣта
рѣсБОУА, шѣа се траѣе ла лок фѣкѣндѣ
2**
тре-

(*) Везі р Полѣв ші р Iosif de bello judai-
со. Че фѣл ера армелѣ солдацілор рома-
ні. Вѣте пѣцінѣ деосѣіѣре, зѣче чест дѣ-
пѣ ѣрмѣ, рѣтре кѣіі рѣкѣркаці ші рѣтре
солдаціі романѣці. Вѣ дѣк, зѣче Чѣче-
рон, хрѣна лор пентрѣ маї мѣлт дѣ чѣн-
спрезѣче зѣле, тот чѣле трѣкѣѣ, ші тоа-
те кѣ кѣте сѣ пот рѣтѣрѣ; ші кѣт пен-
трѣ армелѣ лор ле сокотѣск ка пе ніѣе
ленѣ дѣ ѣшоарѣ.

ТРЕБДИНЦЪ; СЪ АІБЪ ЖНКЪ ШІ КЪЛХРЕЦІ, СЪ
 ЦЕТХТОРІ ШІ ПРХШІАШІ, КА СЪ ГОНЪСКЪ ПЕ
 ФЪГАРІ ШІ СЪ ІСПРХВЪСКЪ БІРДИНЦА; СЪ ФІЕ
 АПХРАТ ДЕ ТОТ ФЕЛЪА ДЕ МАШІНЕ ДЕ РХС-
 БОЮ ЧЕ ТРХЦЪ КЪ СІНЕ, ШІ ТОТД' АДНА КЖНД
 СЕ ВА СТРЖИЦЕ СЪ ФОРМЕЗЕ ДН ФЕЛ ДЕ КА-
 РІЕ САЪ БАТЕРІЕ.

КА СЪ ПОАТЪ ПЪРТА АРМЕ МАІ ГРЕЛЕ
 ДЕ КЖТ АЛЕ ЧЕЛОР ЛАЛЦІ ОАМЕНІ, ТРЕБЪМ СЪ
 СЕ ФАКЪ МАІ МЪЛТ ДЕ КЖТ ОАМЕНІ; АЧЪКЕ-
 ТА О ШІ ФХКЪРЪ ПРІНТР' О ОСТЕНЪЛЪ НЕ
 КОНТЕНІТЪ ЧЕЛЕ АДЖОГА ПЪТЕРІЛЕ, ШІ ПРІН
 ДЕПРІНДЕРІ ЧЕІ ФХЧЪ ІСКЪСІЦІ, КАРЕ НЪ
 ЕСТЕ АЛТ ЧЕВА ДЕ КЖТ О ДЕСФХШЪРАРЕ А ПЪ-
 ТЕРІЛОР ФІРЕЦІ ЧЕ АРЕ НЕШІНЕ.

НОІ БЪГЪМ САМА А ЗІОА Д'АКЪМ КЪ
 ОЩІРІЛЕ НОАСТРЕ СЕ ПІЕРА ФОАРТЕ МЪЛТ ДІН
 ПРІЧІНА ОСТЕНЕЛЕЛОР ЧЕЛОР НЕКЪРМАТЕ АЛЕ
 СОЛДАЦІЛОР; ШІ КЪ ТОАТЕ АЧЕСТЪ РОМАНИІ
 СЕ ЦІНЪ ПРІН ОСТЕНЕЛЕЛЕ ЧЕЛЕ НЕМХРЦІНІТЕ.
 ПРІЧІНА ЕСТЕ, МІ СЕ ПАРЕ, КЪ ОСТЕНЕЛЕЛЕ
 ЛОР ЕРА НЕКОНТЕНІТЕ, А ВРЕМЕ ЧЕ СОЛДАЦІІ
 НОЩІРІ ДНЕОРІ МЪНЧЕСК ПРЕСТЕ МХЪРЪ, ШІ
 АЛТЕ ОРІ ПЕТРЕК АТР' О ШХДЕРЕ КЪ ТОТДА
 ТРЖИДАВЪ, КАРЕ ЕСТЕ ЧЕЛ МАІ ПОТРІВІТ КІН
 ДІН ЛЪМЕ Д'АІ ФАЧЕ СЪ МОАРЪ.

ТРЕБЪЕ СЪ ПОМЕНЕСК АІЧЪ ЧЕМАЧЕ СПЪН
 СКРІІТОРІІ ДЕСПРЕ ВДЪКАЦІА СОЛДАЦІЛОР РО-
 МАНЕЦІ. АІ ОБІЧНЪМ А МЕРЦЕ А ПАСЪА
 МІЛІТХРЕСК, АДІКЪ АЛЪА А ЧІНЧІ ЧЪКЪРІ ДОХ
 ЗЕЧІ

зечи де миле, ши кхте одатх доззечи ши патрѣ. Атр' ачест маршѣ жи фзчѣ сз дѣкх кхте о поварх де шаизечи де литре.

Аи деприндѣ д'а алерга ша сзри а тр' армацї: атр' ачесте екзерциїи лѣа сз биї, сѣлице ши сзцецї де доз ори маї гре- ле де кхт челе де ржнд; ши ачесте де- приндери ера неконтенїте.

Шкоола милїтзрѣскх нѣ ера нѣ маї ла кхмп; а орашѣ акх ера ѣн лок че се кема кхмпѣл лѣї Марс, ѣнде орошанїї мерцѣ де се деприндѣ. Дѣпх че остентѣ се арѣнка а Тїбрѣ, ка сз се жмбеце а а нота ши сз се спеле де пѣлбере ши де нх- дѣшалх.

Ної нѣ шїм бїне чева сз зїкх де прин- дерѣ трѣпѣлѣї: ѣнѣ каре се аделетнїчеще нїсе паре ом де нїмїк фїїнд кх челе маї мѣлте деприндери прїбек нѣ маї ла дес- фзтаре; а време че ла чеї бекї пжнх ши жокѣл ера о парте дїн мещешѣгѣл остх- шхск.

Ба'нкх ла ної а ажѣне де рже о іс- кѣсїнцх прѣ маре ла атребдїнцери армі- лор де рхсвою; кхчї де кжнд с'а бзгат обїчешл аделѣрїлор, деприндери чѣ кѣ а- тхтл іскѣсїнцх, с'а сокотїт ка о шїїнцх а гжлчевїторїлор сѣѣ а фрїкошїлор.

Чеїче тжнжхск лѣї Омер кх прѣ мѣлт аналцх пѣтерѣ, іскѣсїнцх ши ѣшѣрїнцх ерої-

ероілоу сѣ, а р требѣи сѣ ржзѣ де Салустіе че лаѣах пе Помпею пентрѣ кѣ алерга, сѣрѣ ші пѣрта поварѣ кафіешкаре ом дін времѣ са (*).

Тота адна кхна Романі се сокотѣ а прімеждіе, саѣ кхна врѣ сѣ адрептезе врѣ пагѣа, авѣ обічею нестрѣмѣтат д'а атѣрі дісіпліна саѣ ржнѣдѣла остѣшаткѣ. Яша кхна ера сѣ дѣ рѣевою Латінілоу, народѣ де арме ка ші еї асѣшї, Манліе агріжаще д'а креце пѣтерѣ командї, ші дѣ пе фїѣл сѣѣ морціи пентрѣ кѣ бірѣсе фѣрѣ порѣнка лѣї. Дака се бірѣска ла Нѣманса, Счіпіон Еміліан, жї ліпсеце маї атѣю де тоате лѣкрѣріле чеї молешісерѣ. Дака Легеонѣріле романеці трека пе сѣет жѣгѣл Нѣмідіеї, Метелѣс адрептезѣ рѣшінѣ ачѣста адатѣ кѣм жї фаче сѣ жмѣрѣцішезе депрїндерїле челе беки ла жмпѣтернічїрѣ трѣпѣлѣї.

Марїѣс, ка сѣ батѣ Чеамѣріи ші Тѣтонїи, ачепе дѣла а абате рѣѣрї, ші Сїла аша де мѣлат жмповѣрѣѣзѣ кѣ лѣкрѣл пе Солдациї сѣї, аѣпѣ чеї спаре Мітрїдат
кѣ

(*) Cum alacribus saltu, cum velocibus cursu, cum validis recte certabat, fragm. de Saluste rapporté par Végece. L. 1. Ch. 9.

кѣ аї лѣї, фххт сїнгѣрї еї чер батѣ ка
сз скапе де атхта остѣнѣлѣ.

Иѣблїѣс Насїка, фхрх сз аїбѣ требѣ-
їнцѣ, жї пѣсе сз факѣ о флотѣ де арміе
пе маре. Атр' ѣн кѣбхнт, еї се темѣ
маї мѣлт де лене де кхт де врѣжмашї.

Иѣл-цѣла дѣ нїше пѣрерї фѣартѣ реѣе
пѣнтрѣ обїчеюл Романїлор д'а лѣа сѣнцѣ
дѣла Солдациї бїновациї: адеврѣл есте кѣ
пѣтерѣ ера чѣл маї маре дѣр ла ѣн Сол-
дат, шї слѣвїндѣл жѣ скобора дїн чїнѣ-
тѣ са.

Ичѣшї оамѣнї атхт де смѣчїнацї ера
маї сѣнхїтошї де кхт чѣї лалцї. Нѣ се бѣ-
де ф Історїї ка оцїрїлѣ романѣцї чѣ дѣ
рѣсводе атр' атхтѣ клїме сз фїе мѣрїт
де боале, ф време чѣ ф зїоа д'акѣм маї
тотѣ дѣна се топѣск оцїрїлѣ пе кхмп фх-
рх сз се фї вѣтѣт.

Да ної прѣ адеѣ фѣг солдациї, фї-
їнд кѣ еї сѣнт чѣї маї несѣкотїцї ла фї-
ешкарѣ нѣм. Да Романї маї арарѣорї фѣ-
цѣ, фїїнд кѣ Солдациї ера скошї дїн сѣ-
нѣл ѣнѣї норѣд мѣндрѣ, мѣрецѣ, шї сї-
гѣр д'а пѣтѣ порѣнчї чѣлор лалте норѣ-
дѣ; шї нїчї одатѣ нѣ пѣтѣ сз се арате
нѣврѣднїчї д'а маї фї Романї.

Фїїнд кѣ нѣмѣрѣл осташїлор нѣ ера
марѣ, ера прѣ лѣснѣ д'але атїмпїна хрѣ-
на; кѣпѣтенїа пѣтѣ сѣї кѣноаскѣ маї бї-

НЕ, ШІ ВЕДѢ МАЇ ЛЕСНЕ ГРЕШАЛЕЛЕ ЛОР ШІ
КЖАКАРѢ РЕГЪЛІІ.

ПЪТЕРѢ ДЕПРИНДЕРІІ ЛОР, ДРЪМЪРІЛЕ
ЧЕЛЕ МІНЪНАТЕ ЧЕ ФЖКЪСЕРЪ, ЖІ ЛЕСНѢ Д'А
ФАЧЕ МАРШЪРІ ЛЪНЦІ ШІ РЕПЕЗІ. ЯРЪТАРѢ
ЛОР ЧѢ ФЪР ДЕ ВЕСТЕ ЛГЕЦА ІНІМІЛЕ ВРЪЖ-
МАШІЛОР. ВІ ЕША МАЇ КЪ САМЪ ДЪПЪ ЧЕ
СЕ БІРЪГА; КЖНД ВРЕЖМАШЪЛ СЕ АФЛА Л ТОА-
ТЪ ЛІНІЦѢ ШІ НЕЖНГРІЖІРѢ.

Л РЪСВОДЕЛЕ НОАСТРЕ ДІН ЗІОА ДЕ АС-
ТЪЗІ ФІЕШКАРЕ ПАРТІКЪЛАР СОЛДАТ СЕ РА-
ЗІМЪ Л ПЪТЕРѢ МЪЛЦІМЕІ; ДАР ЛА РОМАНИ
ФІІНД ФІЕШКАРЕ МАЇ ВОІНІК, ШІ МАЇ РЪС-
ВОІНІК ДЕ КЖТ ВРЕЖМАШЪЛ СЪЪ, СЕ РЪЗІМА
ТОТЪ Д'АЪНА Л СІНЕ Л СЪШІ, АВѢ ФІРЕШЕ КЪ-
РАЖЪ, АДІКЪ ВІРЪТЪТѢ АЧЕТА ЧЕ ЕСТЕ КЪР СЕН-
ТІМЕНТЪЛ ПЪТЕРІЛОР САЛЕ.

ОЩІРІЛЕ ЛОР ФІІНД ТОТЪ Д'АЪНА ЧЕЛЕ МАЇ
БІНЕ ДЕПРИНСЕ ШІ ЖМВЪЦАТЕ, ЕРА КЪ НЕПЪ-
ТІНЦЪ, СЪ СЕ СПЪРГЪЛЪТЪСКЪ ЛА РЪСВОДЕ НЕ-
НОРОЧІТЕ, САЪ СЪ НЪ БАЦЕ ЛТРЕ ВРЪЖМАШІ
ВРЕ О А МЕСТЕКЪТЪРЪ. ДЕ АЧЕТА СЕ ВЪД ТОТЪ
Д'АЪНА Л ІСТОРИЕ, КЪ КЪ ТОАТЕ БІРЪДІНЦІ
ЛА ЛЧЕПЪТ ДЕ МЪЛЦІМѢ ВРЪЖМАШІЛОР САЪ
ДЕ НЪВЪЛІРѢ ЛОР, ЛЕ ХРЪПЕСК Л СФЪРШІТ
БІРЪДІНЦА ДІН МЖІНІ.

ЦѢ МАЇ МАРЕ ЛГРІЖІРЕ А ЛОР ЕРА Д'А
ВЪГА САМА ЛА ЧЕ'І ЛТРЕК ВРЪЖМАШІІ; ШІ
НЪ МАЇ ДЕ КЖТ СЕ ТРЕЦѢ. ВІ СЕ ОБІЧНЪГА

а вѣдѣ сжнѣ ші ранѣ а привеліциле адрѣх-
торілор, че адрѣх дела втрѣскі.

Сзвѣиле челе тзюасе але голілор, ші
влекфанзії адрі Пірос, нѣ маі о датз жі
сперіе. Вї жмплінірѣ недзстонічіа каілор
адрѣхнадрле маі атжѣх фржнеле ка сз нѣ ле
поатз опрі порнірѣ; ші адрѣх ачела маі
адрѣхнадрле ніше веліте (*).

Адрѣх че кѣноскѣрѣ сабіа Спаніолѣс-
кѣ адрѣх п'алор. Вї ржѣѣ де шіінца пі-
лоцілор, фіінд кѣ афласерѣ о машікѣ де
каре не ворбешѣ Поліб. А сфжршіт, адрѣ-
х кѣм не зиче Іосіф, рѣсвоюл ера пен-
трѣ еі о медітаціе (мелѣти), ші пачѣ о
ексерзіціе.

Дака вре о націе авѣ вре ѣн талант
аеосзвѣт дела натѣрѣ саѣ дін ашзззмжн-
тѣрїле сале, еі нѣ маі де кѣт жл жмпрѣ-
мѣта; ші пентрѣ ачела жш фзкѣрѣ каі де
Нѣмідіа, сзцетзторі крітіені, прѣшіаші
Балгарі, ші корзвїі родіенеші.

А скѣрт, нічі одатз алтѣ націе нѣ
сз гзті де рѣсвою кѣ атжѣта ацелепчѣне,
ші нѣ'л фзкѣ кѣ атжѣта адрѣхн'ѣлѣ.

К а п

(*) Ачешіа ера ніше тінері атр' армауї ѣвор,
чеі маі адемжнатечі дін легеон, каре ла
чел маі мік семн, сѣрѣ пе кал дін на-
пота кѣлѣрѣцѣлѣ, саѣ се бѣтѣ дін пі-
чорѣ,

К а п ІІІ.

ЧЕ ФЕЛ ПДТДРХ РОМАНИЇ СЪ СЕ
МЪРЪСКЪ.

Фііндъ къ породеде Вѣропей аѣ ꙗкѣ вѣремѣ
ле д'акѣмъ маї ачелѣшї мѣцешѣгѣрї, ачелѣшї
арме, ачелашъ жмѣхѣхѣтѣрѣ, шї ачелѣшї
мінжлоаче д'а фаче рѣскою, нї се
паре непрїченѣтѣхъ норочїрѣ Романїлор чѣ
маре. Кѣтре ачестѣ ꙗкѣ зїоа де асѣзї се
афлѣ о асфел де непотрїбїре ла пѣтере,
ꙗкѣ кѣт о царѣ мїкѣ есте кѣ непѣтїнѣхъ сѣ
тасѣ дїнѣр о скѣпѣхѣаре нѣ маї кѣ сїнгѣре
пѣтерїле салѣ.

Ла ачѣста требѣе гѣндїре, кѣчї аї-
мінѣрелѣ вѣдемъ нѣмаї нїцѣ ꙗкѣ жмплѣхѣрї
фѣр' але прїченѣе; шї, не сїмѣїндъ бїне де-
осїбїрѣ стѣрїлор ꙗкѣ прѣжѣр, вомъ кредѣ, че-
тїндъ історїа веке, кѣ ачелашъ нѣаѣ фост оа-
менї ка нї.

Прїнѣтр' о черкаре некѣрмѣтѣхъ с'а кѣ-
носѣдѣт ꙗкѣ Вѣропа кѣ ѣн стѣпѣнїтор че арѣ
ѣн мїліонъ де сѣпнѣшї нѣ поате, фѣр' а
се дѣрѣпѣзна, сѣ цїе маї мѣлатъ де зече мїї
де оастѣ ꙗкѣ пїчоаре: аша дар нѣ маї на-
цїїле челе марї аѣ армадїї марї.

Дар ꙗкѣ рѣпѣблїчїле веки нѣ ера аша:
кѣчї ачѣстѣхъ пропорцїе а солдѣцїлор кѣ-
тре чѣлѣхъ лалѣтъ норѣдъ, че ꙗкѣ зїоа де асѣзї-

ЗІ ЕСТЕ КА ЪНЪ КЪТРЕ О СЪТЪ, ЛА ЕЛЕ ПЪ-
ТЪ СЪ ФІЕ КЪ ЛЕСНІРЕ КА ЪНЪ КЪТРЕ ОПТ.

АТЕМЕІТОРІІ РЕПЪБЛІЧІЛОР БЕКІ ЖМПЪР-
ЦІСЕРЪ ПЪМЖНТЪРІЛЕ Д'О ПОТРІВЪ АТРЕ ТОЦ-
ЛЪКЪІТОРІІ ШІ НЪМАІ СІНГЪРЪ ДЪМАРЪ АЧЪКЕ-
ТА ФЪЧЪ ЪН НОРОД ПЪТЕРНІК, АДІКЪ О СО-
ЦІЕТАТЕ ФОАРТЕ РЕГЪЛАТЪ, ШІ О АРМІЕ БЪ
НЪ, КЪЧІ АВЖНД ФІЕШКАРЕ ЪН Д'О ПОТРІВЪ
ІНТЕРЕС', ЕРА КЪ ТОЦІІ ІНТЕРЕСАЦІ Д'АШ АПЪ-
РА ПАТРІА ЛОР.

ВЖНД ПРАВІЛА НЪ СЕ ПЪЗА КЪ ДРЕПТА-
ТЕ АТЪНЧІ ЛЪКРЪРІЛЕ АЖЪНЦЪ КА АЛЕ НОВА-
ТРЕ А ЗІОА Д'АКЪМ: СКЪМПЕТЪ ДНОР ПАР-
ТІКЪЛАРІ, ШІ ЛЪКЕДА ЧЕЛОР ЛАЛЦІ, МЪРЦІ-
НЪ ВЕНІТЪРІЛЕ МОШІІЛОР А ПЪЦІНЕ МЖІНІ;
ШІ МЕЩЕШЪГЪРІЛЕ ЧЕ СЕ ІНТРОДЪЧЪ, ЕРА АЧЕ-
ЛЪ ЧЕ ТРЕБЪІА ШІ БОГАЦІЛОР ШІ СЪРАЧІЛОР
ПРІН ЖМПРЪМЪТАРЕ, А КЪТ СЕ ПЪРЪ КЪ
НІМІНЪ НЪ МАІ ЕСТЕ НІЧІ ОРОШАН НІЧІ СОЛ-
ДАТ; КЪЧІ ВЕНІТЪРІЛЕ МОШІІЛОР ЧЕ ЕРА РЖН-
ДЪІТЕ МАІ НАІНТЕ ПЕНТРЪ ЦІНЕРЪ ОЦІРІЛОР,
ЕРА АТРЕБЪІНЦАТЕ АКЪМ ПЕНТРЪ ЦІНЕРЪ РО-
БІЛОР ШІ МЕЩЕРІЛОР, ЧЕ СЖНТ ІСТРЪМЕНТЪРІ
ЛЪКЕДАБІ НОІЛОР СЪПЖНІТОРІ; ФЪР ДЕ КА-
РЕ, ЪН СТАТ, ЧЕ КЪ ТОАТЪ НЕРЖНДЪГАЛА
ЛЪІ, ТРЕБЪЕ СЪ СЕ ЦІЕ, АР ФІ ПЕРІТ.

МАІ НАІНТЕ Д'А КЪДЪ РЕПЪБЛІКА А
АХСФРЖНЪРІ ШІ СТІКЪЧЪНЕ, ВЕНІТЪРІЛЕ СТА-
ТЪЛЪІ ЕРА ЖМПЪРЦІТЕ СОДАЦІЛОР, АДІКЪ
ПЪБГАРІЛОР; ААР АЪПЪ ЧЕ АЧЕПЪ А СЕ СТІ-

ка, інтра ꙗ мжніле оаменілоу богаці, каріи ле да слдцілоу ші мещерілоу, аде ла каріи се скотѣ о парте, прін мінжло-чирѣ бірѣдлі, пентрѣ цінерѣ солдацілоу.

Аша дар асфел де оамені нѣ ера де-стоінічі пентрѣ рѣсвоу, кѣчі ера трѣнда-ві ші стрікаці де лѣкѣдл орѣшѣнеск, ші аде се орі кѣр де мещешѣгѣріле лоу; кѣчі вѣзѣндѣсе ꙗ старе да пѣтѣ трѣчі орі ші ѣнде кѣ мещешѣгѣріле, нѣ ле пѣса де а пѣрарѣ патріи лоу.

Атр'о катаграфіе а Ромей фѣкѣтѣ аде-пѣ ісгонірѣ ꙗмпѣрацілоу, ші ꙗ времѣ а-чела кѣнд ші дѣмітрѣ Фалерѣ фѣкѣсе ла АТЕНА, сѣ гѣсі маі ачелаш нѣмѣр де лѣ-кѣіторі: Рома авѣ патрѣ сѣте патрѣзечі де мії, ші АТЕНА патрѣ сѣте трѣізечі ші ѣна де мії. Дар ачѣстѣ катаграфіе а Ромей каде ꙗтр'о време кѣнд еа се афла ꙗ пѣтерѣ ашѣзѣмѣнтѣдлі ей, ші а АТЕ-ніи ꙗтр'о време кѣнд ера кѣ тогѣдл стрі-катѣ. Вѣзѣрѣ кѣ апатра парте дін лѣ-кѣіторіи Роміи ера нѣ маі жѣні, пар ла АТЕНА авіа ера о адоѣзечелѣ парте ті-нері: аша дар пѣтерѣ Ромей кѣтре а АТЕ-ніи, ꙗтр' ачесте деосівіте времї, ера маі аша ка ѣн сферт кѣтре доѣзечі, адікѣ, де чінчі орі маі маре.

Краіи Агіс ші Клеомен вѣзѣнд кѣ ꙗ лок де нѣ мії де лѣкѣіторі че ера ла
спар-

Спарта ꙗкь времѣ лѣи Дікѣргъ, нѣ маї ера
 де кжт шапте сѣте, дїнтрѣ каре абїа о
 сѣтѣ авѣ мошїї, шї кж чеї лалцї нѣ сжнт
 де кжт о попѣлацїе слабѣ шї фѣрѣ кѣраж,
 с'апѣкарѣ д'а ꙗтокмї лецїле спре ачѣстѣ
 трѣбѣ, шї Дачедемонїа ꙗш кжшїгѣ пѣте-
 ріле сале де маї наїнте, шї сѣ фѣкѣ ж'гро-
 зїтоаре тѣтѣлор Гречїлор.

Чегаче фѣкѣ пе Рома сѣ тасѣ дїн слѣ-
 бїчнїк сѣ фѣ ꙗмпѣрцїрѣ чѣ потрївїтѣ а
 мошїїлор; шї ачѣста се кѣноскѣ фоарте
 мѣлт кжнд ꙗчепѣ а се стрїка ш'а се да
 лѣкѣиторїї ла апѣкѣтѣрї ꙗ парте.

Ба ера о репѣблїкѣ мїкѣ, кжнд Ла-
 тїнїї невржнд сѣї дѣк ажѣтѣрѣла де ошїрї
 че ера даторї, рїдїкѣ сїнгѣрѣ нѣмаї де
 кжт, зече легедане ꙗ орашѣ. „Абїа акѣм,
 „ зїче Тїт-Дїбїе, Рома, пе каре лѣмѣ
 „ ꙗтрѣгѣ н'о поате копрїнде, ар пѣтѣ
 „ сѣ факѣ атжта дака с'ар аржта ѣн вржж-
 „ машѣ ꙗнаїнтѣ зїдѣрїлор сале; семн жм-
 „ ведерат, кж ної нѣ нѣм мѣрїт нїмїк,
 „ де кжт нѣмаї ам аджогат лѣкѣла шї
 „ богѣцїїле че не стрїкѣ.“

Спѣнецїмї, зїчѣ Тїберїе Графѣсѣ кж-
 тре новїлї; чїне фаче маї мѣлт шї есте
 маї чїнстїт, ѣн орошан, сѣѣ ѣн ров вѣч-
 нїк; ѣн солдат сѣѣ ѣн нетребнїк ꙗ време
 де рѣсаю? „Пофтїцї вої, пентрѣ ацїнѣ
 „ кжтеба погоане де пѣмжнт маї мѣлт

„ ДЕ КЖТ ЧЕИ ЛАЛЦІ ЛЪКВІТОРІ, СЪ ВЪ ЛЕ-
 „ ПЪДАЦІ ДЕ КЖЩІГЛА РЪМЪШІЦЕИ ЛЪМІИ,
 „ САЪ СЪ ВЪ ПЪНЕЦІ А ПРІМЕЖДІЕ Д'АЛХСА
 „ ПЕ ВРЪЖМАШІИ СЪ ВЪ ХРЪПЪСКЪ АЧЕСТЕ МО-
 „ ШІИ КЪ КАРЕ НЪ ВРЕЦІ СЪ НЕ ЖМПЪРТЪ-
 „ ШІЦІ ШІ ПЕ НОИ? “ (*)

К а п І V.

1. ДЕСПРЕ ГОЛІ. 2. ДЕСПРЕ ПІРЪС.
3. ДЛХТЪРАРЪ КАТАРГЕИ Ш'А РОМЕИ.
4. РЪСБОУА ЛЪІ ДНІБАЛ.

Романіи авъръ мѣлте рѣсводе кѣ Голіи. Юбірѣ де славъ, несокотінца морціи, пис-ма д'а бірѣи, ера д'опотрѣвъ ла амъндозъ нороаделе; дар армеле авѣ деосібіре. Павъза Голілор ера мѣкъ, ші сабіа лор рѣ: пентрѣ ачета ші пѣцѣрѣ маї аша ка ші Мексіканіи а вѣкѣрѣле дѣн ѣрмъ де Спа-ніолі. Ші чета че непрічѣнѣще маї мѣлтъ мѣраре, есте кѣ ачесте нороаде че а тѣл-
 нѣрѣ

(*) Ші есте алевѣратъ кѣ ніще лѣквѣторі фѣр де мошіи нічі о латѣ нѣ сѣ потъ жертѣ ка сѣ кѣщѣце пентрѣ чеиче маї аѣ, нічі кѣ се а мпротѣкѣекъ вѣрѣжмашілор че вор сѣ хрѣпѣскѣ п'алѣ алтора че н'ав маї мѣлтъ дрепт д'а авѣ.

нірх Романії маї ꙗ тоате локѡріле ші маї
ꙗ тоате времіле, се лхсарх а се стріка
ѡнеде дѡпх алтеле, фхрх сз кѡноаскх, сз
каѡте, саѡ сз ꙗтхмпіне вре о датх прі-
чїніле ненорочїрії лор.

Шірѡс венї сз дѡ рхсбою Романїлор
ꙗ времѡ ачета кхнд еї ера ꙗ старе д'аїсе
ꙗ протїві шї д'алѡа ꙗвхцхтѡрх дїн рхс-
боале лѡї кѡм сз се ꙗкїзз, сз алѡгх лок
ші сз ашазе ошїріле: ел ꙗї обїчнѡї кѡеле-
фанзїї, шїї гхтї пентрѡ рхсбоде маї марї.

Мхрїмѡ лѡї Шірѡс нѡ ста де кхт нѡ
маї ꙗ калїтхціле сале персонале. Пѡттарк
не спѡне кѡм кх фѡ сїліт д'а фаче рхсбо-
юл Мачедонїї фїїнд кх нѡ пѡтѡ сз цїе
опт мїї де педестрашїї шї чїнчї сѡте де
кхлерецїї че авѡ.

Ачест прїнцѡ, стхпхнїтор ѡнѡї цї-
нѡт мїк де каре нѡ с'а маї авзїт ворбїнд
дѡпх моартѡ лѡї, ера ѡн немернїк фхрх
кхпхтхю (aventurier), че фхчѡ не ꙗчетат
мїшкхрї остхшхцїї, кхчї ꙗтр' алт кїп нѡ
пѡтѡ сз се цїе.

Тарантенїї, алїацїї сѡї, скхпхтасерхдїн
ꙗмвхцхтѡрїле стрхмошїлор лор Дачедемо-
ненї. Шї негрешїт кх ел ар фї фхкѡт лѡ-
крѡрї марї кѡ Самнїцїї; дар Романїї ꙗї
маї стрїкасерх де тот.

Картага, ꙗмбогхцїндѡсе маї кѡрхнд
де кхт Рома, се стрїкасе асеменѡ шї маї

кѣрхна . ші ꙗ време че ла Рома дрегъ-
торііле обцеші нѣ се кжщіга де кжт прін
вирѣте, ші чінстѣ ші фолосѣл нѣ се да
де кжт ачелора че се остенѣ маї мѣлт, ла
Картага, тоате ачелѣ че поате пѣблїкѣл
сѣ дѣ партїкѣларїлор се вїндѣ пе банї.

Идіафорїа челор марї аї статѣлѣ а
дѣче о дімократїе ла джрхпжнаре ка ші
тїрхнїа ѣнѣї стѣпжнїтор пе о монаршіі.
Деосїбірѣ ѣнѣї стат слобод есте кж венї-
тѣрїле сжнт ікономїсїте маї бїне; тар кжнѣ
се келтѣбек рѣѣ, атѣнчї пѣтїмеше маї мѣлт
тѣ джрхпжнаре де кжт монаршіа. Кжчї
монархѣл фаворїсеше ші кїбернїсеше нѣмаї
рѣделе ші прїетенїї сѣї. Пѣр ꙗтр' о дімо-
кратїе де ва фаче ачѣста тоцї дрегъторїї,
джрхпжнарѣ есте кѣ мѣлт маї ꙗтїнсѣ, ші
прѣвїлїле сжнт тешфелїте маї рѣѣ де кжт
де ѣн стѣпжнїтор сїнгѣр, каре, фїндѣ тот
д'адна чел маї маре лѣкѣитор ал статѣ-
лѣї, аре маї мѣлт їнтерес де цїнерѣ лѣї.

Нїше обїчєурї бекї, ші оаре каре кѣм-
пѣтаре, фѣчѣ пе Романї маї д'о потрївѣ
де богацї: тар ла Картага партїкѣларїї
авѣ богѣцїї жмпѣрѣтешї.

Дїн дож фатрїї че жмпѣрѣца ла Кар-
тага, ѣна вѣрѣ тотд'адна паче, ші чѣї
лалтѣ тотд'адна рѣсвою; асфел, ꙗ кжт
ера кѣ непѣтїнцѣ сѣ се бѣкѣре орошанїї де
ѣна сѣѣ сѣ факѣ бїне пе ч'аїлалтѣ.

Пе кхнд Рома знѣ тоате интересѣри-
ле орошанилор сѣї ꙗ време де рѣсбою, нѣ
ѣта нѣмѣк а десѣрѣї п'ачелѣ але Кар-
таѣї (*).

Атр' ѣн стат кхрмѣит де ѣн принѣѣ
дѣхонѣле се домолеск лесне, кхчѣ ел аре
ꙗ мѣнѣле сале о пѣтере пе деплѣн кѣ ка-
ре фаче п'амхндоѣ пѣрѣїле сѣ ꙗцелѣгѣ;
дар атр' о дѣмократѣе цѣн маї мѣлат,
кхчѣ рѣѣл се ꙗтѣнде шѣ песте кѣр пѣтерѣ
ачега че се паре кѣ лар вѣндека.

Да Рома, кхрмѣитѣ де прѣвѣлѣ, но-
родѣл нѣ се сѣпѣра пе сенат кхчѣ аре аре-
гѣторѣа трѣвѣлор статѣлѣї, лар ла Карта-
га, кхрмѣитѣ де катахрѣсе, народѣл вѣрѣ
сѣ се факѣ тоате прѣн ел ꙗ сѣшѣ ка сѣ
скапе де катахрѣсе шѣ нхпѣстѣїрѣ.

Картага фѣчѣ рѣсбоюл кѣ богѣцѣїле
салѣ ꙗ протѣва сѣрѣчѣї Романѣлор, шѣ прѣн
ачѣста мерсе д'андерателѣ, кхчѣ аѣрѣл
шѣ

(*) Бенѣрѣ лѣї Анѣвал кѣрмѣ тоате дѣхонѣле
дѣнтре Романѣ; дар аѣчерѣ лѣї Сѣпѣон
ꙗ вѣрѣжѣї дѣхѣрѣїле ꙗтре картагенешѣ; рѣ-
дѣкѣ гѣверѣлѣї тоатѣ пѣтерѣ чеї маї
рѣмѣсесе: генѣралѣї, сенатѣл, коерѣї, ꙗ
чепѣрѣ сѣ се тѣкмѣ де народ, шѣ наро-
дѣл се фѣкѣ шѣ маї фѣрѣос. Везѣ ꙗ Ан-
пѣн тот рѣсбоюл ачѣста ал лѣї Сѣпѣон
челѣї дѣн тѣю ꙗ протѣва Картагенезѣлор.

ші арцінта се келтѣеце, тар віртѣтѣ,
статорніа, пѣтерѣ, ші сэрчча, нічі о
датъ нѣ се келтѣеце.

Романії ера амбіціоші дін мжндріе,
ші Картагенезії дін юбіре де арцінт; ѣні
врѣ сѣ порѣнчѣскѣ, чецелалці сѣ кжціце;
ші чеці дін ѣрмѣ, сокотінѣ не ачетат
фога келтѣелелор, фѣкѣрѣ рѣсвола тог-
дѣ адна фѣрѣ драгосте.

Ніше бѣтѣ піерѣѣте, жмпѣцінарѣ но-
родѣлді, слѣврѣ негоцѣлді, дешѣртарѣ
вістерії общеці, ші рідікарѣ нороделор
бечіне, пѣтѣ сѣ факѣ пе Картагенезії а
пріміопаче кѣ челе маї аспре кондіціі: дар
Рома нѣ се пѣрта де кѣцѣтѣл бінелді ші
рѣлді, чі нѣмаї де слава са; ші фіінѣ
кѣ еа нѣш акіпѣга кѣм ва фі де нѣ ва
порѣнчі, нѣвѣ ніч' о нѣдежде нічі темере
каре с'о факѣ а акега о паче нечерѣтѣ
де еа.

Німік нѣ аре атѣта пѣтере пре кѣт
о репѣблікѣ ѣнде се пѣзеск леціле, нѣ де
фрікѣ, чі кѣ кѣвѣнт ші кѣ драгосте, пре-
кѣм фѣ Рома ші Лачедемоніа; кѣчі ла
еле се ѣнѣ кѣ ацелепчѣнѣ кѣрмѣріі тог-
тѣ пѣтерѣ ч'ар фі фѣкѣт о фатріе.

Картагенезії се слѣжа кѣ оціріі стрі-
не, ші Романії атребѣінца п'але лор. Фі-
інѣ кѣ чеці дін ѣрмѣ нѣ прівѣ пе віртѣ-
ці де кѣт ка пе ніше істрѣментѣріі пен-

трѣ тріѣмфѣриле вѣстоаре, фѣкѣрѣ солда-
ци тоате нороаделе че сѣппѣсерѣ; ші кѣ
кѣт се кѣснѣрѣ маї мѣлт пѣн але вѣрѣ,
кѣ атѣта ле жѣдекарѣ маї потрѣвѣте а
фѣ атрѣпате а репѣблѣка лор. Яша ної
ведем пе самнѣци каре се сѣппѣсерѣ авѣа
аѣпѣ доззечѣ ші патрѣ де тріѣмфѣрѣ, кѣ
се фѣкѣрѣ ажѣтѣторѣіі Романѣлор; ші кѣ-
тѣва време аналѣкте де рѣсвоѣа пѣнѣческ
а ал доїлѣ, лѣарѣ дела еї ші дела ааїа-
ци лор, ааїкѣ аїнтр' о царѣ че нѣ ера
маї маре де кѣт статѣриле папѣі ші Неа-
полѣі, шапте сѣте мѣі де пѣдѣстрашѣ ші
шаптезечѣ де мѣі кѣлѣреци ка сѣ се жѣ-
тротѣвѣскѣ Голѣлор (*).

А ѣнда челѣі а ал доїлѣ рѣсвоѣа пѣ-
нѣческ, Рома авѣ некѣрѣмат доззечѣ ші
пѣнѣ ла доззечѣ ші патрѣ де лѣгеоанѣ а
пѣчоаре; кѣ тоате ачѣстѣ се паре, аѣпѣ
кѣм зѣче Тѣт-Дѣв, кѣ сѣта нѣ ера п'атѣн-
чѣ де кѣт ка де вѣр'о сѣтѣ трѣїзечѣ ші
шапте мѣі де орошанѣ.

Картага атрѣвѣнѣца маї мѣлте пѣтѣ-
рѣ ка сѣ лобѣскѣ, ші Рома ка сѣсе пѣзас-
кѣ: ачѣста, прѣкѣм сѣѣсерѣжѣ, атр' арѣж
ѣн нѣмѣр маре де оаменѣ а протѣва Го-
лѣлор ша лѣі Янѣвал че о бѣнтѣла, ші
трѣмісе нѣ маї доз лѣгеоанѣ а протѣва

(*) Voyez polibe.

челор маї марї жмпзраці; чепаче фжкѢ пѢ-
терїле еї немѢрїтоаре.

АшхзарѢ Ромїї ера маї таре де кжт
а Картагеї, фїїнд кж Рома авѢ треїзечї
де Колонїї ꙗ преждрѢл еї, ка нїше четхцї
фоарте тарї. Маї наїнте де бхтала дела Ка-
не нїчї ѡн яліат н'а лхсат'о, фїїнд кж
атжт самнїцїї кжт шї челелалте нороаде
але Італїї се обїчнїсерх педбестхпжнїрѢ еї.

Челе маї мѢлте орашх дале Афрїчїї,
фїїнд пѢцїн ꙗтхрїте се сѡппѢнѢ лесне ла
орї чїне венѢ сѢ ле іа; пентрѢ каре тоцї
кжцї десвхркарх аколо, Ягатока, РегѢлде,
Счїпїон, а дѢсерх Картага ла джснхдзж-
дѢре.

Нїчї о алтх прїчїнх н'а адѢс Карта-
геї атжтѢ ненорочїрї ч'а черкат кжнд Счї-
пїон чел дїн тжю жї порнї рхсвою, де
кжт нѢмаї нержндѢвала кжрмѢреї сале.
ОрашѢл Картагенезїлор шї ошїрїле лор ера
флхмжнде, ꙗ време че Романїї се ꙗдестѢ-
ла де тоате.

Да Картагенезї ошїрїле челе бхтѢте
сѢ фжчѢ обраснїче, шї кжте одатх сфж-
шїа пре генхралїї лор шїї педѢпса де не
вреднїчїа лор. Ёр ла Романї, консѢлѢл
педѢпса пе осташїї че фѢцѢ, шїї трїмїтѢ
тархшї ꙗ протїва вржмашїлор.

КжрмѢрѢ Картагенезїлор ера прѢ ас-
прх: еї кжснїсерх аша де таре пре нороа-

ДЕЛЕ СПАНІЕЇ, А КЖТ, КЖНД РОМАНИЇ А-
 ЖДНЕРЖ ЛА ЕЛЕ, ФДРЖ СОЦОТИЦЇ ДЕ ІСБЗВІ-
 ТОРІЇ ЛОР; ШІ ДАКА ФАЧЕ НЕЦІНЕ БЗГАРЕ ДЕ
 САМЖ ЛА КЕЛТДЛА ЧК НЕМЖРЦІНІТЖ ЧЕЇ ЦІ-
 НД ДН РЖБЮ СДБ КАРЕ КЖЗДРЖ, БЕДЕ ФОАР-
 ТЕ БІНЕ КЖ НЕ ДРЕПТАТК НД ЦІЕ СЖ ІКОНО-
 МІСАСКЖ, ШІ НІЧЇ КЖ АЖДНЦЕ ЛА КДЦЕТЕ-
 ЛЕ ЕЇ.

АТЕМЕЕРК АЛЕКСАНДРІЕЇ ЖМЦІНАСЕ МДАТ
 НЕГОЦУА КАРТАГЕЇ. А ВРЕМІЛЕ ДІН ТЖЮ,
 СДПЕРСТІЦІА ГОНК ПРЕ СТРЕІНІ ДІН ВГІПТ;
 ШІ КЖНД ЖА ЛДАРЖ ПЕРШІЇ, НД АГРІЖІРЖ
 ДЕ КЖТ Д'А СЛЖБІ ПРЕ СДПНДШІЇ ЛОР ЧЕЇ НОЇ;
 ІАР СДБ КРАЇЇ ГРЕЧЕЦЇ, ВГІПТДА ФЖКД ТОАТЕ
 НЕГОЦУРІЛЕ ЛДМІЇ, ШІ АЛЕ КАРТАГЕЇ АНЧЕ-
 ПДРЖАСКЖТЖТА.

СТЖПЖНІРІЛЕ АТЕМЕРАТЕ ПРІН НЕГОЦУ
 ЦІН МДАТЖ ВРЕМЕ КЖНД ПЖЗЕСК ОСТАРЕ ДЕ
 МІНЖЛОК; ІАР КЖНД СЕ МЖРЕСК, ПРК ПДЦІН
 ТРЖЕСК. БЕ СЕ АНАЛУЖ ПДЦІН КЖТЕ ПД-
 ЦІН ШІ ФЖРЖ СЖ БАЦЕ ЧІНЕВА ДЕ САМЖ, ФІ-
 ІНД КЖ НД ФАК НІЧЇ ДН АКТ ПАРТІКДЛАР
 КАРЕ СЖ ПРІЧІНДЛАСКЖ СГОМОТ ШІ СЖ АРАТЕ
 ПДТЕРК ЛОР; ІАР КЖНД ЛДКРД АЖДНЦЕ ЛА ДН
 АША ПДНТ А КЖТ ФІЕ ЧІНЕ ПОАТЕ СЖ'А ВА-
 ЗЖ, АТДНЧЇ ТОЦЇ КАДТЖ МІНЖЛОАЧЕ Д'АЛІП-
 СІ НАЦІА АЧЕНА ДЕ ДН ФОЛОС' ЧЕ НД'А АРЕ,
 КА СЖ ЗІК АША, ДЕ КЖТ ПРІН ВІКЛЕШДГ.

КЖЛЖРІМК КАРТАГЕНЕЗІЛОР ЕРА МАЇ БД-
 НЖ ДЕ КЖТ А РОМАНИЛОР ПЕНТРД ДОЖ ПРІ-
 ЧІНІ;

чинї; ѡна, кѣ каїї де Нѡмїдіа шї Спанїа
ера маї бѣні де кѣт чеї де Італїа; шї
чѣї адлтѣ, кѣ кѣларїмѣ романѣскѣ нѣ ера
ѣтр' арматѣ бїне; кѣчї токма дѣпѣ рѣс-
боделе че фѣкѣрѣ Романїї ѣ Гречїа, скїм-
барѣ кїпѣл, дѣпѣ кѣм ведем ѣ Полїб (*).

ѣ чел дїн тѣю рѣсбою пѣнїк, Регѣ-
лѣс фѣ бѣтѣт ѣ датѣ кѣм Картагенезїї
алѣскрѣ кѣмпїїле де бѣтае пентрѣ кѣлѣ-
рїмѣ лор; шї ѣтр' ал доїлѣ, Янїбал фѣ-
кѣ бїрѣїнцеле челе маї марї кѣ Нѡмїзїї сѣї.

дѣпѣ че Счїпїон лѣѣ Спанїа шї фѣ-
кѣ алїанцѣ кѣ Масїнїса, рїдїкѣ Картаге-
незїлор фолосѣл аста кѣ каре ѣтречѣ пе
Романїї, шї прїн кѣлѣрїмѣ Нѡмїзаскѣ кѣ-
щїгѣ шї ел бѣтаѣ дѣла Замѣ шї їспрѣвї
рѣсбоюл.

Картагенезїї авѣ маї мѣлтѣ дѣпрїн-
дере пе маре, шї кѣнощѣ маневра маї бї-
не де кѣт Романїї; дар мї се паре кѣ
ачест фолос нѣ ера п'атѣнчї аша де маре
пре кѣт ар фї ѣ зїоа д'акѣм.

Чѣї векї неавѣндѣ Бѣсолѣ, нѣ пѣтѣ
нїчї де кѣм сѣ ѣноате де кѣт нѣмаї пре
марѣїне, шї пентрѣ ачѣта баселе лор ера
нѣмаї кѣ лопецї, мїчї шї лате; шї маї
тоате пещерїле дїн малѣрї ле пѣтѣ слѣжї
де лїманѣрї; щїїнцѣ ѣнотѣрїї ера фоларте

мѣ-

(*) Livre 6, ch. 25.

мхрцінітх, ші маневра лор прѣ пѣцин
лѣкрѣ: пентрѣ ачѣта зичѣ Ярістотел кх ес-
те де нічо трѣбх д'а авѣ о арміе маренх,
ші кх пѣлгаріі сжнт дестѣла де мецжері пен-
трѣ ачѣста.

Мецешѣгѣла ера аша де неажѣнс ꙗ
кхт к'о міе де лопеці нѣ фхчѣ чѣтаче фак
ꙗ зіоа д'акѣм к'о сѣтх.

Корхвііле челе марі ера нефолосітоаре
кхчї мішкхндѣсе кѣ а невое де вхслаші,
нѣ пѣтѣ сѣ факх кѣ еле ꙗторкхтѣріле
трѣбѣінчоасе.

Янтоніе фхкѣ ла Якціѣм о прїмеж-
діоасх черкаре ла ачѣста; корхвііле сале
нѣ пѣтѣ сѣ се мішче, ꙗ време че але лѣї
Яѣгѣст, маї ѣшоаре, ле вхтѣ дїн тоате
пхрціле.

Корхвііле дїн векїме фїїнд кѣ лопеці,
челе маї ѣшоаре сфхржма кѣ леснїре прї
челе маї марі, каре нѣ ера алт чева п'а-
тѣнчї де кхт ніше машинѣ немішкхтоаре,
прекѣм сжнт ла ної ꙗ времѣ д'акѣм ко-
рхвііле фхрх пжнзе (каїчїле).

Дѣпх афларѣ Бѣсолїі, с'а скїмбат кї-
пѣла; сѣѣ пхрхсїт лопецїле, сѣѣ депхртат
де цхрмѣрї, сѣѣ фхкѣт корхвії марї;
машїна с'а фхкѣт маї алкхтѣїтх, шї пѣ-
нерѣ ꙗ лѣкраре есте маї ꙗтїнсх.

Яфларѣ прафѣлѣї а фхкѣт ѣн лѣкрѣ
че н'ар фї трекѣт прїн мїнте де ом; шї
4 дїн

ДІН ПРИЧИНА АСТА ПДТЕРКЪ АРМІИ ДЕ МАРЕ
 А ТРЕБДІТ СЪ АЛЕРЦЕ ШІ МАІ МДЛТ ЛА АЧЕТА
 А МЕЩЕШДГДЛДІ; ФІІНД КЪ КА СЪСЕ ЖМПРО-
 ТІВКСКЪ ІЩЕЛІИ ТДНДЛДІ, ШІ СЪ НД ЧЕРЧЕ
 ДН ФОК МАІ МАРЕ, А ТРЕБДІТ КОРЪВІИ МА-
 РІ. ДАР ЛА МЪРІМЪ ЛДКРДЛДІ А ФОСТ СІЛІТ
 СЪ ПОТРІВКСКЪ ПДТЕРКЪ МЕЩЕШДГДЛДІ.

Коръвіиле челе мічі д'алтх датх се
 ловк фхр де весте, ші солдаціи се бхтк
 д'амжндох пхрціле; АТР' О ФЛОТЪ ПДНК
 ТОАТХ ОАСТК ДЕ ДСКАТ.

А БХТХІЛЕ ДЕ МАРЕ ЧЕ КЪЩІГЪ РЕГДЛДС
 ШІ ТОВАРОШІИ СХІ, СЕ ВЪЗДЪ БХТХНДДСЕ О
 СДТХ ТРЕІЗЕЧІ МІИ ДЕ РОМАНИ А ПРОТІВА А
 О СДТХ ЧІНЗЕЧІ ДЕ КАРТАГЕНЕЗІ. АТДНЧК
 СЕ КХДТА НДМЪРДЛ ОСТАШІЛОР ІАР НД АЛ
 МЕЩЕРІЛОР; АКЪМ НД РАСМЪ НЕЩІНЕ А ОСТ-
 ТАШІ ПРЕ КХТ А МЕЩЕРІ ШІ А ЖМВЪЦАЦІ.

БІРДІНЦА КОНСДЛДІ ДДЕЛІДС ФАЧЕ СЪ СЕ
 КДНОАСКЪ ФОАРТЕ БІНЕ ДЕОСІБІРКЪ АЧКСТА.
 РОМАНИИ Н'АВКЪ НІЧІ О ЦІІНЦЪ ДЕ НАВІГАЦІЕ:
 О ГАЛЕРЪ КАРТАГЕНІЗАСКЪ КЪЗД ПРЕ МАРЦІ-
 НІЛЕ ЛОР, ШІ СЕ СЛДЖІРЪ КД ІСВОДЪ АЧЕСТА
 КА СЪ ФАКЪ ШІ ЕІ: А ВРЕМЕ ДЕ ТРЕІ АДНІ
 АВДРЪ КОРЪВІЕРІ ІСКДСІЦІ, ФЛОТЪ ФХКДТХ,
 АКХРКАТХ, ШІ ПДСЪ ПЕ МАРЕ, КАРЕ ГХСІ ФЛО-
 ТА КАРТАГЕНЕЗІЛОР ШІ О БХТЪ.

АКЪМ Д'АВІА АЖДНЦЕ О ВІАЦЪ ДЕ ОМ
 ДНДІ СТХПХНІТОР КА СЪ ФАКЪ О ФЛОТЪ ВРЕД-
 НІКЪ Д'А ЕШІ АНАІНТКЪ ДНІИ ПДТЕРІ ЧЕ ЖМ-

пърхцеше пре море; поате нѣмаї лѣкрѣ
ачеста есте пе каре нѣл поате фаче банїї
сїнгѣрї, шї дака ꙗ зїлеле ноастре їсѣѣте-
ше ѣн принц прѣ кѣрхнѣ, черкарѣ а
фхкѣт сѣ се базх кѣ асеменѣ пїлдѣ тре-
бѣ маї мѣлат мїратѣ де кѣт їмїтатѣ.

Чел д'ал доїлѣ рѣсвою пѣнїческ есте
аша де вестїт ꙗ кѣт тоатѣ лѣмѣ шїе.
Кхнѣ черчетѣзѣ нешїне ачѣ мѣлцїме де
жмпротївїрї че ешїрѣ ꙗнаїтѣ лѣї Янїбал
шї пе каре ачест ом деосїбїт ле бїрѣдї кѣ
тотѣл, веде чѣ маї фрѣмоасѣ прївелїше
ч'а пѣтѣт авѣ векїмѣ.

Рома фѣ о мїнѣне ла статорнїче.
Дѣпѣ рѣсвоале шї нѣказѣрїле дела Тра-
вїеа, шї дела Трасїмена, дѣпѣ челе дела
Кана ꙗкѣ маї прїмеждїоасе, пѣрхсїтѣ маї
де тоате нороаделе Італїї, еа тот нѣ че-
рѣ паче. Прїчина есте кѣ сенатѣл нѣ се
а батѣ нїч' о датѣ дела максїмеле векї:
еа се пѣрта кѣ Янїбал прекѣм се пѣртасе
оаре кхнѣ кѣ Пірѣс, кѣрѣла нѣ воїсе сѣ
факѣ нїч' о акѣлтаре пхнѣ кхнѣ се а фла
ꙗ Італїа; шї вѣзѣ ꙗ Денїс д'Ялїкарнасіа
кѣ, пе кхнѣ ера сѣ негоцїезе кѣ Корїолан,
сенатѣл пѣблїкѣ кѣ нїчї дѣкѣм нѣ ва кѣла-
ка обїчеурїле сале челе векї; кѣчї нороаѣл
романеск нѣ поате сѣ факѣ нїчї о паче кѣ
брѣжмашїї пхнѣ еї се а фла пе пѣмжнїтѣ-
рїле лѣї; шї кѣ дака Волскїї с'ар тра-
це,

це, а тѣмъ ар да тоате ачелѣ ч'ар фі кѣ
дрептате.

Рома се ісбѣви прін пѣтерѣ ашззх-
мжнтѣрілор еї. Дѣпѣ бѣтата дела Кана,
нѣмаї ера ертат нічї кѣр фемеїлор а'а
вѣрса лакрѣмі: сенатѣ нѣ вѣр сѣ маї рѣс-
кѣмпере пре чеї пріншї, шї трїмісе пре
чѣї лалтѣ тїкѣлоасѣ рѣмѣшїцѣ ка сѣ фа-
кѣ рѣсбою ꙗ Сїчіліа, фѣрѣ рѣсплѣтїре сѣѣ
вѣр'о алтѣ чїнсте мїлітѣрѣскѣ, пжнѣ кжнѣ
Анібал нѣ се гонї дїн Італїа.

Д'алтѣ парте консѣлѣ Терентїе Варон
фѣцїсе кѣ рѣшїне пжнѣ ла Ренѣса: ачест
ом дїн чѣ маї проастѣ нащере, нѣ се ꙗ
нѣлѣсѣ ла консѣлѣцїе де кжт ка сѣ ве-
щѣжаскѣ ноблѣцѣ. Дар сенатѣ нѣ прїмі
сѣ се фологаскѣ де ачест ненорочїт трїѣмф;
вѣзѣ кжт есте де трѣвѣнїцѣ ка сѣ'ш тра-
гѣ ла ачѣстѣ ꙗтѣмпларе драгостѣ норо-
дѣлѣї; мерсе ꙗнаїнтѣ Варонѣлѣї шїї мѣл-
цѣмі кѣчї нѣ с'а деснѣзѣждѣїт де рѣпѣ-
влїкѣ.

Пїердѣрѣ чѣ адевѣратѣ ꙗтр' о батае
нѣ есте ачѣла де вѣр'о кжтева мїї де оа-
менї, де шї есте рѣ пентрѣ стат, чї есте
чѣ ꙗкїпѣїтѣ шї пїердѣрѣ кѣбражѣлѣї, чѣл
лїпсѣше шї де пѣтерїле ачелѣ чѣла лѣсѣт
норокѣл.

Сжнт нїше лѣкрѣрї де каре тоатѣ лѣ-
мѣ ворѣщѣ фїїндѣ кѣ сѣѣ ворѣїт оаре кжнѣ

ЧІНЕВА СОКОТЕЩЕ КЪ ЯНІБАЛ А ГРЕШІТ
КЪ Н'А АҚОНЖЪРАТ РОМА АЪПЪ БЪТАГА ДЕ
ЛА КАНА.

КЪ АДЕВЪРАТ КЪ РОМАНИИ АВЪРЪ МАРЕ
ФРІКЪ А'О КАМ ДАТЪ, ДАР ЕИ НЪ ЕРА ЫН
НОРОД ТРЖИДАВ ЧЕ НЪ СІМТЕ ДЕ КЪТ СЛЪ-
БІЧЪН'Ъ СА; ЧІ ДІН ПРОТІВЪ, КА НИЩЕ ОА-
МЕНІ РЪСБОІНІЧІ, СЕ АТР'АРМАРЪ МАІ ТО-А'А-
ЪНА КЪ КЪРАЖЪЛ. ДОВАДА КЪ Н'АР ФІ ІС-
БЪТІТ ЯНІБАЛ, ЕСТЕ КЪ РОМАНИИ СЕ АФЛАРЪ
АКЪ А СТАРЕ А'А ТРІМІТЕ ПРЕТЪТІНДІНІ А-
ЖЪТОАРЕ.

МАІ ЗІКЪ АКЪ КЪМ КЪ ЯНІБАЛ А ФЪ-
КЪТ О МАРЕ ГРЕШАЛЪ ДЕ АЪ АЪС ОЩІРІЛЕ
САЛЕ ЛА КАПЪА, ЫНДЕ САЪ МОЛЕШІТ: ДАР
СЪ ВЕДЕ КЪ ЧЕІЧЕ ЗІК НЪ КЪНОСК ПРИЧІНІЛЕ
ЧЕЛЕ АДЕВЪРАТЕ. СОЛДАЦИИ АРМІИ АЧЕШІА,
КАРЕИ СЕ ЖМБОГЪЦІСЕРЪ АЪПЪ АТЖТЪ БІРЪІН-
ЦЕ, Н'АР ФІ ГЪСІТ ЕИ ПРЕТЪТІНДІНІ КАПЪА?
АЛЕКСАНДРЪ ЧЕ КОМАНДА ПРЕ АСЪШІ СЪП-
ПЪШІИ СЪИ, АЪ АТРЕВЪІНЦАТ ЛА О АСФЕЛ ДЕ
АТЖМПЛАРЕ ЫН МІНЖЛОК, КАРЕ ЯНІБАЛ, АИ
КЪРЪМ СОЛДАЦИ НЪ ЕРА ДЕ КЪТ НИЩЕ ОАМЕНІ
АДЪНАЦИ ПЕНТРЪ СІМБРИЕ, НЪ ПЪТЪ СЪ А
ТРЕВЪІНЦЕЗЕ: ДЕТЕ ФОК ЛА О БЪЗЪРІЛЕ СОЛ-
ДАЦИЛОР СЪИ, ШІ АРСЕ ТОАТЕ БОГЪЦІІЛЕ ЛОР
Ш'АЛЕ САЛЕ. МАІ СПЪН КЪМ КЪ КЪЛІКАН,
АЪПЪ АЪАРЪ ІНДІІЛОР, НЪ ЛЪСЪ МАІ МЪЛЪ
А'О СЪТЪ ДЕ РЪБЛЕ А'АРЦІНТ ФІЕШКЪРЪІА
СОЛДАТ.

Асѣши Бірѣинцелє лѣи Янібалъ ꙗчєпѣрѣ
а скімѣа норокѣа ачєстѣи рѣсѣою. Кѣчи нє
фїиѣа трїмїс ꙗ Італїа дє кѣтрє Маѣїстра-
цїи Картагєї, прѣ пѣцїн аждѣтор прїмѣ
дєла єї, орї пєнтрѣ жалѣзїа ѣнєї фатрїї,
сѣѣ пєнтрѣ мѣлта ꙗкрєдїнцарє чєї дїдїсє
чѣї лалтѣ. Кѣ тоатє ачєстѣ, пѣнѣ кѣнѣ
фѣ дїн прєдѣнѣ кѣ арміа сѣ, вѣтѣ пє ро-
манї; дѣр дѣпѣ чє фѣ сїлїт дѣа пѣнє
гарнїзоанє прїн орашє, дѣа апѣра пє алїа-
цїи сѣї, дѣа ꙗконѣѣра чєтѣцї сѣѣ дѣа нѣ
лѣса сє лє ꙗконѣоарє, пѣтєрїлє салє сї мїк-
шорарѣ фѣартє мѣлт; шї пїєрдѣ пѣцїн кѣ-
тє пѣцїн о марє партє дїн оцїрїлє салє.
Бїрѣинчєлє (Lesconquêtes) сє фѣак лєснє, кѣчї
лє фѣчє кѣ тоатє пѣтєрїлє; дѣр сѣнѣт а
нєѣоє дє цїнѣт, фїиѣа кѣ нѣ лє апѣрѣ дє
кѣт нѣмаї к'о партє дїн ачєлє пѣтєрї.

К а п V.

Дєспрє старѣ Грєчїи, а Мачєдѣо-
нїї, а Сїрїї, шї а Вгїптѣлѣї,
дѣпѣ жмпїларѣ сѣѣ смєрїрѣ
Картагєнєзїлор.

Ѧмї ꙗкїпѣсѣк кѣ Янібалъ вѣрѣѣ прѣ пѣ-
цїн дє бїнє ꙗ фѣвѣрѣл лѣи Фѣвїдє шї Мар-
чєлѣс ꙗпрѣтїѣа сѣ ꙗсѣшї. Ѧмї бїнє жалє

ВЪЗЖНА ПЕ ТІТ-ДІВІЕ АРДНКАНА ФЛОРИЛЕ
САЛЕ ПЕСТЕ АЧЕСТЕ КОЛОСАЛЕ МАРІ АЛЕ БЕКІ-
МЕЙ: АШ ВРѢ СЪ ФІ ФЖКЪТ КА ОМЕР КАРЕ
НЪ АГРІЖАЩЕ Д'АЛЕ ЖМПОДОБИ, ШІ КАРЕ ШІЕ
АША ДЕ БІНЕ Д'АЛЕ ДА МІШКАРЕ.

КЪТРЕ АЧЕСТѢ НЪ ТРЕВЪІА СЪ СКРІЕ КЪ
АНИБАЛ АФЛЖНА СТРІКАРѢ ФРАТЕ СЪДЪ, МЪР-
ТЪРІСІ КЪ ПРЕВЕДЕ ДЪРЖПЖНАРѢ КАРТАГЕІ,
КЪЧІ НІМІК Н'АР ФІ ПЪТЪДЪТ ДЪСНЖАДІ МАІ
ТАРЕ ПРЕ НОРОАДЕЛЕ ЧЕ СЕ АКРЕДІНЦАСЕРЪ ШІ
СЕ АІДЕСЕРЖАДІ, ШІ АР ФІ ДЕСКЪРАЖІТ О АР-
МІЕ ЧЕ АЦЕПТА МЪЛЦЪМІРІ ФОАРТЕ МАРІ ДЪ-
ПЪ ІСПРЖВІРѢ РЪСВОЮЛДІ.

ФІІНА КЪ КАРТАГЕНЕЗІІ А СПАНІА, А
СІЧІЛІА ШІ А САРДІНІА, НЪ ФЖЧѢ НІЧ' О
ЛОВІРЕ КАРЕ СЪ ПЪ ІАСЪ НЕНОРОЧІТЪ, АНИБАЛ,
АІ КЪРЪІА ВРЖМАШІ СЕ АТЪРѢ НЕЖНЧЕТАТ,
ФЪСІЛІТ Д'АЦІНѢ ДН РЪСВОЮ НЪМАІ ПЕНТРЪ
АПЪРАРЕ. АЧѢСТА ДЕТЕ РОМАНИЛОР А ГЖНА
Д'АДЪЧЕ РЪСВОЮА А АФРІКА: СЧІПІОН ДЪС-
БЪРКЪ АКОЛО. ІСПРЖВІЛЕ ЧЕ ФЖКЪ АКОЛО СІ-
ЛІ ПЕ КАРТАГЕНЕЗІІ Д'АКЕМА АНАПОІ ПЕ АНИ-
БАЛ АІН ІТАЛІА, КАРЕ ПЛЖНСЕ ДЕ ЧЪДЪ КЪ
ЛАСЪ РОМАНИЛОР ПЪМЖНТЪА АЧЕСТА ДНДЕІ
БІРЪІСЕ Д'АТЖТѢ ОРІ.

АНИБАЛ КА СЪ ІСБЪВѢКЪ ПАТРІА СА ФЖ-
КЪ ТОАТЕ АЧЕЛѢ ЧЕ ПОАТЕ СЪ ФАКЪ ДН КЪ-
ПІТАН МАРЕ ШІ ДН ПОЛІТІК БЪН. КЪЧІ НЕ
ПЪТЖНА СЪ АДЪКЪ ПЕ СЧІПІОН ЛА ПАЧЕ,
ДЕТЕ О БЪТАЕ ДНДЕ НОРОКЪА СЕ ПЪРѢ КЪ
аре

аре гдст д'аї рхстѣрна іскѣсінца, черка-
рѣ, ші бѣна ꙗцелецере.

Картага прімі пачѣ, дар нѣ дела ѡн
врѣжмаші чі дела ѡн стѣпжн: еа се ꙗда-
торѣ а пѣтї зече мїї де таланці ꙗ чїн-
зечї де ані, а да зѣлоаце, а да тоате
корѣвїїле ші Влефанзїї, а нѣ фаче рѣсвою
кѣ нїмінѣ фѣрѣ прїмірѣ нородадлї рома-
нск; ші, ка с'оціе то-д'адна жмпїлатѣ,
адхогарѣ пѣтерѣ лдї Масїніса, врежмашѣл
еї чел вечнїк.

Рома дѣпѣ че смерї пе Картагенезї,
маї нѣмаї авѣ де кѣт рѣсвоае мїчї ші
Бїрѣїнце марї; ꙗ време че маї наїнте а-
вѣсесе рѣсвоае марї ші Бїрѣїнце мїчї.

ꙗ времїле ачелѣ пѣрѣ кѣ сѣнт доѣ
лѣмї деспѣрцїте; ꙗтр' ѡна се бѣтѣ Кар-
тагенезїї кѣ Романїї; чѣї лалтѣ ера тѣр-
бѣратѣ де гѣлчевїрїле че се ацїцасерѣ дѣ-
пѣ моартѣ лдї Александрѣ, ші нїчї нѣ
гѣндѣ де челе че се фак ла аппѣс; кѣчї
кѣ тоате кѣ Фїліп, краул Македонїї,
фѣкѣсе о легѣтѣїре кѣ Днїбал, нѣ авѣ маї
нїч' о ѣрмаре; ші ачест прїнцѣ, че нѣ дѣ-
рѣї Картагенезїлор де кѣт ѡн ажѣтор фѣар-
те слаб, нѣ фѣкѣ алт чева де кѣт сѣ ара-
те о вое рѣ фѣр де фѣлос.

Кѣндѣ веде нещїне доѣ нороаде марї
рѣсвоїндѣсе кѣ пїсмѣ, нѣ прѣ есте семн
де полїтїкѣ бѣнѣ д'а гѣндї кѣ поате сѣ

шазъ ка ѡн прѣвѣтор лѣнѣшѣт; къ чел каре бѣрѣще дѣн амѣндох нороаделе, се а пѣкѣ дѣ алте рѣсбоде ноз, шѣ о націе дѣ солдаці се бате лесне ꙗ протѣва ѡнор нороаде дѣ орошанѣ.

Ачѣста се кѡноскѡ фолрте ꙗведерат ꙗ времѣле ачелѣ; кѣчѣ Романѣ авѣа домолѣрѣ пе Картагенезѣ, шѣ лобѣрѣ алте нороаде, арѣтѣнѣдѡсе ка кѡм ар ꙗба тот пѣмѣнтѡл.

Пꙗтѡнчѣ ꙗ партѣ рѣсѣрѣтѡлѡнѣ нѡ ера дѣ кѣт патрѡ пѡтерѣ дѣстоѣнѣче дꙗ се жм протѣвѣ Романѣлор: Гречѣа, крѣѣа Мачедонѣ, а Сѣрѣеѣ, шѣ а Вѣгѣптѡлѡнѣ. Требѡде а ведѣ ꙗ че старе се афла чѣсте дож пѡтерѣ дѣн тѣю, кѣчѣ Романѣ ꙗчѣпѡрѣ дѣла але сѡппѡне.

ꙗ Гречѣа ера треѣ нороаде марѣ: Втолѣнѣнѣ, Аѣхаенѣнѣ, шѣ Беотѣенѣнѣ; ачѣстѣ ера нѣще ꙗсоцірѣ дѣ ораше слободе каре авѣ адѡнѣхрѣ шѣ магѣстраціѣ дѣ обще. Втолѣнѣнѣ ера рѣсбоѣнѣчѣ, ꙗдрѣхнецѣ, лакомѣ, слобозѣ шѣ ла ворѣх шѣ ла жѡрѣхмѣнт, шѣ кѡн кѡвѣхнт еѣ фѣзѣчѣ рѣсбоѡл пе ѡскат ка пѣраціѣ пе маре. Аѣхаенѣнѣ ера тотꙗ адна остѣнѣцѣ дѣ вѣчѣнѣ саѡ дѣ апѣхрѣрѣ сѡпѣхрѣтѡаре. Беотѣенѣнѣ, чѣѣ маѣ трѣхнѣдавѣ дѣн тоцѣ Гречѣѣ, прѣ пѡцѣн врѣк сѣ ꙗше дѣспрѣ адкрѡрѣле общецѣ але влладѣѣ, шѣ се ꙗде лѣтнѣчѣ нѡмаѣ шѣ нѡмаѣ пѣнтрѡ бѣнѣле шѣ рѣдл

рѣдѣ лор дѣн презант; еѣ нѣ авѣ адх
 д'ал пѣтѣ мѣшка ораторіѣ спре интересѣ
 де овце; шѣ е де мѣраре, кѣ рѣпѣблѣка
 лор се цѣнкѣ кѣр ꙗ анархіе.

Дачедемоніа пѣстрасе пѣтерѣ са, а-
 дікѣ ачел адх рѣсбоінік чеѣ ꙗсѣфласе ле-
 цѣле лѣѣ Дікѣрг. Тесаліеніѣ ера оаре кѣм
 сѣдѣгѣрѣцѣ де Дачедемоніеніѣ. Краѣѣ Іліріеѣ
 ера бѣтѣцѣ кѣ тотѣдѣ де Романіѣ. Аркане-
 ніѣ шѣ Ятаманіѣ ера пѣстѣіцѣ ѣніѣ де ал-
 цѣѣ прѣн пѣтерѣле Дачедемоніеѣ ш'але вѣто-
 ліеѣ. Ятененіѣ, фѣрѣ пѣтерѣ але лор кѣр,
 шѣ фѣрѣ аліацѣ, нѣмаѣ адѣчѣ мѣраре лѣ-
 мѣѣ де кѣт кѣ лѣнгѣшѣрѣле лор кѣтѣре жѣ-
 пѣрацѣ; шѣ нѣ се маѣ сѣга ꙗ трѣбѣналѣ
 ѣнде ворѣсе Демостен, де кѣт ка сѣ про-
 пѣе пѣрѣрѣле челе маѣ де нѣмік шѣ маѣ
 скандѣлоасе.

Яімінтрелѣ Гречіа ера тарѣ прѣн сѣ-
 тѣацѣа локѣлѣѣ еѣ, прѣн пѣтере, мѣлцѣмѣ
 орашѣлор, прѣн нѣмѣрѣдѣ солѣацѣлор, прѣн
 полѣіре, нѣравѣрѣ, лецѣ; юбѣ рѣсбоул, жѣ
 кѣнощѣ мѣщешѣгѣдѣ; шѣ негрѣшѣт нѣ сѣр
 фѣ бѣрѣдѣт дака ар фѣ фост ѣнітѣ.

Ва се спѣрѣсе фѣарте мѣлат де чѣл дѣн
 тѣю Філіпѣ, де Ялександрѣ, шѣ де Ян-
 тіпатер, дар нѣ се сѣппѣсесе; шѣ краѣѣ
 Мачедоніѣ каре нѣ се лѣса д'аѣ фаче че-
 рѣрѣ шѣ д'а нѣдѣждѣѣ, се жѣмпѣсѣмѣга не
 ꙗчетат кѣдѣтѣндѣ мѣнѣлоаче с'о сѣппѣе.

Мачедонія ера май околѣтъ дѣ мѣнцѣ
неапропіаці; нораделе еї ера прѣ бѣне
пентрѣ рѣсвою, кѣ кѣраж аскѣлтѣтоаре
іскѣсіте ші фѣрѣ преѣетаре; ші тѣрѣдѣа сѣ
фіе аша, дѣн прѣчина клѣмѣ, фіїндѣ кѣ ші
ѣ зѣоа д'акѣм оаменїї дѣнтр' ачеле цѣнд-
тѣрї сѣнт чеї май бѣнї солѣацї аї жмпѣ-
рѣцїей тѣрѣцїей.

Гречїа се цѣнѣ прѣн оаре каре балан-
цѣ, кѣчї Дачедемоненїї ера май тотѣ д'ад-
на ѣ аліанцѣ кѣ Втолїенїї, ші Мачедонї-
нїї ера кѣ Ахаенїї. Дар ла аждѣнерѣ Ро-
манїлор тотѣ Вклїберѣ се рѣпсе.

Фїїндѣ кѣ країї Мачедонїї нѣ пѣтѣ
сѣ цїе ошїрї мѣлте, чѣ май мїкѣ неноро-
чїре ѣ рѣсвою, ле прѣчинѣа тѣрѣбраре ма-
ре; кѣтре ачестѣ еї нѣ пѣтѣ сѣ се мѣрѣс-
кѣ, кѣчї фіїндѣле кѣцѣтѣл кѣносѣт, фіеш-
каре авѣ тотѣ д'адна окїї дѣскїшї асѣпра
мїшкѣрїлор лор; ші іспрѣвїле че авѣсесерѣ
ѣ рѣсвоаеле че ле пентрѣ аліацїї лор ера
дѣ рѣѣ пе каре, ѣ сѣшї ачїї аліацї се сілѣ
дѣпачеа ка сѣ л дѣрѣгѣ.

Іѣр країї Мачедонїей ера май тотѣ д'ад-
на стѣпѣнїторї вѣрѣнїчї. Монаршїа лор
нѣ ера д'ачелѣ че рѣмѣнї ѣ старѣ лор чѣ
дѣла ѣчепѣт.

Мачедонїї фіїндѣ жмѣзѣацї адѣсѣ
дѣ прїмеждїї ші дѣ невої, ѣкѣрѣкацї ѣ
тоате прїчинїле Гречїлор, ле кѣдѣа а тра-

це ла джншіі драгостѣ челор марі аї че-
лор лалте ораше, а амѣці пе народ, ші
а стріка саѣ а фаче деосібіте фатріі, ꙗ
кѣт ера ꙗ прімеждіе тотд'адна д'аш
піерде ші ꙗсѣші віаца лор.

Філіп, каре ла ꙗченѣтѣл жмпѣрѣціі
сале жш трѣесе драгостѣ ші ꙗкредінѣарѣ
Гречілор прін бѣна са пѣртаре, се скімѣж
нѣмаї де кѣт ші се фѣкѣ ѣн тіран аспрѣ
ꙗтр' о време кѣнд трѣбѣта сѣ фіе дрепт
саѣ пентрѣ політѣкѣ саѣ пентрѣ амбіціе.
Ѣл веѣѣ, кѣ тоате кѣ де департе, пре
Картагенезі ші Романі, але кѣрора пѣ-
тері ера немѣрѣніте; ел іспрѣвісе рѣсѣоѣл
спре фолоѣл аліацілор сѣ ші се жмпріе-
тенісе тарѣш кѣ Ѣтоліеніі. Требѣнца черѣ
ка сѣ ꙗгріжаскѣ д'адні тоатѣ Гречіа кѣ
ел ка сѣ нѣ ласе пе стріені д'а се ашѣза
ꙗ еа, дар ел дін протівѣ о ꙗтѣрѣтѣ кѣ
ѣсѣрпацііле сале (*); ші петрѣкѣндѣші ꙗ
прігонірі пентрѣ інтересѣрі де німік кѣнд
нѣ ера време д'а ꙗгріжі де кѣт де ціне-
рѣ са, се фѣкѣ ѣрѣчѣс ла тоці Гречіі прін
тріеї саѣ патрѣ артїколе реле.

Ѣтоленіі фѣрѣ чеї маї ꙗтѣрѣтѣці; ші
Романіі кѣпрінѣжнд прілежѣл мѣнші
лор,

(*) Ѣсѣрпаціе се зіче кѣнд се фаче неѣне по-
рѣнчітор не пѣс де німінѣ, песте о царѣ
саѣ цінѣт стріен.

лор, саѣ маї бїне певѣнїей лор, фѣкѣрѣ
алїанцѣ кѣ ей, їнтрарѣ ѱ Гречїа, ш'о ѱ
тр'армарѣ ѱ протїва лѣї Фїліп.

Прїнцѣл ачеста фѣ бїрѣїт ѱ зїоа де
Кїнокефалї; шї о парте дїн бїрѣїнца ачѣ-
ста фѣ датоаре вїтежїї втолїенїлор. Фїліп
фѣ аша де мѣлат стрѣмторат ѱ кѣт фѣ
сїлїт д'афаче о негочїацїе че ера маї мѣлат
о пѣрѣсїре а пѣтерїлор сале де кѣт о па-
че; скоасе гарнїзоанеле сале дїн тоатѣ
Гречїа, дете корѣвїїле, шї се ѱдаторѣ а
платї о мїе де таланцї ѱ зече анї.

Полїб алѣтѣрѣ, кѣ жѣдеката са чѣ
бѣнѣ, скрїсорїле Романїлор челе де рѣскою
кѣ але Мачедонїлор, че се пѣзїрѣ де тоцї
країї ѣрмѣторї лѣї Ялександрѣ. Вл фаче
сѣ се вазѣ фолосѣрїле шї некѣвїїнцеле фа-
ланцїей ш'але Легїонѣлѣї, шї дѣ ѱтѣрѣк
челор романецїї; шї негрешїт се веде кѣ
аре дрептате, дака жѣдекѣ омѣл бїне
тоатѣ ѱтѣмплѣрїле времїї д'атѣнчї.

Чемече вѣтасе маї мѣлат пе Романї ѱ
прїмеждїе ѱ чел д'ал доїлѣ рѣскою пѣнї-
ческ, есте кѣ Янїбал ѱтр'армасе солдациї
сїї романецїе; дар Гречїї нѣш скїмбарѣ
нїчї армеле нїчї методѣл де вѣтае; лор
нѣ ле пѣтѣ венї ѱ мїнѣте сѣ се ласе де нї-
ше обїчеюрї кѣ каре фѣкѣсерѣ лѣкрѣрї атѣт
де марї.

Исправа че фхкѡрх Романіи ꙗ протѣ-
ва лѡи Філіп фѡ чѣ маї маре дѣн ачелѣ
але рѣсболелор ѡенѡрале прѣн каре сѡ под-
тѡ сѡ кѡпрѣнзѡ апої тоатѡ лѡмѣ. Вї ка
сѡ фїе асїгѡраці дѣ Гречїа, апѡсарѡ ꙗ тоат-
те кѣпѡрїле прѣ вѡтоліенї, челе ажѡтасерѡ
а обїрѡдї, кѡтрѡ ачестѣ, порѡнчїрѡ ка фї-
ешї каре орашѡ греческ че фѡсесе ал лѡи
Філіп саѡ ал алтѡї стѡпѡнїтор сѡ се кѡр-
мѡтаскѡ д'аїчї ꙗнаїнте дѡпѡ сїнгѡре прѡ-
вїлїле салѣ.

Шї прѣ вїне се веде кѡ рѣпѡблїчїле а-
честѣ фїїндѡ фѡарте мїчї нѡ пѡтѣ сѡ се
цїе дѣ сїне сїнгѡре.

Кѡ тоате ачестѣ Гречїї се невѡнѣ дѣ
вѡкѡрїе крѣзѡндѡ кѡ сѡнѣт слѡвѡзї, шї ꙗтр'
адѣвѡр пѡтѣ сѡ крѣзѡ фїїндѡ кѡ Романїї
жї вѣстїсерѡ дѣ асфел (*).

вѡтоліенї, чеш ꙗкѣпѡдїсерѡ к'ор сѡ дом-
нѣскѡ ꙗ Гречїа, вѡзѡндѡ кѡ еї ш'аѡ адѣс
стѡпѡнї пѣ кап, кѡзѡрѡ ꙗ дѡснѡдѡждѡвї-
ре; шї, фїїндѡ кѡ еї лѡа тот д'адна хѡ-
тѡрѡрїле челе маї прїмеждїѡасѣ, вѡрѡрѡ ка
сѡ ꙗдрѣптѣзѣ невѡнїа лор прѣн алтѡ невѡ-
нїе, шї кемарѡ ꙗ Гречїа пѣ антїѡх,
кра-

(*) Че вїне сѣмѡнѡ ачѣста кѡ четачѣмї вї-
не ꙗ гѡндѡ с'арѡт дѣн зїѡд д'ажѡмї дѡр
мѡ лас, кѡчї есте лесне д'а гѡсї матерїї
дѣ скрїс шї прѣ а невѡв банї д'але тїпѡрї-

краюл Сірієї, прекѡм кемасерѡ шї пре Романї.

Країї Сірієї ера чеї маї пѡтернічї дїн-тре ѡрмѡторїї лѡї Александрѡ; фїїнда кѡ еї стѡпнїѡ маї тоате цѡрїле лѡї Дарїе, афарѡ де Вгїпт: дар се лѡѡмпласерѡ нїще лѡкрѡрї каре слѡбїсерѡ мѡлт пѡтерѡ лор-

Селеѡкѡс, че лѡтемеѡсе жмпѡрѡцїа Сїрієї, дѡрѡпнѡсе, пе ла сфѡршїтѡл вїецїї сале, кѡрѡта лѡї Дїсімаѡ. Л тѡрѡбрарѡ лѡкрѡрїлор, се рїдїкарѡ мѡлте провїнцїї: кѡрѡта Пергамѡлѡї, а Кападокїєї шї а Бїтїнїєї, атѡнчї се фѡкѡрѡ.

Дар ачесте статѡрї мїчї шї фрїкоасе прївѡ тотѡдѡна жмпїларѡ стѡпнїлор лор челор векї ка о норочїре пентрѡ еле.

Фїїнда кѡ країї Сїрієї завїстѡла ферїчїрѡ кѡрїї Вгїптѡлѡї, авѡ маре лѡгрїжїре ка сѡ сѡпнѡе; шї дїн прїчина аста некѡтѡнѡшї де рѡскрїтѡл лор пїерѡдрѡ мѡлте провїнцїї лѡтрѡколо, шї се аскѡлтарѡ фоарте рѡѡ де челе лалте.

Л сфѡршїт країї Сїрієї стѡпнїѡ Асїа де сѡс шї де жос, дар черкарѡ а фѡкѡтсѡ се вѡзѡ кѡ, кѡнѡ кѡпїтала шї чѡ маї мѡлтѡ парте а пѡтерїлор се афлѡ л провїнцїїле де жос але Асїєї, а невое поате сѡ цїе пе челе де сѡс; шї кѡ, л време че скаѡнѡл жмпѡрѡцїєї есте л челе де сѡс,
5* пїер-

пiерде пд'терѣ врѣндъ съ пззаткѣ пе челе
де жос.

Ампирѣцiа Першилор шi а Сiрiей нiч'
о датѣ кѣ фѣрѣ аша де тарi ка а Пар-
тилор че н'авѣ де кѣт о парте дiн про-
винциале челор дох де каре борбирѣм. Дака
Кирѣс н'ар' фi лѣат жмпирѣцiа Аидей,
дака Селевкѣс рѣмѣнѣ ла Вавилон, шi лѣ-
са провинциале депе лѣнгѣ Маре Ѣрмѣтори-
лор лѣдi Антигон, жмпирѣцiа Першилор нѣ
с'ар фi бирѣит де Гречi, шi алѣдi Селевкѣс
де Романi. Сѣнт оаре каре хотарѣ че аѣ
дат натѣра статѣрилор (цѣрилор), ка съ
жмфрѣнгѣ амбициа оаменилор. Кѣндъ Ро-
манi лѣ трекѣрѣ, партii жi оморѣрѣ маi
пе тоцi (*): кѣндъ партii лѣрѣснiрѣ сѣле
трѣкѣ, нѣ маi де кѣт фѣрѣ сiлицi д'асе
лѣтоарче; шi лѣ зiлеле ноастрѣ, Тѣрчi, ка-
ре аѣ вѣрѣт съ мѣрѣж маi лѣколо д'ачесте
хотарѣ, аѣ фогт сiлицi д'а се лѣтоарче.

Краiи Сiрiей ш'аi Ѣгиптѣлѣдi авѣ дох
фелѣрi де сѣппѣшi лѣ цѣрiле лор, адикѣ
ноаделе бирѣитоаре, шi нооаделе бирѣите-
ѣещi дiн тѣю, лѣкѣ плiнi де iдеи лѣчепѣ-
тѣлѣдi лор, ера прѣ кѣ а невое кѣрѣмѣдiцi;
ей нѣ авѣ дѣхѣл ачела де не атѣрнарѣ че
не фаче а скѣтѣра жѣгѣл, чi нерѣбдарѣ
ачеи д'а пофтi скiмѣзрi де сѣтѣпѣнi.

Лѣс

(*) Вою спѣне пентрѣ че лѣ капѣл 15.

Асх слзвѣчѣнѣ чѣ маре а жмпѣрѣцїї
 Сїрїї венѣ дїнтр' ачета а кѣрѣцїї ѣнде жм-
 пѣрѣца ѣрмѣторїї лѣї Дарїе, тар нѣ аїлѣї
 Александрѣ. Александрѣ, азшѣртѣчѣнѣ, мо-
 лїчѣнѣ каре а нїчї ѣн вѣк н'аѣ пѣрѣсїт
 кѣрѣцїле Асїеї, жмпѣрѣца маї кѣ самѣ а
 тр'ачѣста. Рѣѣла се стрїкѣрѣ шї ла нороѣ
 шї солдацї, шї се фѣкѣ молївсїтор шї а
 сѣшї Романїлор, фїїна кѣ рѣсѣбоѣла че фѣ-
 кѣрѣ а протїва лѣї Антїох есте аѣвѣрѣ-
 та вѣпокѣ а стрїкѣрїї лор.

Асфел ера старѣ крѣїеї Сїрїї кѣна Ан-
 тїох, че фѣкѣсе лѣкѣрѣрї марї, с'апѣкѣ аѣ
 рѣсѣбоѣла а протїва Романїлор: дар нѣ се
 пѣрѣтѣ кѣ ацелепѣчѣнѣ че атрѣвѣдїнѣцазѣ н-
 шїне а крѣрї аѣ рѣна. Анїбал пофѣтѣ
 сѣ се аномаскѣ рѣсѣбоѣла а Італїа, шї сѣ
 кѣшїце шї пе Фїлїп сѣѣ сѣл факѣ неѣтрѣ.
 Антїох нѣ фѣкѣ нїмїк дїнтр' ачестѣ: ешї
 а Гречїа к'о пѣртїчїкѣ дїн пѣтерїле сале;
 шї, шїї ка кѣм ар фї врѣт сѣ базѣ рѣс-
 боѣла аколо тар нѣ сѣл факѣ, нѣш пѣтрѣ-
 кѣ аѣ кѣт кѣ пѣлѣчѣрїле сале. Фѣ вѣтѣѣт,
 шї фѣцї а Асїа маї мѣлат спѣрѣт аѣ кѣт
 вїрѣїт.

Фїлїп, трас аѣ Романї ка аѣ ѣн по-
 топ, а рѣсѣбоѣла ачестѣ, ле слѣжї дїн тоа-
 те пѣтерїле сале, шї се фѣкѣ істрѣментѣла
 вїрѣїнѣї лор. Пофта а'аш рѣсѣѣна шї
 а а пѣстїї вѣтоліа, фѣгѣѣѣла кѣ ісе ва
 маї

маї жмпщцина бирѣл, ші ісе ва лѣса оаре
каре ораше, нише жалѣзіи че авѣ дела Ан-
тіох ші ꙗ сфжршіт оаре каре прічині мічї,
жл адѣсе ла хотѣрѣре, ші не ꙗдрѣсннѣ а
гжндї сѣ скѣтѣре жѣгѣл, нѣ ꙗгрїжі де кѣт
а'ал фаче маї ѣшор.

Антїох жѣдекѣ лѣкрѣріле аша де рѣѣ
ꙗкѣт жш ꙗкїпѣ кѣ Романїї л'ар лѣса лі-
нішіт ꙗ Асіа. Дар еї мерсерѣ адѣпѣ ел ші
аколо, фѣ ꙗкѣ одатѣ бирѣт, ші, ꙗ стрѣм-
торѣріле сале прїмі чѣ маї рѣшїнатѣ па-
че каре ар фі фѣкѣт вр'о датѣ ѣн прїн-
цѣ маре.

Нѣ кѣноск хотѣрѣре маї кѣ мѣрїні-
міе де кѣт ачела че фѣкѣ ѣн монарѣ дїн
зілеле ноастрѣ (*), ка сѣ се ꙗпресоаре маї
біне сѣвсѣрѣвїтѣріле скаднѣлѣдї сѣѣ де кѣт
сѣ прїмѣскѣ нише черерї че нѣ сѣ каде ѣ-
нѣ жмпѣрат нїчї сѣ ле адѣзѣ: мжндїрїа
сѣфлетѣлѣдї н'ѣл лѣса сѣ се смерѣскѣ маї
мѣлт де кѣт жл смерїсе ненорочїріле са-
ле; ші цїа прѣ біне кѣ кѣражѣл поате
сѣ ꙗтѣрѣскѣ о короанѣ, тар нечїнстѣ нїч'
о датѣ.

Ка сѣ цїе ѣн прїнцѣ а фаче бѣтае,
аста есте ѣн лѣкрѣ обїчнѣт. Дар ка сѣ
цїе а дескїде ѣн рѣсвою сжнт прѣ пѣцїнї;
прѣ пѣцїнї каре сѣ аївѣ о д'опотрївѣ де-
стої-

(*) Ачеста е Лѣдовїк ал 14. лѣ.

СТОІНІЧІЕ Д'А АТРЕВДИЦА БІНЕ НОРОЧІРѢ ШІ
 Д'А НѢ СЕ ДЗЕНЗДЗЖДІ ЛА НЕНОРОЧІРЕ ; Д'А
 АВѢ О РЗБДАРЕ БЗРБЗТѢСКЗ ЛА АТЖМПЛЗРІ
 РЕЛЕ, ШІ О ЖБДЕКАТЗ МЗСБРАТЗ КБ КАРЕ
 СЗ ІСКОДѢСКЗ СФЖРШІТБРІЛЕ АПБКЗТБРІЛОР
 САЛЕ МАІ НАІНТЕ Д'АЛЕ ПБНЕ А ЛБКРАРЕ, ШІ
 СЗ НѢ СЕ ТѢМЗ ДБПЗ ЧЕ О ДАТЗ ЛѢС ПБС.

ДБПЗ ЧЕ РОМАНІІ СМЕРІРЗ ШІ ПЕ АН-
 ТІОХ, НѢ МАІ РЗМЗСЕСЕРЗ ДЕ КЖТ НІЩЕ ПБ-
 ТЕРІ МІЧІ, АФАРЗ Д'А ВГІПТБЛДІ, КАРЕ КБ
 СТАРѢ ЛОКБЛДІ, КБ РОДІРѢ ЛДІ, КБ НЕГС-
 ЦБЛ, КБ НБМЗРБЛ ЛЗКБІТОРІЛОР, КБ ПБТЬ-
 РІЛЕ Ч'АВѢ ПЕ МАРЕ ШІ ПЕ БСКБТ, АР ФІ ПБТБТ
 ФІ НЕАПРОПІАТ : ДАР АСПРІМѢ ВРАІЛОР СХІ,
 ТРЖНДЗВІА, ПРОСТІА, ШІ ДЕ СФЗТЗРІЛЕ ЧЕ-
 ЛЕ ГРОАСНІЧЕ, ЖІ ФЗЧѢ АША ДЕ БРЖЧОШІ
 СБПБШІЛОР ЛОР, А КЖТ ЧѢ МАІ МБЛТЗ
 ВРЕМЕ НѢ ПБТѢ СЗ СТЗПЖНѢСКЗ ДЕ КЖТ ПРІН
 АЖБТОРБЛ РОМАНІЛОР.

ДА ВГІПТ ЕРА ОАРЕ КБМ О ЛЕЦЕ ФОН-
 ДАМЕНТАЛЗ КА СБРОРІЛЕ СЗ ФІЕ Д'ОПОТРІВЗ
 ПЗРТАШЕ ЛА МОЩЕНІРѢ КОРОАНЕІ КБ ФРАЦІІ
 ЛОР ; ШІ КА СЗ СЕ ЦІЕ БНІМѢ А КЖРМБІРЕ,
 СЕ АБРА ФРАТЕЛЕ КБ СОРБ СА.

АСЗ О АСФЕЛ ДЕ БРМАРЕ ЕСТЕ ПРІМЕЖ-
 ДІОАСЗ А СІСТІМА ПОЛІТІЧѢСКЗ : ФІІНД КЗ
 ТОАТЕ ПРІГОНІРІЛЕ КЗСНІЧЕШІ ПРІЧІНБЛ ТБР-
 ББРАРЕ А СТАТ, ШІ КАРЕ ДІН АМЖНДОІ НѢ
 СЕ МБЛУЗМѢ, НѢ МАІ ДЕ КЖТ РІДІКА А
 ПРОТІВА ЧЕЛБІ ЛАЛТ НОРОДБЛ АЛЕКСАНДРІЕІ ;

нород маре ші гата д'а се дни ла чел дін
тжю дін країї сзї чел мішка спре ревдл-
ціє. Кзтре ачестѣ, крзіа Кірінеї ші а Чі-
прдлді афлжндсе маї кѣ самх ꙗ мжніле
алтор принці дін ачешх крзтсккх фаміліє
кѣ дрептѣрї недзгздїте маї ла тоате,
маї тога адна се афла принці домніторї
ші кѣ дрептѣрї д'ачере короана, ꙗ кжт
країї ачещїа ста пе дн скадн хжлцінат;
ші ашхзаці рхѣ ла челе дін лхднтрѣ нѣ
авѣ маї ніч' о пѣтере ла челе д'афарх.

Пѣтеріле країлор Вгіптѣлді, ка ші
але країлор Асії, ста ꙗ ажѣтоареле де ла
Гречї. Гречїї, де осїбіт д'ачел дѣх ал лі-
бертхції, ал чїнстїї ші славеї чеї ꙗ сѣ-
флеца, жш петречѣ не ꙗ четат ла тот
фелдл де депріндерї ші Вкверсіції трѣпещї:
еї авѣ ꙗ орашхле лор челе марї ніще жо-
кѣрї ꙗ токмінте днде бірдітордл кжщїга
кѣнднї ꙗнаїнтѣ а тоатх Гречїа; каре прї-
чїндга о емблациє савѣ пофтх де ꙗтречере
џенералх.

Шї аша, кжнд се лѣпта кѣ армеле,
а кзрора ісправх спжнзѣра дін пѣтерѣ ші
депрїндерѣ челдї челе ꙗтрєвдїнца, трєвдїга
негрешїт, ніще оаменї депріншї ка ачещїа
сх ꙗ трѣккх ла рхсбою о мѣлціме де бар-
варї, аднаці фїє кѣм, ші дѣшї ла рхс-
бою фхрх алецере, прєкѣм с'а вззѣт дін
ощїріле лдї Дарїє.

Романій, ка съ липсакъ пе краї де
аждторда днор асфел де осташи бѣни, ші
съ мѣкшорезе кжте пѣцинтел пѣтеріле лор
челе маї де кзпеченіе, фзкѣрз доз лѣкрѣрї;
маї ꙗтжю ашззарз кжте пѣцинтел о мак-
симъ ла Гречї кж еї н'ар пѣтѣ съ аїбъ нїч'
о аліанцъ, нїчї съ дѣ аждтор саѣ съ фа-
кз рзсбою кѣ чїнеба фзрз वोга Романілор.
Ялдоїлѣ, ꙗ негоціаціїле лор кѣ країї,
жї опрїрз д'а стржнѣе ошїрї дела аліації
романешї, шї аша нѣ ле маї рзмасе де
кжт нѣмаї сїнгѣрз остѣ лор націоналз (*).

К а п VI.

Деспрѣ пѣртарѣ кѣ каре Романїї
сѣппѣсерз нороаделе.

Шнтр' о мар де време д'атхтѣ норочїрї,
кжнд каде нешїне маї тотд'абна ла не
ꙗгрїжїре, сенатда лѣкра тот кѣ ачеша а
джнчїме, шї ꙗ време че ошїрїле вїрѣта
тот, ел се ꙗделетнїчѣ а цїнѣ жмпїлаці
пе чеї кхзѣцї.

Ва

(*) Вї се маї слѣжїсере де політіка ачѣста шї
маї наїнте кѣ Картагенезїї, пе кареї ꙗ
даторарѣ ꙗ трактатѣрї а нѣ се маї слѣ-
жї кѣ ошїрї аждтѣтоаре.

Вл се фзкѣ жѣдекитор тѣтѣрор но-
роаделор, ші ла сфжршітѣл фіеш кѣрѣта
рѣсвою, хотѣра педенсе ші мѣлцѣмірї дѣ-
пѣ вредніча фіеш кѣрѣта. Вл лѣа о пар-
те дїн пѣмжнтѣл ѣнѣї народ бїрѣїт ші о
да алїацілор; кѣ ачѣста фѣчѣ доѣ лѣ-
кѣрѣї: лїпѣ лжнѣ Рома нїше країї де ка-
ре авѣ темере пѣцїнѣ ші нѣдежде мѣлтѣ;
ші слѣвѣ п'алції дела каре нѣ нѣдѣждѣ
нїмік, ші се темѣ мѣлт.

Романїї се слѣжа кѣ алїації ка сѣба-
тѣ пе ѣн вѣржмашѣ; дар маї атѣю стрї-
карѣ пе бїрѣїтор. Фїліп се жмвїнсе прїн
мїнжлочїрѣ вѣтолїенїлор, каре се стїнсерѣ
дѣпѣ ачѣм кѣчї сѣѣ ѣнїт кѣ Антїох. Ан-
тїох се бїрѣї прїн ажѣторѣл родїенїлор дар
Романїї дѣпѣ чѣї ѣмплѣрѣ де челе маї
помпоасе мѣлцѣмірї, жї смерїрѣ пентрѣ
тотѣ'аѣна, кѣ прїчїнѣїре кѣ еї ар фї че-
рѣт сѣ факѣ паче кѣ Персеа.

Кжнѣ авѣ маї мѣлці вѣржмашї д'о
датѣ, атѣнчї дѣрѣта чѣлѣї маї слаб о п
четаре де арме, каре се сокотѣ прѣк нор-
чїт добжнѣїнѣдо, гжнѣїнѣ кѣ а фѣкѣт
трѣвѣ маре прѣлѣнцїнѣдѣш кѣдѣрѣ.

Кжнѣ се пѣделетнїчѣ дѣспре ѣн рѣсвою
маре, сенатѣл се прѣфѣчѣ кѣ трече кѣ вѣ-
дѣрѣ орї че нечїнсте, ші ащепта п тѣче-
ре пжнѣ ва венї времѣ педенсїї; ші дака
вѣре ѣн народ жї трїмітѣ прѣ чѣї вїновацї,

ЕЛ НЪ ВРѢ СХІ ПЕДЕПСАСКЪ, ПОФТИНД МАІ
БІНЕ СЪ ЦІЕ ТОАТЪ НАЦІА СЪБВІНОВЪЦІЕ, ШІ
СЪ ПЕСТРЕЗЕ ПЕНТРЪ МАІ ЛА ДРМЪ О РЪСБЪ-
НАРЕ ФОЛОСІТОАРЕ.

ФІІНД КЪ ЕІ ФЪЧѢ ФЕЛДРІМІ ДЕ РЪД-
ТЪЦІ ВРЪЖМАШІЛОР ЛОР, ТОАТЕ НѢМДРІЛЕ ІН-
ТРАРЪ АГРОАЗЪ Д'А СЕ МАІ ДНІ А ПРОТІВА
ЛОР; ШІ АЧЕЛА КАРЕ ЕРА МАІ ДЕ ПАРТЕ ДЕ
ПРІМЕЖДІЕ НЪ ВРѢ СЪ СЕ АПРОПІЕ.

ДІН ПРІЧІНА АЧѢСТА РАРЕ ОРІ ЛЕ ВЕНѢ
РЪСБОУ, ПАР ЕІ ЖА АДЧѢ ПРЕДТИНДІНІ ШІ
ТОТД'АДНА ЛА ВРЕМЕ, КЪ МІНЖЛОАЧЕ АДЕ-
МЖНАТІЧЕ СПРЕ СФЪРШІТДРІЛЕ ЧЕ КЪЦЕТА;
ШІ, ДІНТР' АТЖТѢ НОРОАДЕ ЧЕ ЛОВІРЪ, ПРѢ
ПДЦІНЕ СЖИТ КАРЕ Н'АР ФІ СЪФЕРІТ ТОТ ФЕ-
ЛДА ДЕ ОКЪРІ ДАК'АР ФІ ВРДТ СЪ ЛЕ ЛАСЕ
А ПАЧЕ.

ОБІЧЕЛА ЛОР ФІІНД Д'АВОРБІ ТОТД'АД-
НА КА НІЩЕ СЪПЖНІ ПОРДНЧІТОРІ, АМБА-
САДОРІІ ЧЕ ТРІМІТѢ ПЕ ЛА НОРОАДЕЛЕ ЧЕ А
КЪ НЪ СІМЦІСЕРЪ ПДТЕРѢ ЛОР, НЕГРЕШІТ СЕ
ПРІМѢ РЪСЪ, ШІ АЧѢСТА ЕРА О ПРІЧІНЪ СІГД-
РЪ КА СЪ ПОАТЪ ДЕСКІДЕ ДН РЪСБОУ НОЪ.

ФІІНД КЪ ЕІ НЪ ФЪЧѢ ПАЧѢ НІЧ'ОДАТЪ
КЪ ТОТ ДЕНАДІНСДА, ШІ НЪ АВѢ АЛТ КЪ-
ЦЕТ ДЕ КЖТ НДМАІ СЪ АПДЧЕ, НЕГОЦІАЦІІЛЕ
ЛОР НЪ ЕРА ДЕ КЖТ О КЪРМАРЕ ДЕ РЪСБОУ,
КЪЧІ ПДНѢ А ТРАКТАТЪ НІЩЕ КОНДІЦІІ
ЧЕ АЧЕПѢ СЪ ДЪРАПЕНЕ ЖМПЪРЪЦІА ЧЕЛЕ ПРІ-
МѢ. СКОТѢ ГАРНІЗОАНЕЛЕ ДЕ ПРІН ЧЕТЪЦІЛЕ

де пазъ, сазъ мѣшора нѣмърѣл ошѣрѣлор
 де ѡскаг, орѣ к'о л'даторра а да каѣи шѣ
 блефанзѣи; шѣ дака пѣтерѣ ачѣста ера
 тарѣ пе марѣ, еѣ о сѣлѣ д'аш арде коръ-
 бѣилѣ шѣ кѣте о датъ д'аш траѣе нороаде-
 ле маѣ л'лѣнтрѣ де пе лѣнгъ хотаръ.

Дѣпъ че стрѣка ошѣрѣле ѡндѣ стѣпѣж-
 нѣтор, еѣ жѣ стрѣка шѣ вѣстерѣиле прѣн так-
 се сазъ вѣрѣрѣ ковѣршѣтоаре, кѣ кѣвѣнт ка
 еъ ле пѣтѣскъ келѣделеле рѣсѣоуѣдѣ: лѣ-
 крѣ, карел фѣчѣ сѣш жѣповѣрезе сѣп-
 пѣшѣи шѣ сѣ пѣаръзъ драгостѣ лор (*).

Кѣндѣ дѣрѣла паче вѣрѣндѣ прѣнцѣ, еѣ
 лѣа де кѣзѣшѣе пе ѡн фратѣ сазъ ѡн фѣѣ
 д'аѣ сѣи; шѣ ачѣста ле л'леснѣ мѣнжлоа-
 челе д'аѣ тѣрѣвѣра стѣпѣжнѣрѣ дѣпъ фанта-
 сѣа лор. Кѣндѣ лѣа лѣнгъ дѣншѣи пе чел
 маѣ

(*) Шѣ пѣрдѣрѣ драгостѣи сѣпѣшилор есте кѣ
 мѣлт маѣ пѣгѣвѣтоаре де кѣт ачѣла а вѣс-
 терѣилор. Л'патрѣа мѣ сазъ вѣгат де са-
 мѣ кѣ. фѣрѣ сѣ фѣе вѣо сѣлѣ де арме-
 нѣ нѣ маѣ о черкаре ка сѣ се вазѣ пѣнѣ
 ѡнде се пѣн чѣи марѣ пѣнтрѣ народ, де
 мѣлте орѣ сазъ прѣмѣт челе маѣ асѣпрѣтоаре
 сѣме; шѣ се прѣмѣт лѣсне кѣчѣ прѣмѣторѣи
 непѣтѣнѣа нѣмѣк сокотѣ кѣ нѣ пѣрд нѣ-
 мѣк фѣрѣ а гѣндѣ кѣ пѣрд драгостѣ нѣ-
 родѣлѣи пе карѣ нѣ шѣа кѣм сѣлѣ окро-
 тѣскѣ.

маї д'апроапе моушенітор ал короаней, а
фрікоша пе чел дін скадн; мар дака авѣ
п'алтѣл дін фамиліа ачеш, жл пѣнѣ ла
кале д'аріаіка реуѣлѣціе кѣ пороуѣл де
нѣмѣл сѣѣ.

Кжнд ѣн доми саѣ ѣн нѣм нѣ врѣ
сѣ се маї сѣпѣ жмпзратѣлѣдї сѣѣ, еї жї
дѣрѣл д'о кам датѣ тїтлѣ де алїант но-
роуѣлѣдї романеск (*); шї кѣ ачѣета жї
фѣчѣ сѣїнцї шї несѣпзрацї; а кжт нѣмаї
ера нїчї ѣн краї, кжт де маре д'ар фї
фост, каре сѣ поатѣ фї ѣн мїнѣт сїгѣр
де сѣпѣшїї сѣї, шї кѣр де фамиліа са.

Кѣ тоате кѣ тїтѣла де алїантѣ лор
ера ѣн фел де слѣгѣріе, се кѣѣта фоарте
мѣлат; фїїнд кѣ дѣпѣ ачеш ера сїгѣр чї-
нева кѣ нїмїнѣ алтѣл нѣл маї поате сѣ-
пзра, шї чѣ дін партѣ романїлор авѣ
нѣдежде д'а фї маї мїкѣ: шї аша нѣ ера
нїч'о слѣгѣріе каре сѣ нѣ лїо факѣ шї но-
роуѣле шї сѣпѣжнїторїї кѣ маре плѣчере,
шї нѣмаї д'афї прїмїцї а лїо фаче.

Вї авѣ мѣлате фелѣрї де алїацї. ѣнїї
ера ѣнїцї кѣ прївілегїорї шї оаре каре а
пзтѣшїре де мѣрїмѣ лор, прекѣм Латї-
нїї

(*) Ачѣета се беде шї а пачѣ че легарѣ кѣ
овреїї. Четеше а картѣ дін тѣю а Ма-
кавеїлор, кап. 8. кар. 23.

ніи ші Врнічій; алціи прін рсдші ꙗ темє-
ерѣ лор, прекѣм Колонііле; алціи прін фа-
черї де бїне прекѣм фѣрѣ Масініса, вѣ-
мене, ші аталде, каре авѣ дела єї крѣ-
іле ші мѣрїміле лор; алціи прін неговїа-
ціи слободє; ші ачєшіа дѣрѣ о лѣнѣ ꙗ
требѣнцаре де алїанцѣ се поменѣ сѣпѣші,
ка краѣл вѣгїтѣлѣ, ка ал Бїтїнієї, ал
Кападочіи, ші ка чєлє маї мѣлте дїн о-
рашѣлє грєчєші; алтєлє мѣлте, се фѣчѣ
сѣпѣсе прін трактатѣрїлє чєлє де невоє
ші сїлітє, ка Фїліп ші Антіох: кѣчї єї
ніч'одатѣ нѣ дѣрѣлѣ пачѣ ѣнѣ вѣрѣжмашѣ
фѣрѣ єѣ кѣпрїнѣ ꙗ алїанцѣ, адїкѣ фѣрѣ
єѣ сѣпѣ нороадє кѣ карє єѣ се слѣжаскѣ а
доборѣ пє алтєлє.

Кѣндѣ лѣса вѣрє ѣн орашѣ слободѣ, єї
лѣса єѣ се наскѣ ꙗ лѣѣнтрѣ доѣ фатрїи (*);
ѣна цїнѣ кѣ прѣвїлілє шї слобозєніа па-
трїи, чѣї лалтѣ зїчѣ кѣ нѣ требѣ алтѣ
правїлѣ де кѣт воїнцѣ Романїлор: шї фї-
їндѣ кѣ частѣ дїн ѣрѣмѣ єрѣ тотѣ адѣна чѣ
маї кѣ пѣтерє, прѣ бїне се поатє вєдѣ
кѣ о асфєл де слобозєніє єрѣ нѣ маї ѣн нѣмє-

Кѣ-

(*) Тѣмѣ мї єстє єѣ нѣ лїкѣ кѣѣетѣлѣ Рома-
нїлор чєїчє гартѣ фатрїїлє ꙗ єтатѣлѣ нос-
трѣ карє акѣм єстє слободѣ нѣмаї ної єѣ
шїм а нефолосї, фѣрѣ а зїчє: кѣ ѣнає є
дрєптатє нѣ є слобозєніє пє кѣм єрѣ.

Къте одаѣ се фѣчѣ стѣпжні ѣнеі
цѣрї кѣ кѣвжнт де моѣеніре (клірономіе).
Інтрарѣ Ѡ Асіа, Ѡ Бітїніа, Ѡ Дївіа, прїн
діеціле (тестаментѣріле) лѣї Ятіла, лѣї
Нїкомїа, шї Япіон, шї Бгїптѣ фѣ кѣ-
прїнс прїн діата краюлѣ Сїрїнеї.

Ка сѣ цїе пре стѣпжніторїї чей марї
тотѣ адна Ѡ слѣбїчѣне, Романїї нѣ вѣрѣ
сѣї ласе а прїмі Ѡ алїанца лор пе ачема
кѣ каре абѣсесерѣ алїанцѣ; шї фїїнд кѣ
ей нѣ о дѣгѣдѣнїа нїмѣнѣї дїн вечїнїї ѣнѣї
прїнцѣ пѣтернїк, пѣнѣ ачѣста ка ѣн Яр-
тїкол Ѡ трактатѣріле де паче дїнтрѣ ей,
шї нѣї маї лѣса алїанцї.

Кѣтре ачестѣ, кѣнд бїрѣнїа ѣн стѣпж-
нїтор маре, пѣнѣ Ѡ трактатѣрї кѣ ел нѣ
ва пѣтѣ фаче рѣсвою пентрѣ прїчїнїле са-
ле кѣ алїанцїї романеѣї каре ера маї тот
вечїнї д'аї сѣї, чї сѣї кеме пре дїншїї ка
пре нїше жѣдекѣторї де десфачерѣ прїчїнїї
лор. Шї прїн мїнжлокѣл ачестѣї артїкол
пїердѣ стѣпжнїторѣл ачела тоатѣ пѣтерѣ
са чѣ остѣшаскѣ.

Шї ка сѣ фїе нѣмаї ей кѣ пѣтере ос-
тѣшаскѣ; рїдїка кѣр шї п'ачема а алїан-
цїлор лор, ка, кѣнд вор авѣ вѣре о дес-
фачере кѣ чїнева, Романїї сѣ ле трїміцѣ
солї сїлїндѣї ка сѣ факѣ паче. Яста поа-
те с'о кѣноаскѣ чїнева дїн кїпѣл кѣ каре
аѣ іспрѣвїт рѣсвоаеле лѣї Ятал шї Пѣрѣсіас.

Къндъ ѡн краю лѡа къ рѣскоу вре о
царѣ къ каре се стѣнсе се бѣтжнѡсе, нѡ
маї де кѡт венѣ ѡн амбасадор романеск
шїю смѡлцѣ дѣн мжїні. Атре челе лалте
мїї де пѣлде, поате сѡш адѡкѡ амїнте
фїеш чїне че фел гонїрѣ пе антїох дѣн
егїпт, нѡмаї к'о сїнгѡрѣ борѣх.

Шїїндъ кѡт де бѡне ера норѡдделе вѡ-
ропей ла рѣскоу, еї ашѡзарѣ ка о леѡе
страшнїкѣ, кѣ нѡ ва фї словод нїчї ѡнѡї
жмпѡрат де асїа сѡ интре ꙗ вѡропа шї
сѡ сѡпѡе вре ѡн норѡд (*). Прїчина чѣ
маї маре пентрѡ каре порнїрѣ рѣскоу ꙗ
прѡтїва лѡї мїтрїдат, фѡ кѣ ел сѡпѡесе
оаре каре варварї ꙗ прѡтїва ачелїї опрїрї.

Къндъ се бѣтѣ доѡ нѣмѡрї, къ каре
еї н'авѣ нїчї алїанцѣ нїчї алтѣ десфаче-
ре, ера къ непѡтїнцѣ сѡ нѡ се арате шї
еї пе ценѣ, шї, шїї ка кѡлерецїї нѡщрї
чѣї фѡр де рѣнѡдѡлѣ, нѡ маї де кѡт лѡа
партѣ челѡї маї слаб. Ячѣста ера, пре-
кѡм зїче денїс алїкарнасіанѡ, о обїчнѡ-
їнцѣ веке ла романї д'а да ажѡтор орї
кѡї ва чере.

Ачес-

(*) Опрїрѣ че фѣкѡрѣ лѡї антїох, ꙗкъ маї
наїнте де рѣскоу, д'а трече ꙗ вѡропа,
рѣмасе де обїче шї пентрѡ чѣї лалцї жм-
пѡрацї.

Ачесте обичеюрі але Романілор нѣ ера
ніскаї лѣкрѣрї але лѣтѣмпларїї, чї ніше
темее а пѣрѣрѣ статорніче: шї ачѣста се
поате кѣноаще лесне; кзчї максимеле кѣ
каре се лѣтрѣбѣнцарѣ лѣ протїва челор маї
марї пѣтерї фѣрѣ токмаї ачелѣ кѣ каре
се слѣжїсерѣ ла лѣчепѣт лѣ протїва орашѣ-
лор челор мїчї дѣ пе лѣнѣгѣ дѣншїї.

Бї се слѣжїрѣ дѣ бѣменѣ шї дѣ Ма-
сініса ка сѣ сѣпѣ пе Фїліп шї п'Антїох,
ка кѣм с'ар фї слѣжїт дѣ Латїнї шї Бр-
нїчї ка сѣ сѣпѣ пе Волскї шї пе Тосканї;
лѣарѣ флотеле Картагеї ш'але жѣмпларїлор
Асії, ка кѣм ар фї лѣат лѣнтрїле лѣї Ан-
цїѣ; рѣпсерѣ лѣгѣтѣрїле полїтїчѣшї шї сї-
вїлїчѣшї дїнтрѣ челе патрѣ пѣрцї але Ма-
чедонїї, прѣкѣм рѣпсерѣ одїніорѣ днїрѣ
мїчїлор ораше але Латїнілор.

Лѣк максїма лор чѣ статорнїкѣ фѣ
д'а десїна. Рѣпѣбліка Ахаїїї ера алѣк-
тѣнѣ дїн днїрѣ днор ораше слободѣ; се-
натѣла декларѣ (вѣстї), кѣ д'ачї лѣнаїнѣ
фїеш че ораш сѣ се кѣрѣмѣтскѣ дѣ сїне
сїнгѣр, фѣрѣ сѣ маї спѣнѣдѣре дѣ алѣтѣ
стѣпѣнїре.

Рѣпѣбліка Бѣотїенїлор, ера асеменѣ о
адѣнаре дѣ маї мѣлѣте ораше: дѣр ка шї
лѣ рѣсвока кѣ Персеѣ, днеле цїнѣрѣ партѣ
лѣї, шї алѣтеле а Романїлор, карїї ле прї-

мірѣ кѣ бѣкѣріе ка сѣ ле стріче кѣ мінж-
лоуба ачеста ѡнірѣ чѣ комѡнѣ.

Дака ѡн краю маре ч'а домніт ꙗ зї-
леле ноастре ѡрма апѣкѣтѣрілор ачестора,
кѣнѣ възѣ пе ѡнѣ дїн вечїнії сѣї дестро-
нат, ера сѣ ꙗтребѣінцезе шї маї марї пѣ-
терї ка сѣ'л спрїжїнѣскѣ шї сѣ'л мѣрїнѣ-
скѣ ꙗ інсѣла чеї рѣмасе кредїнѣоасѣ: дест-
пѣрїнѣ пѣтерѣ че сїнгѣрѣ с'ар фі ꙗпро-
тївїт кѣцетелор сале, шї кѣ ачѣста ар фі
скос ѡн фолос немѣрїнїт кѣр дїн немо-
рочїрѣ алїантѣлѣї сѣѣ.

Кѣнѣ се афла, бре о прїгонїре сѣѣ дїс-
пѣтѣ ꙗтр' ѡн стат, еї нѣ маї де кѣт
жѣдека прїчіна; шї прїнѣтр' ачѣста ера
сїгѣрї кѣ нѣ маї партѣ о сѣнѣїтѣ н'осѣ
цїе кѣ еї. Дака ера нїскаї прїнѣцї дїнѣтр'
ачелаш сѣнѣце, че се прїгонѣ пентрѣ ко-
роанѣ, Романїї жї дѣклара кѣте одѣтѣ
п'амѣнѣдої де жмпѣрацїї: дака ѡнѣ дїн еї
ера невѣрїнїк, еї хотѣра спре фаворѣл лѣї
шї ісе фѣчѣ епїтропї, ка нїще протекторї
аї лѣмїї. Кѣчї асфел адѣсесерѣ лѣкрѣл ꙗ
кѣт нороаделе шї жмпѣрацїї ера сѣпѣшїї
лор, фѣр' а цї кѣрат кѣ че кѣвѣнѣт; чї
нѣмаї кѣ аѣ адѣїт ворѣнѣ, де іспрѣвїле
лор шї пентрѣ ачела лї сѣѣ сѣпѣс.

Вї нїч' о дѣтѣ нѣ фѣчѣ рѣсѣою дѣ-
пѣртѣт фѣр' аш гѣтї бре ѡн алїат апроа-
пе де врѣжмашѣ, каре сѣ поатѣ ꙗпрѣдѣна
оцї-

оширіле сале кѣ ачелѣ че тримитѣ ей: ши
 фиінда кѣ ей ніч' одатѣ нѣ тримитѣ нѣмѣр
 маре, ꙗ грижа тод'адна д'ацінѣ алта ꙗ
 провінча чѣ маї апропе де вѣржмаш,
 ши алта атрепа ла Рома, тод'адна гата
 де марш'. Ши асфел, ей прѣ пѣцине пѣ-
 терї скотѣ ꙗ фаца рѣсвоюдї, ꙗ време че
 вѣржмашла пѣнѣ тоате але сале ꙗ воа
 ꙗ тѣмплазрїї (*).

Кѣте о датѣ фѣчѣ авѣзѣрї (ката-
 хрїсе) ши кѣ ꙗцелесла лимбїї лор, кѣчї стѣри-
 карѣ Картага зїкнѣ кѣ ей с'аѣ фѣгѣдїт
 сѣ ласе четатѣ мар нѣ орашѣл. Вѣтоліенїї
 че се дїдесерѣ прїн жѣрѣмѣнтѣл лор, фїеш
 каре шїе кѣт се амѣрїрѣ: Романїї цїндѣрѣ
 кѣ ꙗцелесла ворбелор; а се да прїн жѣрѣ-
 мѣнтѣл ѣнѣї вѣржмашѣ, ва сѣ зїкѣ а
 пїерде тоате лѣкрѣдрїле; оаменїї, мошїїле,
 орашѣле, бїсерїчїле ши пѣнѣ ши кѣр мор-
 мїнтеле.

Вї пѣтѣ ꙗкѣ сѣ тѣамѣчѣскѣ ѣн трак-
 тат дѣпѣ кѣм ле пѣзчѣ. Ши аша, кѣнѣ
 вѣрѣрѣ сѣ ꙗпїлезе пре родїенїї, спѣсерѣ кѣ
 ей нѣ лѣѣ фост дат дїсїа де дар, чї дѣ
 прїетенѣ ши алїантѣ.

Кѣнѣ ѣн генерал д'аї лор ꙗкѣпа пачѣ
 ка сѣш скапе оширіле дїн вѣ'о прїмеждїе
 челе ꙗконѣѣра, сенатѣл, каре нѣ вѣрѣ с'о
 ꙗтѣ-

(*) Аша фѣкѣрѣ ши ꙗ рѣсвоюд Мачедонїї.

Агзрѣккѣ, се фолога д'ачѣ паче ші брма
кѣ рзсбоул. Яша, кжнд Ідгѣртас фкісесе
о арміе романѣккѣ, ші н'а словозіто де
кжт прін ꙗ воірѣ ѣнѣі трактат, сена-
тѣл трімісе апоі кѣр арміа ачема ка сѣ
батѣ пе чел чо словозісе: ші кжнд Нѣ-
мантеніі адѣсерѣ дозвечі де мій Романі
ꙗ старе д'амѣрі де фоаме ші д'ачере па-
че; пачѣ ачѣста че ісвѣбісе атѣца четѣ-
цені, фѣ непрімітѣ ла Рома, каре вржнд
сѣш пѣзаскѣ карактерѣл кредінциі, ле трі-
місе пе консѣлѣ че о іскѣлісе.

Кжте одатѣ ꙗкем паче кѣ ѣн жмпѣ-
рат прін кондіціі кѣвїінчоасе; ші дѣпѣ
челе ꙗплінѣ, еї маї адзога алтеле ꙗ кжт
ера сіліт д'а ренчепе рзсбоул. Яша, кжнд
фѣкѣрѣ пе Ідгѣртас ка сѣш дѣ Блефан-
зіі, каїі, коморїле, ші оаменіі ашѣзаці
ꙗ цара лѣї, жї черѣрѣ дѣп' ачема ка сѣ дѣ
ші персоана са; лѣкрѣ, каре фїінд чѣ
маї дін брмѣ ненорочїре пентрѣ ѣн прін-
цѣ, нічі одатѣ нѣ поате інтра ꙗ кон-
діціе де паче.

ꙗ сѣжршіт, еї осжндѣ пре жмпѣраці
ші пентрѣ рѣдѣціле ші грешалеле лор пар-
тікѣларе. Яскѣлтарѣ жѣлвіле тѣтѣрор аче-
лора че авѣ вр'о дѣсфачере кѣ Філіп; трі-
місерѣ дѣпѣтаці ка сѣ ꙗгрїжаскѣ пентрѣ
сігѣранца лор: ші пѣсерѣ ла кале ка сѣ
пѣжраскѣ пе Персеѣ кѣтрѣ джншіі пентрѣ
оаре

оаре каре омѣрѣрї шї нїще гжлчевѣрї че фж-
кѣсе кѣ ѣнїї дїн орашеле алїанте.

Фїїнд кѣ еї жѣдека деспре слава ѣнѣї
генѣрал шї дѣпѣ сѣма дѣрѣлѣї шї арѣїн-
тѣлѣї че дѣдѣчѣ ла трїѣмфѣл сѣѣ, ел нѣ
маї лѣса нїмїк ла вѣрѣжмашѣл бїрѣїт, шї
Рома се лѣбогѣца нежнчетат, лѣкѣт фїеш
каре рѣсѣою о дѣдѣчѣ л старе д'афаче алѣл.

Нороаделе чеї ера прїетене сѣѣ алїан-
те се дѣрѣпѣзна кѣ дѣрѣрїле челе марї каре
трїмїтѣ ка сѣ цїе прїетешѣгѣл сѣѣ сѣ'а маї
адаѣе; шї Романїї пѣтѣ сѣле бїрѣтаскѣ
нѣмаї кѣ жѣмѣтатѣ банїлор че прїмѣ кѣ
кїпѣл ачестѣ (*).

Фїїнд сѣтѣпѣнї аї лѣмїї, еї жш лѣѣ-
ша тоате бїсѣїерїїле, шї прївїндѣсе ка бї-
рѣїторї се вѣд маї пѣцїн недрепцїї дѣкѣт
кѣнд сар прївї ка лѣѣдїторї. Яфлѣнд кѣ
Птолемеѣ, краул Чїпрѣлѣї, аре богѣцїї
немѣрѣїнїте, еї фѣкѣрѣ о лѣѣе лѣѣпра че-
рерїї ѣнѣї трїѣѣн, л пѣтерѣ кѣрїа се фѣ-
чѣ

(*) Дѣрѣрїле че трїмїтѣ сенатѣл жмпѣрацїї-
лор нѣ ера де кѣт нїще лѣкѣрѣрї багателе,
прекѣм ѣн скаѣн, ѣн бастон де фїлдешѣ,
сѣѣ о хїанѣ де магїстратѣрѣ. Кѣ тоате
ачестѣ тот ера маї скѣмпѣ де кѣт мѣл-
те кѣрѣчї че се лѣпарт л зїоа д'акѣм тот
пентрѣ ачелаш їнтерес.

чѣ моцѣніторї ѣндї ом вїѣ шї пѣтѣ сѣнз
авѣтѣл ѣндї краю дїн алїанцїї лор.

Дѣкомїа партїкѣларїлор нѣмаї дѣ кѣт
їспрѣвї дѣ хрѣпїт чѣмчѣ маї скѣпасѣ дѣ
дѣкомїа пѣблїкѣ. Боерїї шї кѣрмѣиторїї
лѣжнѣ дѣрѣрї дѣла жмпѣрацїї сѣ лѣдѣплека
ла нѣдрѣптѣцїлѣ лор. Кѣжнѣ дої, сѣ дѣ-
рѣпѣзна кѣ дѣрѣрїлѣ, фїѣш карѣ лѣпарте,
ка сѣ кѣщїцѣ о протѣкѣцїѣ апѣрѣрѣтѣ кѣ лѣ
догалѣ, лѣ протїва врѣжмѣашѣлѣдї лор чѣ
лѣкѣ авѣ пѣтере, Романїї прїмѣ дѣрѣрїлѣ
дѣла амѣжнѣдох пѣрѣцїлѣ, нѣпѣжїнѣ нїчї мѣ-
кар дѣрѣптѣтѣ ачѣм чѣ пѣзѣск Брїганцїї ла
нѣдрѣптѣцїлѣ лор. Шї аша, домнїї, нѣ-
пѣтѣжнѣ лѣтр'алт кїп сѣш кѣщїцѣ дѣрѣптѣ-
рїлѣ, сѣлѣ нѣдрѣптѣлѣ дѣрѣптѣрї, дѣ кѣт
нѣмаї кѣ дѣрѣ дѣ банї, ґра сїлїцї сѣ дѣс-
поаѣ нороаѣлѣ, сѣ конфїскѣзѣ авѣтѣрїлѣ
чѣлор маї богацї орошанї, шї сѣ факѣ
мїї дѣ рѣлѣ ка сѣ лѣдоаѣ пре Романї кѣ
тоцї банїї лѣмїї.

Дар нїмїк нѣ ажѣтѣ Ромїї атѣт кѣт
рѣспѣктѣл чѣ лѣсѣфлѣ ґа пѣ пѣжнѣт. Ва
нѣмаї дѣ кѣт Бѣгѣ пре жмпѣрацїї лѣ тѣчѣ-
рѣ шїї фѣкѣ сѣ їнтрѣ лѣ касѣлѣ проаѣзѣї. Нїчї
кѣ ґра борѣж дѣ стѣпѣжнїрїлѣ шї пѣтерїлѣ
лор кѣчїї її нѣ ґра сїгѣрї нїчї кѣр дѣ лѣ
сѣшїї пѣрсоанѣлѣ лор. Шї а мїшка рѣсвою
лѣ протїва її, ґра тот атѣт ка шї кѣжнѣ
сѣар арѣнѣка лѣ прїмѣжѣдїа рѣвїї, а морѣцїї,
ш а

ші а нечинстії д'а інтр а легаціі ꙗ триїм-
фѣла бірѣиторілор. Ші аша жмпѣрації че
трѣта ꙗ помпе ші десфѣтрї нѣ ꙗдрѣснѣ
сѣ се ꙗпротівѣскѣ кѣт де пѣцін порожд-
лѣї романескѣ; ші, піерзѣндѣ кѣраждѣ, нѣ-
дѣждѣ кѣ кѣ рѣждарѣ ші смереніа бор
маї ꙗтрѣзіа тікѣлошіа чеї амерінца.

Бѣгації де самѣ, вѣ роѣ, че фел де
вѣртаре авѣ Романії. Дѣпѣ че дѣрѣпѣзна-
рѣ пе Антіох, еї ера стѣпѣнї песте Афрі-
ка, Асіа, ші Гречіа, фѣрѣ сѣ аївѣ ꙗко-
ло маї ніч' ѣн ораш ꙗ ꙗсѣш стѣпѣнїрѣ
лор. Се пѣрѣ кѣ еї нѣ іадѣ цѣрї ші нѣ
бірѣеск де кѣт нѣмаї ка сѣ дѣрѣтаскѣ,
дар еї рѣмѣнѣ аша де бїне стѣпѣнї, ꙗ
кѣт кѣндѣ фѣчѣ рѣсвою кѣ вѣрѣн жмпѣ-
рат, еї жл ꙗпресѣра де тоатѣ лѣмѣ.

Вї жѣдека кѣ ꙗкѣ нѣ есте време д'а
кѣпрїнде цѣрїле лѣате. Дака опрѣ орашї-
ле че лѣасерѣ дѣла Фїліп, атѣнчї ар фї
дѣскїс окїї Гречїлор: дака, дѣпѣ чел д'ал
доїлѣ рѣсвою пѣнїческ, сѣдѣ чел кѣ Анті-
ох, ар фї лѣат цїндѣтрї ꙗ Афріка сѣдѣ
ꙗ Асіа, еї н'ар фї пѣтѣт сѣле пѣзаскѣ ꙗ
тра' атѣта дѣпѣртаре.

Треждѣ с'ашепте пѣнѣ се вор обїчнѣї
тоате Націїле а се сѣпѣне ка глободе шї
ка алїате, шї а се фамїліарїсі кѣ рѣпѣблі-
ка романѣскѣ, апої сѣле кѣрмѣтаскѣ ка
пе ніще сѣпѣсе.

Іа безі трактѡатѡа че фѡкѡрѡ кѡ Да-
тиніі дѡпѡ бірѡица дела Дакѡа Реѡила;
ел фѡ ѡн темей дін челе маі марі але
пѡтеріі лор, ші нѡ се афлѡ ѡ ел нічі мѡ-
кар о ворѡѡ каре се пріѡѡскѡ ла жмпѡ-
рѡціе.

Еі се атіндѡ ѡчет ѡчет. Бірѡа ѡн
норѡд, ші се мѡлѡжмѡ нѡмаі кѡчі лѡѡ
слѡбіт; жл ѡдѡтора ла ніѡе кондїціі ка-
ре жл сѡпа фѡрѡ сѡсе пріѡѡпѡ; дака кѡм
ѡа се маі ѡпїчорога, еі жл смѡрѡ ші маі
мѡлт, ші се поменѡ сѡпѡс фѡрѡѡці кѡрат
де кжнѡ ѡкоачї.

Шї асфел Рома нѡ ера кѡр монаршіе
сѡѡ дїмократїе, чї ера капѡл ѡнѡї трѡп
алкѡтѡїт дін тоате норѡаделе лѡмії.

Дака Спанїолїї, дѡпѡ лѡарѡ Мексі-
кѡлѡї шї Перѡ, ар фї ѡрмат кѡ планѡа
ачеста, н'ар фї фост сїліці ка сѡ стрїче
тоате пентрѡ а цїнѡ тоате.

Всте небѡніе маре пе капѡ бірѡїтори-
лор ачелора че вор сѡ дѡ норѡаделор ле-
ѡїле лор шї нѡравѡрїле лор; лѡкрѡ де ніч'
о трѡѡѡ, кѡчі поате чїнеѡа сѡ фїе сѡпѡс
ѡ орї че фел де кжрмѡїре.

Дар Рома нѡ пѡнѡ ніч' о леѡе ѡене-
ралѡ, шї пентрѡ ачета норѡаделе нічі де
кѡм н'авѡ ѡтре еле вре о легетѡрѡ ч'ар фї
пѡтѡт фї прїмеждїѡасѡ пентрѡ Романї,
еле форма ѡн трѡп нѡмаі прїнтр о сѡпѡ-

БЕРЕ ДЕ ОБЩЕ; ШІ ФХРХ СХ ФІЕ ДЕ О ПАТРИЕ,
ЕРА ТООТЕ АЛЕ РОМАНИЛОР.

ПООТЕ ВА ЗІЧЕ НЕЩІНЕ КХ ЖМПХРХЦІІЛЕ
ЧЕ ОБІЧНДЕСК А АКРЕДІНЦА ЦХРІ ШІ СТХПЖ-
НІРІ АТРЕЦІ ЛА ДОМНІ КА СХ ЛЕ КХРМДІАС-
КХ, ШІ СХ ІА О СДМХ ХОТХРХТХ ДЕЛА ДЖН-
ШІІ, НІЧ' О ДАТХ Н'АД ЦІНДТ МДЛТ, НІЧІ
К'АД ФОСТ ПДТЕРНІЧЕ. ДАР ПЛАНДЛ РОМА-
НИЛОР ЕСТЕ КД ТОТДЛ ДЕОСІБІТ Д'АЛ БАРВА-
РІЛОР: ШІ КА СХ НД ЗІК МДЛТЕ, ЧЕЛ ДІН
ТЖЮ ЕРА ФАПТА ПДТЕРІІ, Ш'АЛ ЧЕЛОР ДІН
ДРМХ ЕРА ФАПТА СЛХБІЧДНІІ. АТР'ДНД СЕ
ПХЗА СДПДНФРК КД НЕМХРХІНІРЕ, ШІ А ЧЕ-
ЛХЛАЛТ ФІЕШ КАРЕ ВРК СХ ФІЕ МАРЕ.

А ЦХРІЛЕ ЛДАТЕ ДЕ НАЦІА ГЕРМАНХ,
ПДТЕРК СТА А МЖІНІЛЕ ЧЕЛОР МАІ МАРІ АІ
ЦХРІЛОР ШІ А МЖІНІЛЕ ЖМПХРАТДЛДІ НДМАІ
ДРЕПТДЛ Д'А ЖМПХРХЦІ ПРЕСТЕ ЕЛЕ: ДАР ЛА
РОМАНІ ЕРА КД ТОТДЛ ДІН ПРОТІВХ.

К а п VII.

ЧЕ ФЕЛ НДТД МІТРІДАТ СХ ЛІСЕ
ЖМПРОТІВКСКХ.

ДІН ТОЦІ ЖМПХРАЦІІ ЧЕ БХТДРХ РОМАНІІ,
НДМАІ МІТРІДАТ СІНГДР СЕ АПХРХ КД КДРАЖ
ШІІ АДХСЕ ЛА ПРІМЕЖДІЕ.

СТАРК ЛОКДЛДІ ЦХРІЛОР САЛЕ ЕРА ФОАР-
ТЕ БДНХ ПЕНТРД ПАЗХ, КХЧІ ПЕ ДЕ О ПАР-
ТЕ

ТЕ СЕ ХОТЪРА КЪ ЛОКЪРІЛЕ ЧЕЛЕ НЕАПРОПАТЪ
 АЛЕ КАДКАСЪЛДІ, ЧЕ ЕРА ПЛІНЕ ДЕ НОРОАДЕ
 СЪЛАБАТІЧЕ БЪНЕ Д'АСЕ СЪДЖІ КЪ ЕЛЕ; Д'АКО-
 ЛО СЕ АТІНДЪ ПЪНХ ЛА МАРЪ Н'ЪГРЪ, ПЕ
 КАРЕ МІТРИДАТ О АКОПЕРЪ ДЕ КЪРЪВІЛЕ СА-
 ЛЕ, ЧЕ МЕРЦЪ НЕЖНЧЕТАТ ДЕ СТЪЖИЦЪ КЪ
 ПЛАТЪ ОСТАШІ НОІ ДІН СКИТІА; АСІА ЖІ ЕРА
 ДЕСКИХЪ ВЕНТЪРЪ ТРЕБДІНЦЕЛЕ САЛЕ, ШІ ЕЛ ЕРА
 БОГАТ, КЪЧІ ОРАШЕЛЕ САЛЕ ДЕ ПРЕ ЛЖИГЪ
 МАРЪ Н'ЪГРЪ ФЪЧЪ ШИ НЕГОУЪ ФОЛОСИТОР
 КЪ НАЦІІЛЕ ЧЕЛЕ МАІ ПРОАСТЕ ДЕ КЪТ ЕЛЕ.

ПРОСКРІПЦІІЛЕ ЧЕ АТЪНЧІ АЧЕНЪСЕРЪ СЪ
 СЕ ОБІЧНЪТАСКЪ, СІЛЪРЪ ПРЕ МЪЛЦІ РОМАНИ
 КА СЪШ ЛАСЕ ПАТРИА. МІТРИДАТ ЖІ ПРИМІ
 КЪ БРАЦЕЛЕ ДЕСКИСЕ, ШІ ФЪКЪ ШИ ДЕГЕОН А
 КАРЕ ЖІ БЪГЪ, ШІ КАРЕ ФЪРЪ ЧЕЛЕ МАІ БЪ-
 НЕ ОЦІРІ АЛЕ САЛЕ.

Д'АЛТЪ ПАРТЕ, РОМА, АФЛЖИДЪСЕ П'А-
 ТЪНЧІ А ТЪРЪБЪРЪРІ Д'АЛЕ САЛЕ ПОЛІТИЧЕШІ,
 ШІ АДЕЛЕТНИЧІТЪ ЛА НИЩЕ А ПРЕЖЪРЪРІ АКЪ
 МАІ ІЪЦІ, НЪ АГРІЖІ ДЕ ПРИЧІНИЛЕ АСІІ, ШІ
 ЛЪСЪ ПЕ МІТРИДАТ СЪ ШРМЕЗЕ КЪ БІРДІНЦЕЛЕ
 ЛДІ, САЪ СЪШ ПОАТЪ ЛДА РЪСЪФЛАРЪ АДЪЖ
 ЧЕ СЕ БІРДІА.

ПЕ ЧЪ МАІ МЪЛТЪ ПАРТЕ ДІН ЖМЪХРА-
 ЦІ НІМІК НДІ ПЪХПЪДІСЕ АТЪТ, КЪТ ПОФТА
 ЧЕ АРЪТА Д'АФАЧЕ ПАЧЕ; ШІ ПРИНТЪР' АЧЪС-
 ТА ФЪКЪСЕРЪ ПЕ ЧЕЛЕЛАЛТЕ НОРОАДЕ А НЪ СЕ
 МАІ АПЪРЪТЪШІ ДІН ПРИМЕЖДІА ЛОР ДЖИДЪ-
 ЛЕ АЖЪТОР. МІТРИДАТ АСЪ, А АРЪТАТ ДІ-

ла ꙗчепѣтъ ла тоатѣ лѣмѣ, кѣ ел есте шѣ
ва фѣ врежмаш ал Романѣлор.

А сфжршѣтъ, орашеле Гречѣи ш'але Ясѣи,
вѣзжнѣ кѣ жѣгѣл романеск де че мерѣе
се маѣ ꙗгрѣвѣзѣ, пѣсерѣ нежедѣ ꙗтрѣ
чест краю барбар челе кема ла слобозенѣе.

Ячѣстѣ старе а лѣкрѣрѣлор прѣчѣндѣ
трѣѣ рѣсводе марѣ, каре фак о-вѣкатѣ фрѣ-
моасѣ ꙗ исторѣа Романѣлор; фѣндѣ кѣ ачѣ
нѣ се маѣ вѣдѣ жмпѣрацѣ Бѣрѣцѣ ꙗкѣ маѣ
дѣн наѣнте де десфѣтѣрѣ шѣ мѣндѣрѣе, ка
ѣнтѣоѣ шѣ Тѣгран, саѣ де фрѣкѣ, ка Фѣ-
лѣп, Персеѣ, шѣ Іѣгѣрта, чѣ ѣн краю мѣ-
рѣнѣмос, каре, ꙗ ꙗтѣжмплѣрѣ реле, ера ка
ѣн деѣ че прѣвѣше ранеле салѣ шѣ се ꙗтѣ-
рѣтѣ шѣ маѣ мѣлат.

Рѣсводеле ачестѣ сѣнтѣ деосѣбѣте, кѣчѣ
рѣволѣцѣиле се а местѣка нежнѣетѣтѣ шѣ фѣ-
рѣ де вестѣ ꙗ еле. Шѣ кѣ тоатѣ кѣ Мѣ-
трѣдат пѣтѣ лесе сѣ'ш пѣе оѣрѣле ла
лок, се ꙗтѣжмпла ꙗсѣ, ла ненорѣчѣрѣ, кѣндѣ
аре неѣѣне трѣвѣѣнѣцѣ маѣ мѣлатѣ де сѣпѣ-
нере шѣ де рѣгѣлѣ, ка трѣпеле салѣ челе
барбарѣ нѣмаѣ де кѣтѣ сѣ'л лесе; ел, аде-
вѣрат, цѣа сѣ ꙗдемне норѣаделе шѣ сѣ
скоале орашеле кѣ рѣволѣцѣе, дар черка а-
поѣ шѣ ел вѣклешѣгѣрѣ дѣн партѣ кѣпѣта-
нѣлор сѣѣ, а копѣлор, шѣ а фемеѣлор са-
ле; ꙗ сфжршѣтъ ел авѣсесе д'а фаче кѣ ге-
нѣралѣ романѣцѣи нѣ прѣкѣ аша ѣскѣцѣѣ,

дар се тримисе ꙗ противѣи, ꙗ де осибите
ржндѣри, Сила, Дѣкѣлѣс, шѣ Помпею.

Ячест принцѣ, дѣпѣ че бѣтѣ пре ге-
нѣралѣи романѣшѣи, шѣ лѣѣ Ясѣа, Мачѣдо-
нѣа шѣ Грѣчѣа, бѣтѣжндѣсе апоѣ шѣ ел де
Сѣла, фѣ стрѣжмторат принѣтр' ѣн трактат
де паче д'асе мѣрѣинѣ ꙗ локорѣле салѣ чѣле
бекѣ. Дѣпѣ ачѣа, кѣ тоатѣ кѣ ера обо-
сѣт де генѣралѣи романѣшѣи, маѣ бѣтѣжндѣ-
сѣ ꙗкѣ о датѣ фѣ бѣрѣѣиторѣл лор шѣ лѣѣ
Ясѣа, де ѣнде скос де Дѣкѣлѣс шѣ гонѣт
пѣжнѣ ꙗ цара са, фѣ сѣлѣт д'а се траѣе
ла Тѣгранѣа, ѣнде бѣзѣжндѣсе пѣерѣѣт фѣ-
рѣ сѣ маѣ аѣбѣ ѣндеш пѣлка капѣл дѣпѣ
сѣрпарѣш, шѣ нѣдѣжѣдѣинѣ нѣ маѣ ꙗ сѣ-
нѣш, се стрѣкѣрѣ пѣрѣш ꙗ ꙗсѣш цѣндѣтѣл
сѣѣ шѣ се ашѣзѣ.

Дѣпѣ Дѣкѣлѣс лѣѣ Помпею командѣ
оѣѣрѣлор, шѣ Мѣтрѣлат фѣ нѣѣѣшѣт кѣ
тотѣл: фѣѣи дѣн цѣрѣле салѣ, шѣ трѣкѣнѣ
Яракѣл, мерсе дѣн прѣмежѣѣ ꙗ прѣмеж-
ѣѣ прѣн цара Лѣзѣенѣлор; шѣ стрѣжнѣжнѣ
барварѣи че гѣса ꙗ дѣрѣмѣл сѣѣ, венѣ ла
Восфор, ѣнде ꙗпѣрѣѣца фѣѣл сѣѣ Макѣа-
рѣн, чѣш ꙗкѣе се пачѣ са кѣ Романѣи (*).

ꙗ

(*) Мѣтрѣлат ꙗл фѣкѣсе краю Восфорѣлѣи,
дар аѣзѣнѣ де венѣрѣк татѣ сѣѣ, се о-
морѣ сѣнѣѣр.

А а джнкѡла чесе афла, хотѡрѡ сѡ дѡ-
кѡ рѡсвоюл кѡр ѡ Италия, сѡ мѡрѡгѡ ла Ро-
ма кѡ ачелѡш націѡ ч'о сѡпѡсерѡ дѡпѡ
кѡтева вѡкѡрѡ шѡ тот пе ачелѡш дѡрѡмѡрѡ.

Дар вѡнѡдѡт дѡ Фарнас, ѡн фѡдѡ дѡ аѡ
сѡѡ; шѡ дѡ о арміе сѡперѡтѡ дѡ мѡрѡмѡ
апѡкѡтѡрѡлор сале, шѡ дѡ прѡмеждѡа каре
ѡмбл сѡ'ш гѡсаскѡ, мѡрѡ жмпѡрѡтеще.

Атѡнѡчѡ Помпею кѡ дѡселе шѡ іѡцѡле
сале бѡрѡдѡнѡце, ѡнѡлѡцѡ Рома ѡ помпѡдѡа
еѡ мѡрѡме. ѡнѡ кѡ сѡтѡпѡнѡрѡкѡ еѡ локѡрѡ
немѡ; шѡте, лѡкрѡкѡ че прѡчѡнѡдѡ маѡ мѡлѡтѡ
мѡрѡре пентрѡ мѡрѡмѡкѡ Романѡлор дѡ кѡтѡ
адѡвѡратѡ пѡтере. Шѡ кѡ тоате кѡ се а-
рѡта ѡ кондѡчѡле че адѡсе ѡ трѡѡмфѡл
сѡѡ кѡм кѡ ел маѡ крескѡдѡсе венѡтѡрѡле ѡкѡ
кѡ атрѡа партѡ, пѡтерѡкѡ нѡ крескѡ, шѡ
слобѡзенѡа дѡ обще ера шѡ маѡ ѡ прѡмеж-
дѡе дѡн прѡчѡна ачѡста.

К а п VIII.

Пентрѡ дѡхѡнѡіѡле ченѡсе кѡ рѡ-
марѡ дѡн Рома.

Пе кѡнѡ Рома сѡтѡпѡнѡкѡ дѡмѡкѡ, се афла
ѡ зѡдѡрѡле сале ѡн рѡсвою аскѡнѡс, шѡѡ ка
матѡрѡіѡле апрѡнѡзѡтѡаре дѡн пѡмѡнѡт че'ш
скѡт фокѡл прѡн вѡлканѡ ѡдѡтѡ кѡм лісе
ѡтѡрѡтѡ а прѡндѡерѡкѡ.

Дѣлѣ скоатерѣ краілор, кжрмѣрѣ се фжкѣсе аристократичѣскѣ, ші нѣ маі фаміліілеѣ Патрічілор лѣа тоате дрегѣторііле, ші тоате вреднічііле, ші прін ѣрмаѣе тоате рангѣріле мілітѣреші ші чівілічеші.

Патріченіі, бржнѣ сѣ опрѣскѣ атоар-черѣ краілор, се сілѣ д'а атѣрѣта ші маі мѣлат дѣхѣл норолѣлѣ.

Дар кѣ ачѣета фжкѣрѣ маі мѣлат дѣ кѣт пофѣрѣ; кѣчї бржнѣ сѣї асѣфле ѣрѣ пентрѣ жмпѣраці, жї асѣфларѣ о пофѣтѣ некѣмпѣтатѣ пентрѣ лібертате. Ші фіінѣ кѣ стѣпжнїрѣ крѣтскѣ тоатѣ трекѣсе пѣ дѣ плін а мжїніле конѣлїлор, норолѣлѣ сімці кѣ ачѣ елобозенїе кѣ акѣріа драго-сте жл аѣїа атѣта, нѣ о аѣе; пентрѣ а-чѣта дар ачѣпѣ сѣ каѣте мїнжлоачѣ д'а елѣкї конѣлациі, д'афачѣ кжрмѣіторї дїн-трѣ норолѣ, ші д'а апѣрці кѣ новїліі аргѣторііле чѣле маї.

Патріченіі фѣрѣ сіліці д'а агѣдѣ ші дѣрѣдї тоате черерїле; кѣчї атр' ѣн стѣт ѣнде сѣрѣчіа еѣа вїртѣтѣ чѣ дѣ обѣе, ші ѣнде богѣцііле, адїкѣ дѣрѣмѣл ачѣла сѣрѣдѣ д'а кжшїга пѣтере, еѣа небѣгате а самѣ, наѣерѣ (евгенїа) ші боерїіле нѣ пѣтѣ фі дѣ нїч' ѣн фолос маѣ.

Яша дар пѣтерѣ трѣѣѣта сѣ стѣ а нѣ-мѣрѣл чѣл маі маѣе, ші аристократїа сѣ

се скимбе пѣцин кжте пѣцин атр' ън стат
попѣлар, адикъ ꙗ димократіе.

Ичѣм че се сѣпѣн ла ън жмпзрат нѣ
се род атжт де писмъ ши жалѣзіе, кжт
чеіче трзеск атр' о аристократіе дѣпъ
моценіре.

Апзратѣла есте аша де департе де
сѣпѣшиі сѣ ꙗкжт маі нічі нѣ се веде; ес-
те аша де мѣлт маі пре сѣс де еі, ꙗкжт
нѣш поате ꙗкіпѣ ніч' ън рапорт ч'ар
пѣтѣ сѣл атінгъ: дар нобіліі че кжрмѣ-
еск сжнт ꙗ окіі тѣтѣрор, ши нѣ сжнт рі-
дікаці аша сѣс, ꙗ кжт сѣ нѣ маі поатъ
німінѣ а се мжсѣра кѣ еі нежнчетат ша
фаче пе народ сѣі ѣраскъ; прекум сѣв вѣ-
зѣт дѣпъ времі ши се веде ꙗкж ши ꙗ зіоа
д'акѣм, кж народѣла ѣраше пре сенаторі.
Димократііле ачелѣ ѣнде нащѣрѣ нѣ дѣ
омѣлѣі дрепт д'а кжрмѣі сжнт челе маі
фѣрїчіте, кжчї народѣла нѣ забїстѣеше нічі
пісмѣеше стзпжнїрѣ че дѣ ел кѣі жї пла-
че, ши пе кар'ла скімбъ, дѣпъ кѣм веде
к'ар фі маі біне.

Нородѣла немѣлцжмінѣсѣ де патрїчі-
енї, се трасе пе мѣнтеле сѣфжнт (Mon-
Sacré): патрїчіі жї трїмісеръ депѣтаці ка
сѣл ꙗпаче; ши фіінѣ кж фіеш каре пар-
тікѣлар дїн народ се легъ д'а се цїнѣ бі-
не ши д'а се ажѣта ѣнѣла пе алѣла кжнѣ
патрїчіі нѣ се вор пѣрта дѣпъ фѣгѣдѣла-
лѣ,

лх, гхсїрх кѣ кале, сїмцинд кх патрічїї н'ор сх се цїе де ворбх, ка маї бїне сх ꙗ токмѣскх о дрегхторїе (маїстраціе) каре сх опрѣскх орї че нхпхстѣїре с'ар фаче вре ѡнѣї цхран (*). Дар прїнтр' о боалх ꙗ кѣї батх а оаменїлор, плебейї че кхщїга-серх трїбнїї ка сх се апере, се сдѣїрх кѣ еї ка сх бхнтѣмскх, шї пѣцїн кхте пѣцїн рїдїкарх тоате прївелегїорїле патрічїлор; шї ачѣста прїчїнѣї некѣрмате тѣр-бѣрхрїї.

Нородѣл ера спрїжїнїт, саѣ маї бїне ꙗсѣфлещїт, де трїбнїї схї; шї патрічїї ера апхрацїї де сенат, каре ера алххтѣїт маї тот де патрїчїї, шї каре се цїнѣ маї мѣлт де максїмеле бекї шї се темѣ нѣ каре кѣм ва нородѣл сх рїдїче вре ѡн трїбнїї латїрхнїе.

Нородѣл ꙗтребѣїнца пентрѣ ел, ꙗсѣшї пѣтерїле сале шї ковхршїрѣ са ꙗ дарѣ пх-рерїлор, а тхгхдѣїрїлор ꙗ а мерце ла рхс-бою, а ꙗфрїкошхрїлор ꙗ а се траце, ꙗ а пхртїнї лещїлор сале, шї ꙗсфхршїт ꙗ а жѣдека пре чеї че їсе ꙗ протївѣ прѣ мѣлт. Іар сенатѣл се апхра кѣ ꙗцелепчѣнѣ са, кѣ дрегхтатѣ, кѣ драгостѣ че ꙗсѣфла пентрѣ патрїе, кѣ фачерїле сале де бїне, шї о ꙗцелѣптх келтѣїре а вїстїерїлор об-
щїцїї;

(*) ꙗченѣтѣл трїбнїїлор нородѣлѣї.

щещїи; кѣ респектѣа че авѣк народѣа кѣ-
 тре слава фаміліилор челор марї шї кѣтре
 вїртѣтѣ персоанелор челор де трѣвѣ; кѣ
 ꙗ сѣшї релїцїа, кѣ ашхзхмхнтѣрїле бекї,
 шї кѣ аскѣндерѣ зілелор де аѣднаре, прї-
 чїнѣнд кѣ семнеле жхртфелор (les auspices)
 нѣ фѣсесерх спре бїне (фаворабле); кѣ ꙗ
 пончїшарѣ ѣндї трїбѣн ꙗ протїва алтѣа;
 кѣ фачерѣ ѣндї дїктатор, кѣ ꙗделетнї-
 чїрѣ деспре ѣн рѣсвою ноѣ, сѣѣ деспре вр'о
 ненорочїре каре ѣнѣ тоате фатрїїле; ꙗ
 сфхршїт кѣ о прїмїре пхрїнтѣскѣ а дхрѣдї
 народѣаѣ о парте дїн черерїле сале, ка
 сѣ ꙗ ꙗпаче шї сѣ се ласе де челеалате, шї
 кѣ ачѣ максїмѣ статорнїкѣ ꙗ ꙗ префера
 (протїмїсї) маї бїне цїнерѣ респѣлїчїї де
 кѣт прївелегїорїле ѣнор тагме сѣѣ аніскар
 боерїї ч'ар фї фост (*).

Дѣ-

(*) Полонезїї кѣноскѣнд ꙗ челе дїн ѣрмѣ к'ор
 сѣ казѣ, дїн прїчїнѣ кѣ нѣмаї кавелерїї
 сѣѣ новїлїї ера ѣнде ера шї тот че ера,
 ѣр народѣа нїмїк; пре ла анѣ 1770 вѣѣ-
 рѣ сѣ факѣ реформѣ ка сѣ дѣ шї но-
 родѣаѣ дрептѣрї. Дар се прїгонїрѣ дес-
 тѣа кѣчї чеї новїлї маї бїне вога сѣѣн
 пїарзѣ цара де кѣт прївелегїорїле лор челе
 ꙗ парте. Дчагтѣ дїсколїе са вѣзѣт шї
 ꙗ зілеле д'акѣм ла алцї новїлї кѣ асеме-
 нѣ сентїментѣрї.

ДѢПЪ ТРЕЧЕРЕ ДЕ ПРЕМЕ, КЖИД ПЛЕБЕИ
 ЕМЕРІРЪ ПЕ ПАТРИЧІ КЪ ТОТЪДЪ А КЖТ РЪМА-
 СЕ ЗАДАРНІКЪ АЧѢ ДЕОСІВІРЕ ДЕ ФАМІЛІИ, ШІ
 ФЪРЪ АПХРЪШІЦІ ДЕ ЧІНСТЕ АТЖТ ДНІИ КЖТ
 ШІ АЛЦІИ, ІРХШ СЕ АТЖМПЛАРЪ ДІСПЪТЕ А
 ТРЕ НОРОДЪДЪ ЧЕЛ ПРОСТ АТХРІТАТ ДЕ ТРИ-
 ВЪНІИ СХІ, ШІ АТРЕ ЧЕЛЕ МАІ МАРІ ФАМІЛІИ
 ДЕ ПАТРИЧІ САД ДЕ ПЛЕБЕИ, ЧЕ СЕ НЪМѢ НО-
 БІЛІ, ШІ АВѢ СЕНАТЪДЪ А ПАРТѢ ЛОР ФІИД
 КЪ СЕ АЛКХТЪДА ДІНТРЕ ЕИ. ДАР, ФІИД КЪ
 ОБІЧЕЮРІЛЕ ВЕКІ НЪ МАІ ЕРА, ШІ ПАРТІКЪЛА-
 РІИ СЕ АПОГХЦІСЕРЪ ФОАРТЕ, ШІ ФІИД КЪ ЕС-
 ТЕ КЪ НЕПЪТІНЦЪ КА ЧЕИ БОГАЦІ СЪ НЪ АІБЪ
 ШІ ПЪТЕРЕ, НОБІЛІИ СЕ АПРОТІВІРЪ КЪ МАІ
 МЪЛТЪ ПЪТЕРЕ ДЕ КЖТ ПАТРИЧІИ; ЧЕЛА ЧЕ
 ПРІЧІНДИ МОАРТѢ ГРАНВІЛОР Ш'А АЛТОРА МАІ
 МЪЛЦІ ДІН ЧЕИ ЧЕ ДРМАРЪ КА ЕИ.

ТРЕВЪ СЪ ВОРБЕСК Д'О МАЦИСТРАЦІЕ ЧЕ
 АЖЪТЪ ФОАРТЕ МЪЛТ А СЕ ЦІНѢ КЖРМЪІРѢ
 РОМЕИ: АСТА ЕРА ЧЕНСОРИА. ЧЕНСОРИИ ФХЧѢ
 КАТАГРАФІИ ДЕ НЪМХРЪДЪ НОРОДЪДЪДІ; ШІ КЪ
 ТРЕ АЧЕСТѢ, ФІИД КЪ ПЪТЕРѢ РЕПІВЛІЧІИ
 СТА А РЕГЪДЕ, А АСПРІМѢ НХРАВЪРІЛОР, ШІ
 А БХГАРѢ ДЕ САМЪ КЪ СТАТОРНІЧІЕ ЛА ОАРЕ
 КАРЕ ОБІЧЕЮРІ, ЕИ АДРЕПТА КАТАХРІСЕЛЕ ЧЕ
 НЪ ЛЕ ПРЕВЪЗЪСЕ ПРАВИЛА, ШІ ПЕ КАРЕ НЪ
 ЛЕ ПЪТѢ ПЕДЕПСІ БОЕРІИ ЧЕИ АЛЦІИ. ОЖИТ
 НІЩЕ ПІЛДЕ РЕЛЕ МАІ РЕЛЕ ДЕ КЖТ ГРЕШАЛЕ-
 ЛЕ; ШІ САД ПРХПХДІТ МЪЛТЕ ЦХРІ МАІ МЪЛТ
 ДІН ПРІЧІНЪ КЪ САД КЪАКАТ ОБІЧЕЮРІЛЕ НО-
 РОДЪДЪДІ ДЕ КЖТ КЪ ІСА КЪАКАТ ПРАВИЛА.

Да Рома орі ч'ар фі причиндіт нео-
терісморі възхмзтоаре, а стріка нхравд-
ріле ші адхдріле орошанілор, сад а опрі,
ка сз зік аша, некдрмарк моралдлді, ші
а тдредра лініщк кхснчкскз сад общк-
кз, нд маї де кжт се дррепта де чен-
зорі: ей пдтк сз скоацз дін сенат пе орі
каре врк; сз іа калдл дндї кавалер че іа
дідесе пдблїкдл, сз скїмбе дн орошан а
алтх націе, ші ккр а д'ачелк че пазтк
бір орашдлді фхрз сз аїбз вре дн прїве-
лїгю а ел (*).

М. Дївїдс ндмхрз асдшї норддл а-
честа, ші дін трїзечї ші чїнчї де семїн-
цїї, възх трїзечї ші патрд а ндмхрда
челор че н'авк парте дін прївелїгюрїле о-
рашдлді. „Кзчї, зічк ел, адпз че м'ацї
„ осхндїт, м'ацї фхкдт консдл ші чен-
„ зорї; аша дар негрешїт кз осхндїнд-
„ мз ацї кзлкат лецк одатз, сад де доз
„ орі фхкхндмх консдл, ші апої чен-
„ зор.“

М. Ддронїдс, трївдн ал норддлді,
се гонї дін сенат де чензорї, кзчї а вре-
мк

(*) Лчкста секема Aetarium aliquam facere,
aut in coeritum tabulas referre. Жл ско-
тк афарк дін Чентвріе, ші ндмаї авк
дрепт де аш да пърерк.

мѣ дрегѣторіи сале стрікасе правіла че мѣр-
џинѣ келѣделеле оспецелор.

Ачѣста ера о атокміре фоарте аце-
лѣптѣ, ка сѣ нѣ поатѣ чензоріи а ріді-
ка дрегѣторіа кѣиваш, фіинд кѣ сар фі
прічиндіт смінтелі тревілор обџеціи (*) ѣ
а сѣ еі скобора дін чінсте ші дін рангѣрї
ші пѣтѣ сѣ ліпсаскѣ не ѣн орошан д'а нѣ
маї фі новіл а парте.

Сервіѣс Тѣліѣс фѣкѣсе о вестітѣ а
пѣрѣре а орошанілор прін чентѣрїи, де ка-
ре Тіт-Дівіе ші Деніс Ялікарнасіанѣ не
історісеџе фоарте біне. Вл а пѣрѣсе о сѣ-
тѣ ноѣзечі ші треї де чентѣрїи а ша се
класѣрї, ші пѣсесе норолдѣ чел де жос а
чентѣрїа дін ѣрмѣ, каре сінгѣрѣ фѣчѣ
класѣл ал шаселѣ. Ші веѣем кѣ асфел де
а токміре ліпса пре норолдѣ чел прост де
аш да пѣрерѣ, фѣр ал ліпсі а сѣ ші де
дрептѣрї. Маї ла ѣрмѣ ашѣзарѣ, кѣ а-
фарѣ де оаре каре а тѣмплѣрї партікѣла-
ре, пѣреріле сѣ се аѣ прін трівѣні. Бра
треїзечі ші чінчї че ш да пѣреріле, патрѣ
дін орашѣ ші треїзечі ші ѣнѣ ѣла ца-
рѣ (**). Дѣкѣторіи чеї маї марї тоѣї плѣ-
гарї,

(*) Вреднічіа ѣнѣ сенатор нѣ ера о дрегѣторіе.

(**) Німік нѣ е маї де рѣс де кѣт д'а велѣ
ѣн лѣкрѣ хотѣрѣт дѣпѣ пѣреріле ші ін-
тере-

гарі, интра рѣцѣ фиреце ꙗ трибнѣ народѣ-
 лѣи; ші чеі дин орашѣ се коприндѣ ꙗ пар-
 тѣ чѣ маі де жос а народѣлѣи, каре фи-
 инд ꙗ кісѣ асфел, прѣ пѣцинѣ тречере авѣ
 ла требіле обшециі; ші ачѣста се сокотѣ
 фоарте де требѣинѣцѣ пентрѣ бинеле репѣ-
 блічії. Ші кжнѣ Фавіѣс бѣгѣ марш ꙗ челе
 патрѣ семинѣциі але орашѣлѣи пе народѣла
 чел де жос каре ꙗпѣѣс Кладѣѣс жл пре-
 сѣрасе ꙗ тоате, кжцигѣ нѣміре де прѣ
 ма ре. Ценсоріі черчета ла фіешкаре чинѣ
 ані старѣ репѣблічії, ші ꙗпѣрѣца народѣла
 кѣ кіпѣла ачѣста ꙗ деосібітѣле сале класѣрї
 ꙗ кжт трибѣнїі ші амбіціошїі, сѣ нѣ се
 поатѣ фаче стѣпжнїі песте пѣрерѣ лѣи, ші
 нічї народѣла ꙗ сѣшї сѣ нѣ поатѣ фаче ре-
 ле ꙗ требѣинѣцѣрї кѣ пѣтерѣ са.

Кжрмѣирѣ Ромей фѣ мінѣнатѣ, фїинд
 кѣ дела ꙗ чепѣтѣла еї се афла ꙗ токмітѣ
 асфел, орї де обічѣюрїле народѣлѣи, ші
 пѣтерѣ сенатѣлѣи, сѣѣ де стѣпжнїрѣ оаре
 кжрора маѣстраѣциі, ꙗ кжт орї че катахрїс
 ал пѣтерїі, се пѣтѣ ꙗдрѣпта.

Кар-

тересѣла ѣнѣѣла сѣѣ дої, кѣ се ꙗтѣрѣше кѣ
 формѣла дрѣптѣлѣи чѣр фї авѣт маі мѣлѣци
 де аш ла пѣрерѣ: аша сѣ гѣсїт кѣ
 кале прїн сѣфат де обше, ші ок-
 цѣѣ нічї кѣ а бїсат де ачѣста.

Картага се пiердѣ дiн прiчинѣ кѣ,
 кѣндѣ ера сѣш кѣрмезе катахриселе, нѣ
 пѣтѣ сѣ сѣфере нiчi пе фсѣшi янибал ка
 сѣ ле фтрептезе. ятена кѣзѣ пентрѣ кѣ
 грешалеле сале iсе пѣрѣ аша де адлчи ф
 кѣт нѣ пофтi сѣ се покѣмскѣ. Шi фтре
 ноi, репѣблiчiле Италiи, че се лабѣз де бе
 кѣ лор кѣрмѣдiре, нѣ требѣе сѣ се лабѣ
 де кѣт де бекиле лор катахрисе; кѣчi нѣ
 аѣ маi мѣлтѣ словозенiе де кѣт Рома ф
 времѣ Дечемвiрiлор.

Кѣрмѣдiрѣ Бнглiтерiи есте маi фцiлѣп
 тѣ, пентрѣ кѣ есте ѣн трѣцi каре о чер
 четѣзѣ некѣрмат, шi каре нѣ се ласѣ нiч
 о датѣ пе сiне фсѣшi нечерчетат: шi грѣ
 шалеле лор нѣ пот нiчi одатѣ сѣ се лѣн
 цѣскѣ, кѣчi прiн дешептарѣ че фак но
 родѣлѣ кѣ эле, де мѣлте орi сѣшт фоло
 сiтоаре.

Кѣ ѣн кѣвѣнт, о кѣрмѣдiре словодѣ,
 адикѣ то-дѣ адна тѣрѣбратѣ, нѣ ар пѣтѣ
 сѣ се цiе фѣрѣ сѣ айѣз пѣхбiлiле сале дѣс
 тоiнiче де фдрептарѣ.

К а п I X.

Док прiчинi але пiердѣрiи Ромѣ.

Ихнѣ кѣндѣ стѣпѣнiрѣ Ромѣ ера мѣрѣи
 нiчѣ ф Италiа, репѣблiка пѣтѣ сѣ се цiе
 кѣ

кѣ лесніре. Фіеш че солдат ера д'о потрив-
вх ші орошан; фіеш че консѣла авѣ о ар-
міе; ші чеї лалці орошані мерѣтѣ ла рѣ-
бою пе сѣет ачела че інтра ꙗ локѣла лѣї.

Нѣмзрѣла оцірілор фіінд нековжрші-
тор, авѣ възаре де самз д'а нѣ прімі ꙗ
оасте де кѣт нѣ маї оамені богаці карії
сѣ аївх інтерес де цїнерѣ орашѣлаї. ꙗ
ефжршіт сенатѣла веѣт маї д'апроапе пѣр-
тарѣ генѣралілор, ші ле скотѣ дін кап-
орі че гѣнд ꙗ протіва даторіілор лор.

Дар дѣпѣ че легеонѣріле трекѣрѣ Ял-
пії ші Марѣ, оаменії де рѣбою пе карії
лѣса, де некое, ꙗ времѣ рѣсмїріцілор прїн-
цїріле че сѣпѣнѣ, пїерѣѣрѣ пѣцїн кѣте
пѣцїн снтїментѣріле де орошані, ші ге-
нѣралії каре порѣнчѣ оцірілор ші кѣрмѣга
жмпѣрѣцїї, сімцїрѣ пѣтерїле лор ші нѣ ле
вені біне д'асе маї сѣпѣне.

Яша дар солдації ꙗченѣрѣ а нѣ маї
кѣноаціе де кѣт пе генѣралії лор, а рѣс-
ма ꙗ еї тоатѣ нѣдежѣт лор, ші а веѣт
орашѣла ші маї де департе. Якѣм нѣмаї
ера солдації репѣлїчїї чї аї лѣї Віла, аї
лѣї Марїѣс, аї лѣї Помпею, ші аї лѣї
Чезарѣ; ші Рома нѣ пѣтѣ сѣ маї цїе да-
ка ачела че се афла ꙗ фрѣнтѣ оцірілор
еале дїнтр' о провінціе есте генѣрал сѣѣ
вѣрѣжмаш ал еї.

Пхнѣ кхнд народѣл Ромей нѣ ера
 стрікат де кхт нѣ маї де трібнїї сїї
 кхрора нѣ пѣтѣ сѣ ле дѣ алт чева де кхт
 нѣ маї асѣш пѣтерѣ са, сенатѣл пѣтѣ сѣ
 се апере кѣ леснїре, кхчї ел се пѣрта кѣ
 статорнїчїе; тар народѣл тречѣ нежнчетат
 дела ѣн кхпхтхю ла чельлалт кѣ порнїрѣ
 чѣ песте мхсѣрѣ, шї кѣ слзвїчнѣ чѣ маї
 колешїтѣ.

Дар дѣпх че народѣл дете фаворїці-
 лор сїї о стхпжнїре маре ла челе д'афарѣ,
 тоатѣ ацеленчнѣ сенатѣлѣ рхмасе нефо-
 лосїтоаре, шї репѣбліка се пїердѣ.

Прїчина пентрѣ каре статѣрїле слово-
 де цїн маї пѣцїн де кхт чельлалте, есте
 кх ненорочїрїле шї испрхвїле че лїсе атхм-
 паз ле фак маї тотд'адна сѣш пїарзх
 лїбертатѣ; а време че испрхвїле шї ненор-
 очїрїле ѣнѣї стат ѣнде народѣл есте сѣ-
 пѣс, шї маї мѣлат атхреск сѣпѣнерѣ лѣї.
 О дїмократїе ацелѣптх нѣ тревѣе сѣ се
 апѣче де лѣкрѣрї ч'ар адѣч'о ла ферїчїре
 саѣ ла ненорочїре, чї тот чеѣ че поате сѣ
 факх есте д'а атрїжї сѣ се цїе мѣлатѣ вре-
 ме а словозенїа са.

Дака мхрїмѣ жмпхрхцїї пїердѣ репѣ-
 блїка, мхрїмѣ орашѣлѣї н'о пїердѣ маї
 пѣцїн.

Рома сѣпѣсесе тоатѣ лѣмѣ кѣ ажѣ-
 торѣл норсаделор Італїї, кхрора ле дїдїсе

деосібіте прівелегіурі дѣпх времі. Чѣ маї
мѣлтх парте дінтр' ачесте породе нѣї
пхсасе маї ртжю де дрептѣл ачела д'афі
Романї; шї ънеле пофтірх сѣш ціе маї бі-
не обічеюріле лор. Дар дѣпх че ачест дрепт
ажѣнсе сѣ фіе дрептѣл де а стѣпжні лѣ-
мѣ, шї омѣл нѣ ера нїмік дака нѣ ера
орошан ал Ромей, тар авжнд тітѣла де
Роман авѣ тоатх чінстѣ лѣмії (*), но-
роаделе Італїї хотѣржрх аѣ сѣ моарх аѣ
сѣ фіе Романї; шї непѣтжнд сѣш кѣщї-
це дорінца прін черерї шї рѣгжчѣнї, хо-
торжрх со кѣщїце кѣ армеле; се скѣларх
дін тоате пхрціле дѣспре марѣ Іонїчкскѣ,
шї чеї лалці алїаці се гѣтѣ сѣ факх асе-
менѣ. Рома, фіїнд сілітх д'а се бате р
протїва ачелора че ера ка сѣ зік аша мж-
8**
на

(*) Ын махалаціѣ сѣѣ ън цѣран дін дімокра-
тіа романѣскѣ, се цінѣ шї ера маї со-
котїт де кѣт ън жмпѣрат сѣѣ краю. Шї
кѣнд ачещїа венѣ ла Рома сѣ чѣрѣ че-
ва, сѣѣ сѣ рнолжкѣ р скаѣнеле лор,
орошанїї зічѣ: ачестга есте ън краю. Шїї
ка кѣм ам зіче ної, ачестга есте ън пос-
лѣшнїк д'аї ношрї. Ачкетѣ ѡрмаре тот
се маї ціне шї кѣр р зіоа д'акѣм, кѣчї
дака зічї ѡнѣї рѣмжн: рѣмжне, лї паре
біне, шїл чїнстешї кѣ ачкетга, тар дак'аї
зічї: краюле, се мѣнїе.

на кѣ каре лѣрхціша лѣмѣ, ера сѣ фіе
піердѣтѣ; ші ера сѣ рѣмже стѣпжнѣ нѣ
маі пжнѣ лѣ зідѣріле салѣ. Пентрѣ каре
фѣ сілітѣ да да аліацілор че лѣкѣ ера кре-
дінчощі, дрептѣла ачела атѣт де доріт;
ші пѣцін кѣте пѣцін жл дѣрѣсі тѣтѣрор.

Кѣт пентрѣ Рома, еа нѣ маі фѣ ора-
шѣла ачела ал кѣрѣла норода нѣакѣ де кѣт
ѣн дѣх, о драгосте пентрѣ лібертате, о
дрѣчѣне пентрѣ тірѣніе, ѣнде ачѣ жалѣ-
зіе де пѣтерѣ сенатѣлѣ ші де прібелегю-
ріле челорі марі то-дѣѣна местекатѣ кѣ
респект, нѣ ера де кѣт ѣн амор пентрѣ
егалітате сал пентрѣ афі дѣ о потрѣкѣ. Но-
роаделе Італіі фѣкжнѣѣсе орошані аі Ро-
меі, вѣгарѣ лѣ еа фіеш каре дѣхѣла сѣѣ,
інтересѣріле салѣ партікѣларе, ші а тѣр-
нарѣ са де вре ѣн протектор марѣ. Ора-
шѣла акѣм дѣшірат нѣ маі лѣкпѣла тотѣла
ачела ка маі наінте; ші фіінд кѣ нѣ ера
тоці орошані нѣоші, ші нѣ маі лѣкѣ тот
ачелѣш маістраціі, тот ачелѣш зідѣрі,
тот ачелѣш дѣмнезіі, тот ачелѣш бісерічі
ші лѣ гронѣчѣні, Рома нѣ маі вѣзѣ тот
кѣ ачелѣш окі, ші нѣ маі лѣвѣ ачелѣш дра-
госте кѣтре патріе, ші сентіментѣріле ро-
манеці нѣ фѣрѣ маі мѣлат.

Чѣі амбіціощі адѣсерѣ ла Рома ора-
ше ші націі лѣ трѣці ка сѣ тѣрѣѣре пѣрѣ-
ріле сал сѣле дѣ лѣ фаворѣла лор; адѣнѣ-
ріле

ріле фѳрх ніше адекрате конжѳрації; нѳ-
мірх Коміс (comices) о аѳѳнаре де фа-
тріаші; ші стхпкнірѳ саѳ пѳтерѳ норо-
ѳѳлді, прхвіліле сале, ел рѳѳші, ажѳнсе-
рх ка ніше лѳкрѳрі хімеріче (нхлѳчіте);
ші анархіа асфел се рѳтінсе р кѳт нѳ се
маї шіа чіне а порѳнчіт.

Окрііторіі пе тѳтіндіні ворѳеск кѳм
кѳ десгінхріле ші неѳнірѳ аѳѳсерх піерѳѳ-
рѳ Ромей; дар треѳѳе сѳ вазѳ неѳіне кѳ
десгінхріле ера треѳѳінчодасе, кѳчї фѳсесерх
ші треѳѳа сѳ фіе тотѳ аѳна. Прінчінархѳ-
лѳї есте нѳмаї мхрімѳ репѳелічїї, че скім-
бѳ тѳрѳѳрхріле нороаділор проасте р рѳс-
боде чївілі.

Кѳт пентрѳ десгінхрі ші діхонїї не-
грешїт н'авѳ кѳм нѳ фі, кѳчї осташії ачѳа
атѳт де рѳсѳоїнічї ші атѳт де мѳндрі, р
дрѳсненцї ші грозавї ла челе д'афарѳ, нѳ пѳ-
тѳ сѳ фіе дїн протївѳ атѳт де кѳмпѳ-
тацї ла челе дїн лѳѳнтрѳ. Шї а чере, дїнтр'
о царѳ слободѳ, оаменї рдрѳсненцї р бѳ-
тае шї фрїкоші р паче, ва сѳ зїкѳ а чере
лѳкрѳрі кѳ непѳтінцѳ: шї, ка сѳ кѳноцїї
р ѳенѳрал, орї кѳндѳ вор фі оаменїї лі-
ніцїцї ртр' ѳн стат кѳ нѳме де репѳелї-
кѳ, поцї фі ркредїнцѳт к'аколо нѳ есте
ніч о слобозенїе.

Чегаче се кѳмѳ ѳніре ртр' ѳн трѳп по-
літїческ есте ѳн лѳкрѳ кѳ доѳ р целесѳрї.
р

Ацеленерѣ чѣ адеврѣтѣ а ънїрїї есте о армонїе, прїн каре тоате пхрїїле, кжт де ꙗ протївїтоаре, сѣ мїшкѣ спре бїнеле чел де обще ал соціетѣцїї, пре кѣм дїссонателе ꙗ мѣзїкѣ, спре акордаѣ чел тотал. Поате сѣ фїе ънїре ꙗтр' о царѣ ънде чїнева нѣ беде де кжт тѣрѣѣрїї; адїкѣ поате сѣ фїе о армонїе дїн каре сѣ їсвораскѣ ферїїрѣ, каре сїнгѣрѣ есте адеврѣтѣта паче. Шї ачѣста есте ка шї ꙗ армонїа тотѣлѣї, че їсвораше дїнтр' о вечнїкѣ легѣтѣрѣ а пхрїїлор шї а лѣкрѣрїлор лор ънеле кѣтре алтеле.

Дар ꙗ жмвоїрѣ деспотїсмаѣї асіатїческ, адїкѣ а орї крїа кжрмѣрїї некѣмпхтате, то-д'аѣна есте о адеврѣтѣ дегїнаре. Пентрѣ кѣ пѣлгарѣл, осташѣл, негѣсторѣл, дрегѣторѣл, новїлѣл, нѣ се ънеск ънїї кѣ алцїї, де кжт прїн сїлнїчїе. Шї дака беде неїїне ънїре ла асфел де гѣберн, орошанїї ънїцїї, нѣ сжнт орошанїї, чї нїше трѣпѣрїї моарте че сѣѣ ꙗпресѣратѣ ънеле пре алтеле.

Бсте адеврѣтѣ кѣ леїїле Ромей нѣмаїера дестоїнїче д'а кжрмѣї репѣлїка; дар сѣѣ бжгат де самѣ то-д'аѣна, кѣ нїше леїї ꙗтокмїте д'афаче дїнтр' о репѣлїкѣмїкѣ ъна маре, сѣѣ фжкѣт вѣтѣмѣтоаре дѣпѣ че с'а мхрїт. Кжчї ла ꙗчепѣт прїкѣ д'а фаче ънї народѣ маре шї сжвїт, їар нѣ д'ал кжрмѣї.

Всте маре деосібіре атре леціле бѣне
ші леціле кѣвінчосе, атре ачелѣ че фак
пе ѣн народ а а жѣнѣ стѣпѣн песте ал
тѣл, ші атре челе чеї атѣрескѣ пѣтерѣ
аѣпѣ че а кѣщігат'о.

Акъм есте о репѣблікѣ а лѣме пе каре
маї німіні н'о щіе (*), ші каре, атѣн
нѣ ші тѣчере, креще пѣтеріле сале дін зі
а зі. Негрешіт кѣ, ака ва а жѣнѣ ода
тѣ ла мѣрїмѣ чеї рѣндѣсѣе а целепѣнѣ
са, жш ва скїмба леціле; ші ачѣста нѣ
ва фі фапта ѣнѣ леціслатор, чї а аѣш
стѣкѣчѣнїї сале.

Рома ера фѣкѣтѣ ка сѣ се мѣрѣскѣ,
ші леціле сале ера прѣ віне потрївіте спре
ачѣста. Аша, а орї че кѣрмѣре се афлаз
а пѣтерѣ країлор, а арістократїе, сѣл а
аїмократїе, нічї одатѣ н'а ачѣгат а а
мішка аѣкрѣрї ла каре се черѣ ацелепѣне
полїтїчаскѣ, ші то-а аѣна а ісѣотїт. Ва
нѣ са арѣтат нѣмаї одатѣ, маї ацелеп
тѣ де кѣт тоате стѣпѣнїріле аѣпѣ пѣ
мѣнт, чї аѣкѣ пѣза то-а аѣна о мїкѣ кѣм
пѣтаре, атѣт а норочїрї марї кѣт шї а
мічї, а кѣт ніч' о норочїре нѣ лѣѣ тре
кѣт прїн мѣнї фѣр' а се фолосї, шї ніч'
о ненорочїре фѣр' а се сѣлжі кѣ са пр спре
фолос, шї кѣ ачѣста нѣмаї пѣцїн ковѣр
ша пре челелаате стѣпѣнїрї.

К а п

(*) Кантонѣла де Берне, а Вавенца.

Поліє не спѣне кѣ ꙗ время га, жѣ-
рхмжнтѣриє ѿнѣ Грек нѣ пѣтѣ сѣ фіе
приміте, тар кжнд се жѣра ѿн Роман тоа-
тѣ лѣмѣ ера сѣгѣрѣ де кредінца лѣи (*).

Дін челе че бедем ꙗ скрисоріє лѣи Чі-
черон кѣтре лѣткѣс, кѣноащем кжт де
мѣлт се скімбасерѣ Романіи ла ачѣста дін
времѣ лѣи Поліє ꙗкоачі.

„Мемміѣс, зиче Чічерон, арѣтѣ сена-
„ тѣлѣи ꙗвоірѣ ч'аѣ фѣкѣт ел ші конлѣ-
„ крѣторѣл сѣѣ кѣ консѣліи, прін каре чеѣшї
„ аѣпѣ ѣрмѣ се легасерѣ д'аї аѣѣта а се
„ фаче ші еї консѣлі ꙗ анѣл вїитор, ші
„ еї, дін партѣ лор, се легасерѣ а пѣтї
„ консѣлілор патрѣ сѣте де мїи сестерс
„ (sesterces), дака нѣ ле на ꙗ демжна
„ треї гжчїторї (augures) каре сѣ мѣртѣ-
„ рісаскѣ кѣм кѣ еї аѣ фогт де фаѣж кжнд

„ нс-

(*) „Де веѣи ꙗпрѣмѣта Гречїлор зече таланиѣ
кѣ зече фѣгѣдѣелї, зече жѣрѣмїнте, ші
ꙗкѣ ꙗтѣтѣ мѣртѣрїи, есте кѣ непѣтїн-
ѣѣ сѣш ѣіє кредінца: дар ꙗтре Романї
орї ла дарѣ сокстелелор пѣвлїче сѣѣ ла че-
ле партїкѣларе, нѣ интрѣ вїкѣлѣшѣг, чї фїеш
каре есте кредінчос дін прїчина жѣрѣмжн-
тѣлѣи ч'а фѣкѣт. лїша дар прѣ ꙗцелен-
ѣеѣре сѣѣ леѣѣѣг фрїка тѣдѣлѣи, шї нѣ аѣ
кѣвѣлнт чеїче о лѣрапѣнѣ ꙗ зїол д'а-
лѣм.“ Поліє, кар. б. к. 56.

„ народѣ а фѣкѣт лецѣ кѣ рї а тѣ (*),
 „ кѣ тоате кѣ народѣ нѣ фѣкѣсе асфел
 „ де лѣкрѣ, шї дака нѣ кор скоате дої
 „ сенаторї карїї сѣ атѣрѣскѣ кѣм кѣ шї
 „ еї аѣ фосѣт кѣндѣ сѣѣ іскѣліт сенатѣс
 „ консѣлтѣл, каре а дрѣпта старѣ
 „ провінціі лор лор, кѣ тоате кѣ нїчѣ ѣна
 „ а ал а астѣ нѣ се атѣмпласе.“ Че де
 оаменї нечїнстїці нѣ маї ла ѣн сїнгѣр
 контракт!

Шї афарѣ кѣ релїціа есте то-аѣдна
 чел маї бѣн темѣю пе каре подѣте сѣ се а
 тѣрѣскѣ моралѣ, еа маї асѣфла а кѣ шї
 оаре каре драгосте деосїбітѣ ла Романї
 пентрѣ патріа лор. Кредїнца че абѣ кѣ
 орашѣл лѣр есте атѣметат аѣпѣ челе маї
 бѣне шї маї фаворабле семне; кѣ Ромѣ-
 лѣс, краюл лор есте ѣн дѣмнезѣѣ; шї рї-
 спектѣл че абѣ кѣтрѣ ачел капїтол вечнїк
 ка шї орашѣл; шї орашѣл вечнїк ка шї
 атѣметиторѣл лѣї, фѣкѣсерѣ а аѣхѣл Ро-
 ма-

(*) Ачѣста ла пѣтере мїлітѣрїї, шї сенатѣл
 консѣлт рѣндѣта, офїсіле, ванїї, шї офї-
 церїї, че трѣкѣта сѣ, аївѣ кѣрмѣиторѣл:
 аша, консѣлїї, ка сѣ подѣтѣ фѣче тоатѣ
 ачѣстѣ аѣпѣ фандалїа лор, вѣрѣ сѣ а
 токмѣскѣ о леѣе мїнчїноасѣ шї ѣн сен-
 атѣс консѣлтѣс мїнчїнос (калп).

манілор о асфел де а тпхріре каре ар фі
фост біне сз н'о маї шфргз пентрѣ фери-
чірѣ лор.

Мхрімѣ стхпжнірїї прїчїндї мхрімѣ
богзцілор ѡнора дїн партїкѣларї. Дар
фіїнд кз богзціа стз а бѣнеле нхравѣрї
тар нѣ а авѣцїї, богзціїле Романїлор, кѣ
тоате кз ера мхрїїніте, прїчїндїрх ѡн лѣкѣѣ
ші о прхпхденїе че нѣ фѣсесе маї наїнте (*).

Чеї че се етрїкасєрх маї а тжю кѣ бо-
гзціїле, се стрїкарх дѣп' ачєн кѣ сзрхчїа.
Кхчї авжнд богзції маї мѣлте де кхт
поате сз дїбх омѣл а старе де партїкѣ-
лар', фѣ кѣ непѣтїнцз д'а маї фі орошанї
бѣнї; шї тар, дорїнд богзції марї, сѣѣ
а трїстжндѣсе де пїєрдєрѣ лор, ера гата
д'а фаче орї шї че ка сз добжндѣскз ал-
теле. Шї пре кѣм зїче Салѣстїє (**), се
вхзѣ

(*) Каса че кѣмпѣрасє Корнїїє кѣ 75 ле мїї
драхме, пєсте кхтѣва време о кѣмпѣрѣ
дѣкѣлѣс кѣ доѣ мїліонє чїнчї сѣте ле
мїї. Плѣтарк, віаца лѣї Марїѣсє. Том. 4.
пар. 305.

(**) Ut merito dicatur genitos esse, qui nec
ipsi habere possent tes familiares, nec
alios pati. Фраг. де Історїа лѣї Салѣс-
тїє, екоє дїн картѣк четѣцїї лѣї Дѣмне-
зєѣ. Кар. 2. кап. 18.

вхзѣ атѣнчі ѣн нѣм де оамені, каре нѣ
пѣтѣ съ аіѣх рхмасѣрї пхрїнтеці, шї каре
нѣ сѣферѣ нїчі пре алції д'а акѣ.

Кѣ тоате ачестѣ, орї кжт се стрїка-
серх Романїї, тот нѣ кхзѣрх ꙗ тоате нено-
рочїрїле. Кхчї ашхзхмжнтѣрїле лор аша
де бїне фѣсесѣрх ꙗ токміте ꙗ кжт пхстра-
серх о вїтежіе ероїнѣккх шї тоатх аплека-
рѣ са ла рхебою, кѣр ꙗ мїжлокѣл богх-
цілор, молїчѣнїї, шї десфхтхрїї, каре
крез кх нѣ сѣѣ маї ꙗтхмплат ла нїчѣ
алтх націе пе фаца пхмжнтѣлѣдї.

Орошанїї романеції прївѣ негоцѣла шї
мешешѣгѣрїле ка пе нїче месерїї але ровї-
лор (*), шї нїчі де кѣм нѣ се ꙗделетнїчѣ
ла еле де кжт нѣмаї кжте одатх, ачета
каре, інтржнѣ ꙗ нѣмхрѣла челор слобозї,
фхчѣ кжте чева дїн мешешѣгѣл лор чел
дїн-тжю. Іар мешешѣцѣла че кѣнощїк еї
маї кѣ самх, ера ал рхевоклѣдї прїн каре
сїнгѣр пѣтѣ съ кжщїце чїнсте шї вреднї-
чїї. Яша дар вїртѣцїле остхшхці рхмасѣ-
рх-пхнх дѣпх пїердѣрѣ тѣтѣрор челор лалтї.

Кап

(*) Ромѣлѣс, кѣ маї доѣ фелѣрї де екзерзїції
лѣсѣ пентрѣ оаменї чей слобозї, алїкѣ
павгѣрїа шї остѣшїа; чей че цїнѣ о касѣ,
кѣ арендѣ сѣѣ о кѣрчѣмѣ, нѣ ера дїнтрѣ
орошанїї.

К а п XI.

Г. ПЕНТРЪ СІЛЛА. 2. ПЕНТРЪ ПОМ-
ПЕЮ ШІ ЧЕЗАР.

МѢ РОГ СЪМ ФІЕ ЕРТАТ Д'А ТРЕЧЕ КЪ ВЕ-
ДЕРЪ ГРОЗВІІЛЕ РЖЕБОУЕЛОР ЛДІ Марі'де ші
Сілла; ші чІНЕ ВА ПОФТІ СЪЛЕ АФЛЕ ЛЕ КА
ГЪСІ АГРОЗАВА ІСТОРІЕ А ЛДІ АПІАН. КЪЧІ
ДЕ ОСІВІТ ДЕ ЖАЛЪЗІА, АМБІЦІА ШІ КРЪЗІ-
МЪ АЧЕСТОР ДОХ КЪПЕТЕНІІ, ФІЕШ КАРЕ РО-
МАН ЕРА ФЪРІОС, ОРОШАНІІ ЧЕІ НОІ ШІ ЧЕІ
ВЕКІ НЪ СЕ МАІ ПРІВІРЪ КА НІЩЕ МЪДЪЛЪРІ
АЛЕ АЧЕЛІАШ ДІМОКРАТІІ, ЧІШ ДА ДН РЖЕ-
БОУ КАРЕ, ПРІН ТРЪДН КАРАКТЕР ДЕОСІВІТ,
ЕРА ТО-Д'ОДАТЪ ШІ ЧІВІЛ ШІ СТРЕІН.

Сілла ФЪКЪ НІЩЕ ЛЕЦІ ПРЪ ПОТРІВІТЕ
Д'АКЪРМА ПРІЧІНА НЕРЖНДЪЕЛЕЛОР. АЧЕСТЕ
ЛЕЦІ АДЪОГА ПЪТЕРЪ СЕНАТЪЛДІ, КЪМПАТА
Н АЧЕН А НОРОДЪЛДІ, ШІ ПЪНЪ ЛА РЖНДЪ-
ШАЪ П'А ТРІВЪНІЛОР. ФАНТАСІА ЧЕІ ВЕНІ А
КАП Д'А СЕ ЛЕПЪДА ДЕ ДІКТАТЪРЪ СЕ ПЪРЪ
КЪ ДЪ ВІАЦЪ РЕПЪВЛІЧІІ; ДАР, А ФЪРІА ІС-
ПРЪВІЛОР САЛЕ, ФЪКЪСЕ НІЩЕ ЛЪКРЪРІ, ЧЕ А-
ДЪСЕРЪ РОМА А СТАРЕ Д'А НЪШ МАІ ПЪТЪ
ЦІНЪ СЛОВОЗЕНІА.

ВА СТРІКЪ А ЕКСПЕДІЦІА СА ЛА АСІА
ЧОАТЪ РЕГЪЛА ОСТЪШАСКЪ; ЖШ ОБІЧНДІ ОЦІ-
РІЛЕ Д'А ЖЪФЪІ, ЛЕ НЪСКОЧІ НІЩЕ ТРЕВЪДІНЦЕ
ЧЕ НЪМАІ АВЪСЕРЪ НІЧ'О ДАТЪ, ШІ СТРІКЪ
9* нІЩЕ

ніце осташи че требѣла маї ла ѣрмѣ съ
стрїче пе кѣпетенїїле лор.

Интрѣ ꙗ Рома кѣ сабіа ꙗ мѣнѣ, шї
ꙗвѣцѣ пе генѣралї а сілѣї лѣкашѣла сло-
возенїї.

Дете мошїїле пѣмїнтенїлор ла солда-
цї, шїї депрїнсе ла лѣкомїї вечнїче (*);
кѣчї д'атѣнчї ꙗкоачї нѣмаї фѣ нїч' ѣн
осташ каре съ нѣ ащепте вре ѣн прїлеж д'анѣ-
не мѣна пе богѣцїїле компатрїотїцїлор сѣї.

Нѣс-

(*) ꙗ цара рѣмѣнѣкѣ маї тоцї рѣмѣнїї аѣ
фост стѣпѣнї шї мошїїле песте мошїїле
ѣнае се хрѣнѣ, кѣчї нѣ се веде афї фост
алт кѣмѣла ла ꙗчепѣт; дар ꙗ стрѣмто-
рѣрїле че аѣѣ де кѣтре вѣрѣжмаш, дом-
нїї де мѣлте орї аѣ фѣкѣт ка Марїѣе шї
ꙗкѣ кѣте одатѣ шї маї мѣлт дака вом
сокотї шї мошїїле ꙗкїнате пе ла мѣнѣ-
тїрї дїн каре астѣзї нѣ цїѣѣ кѣ че се фо-
лосеце патрїа. Дар ненорочїрїле челе маї
марї шї маї бѣжокоролсе а ле лѣкѣтїторї-
лор, аѣ фост дела стрїкарѣ оцїрїлор шї
пѣнѣ акѣм. Кѣчї мѣлцїме де лѣкомї не-
мїлостївї, кѣѣтѣ прїлежѣрї (адегѣторїї)
ка съ поатѣ деспотѣ пре лѣкѣтїторї шї пе
ѣрмѣ съ ле кѣмпере мошїїле кѣ кѣр бѣ-
нїї ачета ч'аѣ ское аѣпѣ спїнарѣ лор. Оѣнт
мѣлцїме де пїлде ла адеѣѣрѣла ачеста, дар
нѣ вою съ мѣ стрїк кѣ мошїїле чей ної,

Нзкочі проскріпцііле, ші ржндѡі пла-
тх пентрѡ капетеле ачелора че нѡ ера дін
партѣ са. Д'атѡнчі фѡ кѡ непѡтінцх д'а
се маї ліпі чімева кѡ репѡбліка; кхчї, ꞑ
тре дої оаменї амбіціошї шї каре се лѡп-
та, чеї че ера неѡтри шї дін партѣ лі-
бертхції ера сігѡрї кх нѡ скапхнепедепці
де челче ва рхмжнѣ бірѡитор дін амжндої.

Яша дар требѡта сз се алхтѡре лжн-
гз ѡнѡ дін дої.

Дѡпх ачеста, зїче Чїчерон, се архтх
ѡн ом каре, прїнтр'о апѡкхтѡрх нелеѡдї-
тх шї о бірѡінцх шї маї рѡшїнатх, нѡ
лѡз (конфіска) нѡмаї авѡтѡріле партїкѡ-
ларїлор, дар котрѡпі шї провінції ꞑтреції.

Сїлла, лхсхнд дїктатѡра, се архтасе
ка кѡм н'ар врѣ сз трхтаскх де кхт сѡбѣт
ꞑсѡш протекціа лецілор сале: дар ачѣстх
фаптх че ꞑсемна атхта кѡмпхтаре, венѣ
кѣр дін ꞑсѡшї хрхпіріле сале. Вл дїдесе
мошїї ла патрѡзечї шї шапте де легео-
нѡрї ꞑ деосїбіте пхрції але Італїї. Ячешї
оаменї, зїче Япіан, прївінд норочїрѣ лор
легатх де віаца лѡї, ꞑ грїжа де сігѡран-
ца лѡї, шї ера то-д'адна гата сз'л ажѡ-
те сѡѣ сзї рхсѡѡне моартѣ.

Репѡбліка требѡнда де неѡое а кхдѣ,
акѡм нѡмаї ера ꞑтребаре де кхт че фел
шї де чїне ва фі доборхтх.

Дої оаменї д'о потрівк амбіціошї,
 де осїбіт кх днѣ нѣ цїа сѣ мѣргѣ ла ско-
 поєдѣ сѣѣ аша де дрепт ка челѣ лалт, ꙗ
 тѣнекарѣ кѣ кредетѣдѣ лор, кѣ іспрѣбіле
 лор, кѣ віртѣціле лор, пре тоці чеїлалці
 орошанї. Помпею фѣ чел дїн тѣю, шї
 Чезар жѣ ажѣнсе дѣпѣ дѣрмѣ.

Помпею, ка сѣш кѣшїце фаворѣдѣ об-
 шїї, стрїкѣ леціде лѣї Сїлла че мѣрїїнѣ
 пѣтерѣ народѣдѣдї; шї дѣпѣ че жѣртфї
 амбіції сѣле пре челе маї мѣнтѣїтоаре леці
 але патрїї сѣле, довѣндї орї че вѣрѣ, шї
 драгостѣ народѣдѣдї фѣ немѣрїїнїтѣ кѣ-
 тре дѣнѣдѣ.

Леціде Ромїї прѣ ꙗцелепцеце ꙗ пѣр-
 цїсерѣ пѣтерѣ пѣвлїкѣ ꙗтр' атѣтѣ маїс-
 трації, каре се спрїїнѣ, се опрѣ, шї се
 домолѣ днеле п'алтеле; шї фїїндѣ кѣ еле
 н'авѣ де кѣт о пѣтере мѣрїїнїтѣ, фїеш
 каре орошан ера вѣн д'а ажѣнѣ аколо;
 шї народѣдѣ вѣзѣндѣ а трече пе дїн наїн-
 тѣ лѣї атѣтѣ персоане дѣна дѣпѣ алтѣ,
 нѣ се обїчїдѣ кѣ нїч' днїї дїн трѣншїї.
 Дар, ꙗ времѣ д'ачї се скїмѣк сїстїма рѣ-
 пѣвлїчїї, шї челор че ера маї кѣ пѣтере
 лїсе ꙗкредїнѣ дѣ кѣтре народѣ дрегѣторїї
 сѣѣ трѣбї марї; лѣкрѣ, каре нїмїкчї пѣтѣ-
 рѣ народѣдѣдї шї а маїстрацілор, шї лѣ-
 сѣ тоате трѣбіле челе марї пе мѣнїїле днѣдѣ
 сїнгѣр сѣѣ нѣмаї а вѣре о кѣці вѣ.

Дака требѣи съ факъ рѣсеюу ꙗ протѣ-
ва лѣи Серторіѣс, дѣтерѣ трѣба ачѣста
лѣи Помпею. Де требѣи съл факъ ꙗ протѣ-
тѣва лѣи Мітрідат, тоатѣ лѣмѣ стрѣгѣ:
Помпею!

Де авѣ Рома требѣицѣ де захереле
стрѣине, народѣ се цѣнд пѣрдѣт дака нѣ
вор ꙗсѣрѣина пе Помпею. Де вѣрѣрѣ съ кѣ-
рѣце хоціи, нѣмѣнѣ нѣ фѣ вѣрднѣк де кѣт
Помпею.

Шѣ кѣнд Чезар амерѣицѣкѣ дѣ а нѣ-
вѣлѣи шѣ кѣлка, сенатѣ стрѣгѣ шѣ ел, шѣ
нѣмаѣ нѣдѣждѣеце де кѣт ꙗ Помпею.

„ Сокотеск (зѣчѣ Маркѣс кѣтре народ)
кѣ Помпею ꙗ каре новѣлѣи аѣ тоатѣ нѣ-
дѣждѣ лор, ва ꙗгрѣжѣ маѣ мѣлт ка съ
пѣзаскѣ слолозенѣа воастрѣ, де кѣт ка
съ ꙗ тѣрѣскѣ стѣпѣжнѣрѣ лор: дѣр а
фост о вѣреме кѣнд фѣеш каре дѣн воѣ
требѣи съ се апере де мѣлѣи, пар нѣ чеѣ
мѣлѣи де ѣнѣ, шѣ кѣнд нѣ се аѣза пе
лѣме кѣ ѣн мѣрѣтор ар пѣтѣ съ факъ
асфел де лѣкрѣ.“

Да Рома, че ера фѣкѣтѣ ка съ се ꙗ
мѣрѣскѣ, требѣи се дѣ а ѣнѣ ꙗтрѣ ачелѣш пер-
соане чѣнѣтѣле шѣ пѣтерѣ, шѣ ачѣста ꙗ
вѣреме де тѣрѣвѣраре, да прѣчинѣ народѣлѣи
а пѣронѣ окѣи асѣпра ѣнѣ орошѣн сѣнгѣр,
шѣ ал аскѣлта.

Кжнд се дхрѣск тѣдле атѣнчї се цїе
чесе дхрѣше, дар маї адхо гжнд ла еле
ші пѣтере, атѣнчї нѣ се цїе ѣнде о с'а-
жѣнгѣ.

Кжнд се даѣ ꙗ тжерї ковжршітоаре
ѣндї орошан дїнтр'о репѣблікѣ, атѣнчї
ѣрмѣзѣ негрешїт, ка народѣла аѣ сѣ за-
кїстѣлскѣ, аѣ сѣ ювѣскѣ фѣрѣ мѣсѣрѣ пе
ачел орошан.

Помпею, ꙗторкжндѣсе де доз орї ла
Рома, кѣ пѣтере ꙗ мжнѣ д'а стѣпжнї ре-
пѣбліка, авѣ кѣмпѣтаре д'аш трїмїте ос-
ташїї пе ла але лор маї наїнте д'а їнтра,
ші д'а се арѣта ꙗ еа ка ѣн орошан сїм-
пѣлѣ. Ячесте фѣпте че'л ѣмпѣлѣрѣ де гла-
вѣ, прїчїнѣрѣ дѣп' ачел ка орї че лѣкрѣ
ар фї мїшкат ꙗ протїва лецїлор, сенатѣла
сѣ цїе то-д'адна кѣ партѣ лѣдї.

Ямбїцїа лѣдї Помпею ера маї моале
ші маї дѣлче де кѣт а лѣдї Чезар. Ячесте
та врѣ ка Сїлла, кѣ армеле ꙗ мжнѣ, сѣ
сѣ факѣ сїнгѣр стѣпжнїтор. Шї кїпѣла ат-
честе нѣ пѣлчѣ лѣдї Помпею: еа дорѣ сѣ
фїе дїктатор, ꙗсѣ кѣ вога народѣлѣдї. Ка
сѣ хрѣпѣкѣ пѣтѣрѣ стѣпжнїтоаре нѣ вога,
дар жї пѣлчѣ сѣї одѣ чїнева ꙗ мжнїн-
ле лѣдї.

Фїїнд кѣ фаворѣла пѣблікѣлѣдї нїч'одаѣ
тѣ нѣ есте статѣрнїк, венї време ꙗ каре
се кѣзѣ шї Помпею кѣ кредѣтѣла скѣзѣтѣ
ші

ші ченъ чел пхтрѣнсе маї аджик фѣ, кж
ніще оаменї че нѣї сокотѣ, аджогарж не-
сокотїнца лор, шї се слѣжїрж кѣ еа протї-
тїба лѣї (*).

Ачкста жл сілі сж факж треї лѣкрѣрї
фодрте прїмеждїоасе: стрїкж народѣл кѣ
даре де банї шї ржндѣї ѣн прец ла аде-
цери (élections) пентрѣ пхрерѣ саѣ сѣфра-
жѣ фїеш кжрѣга орошан.

Кхтре ачестѣ, се слѣжї кѣ чел маї
прост народ ка сж тѣрѣѣре маїстрації ꙗ
дрегхторїїле лор, нхджѣдїнд кж оаменїї
ꙗцеленції, сѣпхржндѣлісе д'а маї тржї ꙗ
анархіе, жл вор фаче дїктатор.

ꙗ сфжршїт, се ѣнї ла интересѣрї кѣ
ѣезар шї Крассе. Катон зїчѣ кж нѣ вржж-
мжшїа чї прїемешѣгѣл лор джрхпжнж ре-
пѣвлїка. Шї ꙗтр'адевжр, Рома се афла
ꙗтр'аша ненорочїтж старе ꙗ кжт ера ꙗ
кѣжбатж маї пѣцїн де ржсвоеле чївїле де
кжт де паче, каре, ѣнїнд гжндѣрїле шї
интересѣрїле челор марї, нѣ маї ера де кжт
о тїржнїе.

Помпею нѣ дете лѣї ѣезар кредетѣл
сжѣ кѣ тот денадїнсѣл, дар іл жжртфї
фжрж

(*) Мѣлцїме де оаменї грешѣк а десѣ шї
пѣгѣвекк мѣлт дїн прїчїнѣ кѣ нѣ вор сѣ
сокотѣекѣ пе ацїї че нѣ тѣ фѣкѣт на-
тѣра маї пѣцїн оаменї де кжт пе еї.

фхрх сз шіе. Чезар нѣ маї де кхт атре-
 бдинух ꙗ протїва лѣї пѣтерїле чеї дїдесе,
 шї ꙗсѣш мещешдгѣрїле шї алѣкхтѣрїле че'л
 ꙗвхцасе: тѣрѣвѣрх орашѣл кѣ оамениї лѣї
 шї се фхкѣ стхпхн песте алецерї; консѣ-
 лїї, преторїї, трївѣнїї, се вхнѣвѣрх лѣї кѣ
 прецѣл ч'ар фї черѣт фїеш каре.

Сенатѣл, каре вхзѣ кѣрат кѣцетѣл лѣї
 Чезар, нхзѣї ла Помпею рѣгхнѣл сз а-
 пере дїмократїа, дака се поате нѣмї аша
 ѣн гѣверн че черѣ спрїжїнїре дела ѣн оро-
 шан д'аѣ лѣї.

Сокотеск кх четаче прїчїнѣї маї мѣлт
 пїердѣрѣ лѣї Помпею, фѣ рѣшїнѣ че авѣ
 д'а мхртѣрїсї кѣм кх а грешїт д'а ꙗнхл-
 цат пе Чезар фхрх сз се гхнѣѣскх. Ва
 прѣ тхрзїѣ жш прїчепѣ грешала, шї а-
 тѣнчїї нїчїї кх маї вої сз се апере а нѣ а-
 рхтѣ кх ел ꙗсѣш а фост каре ш'а адѣс
 премеждїа пе кап: ел тот сѣднїѣ сенатѣ-
 лѣї кх Чезар нѣ ва ꙗдрхенї сз д'ѣ рхсвою;
 шї фїїнѣ к'о зїсесе д'атхтѣ орї, тот д'а-
 ѣна іо маї рѣзїчѣ.

Кхтре ачестѣ се паре кх ѣн лѣкрѣ а-
 жѣтасе пе Чезар ка сз антрепрїнзх орї шї
 че; аста е кх, прїнтр'о ненорочїтх потрї-
 вїре де нѣме се амхцїрх Романїї, шї кхнѣ
 жї дѣтерх сз стхпхнѣскх Галїа алпїѣскх
 жї адхогарх шї кхрмѣрѣ Галїї де дїнко-
 ло де Алпї.

Політика Романілов нѣ а҃гхдѣсе оцїрї
 апроапе де Рома, дар а времѣ ачета нѣ
 а҃хса сѣ се дешарте тоате гарнізоанеле Ита-
 лїї: шї дїн прїчина ачѣста цїнѣ пѣтері
 остзшзшї фоарте марї а Галїа алпїчѣскз,
 адїкз атре Рѣвїкон, ржѣ мїк ал Романей,
 шї атре Ялпї. Дар ка сѣ асїгѣрезе орашдл
 Ромей де вжнтѣрїле ачестор трѣпе, фжкѣ-
 рж вестїта ачета Епїграмз че а҃кз се веде
 сѣпатз д'асѣпра дрѣмдлбї Рїмїнї ла Че-
 зана, прїн каре а кїна дѣмнезеїлор де
 Іад, шї де клара кзлкзтор де челе сфїнте
 шї оморзтор де пзрїнцї пе орї каре ар а
 држснї сѣ трѣкз рждл Рѣвїкон кѣ ѣн ле-
 геон, к'о арміе, саѣ к'о трѣпз.

Шї ѣндеї дїдїсе а сѣхпжнїре о асфел
 де царз вѣнз кѣ каре пѣтѣ а оаре каре
 кїп сѣ батзме Рома, їсе маї а кредїнцз
 а҃кз ш'алтеле шї маї фрѣмоасе, прекѣм
 Галїа дѣпз лжн҃гз Ялпї, каре копрїндѣ
 партѣ чѣ деспре мїазз зї а Францеї. Кѣ
 ачаста Чезар, авжнд прїлеж д'а бате а-
 тжцѣ анї тоате нороаделе че врѣ, фжкѣ
 ка солдацїї сѣї сѣ а вжтржнѣскз лжн҃гз
 джнѣл, шї сѣ нѣї фїе маї пѣцїн бїрѣцї.
 де кжт варбарїї.

Дака Чезар нѣ авѣ кжрмѣрѣ Галїї
 де песте Ялпї, нѣ ера сѣш стрїче осташїї,
 нїчї сѣш вестѣскз нѣмеле кѣ атжтѣ бї-
 рѣнцѣ. Шї дака нѣ авѣ пе а Галїей дїн
 Ялпї,

Ялпї, Помпею ера сѣи опрѣскѣ третерѣ Ял-
пїлор, шї нѣ ера сѣ фїе сіліт ꙗкѣ дела ꙗ
чепѣтѣл рѣсвоудї, сѣ ласе Італїа кѣ то-
тѣл, шї дїн прїчина аста сѣш пїарзѣ ве-
стѣ нѣмелдї сѣш, каре ꙗ рѣсводеле чїбіле
есте ꙗсѣшї пѣтерѣ.

Кѣтѣ фрїкѣ прїчиндї ꙗ Рома Янїбал,
дѣпѣ вїрѣнца дела Кане, ꙗкѣ п'атѣта
прїчиндї Чезар, трекѣндѣ Рѣвїконѣл. Пом-
пею дїмїт, нѣ шїш ꙗ челе дїн тѣю мї-
нѣте але рѣсвоудї, сѣ факѣ алт де кѣт
челече маї рѣмѣне омѣлдї ла дѣченѣдѣж-
дѣре; фѣцї дїн Рома, лѣсѣ вїстїерїїле об-
щесї; нїкѣрї нѣ пѣтѣ сѣ се ꙗпротївѣскѣ
вїрѣиторѣлдї, лѣсѣ о парте дїн оцїрїле са-
ле шї тоате Італїа, шї трекѣ марѣ.

Се борбек мѣлте пентрѣ норокѣ лдї
Чезар; дар ачест ом рар авѣ атѣт де марї
калітецї фѣрѣ ꙗсѣ нїчї дна рѣ, кѣ тоате
кѣ авѣ дестѣле вїцїї (кѣсѣрѣрї), ꙗ кѣт ар
фї фост а невое д'а нѣ фї вїрѣитор кѣ орї
че арміе ар фї авѣт, шї д'а нѣ кѣрмѣ
орї че репѣблїкѣ ꙗ каре с'ар фї нѣскѣт.

Чезар, дѣпѣ че вѣтѣ пе сѣв ѣенѣра-
лїї лдї Помпею ꙗ Спанїа, мерсе ꙗ Гречїа
ка сѣл каѣте ел ꙗсѣш. Помпею, каре авѣ
партѣ мѣрїї шї пѣтерї маї марї, ера га-
та сѣ базѣ оцїрїле лдї Чезар стрїкате де
фоамете шї де тїкѣлошїе: дар фїїндѣ кѣ
авѣ слѣвїчѣнѣ чѣ маї маре д'а пофті
сѣл

сх'а лабае ла тоате апхкхтхриле лдї; не-
сѣферїна сх маї аѣзх борбеле челе лбажо-
кѣрх але оаменїлор схї че зїчѣ не жнчетат,
ѣнѣ: ел ва сх прелѣнцѣскх времѣ коман-
деї сале, шї сх фїе ка агамемно, жмпх-
ратѣла жмпхрацїлор. Ялтѣла зїчѣ: вх л
кредїнцез кх н'о сх мхнкхм л анѣла аче-
ста смокїне де тѣскѣлѣ.

Шї фїїна кх ачѣстх сфхтѣїтоаре оас-
те се небѣнїсе де нїше бїрѣнцѣ мїчї л
протїва лдї Ѣезар, нѣ лчета д а бомбо-
нї, шї Помпею не маї пѣтхна сѣферї,
фхкѣ ѣн лѣкрѣ каре то-д'адна се ва де-
фхїма де чеї бїїторї, фїїна кх жхртфї о
мѣлцїме де їсвотїрї ка сх се батх кѣ нїше
трѣпе нох о арміе че бїрѣїсе д'атхтѣ орї.

Ежнѣ рхмхшїца ошїрїлор дела Фарса-
ла се трасе ла Афрїка, Счїпїон, че о по-
вхцѣла нѣ врѣ сх аскѣлте сфхтѣїрѣ лѣї Ва-
тон ка сх цїе рхсвоюл; шї л гжмфат де
оаре каре фолосѣрї, пѣсе тоате пѣтерїле
сале л прїмеждїе шї се пїердѣ кѣ тотѣла:
шї кхнѣ Брѣтѣсе шї Красїѣсе л пїчорогарх
партѣ ачѣста, кѣр ачешаш репезѣне прї-
чїнѣї атрета оаре прхпхденїа репѣвлїчїї.

Атр' ачесте рхсвоае чївїле че цїнѣрх
атхтѣ време, пѣтерѣ Рومیї крескѣ нежн-
четат пе дїн афарх. Сѣб Марїѣсе, Сїлла,
Помпею, Ѣезар, Антїмонїе, шї Ядгѣст,
Рома, фѣ тот мерѣ маї богатх шї їспрх-

вї рхстѣрнарѣ тѣтѣрор жмпзрацілор че ꙗ
кх маї рхмхсесерх.

Нѣ есте нїчї ѣн стат каре сѣ америн-
цезе лѣарѣ челор лалте аша таре ка аче-
ла че се афлѣ ꙗ грозхвііле рхсводелор чї-
віле. Ячї тоці лхкѣиторїї, нобїл, негѣс-
тор, мешер, пѣлгар, сѣ фак солдаці: шї
кжнѣ пачѣ ѣнеще пѣтеріле, статѣл ачеста
аре фолосѣрї марї престе челелалте, каре
нѣ маї аѣ де кжт орошанї. Кжтре ачестѣ
ꙗ рхсводеле чївіле ес адесѣ оаменї марї;
кжчї ꙗ тѣрвѣрхрї ес ла мїнжлок чеї кѣ ме-
рїт, фїеш каре се ашазх шї се пѣне ꙗ
ржнѣл сѣѣ; ꙗ време че алтх ѣлтх алції
жл ашазх шїл пѣне маї то-ѣ адна ѣан
дерателѣ. Шї ка сѣ лас пе Романї шї сѣ
адѣк пїлде маї ної, Францезїї нїч'ода-
тх н'ад фост атжт де гроаснїчї асѣпра
нѣмѣрїлор ѣѣпх ѣїн афарх де кжт ѣѣпх
гжлчевїле ѣѣрвонїлор шї але Орлеанїлор,
ѣѣпх тѣрвѣрхрїле конжѣрації, шї ѣѣпх
рхсводеле чївіле ѣїн времѣ невхрестнїчїї лѣї
ѣѣдовїк XIII. шї ал XIV. Бнглїтера нїч'
одатх н'а фост атжт де респектатх ка
сѣв Кромвел ѣѣпх рхсводеле парламентѣ-
лѣї лѣнг. Немції нїч'одатх н'ад ꙗтрекѣт
пе тѣрчї ка ѣѣпх рхсводеле чївіле але Гер-
манїї. Спанїолїї, сѣв Фїлїп V., ꙗ ѣѣ-
тх кѣм се вхтѣрх ꙗтре ѣжншїї пентрѣ
мошенїрѣ короанї, аѣ аржтат ꙗ Сїчіліа

о пѹтере де с'а мѹрат Вѹропа: шѹ ної,
ведем ꙗ Зѹа де астѹзї кѹ Персіа се ре-
наше дѹн ченѹша рѹсвоїдлѹ чѹвїл шѹ сме-
реше пе тѹрчї.

А сфѹршїт респѹбліка кѹзѹ ꙗ стѹпж-
нїре: шѹ нѹ требѹе сѹ ꙗ бїновѹцѹм ла а-
чѹста амбїціа бр'ѹнор партїкѹларї, чї пе
ом, каре, кѹ кѹт аре маї мѹлт пѹтере
кѹ атѹта есте маї лаком д'авѹ ꙗкѹ маї
мѹлтѹ, шѹ каре нѹ пофѹтеше мѹлте де кѹт
пентрѹ кѹ стѹпжнеше прѹ мѹлте.

Дака Чезар шѹ Помпею с'ар фї гѹн-
дїт ка Катон, с'ар фї гѹсїт алції каре
сѹ гѹндѹскѹ ка Чезар шѹ Помпею; шѹ ре-
пѹбліка фїїнд порнїтѹ спре пеїре, с'ар фї
трас ꙗ прѹпастіе де алтѹ мѹнѹ.

Чезар ертѹ тоатѹ дѹмѹ дѹпѹ че бї-
рѹдї; дѹр мїсе паре кѹ ачѹстѹ блѹнѹе
че аратѹ нещїне дѹпѹ че хрѹпеше тот, нѹ
есте вреднїкѹ де лаѹде марї.

Кѹ тоате кѹ'л лаѹдѹ де їѹцала дѹпѹ
бїрѹїнца дела Фарсала, Чїчерон жл ꙗ бї-
новѹеце де зѹбавнїк, кѹ кѹвѹнт, зї-
кѹнд кѹтре Касїѹс кѹ, дака Чезар с'ар
фї порнїт маї кѹ граба, партїзанїї лѹдї
Помпею н'ар фї авѹт време сѹ се ꙗтр'арме-
зе аша лесне ꙗ Афрїка шѹ ꙗ Спанїа; шѹ
кѹ дака пѹтѹ сѹ превазѹ кѹ Чезар жш
петрече ꙗ рѹсвоїл сѹѹ дела Александрїа,
н'ар фї ꙗкелат паче кѹ ел чї с'ар фї трас

кѢ Счіпіон ші Катон ꙗ Афріка. Яша дар
ѡн амор небѡнеск жл фжкѢ сѡ черче патрѢ
рхсводе, дін каре непѢтжнд сѡ ꙗ тжмпі-
не челе доѡ дін ѡрмѡ, фѢ сіліт сѡ се ба-
тѡ д'ал доілѢ пентрѢ четаче кжшігасе ла
Фарсала.

Чезар кжрмѡі д'окамдатѡ кѢ нѡмірї
де боерїї, фіїнд кѡ оаменїї обїчнѡеск а нѢ
фі пѡтрѡнші де кжт де нѡмірї. Шї фі-
їнд кѡ нороаделе Ясії ѡра нѡмірїле де
консѡл шї проконсѡл, шї нороаделе вѢро-
пїї п'ачелѢ де краї; ера дестѡл пе времѢ
ачета, ка нѡмеле ачестѢ сѡ факѡ ферїчїрѢ
саѢ джснхджждѡїрѢ пжмжнтѡлді. Чезар
нѢ се лѡсѡ д'а іспїті сѡ се ꙗкоронезе:
дар вѡзжнд кѡ нороаѡл ꙗчетѢзѡ акла-
маціїле (лаѡделе) сале, се лѡсѡ. Вл маї
фжкѢ шї алте черкжрї, дар нѢ ісѡотї. НѢ-
почѢ сѡ прїчеп кѡм кредѢ ел кѡ романїї
юбеск тїржнїа де време чѢл сѡфере тїран,
саѢ кѡ аѢ юбіт тїржнїа фіїнд кѡ лаѢ ю-
біт пре ел.

Атр'о зї кжнд сенатѡл жї ꙗфжціша
оаре каре чїнсте, ел нѢ ꙗгрїжї сѡ се скоа-
ле, шї де атѡнчї чѢї маї маре дін трѡ-
пѡл ачеста пїердѡрѡ рхѡдарѢ д'ал маї
сѡферї.

Нїч'одатѡ нѢ батжмѡ нешїне пе оа-
менї ка атѡнчї кжнд нѢ багѡ ꙗ самѡ
цїрмонїїле лор. Де вѢї черка аї сѡпѡне,
аста

аста о прѣмек кжте одатъ ка ѡн семн
де чинсте; пр де веї бажокорі обичеюріле
цѣрмоніилор лор, атѡнчї ле архцї чѣ маї
Ѡведератъ несокотїнцъ.

Цезар фїїнд Ѡ орї че време вржмаш
сенатѡдї, нѡ пѡтѡ аскѡнде грѣца че авѣ
кхтрѣ трѡпѡл ачеста, каре ажѡнсеце маї
де ржс де кжнд нѡмаї авѣ пѡтере, шї Ѡ
сѡшї блжндецѣ чеї архта ера сѡпхрхтоарѣ;
кхчї вхгарѣ де самѣ кж ел нѡ ерта дар жї
ера скжрвѣ сѣ педепсакѣ.

Бл Ѡтр'атхта адѡсе несокотїнца са,
Ѡ кхт фхчѣ сїнгѡр деосївїте хотхржрї шї
ле їскѣлѣ кѡ нѡмеле ор кхрѡї сенаторї жї
венѣ Ѡ кап. „Ѡфлѡ кжте одатъ (зїче
„ Чїчерон) кж о хотхржре Ѡтрїтѣ де мї-
„ не саѡ трїмїс Ѡ Сїрїа, шї Арменїа, маї
„ наїнте Ѡ а шї кж саѡ фхкѡт ѡн асфел
„ де лѡкрѡ. Шї мѡлцї домнї мїаѡ скрїс
„ кхрцї де мѡлцхмїре кхчї ам гхсїт кѡ
„ кале алїсе да тїѡла де краю, пе каре
„ нѡ нѡмаї кж нѡ шїѡ де сжнт край, дар
„ нїчї де се афлѣ Ѡ лѡме.“

Поате сѣ вазѣ фїеш чїне дїн скрїсо-
рїле оаре кхрора вхрѡцї марї дїн времѣ
ачема, че саѡ пѡблїкат сѡв нѡмеле лѡї Чї-
черон фїїнд челе маї мѡлте скрїсе де джн-
сѡл, фрїка шї джхнхджхдїрѣ челор марї
аї репѡблїчїї ла ачѣстѣ скїмбаре фхр де
весте, кареї лїпсї де чїнстѣ лор шї кѣр

ДЕ АСШІ ОКЪПАЦІІЛЕ ЧЕ АВЪСЕСЕРЪ; КЖНД
 СЕНАТЪЛА СЕ ПОМЕНИ ФЪРЪ СЛЪЖБЪ, ФЪРЪ КРЕ-
 ДЕТЪЛА АЧЕЛА ЧЕ АВЪСЕСЕ А ТОТ ПЪМЖИТЪЛА,
 НЪ ПЪТЪ СЪЛ МАЙ ВЪЗЪ ДЕ КЖТ А КАБІНЕ-
 ТЪЛА ДИДІА СІНГЪР; АЧЕСТЪ СЕ ВЪД МАЙ БІНЕ
 А СКРІСОРІЛЕ АЧЕСТЪ ДЕ КЖТ А БОРБЕЛЕ ІЕ-
 ТОРІЧІЛОР. ВЛЕ СЖИТ ЧЕЛЕ МАЙ ВРЕДНІЧЕ ЛЪ-
 КРЪРІ АЛЕ БІОІЧДНІІ ШІ КЪРЪЦЕНІІ ДНОР БЪР-
 БАЦІ ДНІЦІ ДЕ МЖХНІРЕ, Ш'АЛЕ ДИДІ В'ЪК
 КЖНД ПОЛІТІКА АКЪ НЪ АПЪРЪЦІАСЕ МІНЧДНА
 ПЕТЪТІНДІНІ: А СФЪРШІТ НЪ ВЕДЕ ЧІНЕВА
 А ЕЛЕ, КА АЧЪ МАЙ МЪЛТЪ ПАРТЕ ДІН СКРІ-
 СОРІЛЕ НОАСТРЕ Д'АКЪМ, ОАМЕНИ ЧЕ БОР СЪ
 АМЪЦЪСКЪ, ЧІ ПРІЕТЕНІ НЕНОРОЧИЦІ ЧЕ СЕ СІ-
 ЛЕСК СЪШ СПЪЕ ТОАТЕ.

ВРА ФОАРТЕ КЪ АНЕВОЕ Д'АШ АПЪРА ЧЕ-
 ЗАР ВІАЦА; ЧЕІ МАЙ МЪЛЦІ ДІН КОНЪДРАЦІ
 ЕРА ДІН ПАРТЪ СА САЪ ПРІМІСЕРЪ ДЕЛА ІА
 ФАЧЕРІ ДЕ БІНЕ; ШІ ПРІЧІНА ЕСТЕ ПРЪ ФІ-
 РЪСКЪ. ВІ СЕ ФОЛОСІСЕРЪ ФОАРТЕ МЪЛТ ДІН
 БІРЪДІНЦЕЛЕ ЛДІ; ДАР КЪ КЖТ КРЕЩЪ АВЪТЪЛА
 ЛОР, КЪ АТЖТА МАЙ МЪЛТ АЧЕПЪ А СІМЦІ
 НЕНОРОЧИРЪ ДЕ ОБУЕ: КЖЧІ ДИ ОМ ЧЕ Н'АРЕ
 НІМІК, ПРЪ ПЪЦІН ЖІ ПАСЪ ДЕ КІПЪЛА КЖР-
 МЪІРЕІ ДИДЕ ТРЕЩЕ.

КЪТРЕ АЧЕСТЪ ЕРА КА ОАРЕ КАРЕ ДРЕПТ
 АЛ Н'КМЪРІЛОР, О ПЪРРЕ ПРІМІТЪ А ТОАТЕ
 РЕПЪВЛІЧІЛЕ ГРЕЧІІ ШІ АЛЕ ІТАЛІІ, КА СЪ СЕ
 ПРІВЪСКЪ КА ДИ ОМ ФЪКЪТОР ДЕ БІНЕ АЧЕЛА
 ЧЕВА ЖЪНГЪ ПЕ ДИ ХЪПІТОР АЛ ПЪТЕРІ СЪ-

веране. Ші маї кѢ самѢ ла Рома, дѣла
ітгонірѣ краілор ꙗкоачі, правіла о зичѣ
кѢрат, пілдеде ера кѢноскѢте; репѢбліка
ꙗтр' арма мѢніле фіеш кѢрѢла четѢцѢн,
Ѣла дѣклара нѢмаї дѣ кѢт дѣ боер, шіа
рѢндѢла спре апѢрарѣ еї.

ЕрѢтѢс н'аре ніч о сфіалѢ а зиче кѢ
тре пріетеніі сѢі, кѢ дака татѢсѢ с'ар
маї ꙗтоарче пе пѢмѢнт, ел л'ар маї омор
рѢ ꙗкѢ одатѢ: ші кѢ тоате кѢ кѢ прѢ
лѢнцірѣ тірѢніі, се піерѢд пѢцін кѢте
пѢцін ачест дѢх ал лібертѢціі, конѢбра
цііле се нѢщѣ мереѢ пе ла ꙗчепѢтѢла Ѣм
пѢрѢціі лѢі дѢгѢст.

Ювірѣ дѣ патріе ера о патімѢ дом
нітоаре, каре ешінѢ дін мѢсѢріле челе о
бічнѢіте але грешалелор ш'аре віртѢцілор,
нѢмаї аскѢлта пе німіні, ші нѢмаї ведѣ
нічї четѢцѢм, нічї пріетен, нічї фѢкѢтор
дѣ біне, нічї пѢрїнте: віртѢтѣ пѢрѣ кѢ
се пѢне ла дітаре ка сѢ се ковѢршаскѢ пе
сіне ꙗсѢшї; ші фапта че нѢ се пѢтѣ сѢ
фері дін прічина аспрїмії еї, ера дѣ мї
раре дѢпѢ сѢвѢршїрѣ еї ші сокотїтѢ дѣ
фаптѢ дѢмнезетаскѢ.

Ші ꙗтр'адѢвѢр, грешала лѢі ЧѢзар,
че трѢта ꙗтр'дн гѢверн слобод, нѢ пѢтѣ
фі пѢдепсітѢ ꙗтр'алт кіп дѣ кѢт прїн
Ѣднгерѣ. Ші а ꙗтреба пентрѢ че нѢ лѢд
о сѢндїт кѢ ѢдѢкатѢ, есте тот атѢт ка
ші кѢндѢ ал чѢре кѢвѢнтѢла грешалелор сале.

К а п XII.

ПЕНТРЪ СТАРЪ РОМЕИ ДЪПЪ МОАРТЪ
ТЪ ЛДИ ЧЕЗАР.

Ера атхт де кѡ непѡтинѡх д'а се маї
статорничи республіка, акхт се атхмплж
челаче нѡ с'а маї възѡт, кх нѡмаї ера ниї
тіран ниї слобозеніе, ші прічиніле ч'о дх-
рхпзнасе акх се драма.

Конждрації фжкѡсерх план нѡмаї пен-
трѡ конждраціе, тар нѡ ші пентрѡ челе
дѡп' ачела.

Дѡпѡ че кѡрхцарх пе тіран, се траесе-
рх ла капітол: сенатѡ нѡ се лдѡнѡ; ші
аѡѡ зі, Лепідѡс, кареї плхчѡ тѡрѡрѡ-
ріле, копрінсе тхргѡл Роміи кѡ оаре каре
атр' армації.

Осташіи чей вѡкї, темхндѡсе сѡ нѡ лі-
се ла адхрхт немхрѡнітеле дѡрѡрі че прі-
місерх д'ацінѡ кѡ Чезар, інтрарх а Ро-
ма: ачѡста сілі пе сенат д'а атхрі тоа-
те актѡріле лди Чезар, ші аѡінда пхрціле
апротівітоаре, дхрѡді конждрацілор о ам-
ністіе, ші аша акербѡх о паче мінчіноасе.

Чезар, маї наінте де моартѡ са, гж-
фіндѡсе д'а мерѡе кѡ оѡіріле асѡпра Пар-
тілор, рхндѡсе дрегхторї пентрѡ маї
мѡлці ані, спре а авѡ оаменї аї лди ка-

ре сз ціє лініцїрѣ кжрмѣреї салє ꙗ времѣ
ліпсеї салє: аша дар ачешїа нхдзждѣла кѣ
дѣпх моартѣ лѣї ꙗкѣ вор пѣтѣ кжрмѣ
дѣпх ꙗсѣшї пазчерїле лор.

Фїїнд кѣ сенатѣ прїмісе шї ꙗтѣрїсе
тоате актѣрїле лѣї Чезар фѣрѣ осїбіре, шї
пѣнерѣ лор ꙗ лѣкраре сз деге Консѣлілор,
Антонїе, ѣндл дїн трѣншїї, лѣх кодїка
лѣї Чезар, шї кжщїгжнд кѣ банї пе грѣ-
мхтїкѣ лѣї, жл пѣсе сз скрїе орї че врѣ,
ꙗ кжт дїктаторѣл жмпѣрѣца шї маї тї-
ранїчешє дє кжт кжнд трѣлї; кжчї чєлчє
єл нїчодатѣ н'ар фї фѣкѣт, фѣчѣ Анто-
нїе ꙗ нѣмелє лѣї, шї банї чє єл нїчодат-
тѣ н'ар фї дат, Антонїе да; шї орї чї-
не врѣжмхша рєпѣблїка гѣса мѣлцхмїре
нѣмаї дє кжт ꙗ кѣрцїле лѣї Чезар.

Шї, спрє алтѣ ненорочїре, Чезар стрѣн-
сєсе мѣлцїмє дє банї пєнтрѣ експєдїцїа са,
пє карєї пѣсєсе ꙗ темплѣ лѣї Опс: Анто-
нїе, кѣ карта са, жї кєлтѣ дѣпх фан-
тасїа лѣї.

Конжѣрацїї хотѣрѣсєрѣ маї наїнтє,
сз арѣнчє трѣпѣл лѣї Чезар ꙗ Тїбер; шї
нєгрєшїт кѣ нїмїнї нѣ тар фї опрїт, кжчї
ꙗ асфєл дє тѣрѣѣраре чє прїчїнѣшє о ас-
фєл дє фаптѣ нєащєптатѣ, єстє лєснє д'а
фачє ор ч'ар ꙗдрѣнї.

Асз нѣ л'ад арѣнкєт, шї гатѣ чєлчє
сѣл ꙗтѣмплат:

СЕНАТДА СЕ СОКОТИ АДАТОРАТ, А'А ДА
 ВОЕ СХ АГРОАПЕ ПЕ ЧЕЗАР; ШІ АТРАДЕВЪР,
 ФІИНА КХ НД'А ДЕКЛАРАСЕ ДЕ ТІРАН, НД ПД-
 ТЪ ФІ ОПРИТ ДЕ АГРОПХЧДНЕ. А РОМА ЕРА
 ОБІЧЕЮ, ПЕ КАРЕЛ ЛАДЪХ ПОЛІВ ФОАРТЕ МЪЛТ,
 КА СХ АДКХ А ЦІРМОНІА МОРТДАДІ ШІ КІПД-
 РІЛЕ СТЪХМОШІЛОР АДІ, ШІ СХІ ФАКХ АДПХ А-
 ЧЕТА ОРАЦІА А ГРОПХЧДНІЙ. АНТОНІЕ, Ч'О
 ФХКЪ ЕЛ, АРХТЪ НОРОДАДІ ХАІНА АДІ ЧЕ-
 ЗАР ПЛІНХ ДЕ СХИЦЕ, ЖІ ЧЕТІ ДІАТА СА,
 ПРІН КАРЕЙ ФХЧЪ ДАРДРІ МАРІ, ШІ АТРА-
 ТЪТА ЖЛ ТДРБДРЪ, КХЧІ НЪМАЙ ДЕ КХТ ДЕ-
 ТЕ ФОК ЛА КАСЕЛЕ КОНЖДРАЦІЛОР.

АВЕМ О МХРТДРІЕ А АДІ ЧІЧЕРОН ЧЕ КХР-
 МДІ СЕНАТДА А ТОАТЪ ТРЪБА АЧЪСТА, ПЕН-
 ТРД КАРЕ ЗІЧЕ, К'АР ФІ ФОСТ МАЙ БІНЕ СХ СЕ
 ФІ ПДРТАТ МАЙ КЪ АСПРИМЕ, ШІ СХШ ПДЕ
 ВІАЦА А ПРІМЕЖДІЕ, КХЧІ АША МАЙ БІНЕ АР
 ФІ ІСКОТИТ. ДАР СЕ АДРЕПТЪЗХ КХ, КХНА
 СЕНАТДА С'А АДЪНАТ ЕРА ПРЪ ТЪРЪЗІЪ, ШІ
 КХ, КХЦІ ШІЪ ЧЕ ПРЕЧДЕШЕ ДН МІНДТ ЛА
 ТРЕБІ Д'АЧЕЛЪ ДНДЕ НОРОДА АРЕ АТЪТА ПАР-
 ТЕ, НД СЕ ВОР МІРА.

ІАТЪ Ш'АЛТЪ АТЪМПЛАРЕ: ПЕ КХНА
 ФХЧЪ ЖОКДРІ А ЧІНСТЪ АДІ ЧЕЗАР, ДН КО-
 МЕТ КЪ КОАДА АДНГХ СХ АРХТЪ ШАПТЕ ЗІ-
 ЛЕ: НОРОДА СОКОТИ КХ СДФЛЕТДА СХЪ С'А
 ПРІМІТ А ЧЕР.

ВРА ОБІЧЕЮ АТЪТ ЛА НОРОАДЕЛЕ ДІН
 ГРЕЧІА КХТ ШІ ЛА ЧЕЛЕ ДІН АСІА КА СХ ЗІ-
 ДЪСКХ

Д'кскъ бисеричі ꙗ чинстѣ жмпзрацілор саѡ
а проконсѣлѣлор че лѣѡ кжрмѣит; ші нѡ
ера опрѣте д'аш архта слѣгхріа лор: Ро-
маніі кѣр ꙗкх пѣтѣ сѣ чинстѣскх пе ака-
сѣ ші сѣ ꙗ дѡмнезеітскх пре стржмошіі лор.
Асѣ дін времѣ лѣі ромѣлѣс пжнх ла Чез-
зар, ніч' ѡн Роман нѡ сѣ пѣс ꙗ ржнѣл
дѡмнезеілор пѣвлічі.

Кжрмѣіртѣ Македоніі кхзѡсе лѣі Ан-
тоніе, дар ел врѡ сѣ іа п'а Голілор ꙗ ло-
кѣл ачеціа, ші се веде біне пентрѡ че.
Дечімѣс Ерѡтѣс, че кжрмѣіа Галіа де пес-
те Алпі, невржнѣ сеі о дѣ, ел хотхрѣ сѣл
гонѣскх: ачѣста прічінѣі ѡн рхскою чівіа
ꙗ каре сенатѣл декларѣ пе Антоніе врж-
маш ал патріі.

Чічерон, ка сѣ піарзѣ пе Антоніе,
вржмашѣл сѣѡ партікѣлар, сѣ сілі фхрѣ
сокотінцѣ ка сѣ ꙗналце пе Октавіе, ші ꙗ
лок д'афаче сѣ ѡіте народѣл пе Чезар, іа
іа пѣсе ꙗнаінтѣ окілор.

Октавіе се пѣртѣ кѡ Чічерон ка ѡн ом
іскѣіт; жл лінгѣшіі, жл лхѣдѣх, жі черѡ
повацѣ, ші ꙗтревѣінцѣ тоате мешешѣгѣ-
ріле ꙗ каре се ꙗкредініцѣзѣ зѣдхрнічіа.

Чезаче стрікѣ маі тоате тревіле, есте
кхчі чеіче ле кадѣтѣ нѡ се мѣлцхмѣск то-
д'ѡна кѡ фолосѣл пентрѡ каре ле кадѣтѣ,
чі ѡмѣлѣ ꙗкх ші дѡпѣ оаре каре іспрхві
мічі ші партікѣларе, каре лінгѣшеск ювіртѣ
лор

лор де сіне шїї фаче сз се мѡлцѡмѣскѡ де
пѡртѡрѣ ч'аѡ пѡребѡнцѡт.

Сокотеск кѡ дака Катон нѡ се омо-
ра, алт фел ера сз пѡларкѡ лѡкрѡрїле ре-
пѡблїчїї. Чїчерон авѣ талантѡрї мїнѡнѡте
ка сзш фолосаскѡ патрїа пе сѡб кѡрмѡїрѣ
алтѡтѡ, тар ка с'о кѡрмѡїтаскѡ ел п сѡш
нѡ ера дестѡл. Авѣ дѡх вѡн, дар сѡфле-
тѡл де обще. Скопосѡл лѡї Чїчерон ера
вїртѡтѣ, шї ал лѡї Катон слаба. Чїчерон
се ведѣ то-д'адна чел дїн тѡїѡ; Катон се
ѡїта пе сіне: ачеста вѡрѣ сз скапе репѡблї-
ка пентрѡ ел пѡсѡшї, шї челзлалт пентрѡ
ка сз се лѡѡде.

Яш пѡтѣ сз маї ѡрмез кѡ алтѡрѡрѣ
аста зїкѡнѡ кѡ, кѡнѡ Катон преведѣ,
Чїчерон се темѣ; кѡ ѡнде Катон нѡдѡж-
ѡтѡ, Чїчерон се пѡредїнцѡ, шї кѡ чел дїн
тѡїѡ ведѣ то-д'адна лѡкрѡрїле кѡ речѣлѡ,
тар чел д'ал дѡїлѣ ле ведѣ пѡнѡтре о сѡтѡ
де патїмї мїчї.

Янтонїе се вїрѡї ла Модена, ѡнде мѡ-
рїѡ амѡнѡїї консѡлїї Хїрцїѡс шї Панса.
Сенѡтѡл сокѡтѡнѡѡсе к'а скѡпат де тоѡте
пѡїмежѡїїле, кѡѡтѡ мїжлѡк д'а смерї пе
Октѡвїе, каре, дїн партѣ са, п четѡ д'а
се маї п пончїша лѡї Янтонїе, шї дѡ-
кѡнѡѡшї ѡцїрѣ ла Рома, се декларѡ консѡл.

Пѡтѡ Чїчерон каре се лѡѡда кѡ кѡ хї-
на са а стрїкат ѡцїрїле лѡї Янтонїе че
фел

ФЕЛ ДЕТЕ РЕПУБЛІЧІИ ДН ВРЖМАШ ШІ МАІ
ПРИМЕЖДИОС, КХЧІ НДМЕЛЕ СХД ЕРА МАІ ІД-
БИТ, ШІ ДРЕПТДРИЛЕ САЛЕ МАІ ЛЕУДИТЕ ЛА
АРХТАРЕ (*).

АНТОНІЕ БІРДИТ ФДЦИСЕ А ГАЛІА ДЕ ПЕС-
ТЕ ЯЛПІ, ДНДЕ СЕ ПРИМІСЕ ДЕ ДЕПІДДС. Я-
ЧЕЩІ ДОІ ОАМЕНІ ДНІНДДСЕ КД ОКТАВІЕ ОМС-
РЖРХ АТХТ ПЕ ПРИЕТЕНІИ ЛОР КХТ ШІ ПЕ
ВРЖМАШІ. ДЕПІД РЖМАСЕ ЛА РОМА, ПАР ЧЕІ
ЛАЛЦІ ДОІ СЕ ПОРНІРХ А ПРОТІВА ЛДІ БРД-
ТДС ШІ КРАСІДС, ПЕ КАРЕІ ГХСІРХ А ЛОКДРИ-
ЛЕ АЧЕЛК ДНДЕ ДЕ ТРЕІ ОРІ СЕ БХТДРХ ПЕН-
ТРД ЖМПХРХЦІА ЛДМІИ.

БРДТДС ШІ КРАСІДС СЕ ОМОЖРХ КД О
РЕПЕЗИЧДНЕ ЧЕ НД ЕСТЕ ВРЕДНІКХ ДЕ ЕРТАТ,
ШІ НД ПОАТЕ ЧІНЕВА СЕ ЧЕТКЕКХ АЧКЕТХ ПАР-
ТЕ А ВІЕЦІИ ЛОР, ФХРХ СХЛ КДПРИНЗХ МІЛХ
ДЕ СТАРК РЕПУБЛІЧІИ, ЧЕ РЖМХСЕСЕ АТХТ ДЕ
ПХРХСІТХ. КАТОН СЕ ОМОЖСЕ ЛА СФХРШІТДА
ТРАЦЕДІИ; АЧЕЩІА ПАРЕШ О АЧЕПДРХ КД МОДР-
ТК ЛОР.

ПОАТЕ НЕЩІНЕ СХ ДК ЛА МДАТЕ ПРИЧІНІИ
АЧЕСТ ОБІЧЕЮ АТХТ ДЕ ЧЕНХРАЛ АЛ РОМАНИ-
ЛОР Д'А СЕ ОМОЖ: ІНТРОДДЧЕРК ЖМВЩЦХ-
ТДРЕІ СТОІЧЕЩІ КАРЕ А КДРАЖА ПЕ ОАМЕНІ
Д'А СЕ ОМОЖ; АШХЗАРК ТРІДМФДРИЛОХ Ш'А
РО-

(*) ОКТАВІЕ ЕРА КЛІРОНОМДА ЛДІ ЧЕЗАР, ШІ ФІ-
ДА СХД КОПІА ДЕ СФЛЕТ.

робії каре фзкдрх о мѣлциме де оамені
 марі сз се гжндѣскз кз нѣ требѣла сз маі
 трзтаскз дѣпз че се бірѣла одагз; фологда
 че авѣ ꙗ віновзціці д'асе оморж маі бі-
 не сінгдрі де кжт сз черче о жѣдекатз
 прін каре сз лісе діте нѣмеле ші сз лісе
 хрхпѣскз авѣтѣріле; ѣн фел де сімціре де
 чінсте, поате маі кѣ кѣвжнт де кжт а-
 чега че не фаче ꙗ зіоа де астззі ажѣнгѣ
 пе пріетенѣл нострѣ пентрѣ о кѣдтхтѣрх
 де окю саз пентрѣ о борѣз; ші ꙗ сфжр-
 шіт о ꙗ лесніре маре д'а кжціга нѣме
 ероіческ; ачестѣ тоате ера прічіні каре ꙗ
 демна пе фіеш каре д'аш іспржві рола че
 жѣка ꙗ лѣме, оморжндѣсе пе сіне орі ꙗ
 че лок пофтѣ.

С'ар пѣтѣ адзога ші алтз ꙗ лесніре
 маре ла сзвжршірѣ ачешіі оморжрі, кжчі
 сѣфлетѣл афлжндѣсе кѣ фѣндат ꙗ фапга
 ч'ва сз факз, ꙗ прічіна че лад' ꙗдемнат,
 ші ꙗ прімеждіа де каре о сз скапе, нічі
 кз маі веде моартѣ, фіінд кз патіма
 фаче пе ом нѣмаі сз сімцз, гар нѣ сз
 ші вазз.

Юбірѣ де ꙗшіне ші де паза вієціі
 ноастре, се скімеѣз аша де мѣлт, ꙗ кжт
 не адѣче а не жзртфі віаца, пентрѣ ара-
 достѣ ноастрз. Ші асфел сжнтем стзпж-
 ніці де ꙗшіне, ꙗ кжт прінтр'о непріче-
 нѣтз порніре фірѣскз, хотзржм сз нѣмаі
 тржім.

Всѣ адевзраѣ кѣ оаменіи д'акѣм сжнѣ
маі словози, маі адрженци ші маі істеци
ла антреприндери марі, прекѣм ера чеі веки
кѣ стѣпжнѣрѣ че авѣ фіеш каре асѣпрѣш,
прин каре пѣтѣ а орі че а тѣмпларе сѣ
скапе де тѣрѣніа алѣѣа.

К а п XIII.

А Ѣ Т Ѣ С Т.

Секстѣ Помпею авѣ Січіліа ші Сардиніа
а стѣпжнѣрѣ са; ел ера стѣпжн песте ма-
ре ші авѣ кѣ джнѣл о мѣлциме де фѣ-
гарі ші де пѣрѣци каріи се бѣтѣ пентрѣ
чѣ маі дін ѣрѣмѣ нѣдеже саѣ джнѣдѣж-
дѣре а лор. Октавіе жі фѣкѣ дох рѣсводе
фоарте крѣнте; ші дѣпѣ мѣлѣ іспрѣвѣ ре-
ле жл бѣрѣдѣ прин іскѣсінца лѣі Агріпа:

Конжѣрациі се сѣжрѣшѣрѣ маі тоци кѣ
ненорочѣре; ші ера фѣреѣе ніше оамені че
кѣрѣмѣл о парте кѣзѣтѣ д'атѣтѣ орі а
деосібіѣте рѣсводе че нѣ да ніч'о ерѣтаре,
сѣ моарѣ кѣ немілоствѣре. Дінѣр' ачѣста
норѣдѣл тѣлѣмѣчѣ о педѣѣсѣ черѣкѣ а про-
тѣва оморѣторілор лѣі Цѣзар.

Октовіе, кѣжѣігжнѣ драгостѣ осташі-
лор лѣі Депа, жл ліпсі де пѣтерѣ трѣ-
ѣмвѣратѣ, завѣстѣіндѣі аѣкѣ ші мѣнѣгѣ-
рѣ ачѣл д'апѣтрече о віаѣѣ депѣртатѣ де

ТЕАТРЪЛА ЛЪМИИ; ПЕНТРЪ КАРЕ'Л СІЛІ КА СЪ
ВІЕ ШІ ЕЛ А АДЪНЪРІЛЕ НОРОДЪЛАДІ КА ЪН
ПАРТІКЪЛАР.

ЕСТЕ ПРЪ МЪЛУХМІТ НЕЩІНЕ ВЪЗЖНА
ПЕ АЧЕСТ ДІПІД СМЕРІТ. АЧЕСТА ЕРА ЧЕЛ МАІ
РХЪ ЧЕТЪЦЪКН (*) ДІН РЕПЪБЛІКЪ, ЧЕЛ ДІН
ТЖЮ Д'А АТЪРЖТА ТЪРЪВЪРЪРІЛЕ, ШІ Д'АФА-
ЧЕ ПЛАНЪРІ ПРІМЕЖДІОАСЕ А КАРЕ ЕРА СІЛІТ
Д'А А СОЦІ ПЕ ОАМЕНИІ ЧЕІ ІСКЪСІЦІ КА ШІ
ЕЛ. ЪН СКРІІТОР НОЪ АДЪ ВРЪТ СЪ'Л ЛАЪДЕ,
АДЪКЖНА ДЕ МЪРТЪРІЕ О СКРІСОАРЕ АЛДІ АН-
ТОНІЕ А КАРЕЛ НЪМЕЩЕ ОМ ЧІНСТІТ: ДАР ЪН
ОМ ЧІНСТІТ ПЕНТРЪ АНТОНІЕ НЪ ПЪТЪ ФІ
ШІ ПЕНТРЪ ЧЕІ ЛАЦІ.

СОКОТЕСК КЪ ОКТАВІЕ ЕСТЕ СІНЪР ДІН
ТОЦІ КЪПІТАНІІ РОМАНЕШІ КАРЕ КЪЩІГЪ ДРА-
ГОСТЪ СОЛДАЦІЛОР АРХТЖНАДЛЕ НЕЖНЧЕТАТ
СЕМНЕ ДЕ О ТРЖНАДЪВІЕ ФІРЪСКЪ ЧЕ АВЪ. КЪЧІ
ПЕ ВРЕМЪ АЧЕІА СОЛДАЦІІ ПРІВЪ МАІ МЪЛАТ
ЛА ДЪРНІЧІА ГЕНЪРАЛІЛОР ДЕ КЪТ ЛА ВІТЕ-
ЖІА ЛОР. ПОАТЕ КЪ АЧЪСТА ФЪ О НОРОЧІРЕ
ПЕНТРЪ ЕЛ Д'А НЪ АВЪ ВІТЕЖІА АЧЕІА ЧЕ
ПОАТЕ ПРІЧІНДІ ЖМПЪРЪЦІА, Ш'АПОІ КІАР
АЧЪСТА ЖА ДЪСЕ ЛА ЖМПЪРЪЦІЕ: СЪ ТЕМЪРЪ
МАІ ПЪЦІН ДЕ ЕЛ. НЪ ЕСТЕ КЪ ПЪТІНЦЪ КА
ЛЪКРЪРІЛЕ ЧЕЛ НЕ ЧІНСТІРЪ МАІ МЪЛАТ СЪ ФІ
ФОСТ

(*) Ла о мълціме де локърї ам пѣс орошан
А лок де четъцъкн: Романїї нѣмѣ оро-
шан пе фїеш каре ом дїн репѣблїкѣ.

фост ачелѣ карел слѣжирѣ маї бине. Дакѣ ел авѣ ла ачепѣт ън сѣфлет маре, тоатѣ дѣмѣ с'ар фі ферит де ел; ші дакѣ ар фі авѣт адрженѣлѣ, н'ар фі дат време лѣи яндоніе д'афаче тоате естраваганціїле чел піердѣрѣ.

Яндоніе, гѣтинѣсе апротіва лѣи Октавіе, се жѣрѣ солдацилор сѣи кѣ а до'ѣ лѣни, дѣпѣ бирѣица са, ел ва рестагортничи репѣбликѣ: де ѣнде сѣ веде фогрте бине кѣ кѣр солдациї ерѣ дориторї де либертатѣ патриї лор, кѣ тоате кѣ еї о дѣрѣпѣнарѣ не ачечат нефиїнд нимик маї фѣрѣ сокотинѣ де кѣт о арміе.

Бѣтаїа дела якѣїѣм се фѣкѣ: Клеопатра фѣѣи, ші трасе пе яндоніе дѣн преѣнѣ кѣ еа. Всте шїѣт кѣ а челе дѣн ѣрѣмѣ еа жл вѣндѣ. Поате кѣ прѣн ачел дѣѣ де кокетѣрїе непрїчепѣт ла фемеї, еа жшї фѣкѣсе план ка сѣ маї пѣе сѣп пічогреле еї шї п'ѣн ал треїлѣ сѣтѣпѣн ал дѣмїї.

О фемее кѣрїа яндоніе жертфїсе дѣмѣ атрѣгѣ жл вѣндѣ: атѣѣ Генѣралї шатѣѣ Краї че фѣкѣсе сѣѣ а нѣлѣсѣе, тоѣи жл пѣрѣсїрѣ: шї, шїї ка кѣндѣ ѣенерозитатѣ с'ар фі ѣнїт кѣ робїа, нѣмаї о трѣпѣ де лѣпѣтѣторї жї пѣстрарѣ о крѣдѣнѣѣ ероїчѣекѣ. Акаркѣ пѣ чїнева кѣ фачерї де бине, шї веї веѣѣ кѣ чѣ дѣн тѣї

Грїжх албі есте д'але пхстра; кхчї ачестѣ сжнт нїше інтересдрї ної чеї даї сз пхзѣскх.

Чеїаче е маї де мїраре ꙗ рхсводеае ачестѣ, есте кз о бхтае хотъра маї то д'адна прїчина, шї партѣ бїрдітх нѣ пѣтѣ сзсе маї ꙗтремезе.

Солдаціи романещї н'авѣ нїч'декѣм дѣх партїал, еї нѣсе бхтѣ пентрѣ оаре каре лѣкрѣ чї пентрѣ оаре каре персоанх; еї нѣ кѣнощѣ де кжт пх кхпетенїа лор, кареї ꙗдатора прїн фхгхдѣелї немхрїїнїте: дар дѣпх че кхпхтенїа се бїрдіа шї нѣмаї ера ꙗ старе д'аш жмплїнї фхгхдѣелїле сале, еї се да ꙗ партѣ ꙗпротївїтоаре. Провїнціїле нїчї кз се амесгека ꙗ прїгонїрїле Ромїї, кхчї нѣле пхса дакх сена тѣл саз нородаѣ па бїрді. Шї пентрѣ ачеїа кѣм се бїрдіа о кхпетенїе, нѣмаї де кжт се сѣппѣнѣ алтїа. Фїїн-кх фїеш каре орашѣ трїбдіа негрешїт, сз'ш аїбх кѣвїн те де ꙗдрептаре кхтре бїрдіторѣ, каре фїїнд датор осташилор лѣї рхсплхтїрї марї, трїбдіа сз дѣ пх мжна лор провїнціїле челе маї кїнокате.

ꙗ Франца саз ꙗтжмплат до'х рхсвоае чїбіле, ѣнѣ кѣ прїчїнх де релїїе, каре ацїнѣт мѣлтх време, фїїн-кх прїчина порнїрїї лѣї аржмас шї дѣпх бїрдінцх. Ш'ал тѣл фхрх прїчїнх кѣратх, чї ꙗтхржтат нѣ-

нѣмаї де шѣрінца саѣ амбіціа авр'окжц-
ка дїн чеї марї, дар саѣ домолїт прѣ
песте пѣцін.

Август (аста е нѣмеле чедете лїнгѣші-
рѣ лдї Октавіе) ашезѣ бѣнѣ ржнѣдіалѣ ꙗ
Рома. Ржнѣдіалѣ, каре ꙗ адевр ера о
сѣдѣрїе статорнїкѣ, фїїн-кѣ ꙗтр'о стѣпж-
нїре слободѣ че с'а хрѣпїт д'о сїнгѣрѣ пѣ-
тере, обїчнѣск' а нѣмї ржнѣдіалѣ ачеїа че
поате сѣ ꙗтрѣскѣ не мѣрїнїта стѣпж-
нїре а хрѣпїторѣлдї, шї тѣрѣраре, дїхѣ-
нїе, кжрмдїрерѣ, ачеїа че поате сѣ пѣзѣс-
кѣ чїнстїта слобозенїе а сѣппѣшілѣ.

Тоцї ачеїа че авѣ кѣцете амбіціоасе
се сїлїсерѣ д'а пресѣра шї фел де анархїе
ꙗ репѣблїкѣ. Помпеї, Крассѣ шї Чезар,
їсѣѣтїрѣ де мїнѣне ла ачѣста. Вї рждї-
карѣ педѣпса тѣтѣлор грешалелор пѣблї-
че; стрїкарѣ тоате ачелѣ ч'ар фї опрїт
стрїкѣчднѣ нѣравѣрїлор, ш'ар фї прїчїндїт
бѣна ржнѣдіалѣ ꙗ стѣпжнїре; шї прекѣм
леѣдїторїї чеї бѣнї се сїлеск д'а фаче не
кончѣтѣценїї лор маї бѣнї, аша ачѣшїа
се сїлѣ даї фаче маї ржї: еї бѣгарѣ обїчѣ-
їѣл ачела д'а стрїка народѣл кѣ мїтѣрїї
де банї; шї кжнѣ нешїне ера ꙗ вїновѣ-
цїт де черерї некѣвїїнчѣоасе, асеменѣ стрї-
ка шї пѣ жѣдектѣторї: еї тѣрѣрарѣ алї-
чѣрїле кѣ тот фелѣл де сїлѣрїї; шї кжнѣ
чїнева с'адѣѣчѣ ла жѣдекатѣ ꙗфрїкоша
шї

ші пѣ жѣдекторі: ꙗкош пѣтерѣ народѣ-
лѣ ера нѣмѣкнѣчѣ. Шѣачѣста се веде дѣн
фапта лѣ Гавѣнѣс каре дѣпѣ че ашезѣ
пѣ Птоломеѣ ꙗко скадн кѣ армеле ꙗко мѣнѣ
фѣрѣ воѣа народѣлѣ, венѣ сѣ чѣрѣ трѣдѣмѣф.

Ячецѣ оаменѣ дѣн тѣжѣ аѣ репѣблѣчѣ се
сѣлѣ а дѣсѣбѣста народѣла дѣ стѣпѣжнѣрѣ лѣдѣ,
шѣ а се фѣче трѣбѣнѣчѣшѣ трѣрѣбѣрѣжнѣдѣ кѣрѣ-
мѣдѣрѣ репѣблѣчѣи кѣ тоаѣче не кѣвѣнѣцѣле:
дар дѣпѣ че ядѣбѣстѣ фѣ о дѣтѣ стѣпѣжнѣ,
полѣтѣка жѣлѣ фѣкѣ сѣ ашѣзѣ ꙗко рѣжнѣдѣ-
галѣ, ка сѣ се вѣзѣ кѣтѣ дѣ фѣрѣчѣтѣ еѣсте
кѣрѣмѣдѣрѣ ѣнѣдѣ сѣнѣгѣрѣ.

Кѣжнѣ ядѣбѣстѣ се аѣла кѣ армеле ꙗко
мѣнѣ, се темѣ дѣ револѣцѣиѣле солѣдѣцѣлѣорѣ,
ѣрѣ нѣ дѣ конѣбѣрацѣиѣле четѣценѣлѣорѣ; шѣ пен-
трѣ аѣчеѣа иѣкономѣсѣиѣ пе чеѣ дѣн тѣжѣ шѣ фѣ
атѣжѣ дѣ аспѣрѣ кѣтѣре чеѣ лѣлѣцѣиѣ. Кѣжнѣ а-
вѣ пѣче се темѣ дѣ конѣбѣрацѣиѣ, шѣ авѣжнѣдѣ
соарѣта лѣдѣ ѣезѣрѣ то-дѣ ꙗко рѣ нѣаѣнтѣ окѣ-
лѣорѣ, ка сѣ о околѣѣскѣ хотѣрѣжѣ сѣ се дѣпѣрѣ-
ѣезѣ дѣ пѣртѣрѣ лѣдѣ. Пѣтѣ кѣѣѣа вѣеѣцѣиѣ лѣдѣ
ядѣбѣстѣ. Кѣжнѣ мѣрѣцѣ ꙗко сенѣтѣ пѣртѣа о зѣ
пѣ дѣ дѣсѣбѣтѣ; еѣлѣ нѣ прѣмѣиѣ нѣмѣле дѣ дѣк-
тѣторѣ: шѣ ѣнѣдѣ ѣезѣрѣ зѣчѣ кѣ не рѣшѣнѣа-
ре кѣ репѣблѣка нѣ еѣсте нѣмѣкѣ, шѣ кѣ вѣор-
бѣле сѣлѣ сѣжнѣтѣ лѣцѣиѣ, ядѣбѣстѣ то-дѣ ꙗко
лѣѣдѣѣ вѣреднѣчѣа сѣнѣжѣтѣлѣдѣ шѣ чѣнѣстѣиѣ репѣ-
блѣка. Яшѣа дарѣ еѣлѣ ꙗко рѣжѣиѣ ка сѣ ашѣзѣ
кѣрѣмѣдѣрѣ кѣ кѣпѣла чѣлѣ мѣѣ дѣстоѣнѣкѣ дѣ а-
пѣлѣ-

пачкѣ, фхр'аш взтхма интересриле сале.
 А кжт деспре челе політичеці кжрмдирѣ лдї
 ера аристократичѣскх, тар сокотиндо ла че-
 ле остхшеці, семхна атокмаї к'о монар-
 хіе. Кжрмдире местекатх, каре не фїнда
 спріжімітх де асдші пдтеріле сале, нд пд-
 тѣ сх стѣ де кжт ндмаї кжт ар фі пж-
 кдт монархдлді, шї прїн дрмаре ера кд
 тотдл монаршіе.

Афост атребаре дака адгдст а врдт
 кд адевхрат сесе лепеде де жмпхржіе. Дар
 чїне нд веде кж дак'ар фі врдт нд тар фі
 фост кд непдтїнцх а ісбхмді? де днде
 се веде кж аста ера дн жок, де черѣ ла
 фіеш каре зече анї ка сжі дшдрезе сарчіна
 пж каре о пдрта то-д'адна. Астѣ ера ні-
 ше фінеції д'аїсх маї да акж шї чеїаче
 кредѣ ка н'а кжцігат. Разїм адевхрдрїле
 ачестѣ а тоатх вїаца лдї адгдст, шї кд
 тоате кж оаменїї сжнт фоарте чддаці, ра-
 ре орї се атхмплх сесе лепеде дн мїндт
 де чеїаче дд дорїт атоатх вїаца лор.

Тоате фаптеле лдї адгдст шї тоате
 пднерїле ла ржнддгалх, прївѣ жмведерат
 ла ашезарѣ монаршії.

Сїлла се л'кпхдх де дїктатдрх, дар
 а тоатх вїаца лдї Сїлла, а мїжлокдх
 рхдтхцілор сале аратх оаре каре адх де ре-
 ндвліконт; тоате ржндделїле сале, де шї
 сзвхршіте тірхнічеце, прївек то-д'адна
 ла

ла оаре каре формѣ де републікѣ. Сілла, ом фѣріос, аѣче кѣ аѣсіла пѣ романі ла лібертате, тар аѣгѣст, тѣран віклѣн, жѣ повѣѣше кѣ блжндеце ла робіе. А време че сѣб Сілла, републіка кѣѣіга пѣтері, тоатѣ аѣмѣ стрѣга тѣрѣніе, тар сѣб аѣгѣст кѣнѣ тѣрѣніа се аѣтѣрѣ, нѣ се маі ворѣѣ аѣкѣт де слобозеніе.

Обічеіѣл тѣрѣмфѣрілор, че аѣѣтате фѣарте мѣлат ла мѣрѣмѣ роміі, сѣб аѣгѣст сѣ піерѣѣ; саѣ се фѣкѣ ѣн прѣбелегі ал стѣпѣніі. Ѣеле маі мѣлате аѣкрѣрѣ каре се аѣтѣмпларѣ сѣбт аѣмпѣраѣі авѣ аѣчепѣтѣл лор а републікѣ, спре пілѣѣ, нѣмаі ачела авѣ аѣрепт аѣачере тѣрѣмф пѣ сѣб кѣрѣмѣірѣ кѣрѣмѣ сѣа фѣкѣт рѣсвоіѣл, шѣ фѣін-кѣ кѣрѣмѣірѣ рѣсвоіѣлѣ се фѣчѣ то-аѣаѣна де кѣпетеніе, акѣм жѣмпѣратѣл сѣнгѣр ера кѣпетеніа аѣтѣлор армілор, шѣ прѣн ѣрмаре тѣрѣмфѣріле пѣблѣче ера нѣмаі пентрѣ ел.

А времеѣ републічѣі, авѣ прѣнсіпѣ саѣ тетемеѣл ачела аѣа фѣае рѣсвоіу нежнѣтат; сѣбт жѣмпѣраѣі фѣ аѣаѣнѣ паче: бѣрѣдѣнцелѣ нѣмаі фѣрѣ сокотѣте де кѣт ка нѣше ѣрѣѣрѣ де неказѣрѣ, кѣ оѣірі че пѣтѣ сѣ чѣрѣ рѣсплѣтірѣ марѣ пентрѣ слѣжбеле лор.

Ѣеіче авѣрѣ врео командѣ остѣшаскѣ се темѣрѣ аѣаѣаѣе антрепрѣндѣрѣ де аѣкрѣрѣ марѣ: тѣрѣдѣ сѣш кѣмпетѣзе слава ка сѣ кѣ-

кжцире драгостѣ принцѣдѣ, ші кжнд се
вор архта ꙗнаинтѣ лѣи сѣ нѣ фіе пісмѣци
пентрѣ іспрѣвиле лор челе марі.

Дѣгѣст фѣ фоарте стржне д'а дѣрѣ
дрептѣла де четѣцѣн романеск; маі алес
фѣкѣ ші леѣи ка сѣ нѣ се маі словоаѣ
робіи. А діата лѣи лѣсѣ ка сѣсе пѣзѣскѣ
ачесте до'ѣ максіме ші сѣ нѣ клѣте а маі
лѣци жмпѣрѣциѣ кѣ рѣсѣоае но'ї.

Ачесте треі лѣкрѣрї ера фоарте бїне ле-
гате жмпреднѣ, кѣчї не маі авжнд рѣс-
ѣоае но'ї нѣмаі фѣчѣ требѣинѣцѣ нїчї де
четѣценї но'ї нїчї д'а маі словозі пѣ робї.

Кжнд Рома авѣ рѣсѣоае некѣрмат,
трѣвѣнѣ сѣ ꙗгрїжѣскѣ д'аш пѣне четѣценї
ла лок. Да ꙗчепѣт аѣдѣчѣ ꙗ еа кѣте
о парте ꙗтрѣгѣз д'але орашѣлѣ бїрѣит:
дѣп'ачеіа мѣлѣци четѣценї дїн орашеде дѣ-
прїн прежѣр венѣ ачї касѣ іа парте ꙗдреп-
тѣла дѣрїи пѣрерїлор, ші сѣ ашезарѣ аша
де мѣлѣци, ꙗ кѣт маі трїмісѣрѣ дїн тржн-
шї ꙗнапої дѣпѣ пѣнѣцерїле алїацілор: ꙗ
сѣфѣршїт венѣ дїн тоате провінціїле кѣ
мѣлѣцимѣ. Деѣїле пѣртїнїрѣ кѣсѣторїїлор
ші ле фѣкѣрѣ ꙗкѣ ші требѣинѣоае.

Рома фѣкѣ ꙗ тоате рѣсѣоаеде сале ѣн
нѣмѣр маре де робї; ші дѣпѣ че четѣце-
нїї єї се ѣмплѣрѣ де богѣциї, маі кѣм-
пѣрарѣ ші єї дїн тоате пѣрѣїле, дар сло-
возірїле челе фѣр де нѣмѣр прїн дѣрнїчїе,
прїн

прін скѣмпете, прін слѣбичѣне; кѣчї днїї
врѣ сѣ рѣсплѣтѣскѣ ровїлор челор кредїн-
чошї, алцїї врѣ ка сѣ іа ꙗ нѣмеле лор
грѣѣла че жмпѣрѣца репѣблїка орошанїлор
сѣрачї, алцїї ꙗ сѣжршїт пофтѣ ка сѣ аї-
бѣ ла цїрмонїа ꙗ грѣпѣчнїї лор оаменї
мѣлцї карїї сѣл ѣрмезе к'о пѣлѣрїе де
флорї. Нородѣла фѣ жмпїстрїцѣт кѣ слово-
зїцї д'ачешїа, ꙗ кѣт стѣпжнїї ачешїа аї
дѣмїї, нѣ нѣмаї ла ꙗчепѣт, чї шї ꙗ тоа-
тѣ времѣ, чеї маї мѣлцї се трасерѣ дїнтр'
о семїнцїе сервїалѣ.

Нѣмѣрѣла нородѣлѣї мїк, алѣжтѣдїт маї
тот де словозїцї аѣ де фїї де словозїцї,
фѣкжнѣдѣсе сѣнѣрѣтор, жл трїмїсерѣ ꙗ кола-
лонїї, прїн мїжлокѣла кѣрѣра се ꙗтемее шї
маї бїне кредїнца провїнцїїлор кїтре Рома-
нїа ера о чїркѣлацїе де оаменї дїн тоа-
тѣ дѣмѣ: Рома жї лѣа ровї шї пе ѣрмѣ
жї трїмїтѣ Романї.

Кѣ прїчїндїрї де оаре каре тѣрѣѣрѣ ꙗ
тѣжмплате ла алеѣерї шї ла дѣрѣ пѣрерїлор,
дѣгѣст рѣнѣдї ꙗ орашѣ дн кѣрмѣдїтор ш'о
гарнїзонѣ; фѣкѣ вечнїче трѣпеле легїонѣрї-
лор, де ашезѣ пе хотарѣ, шї ꙗтокмї ве-
нїтѣрї ꙗтр'адїне пентрѣ плата лор; ꙗ сѣжр-
шїт порѣнчї качнїче вор їспрѣкї анїї слѣж-
вїї, сѣш прїмѣскѣ мѣлцѣдїмїрѣ ꙗ банї тар
нѣ ꙗ мошїї.

Се причинѣа мѣлте сѣжршітѣрї реле
 дїн ачѣ жмпѣрцїре а мошїлор че се фѣ-
 кѣсе дѣпѣ Сїлла. Авѣтѣла четѣценїлор нѣ-
 маї ера сїгѣр. Дакѣ нѣ дѣчѣ тот ѣтр
 ачелаш' лок пре солдації ѣнеї тагме де пе-
 дестрїме, еї се дестѣста д'ашезарѣ лор,
 лѣса мошїле не лѣкрате, шї се фѣчѣ нї-
 ще четѣценї прїмежѣїошї; іар дакѣ ле жм-
 пѣрца пе легїонѣрї, амбїціошїї пѣтѣ нѣ-
 маї ѣтрѣн мїнѣт сѣ факѣ о арміе ѣ про-
 тїва репѣблїчїї.

Авѣст ашезѣ ошїрї статорнїче шї
 пентрѣ маре. Кѣчї Романїї ѣнаїнтѣ лѣї,
 н'авѣсесерѣ трѣпе статорнїче нїчї пентрѣ
 ѣскат нїчї пентрѣ маре. Флотеле лѣї ав-
 гѣст прївѣ маїкѣ сѣмѣ ла сїгѣранціа не-
 гоцѣлѣї де маре ш'а комѣнїкації дестебї-
 телор пѣрцї але жмпѣрцїї: дїмїнтрелѣ,
 Романїї ера стѣпѣнї мѣрїї Мететеране, шї
 пѣ времѣ ачїа нѣмаї навїга (плѣта) де
 кѣт пѣ іа, шї прїн ѣрмаре н'авѣ де че
 вѣжмаш сѣсе тѣмѣ.

Дїон прѣбїне багѣ сѣма кѣ дела жм-
 пѣрації ѣкоачї, фѣ маї кѣ анебоѣ д'а скрїе
 історїа, кѣчї тоате ера таїнїче; тоате ѣ
 шїїнцѣрїле дїн провинції венѣ нѣмаї ла
 Вавїнѣѣрїле жмпѣрацілор, шї нѣсе маї
 шїѣ де кѣт чеїаче небѣнїа шї ѣдрженѣла
 тїранїлор нѣ вої с'аскѣнѣзѣ, сѣѣ чеїаче іс-
 торїчїї гѣндїрѣ к'ар фї фост.

К а п XIV.

Т і б е р і е.

Пре кѡм есте ѡн рѣд каре сапѣ кѡ ачетѡа ші фѣрѣ сгомот зѣгазѡа чеї стѣ анадінте, ші а сфѣршіт жл афѣкѣ фѣр де весте ші ѡмпле кѣмпііле че апѣра, аша ші пѡпѡтерѣ сѡверанѣ, сѡвт аѡгѡет, аѡкрѣ фѣр а се сімці, ші сѡв Тіберіе рѣтѡрнѣ тоате кѡ маре порніре.

Бра о леѣе де мѣрїмѣ (majesté) нороаѡлді романеск, каре педепса пе ачела че ар фі адрѣснїт а аѡкра чева жмпротїва лді. Тіберіе лѡз леѣѣ ачѣста ші о апле-кѣ нѡ ла атѣмплаѣрїле пентрѡ каре ера фѣкѡтѣ, чї ка сѣ педепсѣскѣ пѣ тоці кѣці ѡра саѡ де карїї авѣ бѣндїалѣ; а требѡнцїна рѣд ачѣстѣ леѣе, педепсѣ нѡ нѡмаї фапте, чї ші ворбе, семне, ші кѣр гѣндѡрї. Кѣчї чеїачеш спѡн доѣ інімі а конверсаціа адої прїетенї нѡ поате фі алт чева де кѣт гѣндѡрї. Аша дар нѡмаї фѡ слобозенїе ла оспеѣе, а кредїнцаре атре рѡденїї, кредїнцѣ а робї саѡ слѡці: пре фѣкѣторїа ші атрїстарѣ стѣпнїторѡлді се жмпѣртѣша петѡтїндїнѣ, прїтешѡгѡа се сокотї ка ѡн лѡкрѡ де прїмеждіе, ворвїрѣ ка о несокотїнцѣ, вїртѡтѣ ка о а-

мхцїре каре ар пѣтѣ ѿаѿккз амінте. 096
роаделор времіле челе трекѣте.

Нїч'о тїрхнїе нѣе маї аспрѣ де кжт ачеїа че с'акопере кѣ ѣмбра лецілор, шї се зѣгрхвече кѣ вѣпсаоа дрептѣцїї. Ятѣнчї сѣ аѣккз, ка сѣ зїк аша, чеї ненорочїцї пѣ асѣш скжнѣѣра ачеїа че скѣпасерѣ де анекаре.

Тїранїї н'аѣ ліпсѣ нїч'одатѣ де мїжлоаче адемжнатїче, ка сѣ сѣвжршаскѣ крѣзіміле лор. Яша нїчї Тїберїе н'а авѣт ліпсѣ де жѣдекѣторї воїошї ка сѣ осжнѣѣскѣ пѣ тоцї ачеїа де кжцї авѣ вѣнѣмалѣ. А времѣ репѣблїчї ера жѣдекѣторї ржнѣѣцїї деосїбіт ка сѣ жѣдече прїчїнї партїкѣларе, шї сенатѣл нѣ жѣдека де кжт нѣмаї цѣрї атрецїї каре сѣ пѣра де народ пентрѣ врео грешалѣ. Тїберїе жл ржнѣѣ ка сѣ жѣдече п'ачеїа карїї, аѣпѣ нѣмірѣ д'атѣнчѣ, ар фї грешїт аѣѣржнѣ мхрїмѣ жмпѣрѣтѣскѣ. Сенатѣл кѣзѣ атр'о мїкшорїке че нѣ се поаѣте спѣне, шї челе маї алесе мѣѣѣлѣрї але лѣї їѣбіте де сежан прїетенѣл лѣї Тїберїе, ажѣнсерѣ пѣржторї мїнчїношї.

Мїсе паре кѣ вѣз мѣлте прїчїнї але ачестѣї аѣѣ сервіал че жмпѣрѣца атѣнчї а сенат. Аѣпѣ че Ѣезар бїрѣї партїзанї репѣблїчїї, прїетенїї шї вѣржмашїї че авѣ а сенат ажѣтарѣ а'о потрївѣ а рѣдїка

тоатъ пѣтерѣ лецілор че се жмпротѣвѣ пѣ-
терїи салє, шї аї да чїнстїлє чєлє маї ко-
вѣршїтоаре. Шнїї се сїлѣ сзї плакѣ шї
алцїї сз'л факѣ ѡржчос. Дїон не спѣне кѣ
шнїї венїрѣ жнкѣ пжнѣ аколо аї пропѣне
кѣ подте авѣ слобозенїє д'асє жѣка кѣ
орї че фемєє жї ва плачѣ. Ячѣста жл фѣ-
кѣ сѣ нѣ се маї ферѣскѣ дє сенат шї пѣ
сенат жл фѣкѣ сзл подтѣ жѣн҃гїа; дар а-
ста фѣкѣ асеменѣ ка ꙗ жмпѣрѣцїїлє вїї-
тоаре, лїнгѣшїторїї сѣ нѣ маї подте авѣ
тречере д'а тѣрвѣра дѣхѣрїлє.

Маї наїнте д'асє кѣрмѣї Рома дє
шнѣл сїнгѣр, богѣцїїлє чєлор маї дє фрѣн-
те Романї ера не мѣрѣнїте, фїрар фї фост
орї шї кѣм мїжлоачєлє прїн карє лѣѣ
стржнє, ꙗсѣ жмпѣрацїї лє рїдїкарѣ маї
тоате; сенаторїї пїєрдѣрѣ драгѣстѣ ачєта
атѣт дє марє чєї ѣмплѣ дє богѣцїї; нї-
мїк нѣ се маї пѣтѣ лѣа дє прїн цѣрї дє
кѣт нѣмаї пентрѣ Чєзар, маї алєс дѣпѣ
чє се ашѣзарѣ прїн елє прокѣраторїї, сѣѣ
епїстацїї лѣї. Кѣ тоате ачєстѣ дє шї іс-
ворѣл богѣцїїлор фѣ тѣмѣт, кєлтѣєлїлє нѣ
єра тѣмѣте; траул єра кроїт аша, шї нѣ
маї пѣтѣ нецїїне сз'л дѣкѣ дє кѣт прїн
фачєрїлє дє бїне алє жмпѣратѣлѣї.

Дѣгѣст рїдїкасє пѣтерѣ норѣдѣлѣї д'а
фачє лєцї, шї д'а жѣдєка грєшалєлє пѣ-
блїчє; дар жї лѣсасє, сѣѣ се фѣкѣсє кѣї
ласѣ,

ласъ, п'ачета д'а фаче дрегъторї. Тїберїе,
 че се темѣ де адънхріле ѓнѓї народ аша
 де маре, жї рїдїкъ шї прїбелегїюл ачеста,
 шїл дѣте сенатѣлѓї, адїкъ лѓїш ꙗ сѓшї:
 нѓ се поате спѓне кжт де мѣлт се прос-
 тїрх адъхрїле челор марї де ачѣстх кжде-
 ре а пѓтерїї народѣлѓї. Кжнд народѣл ꙗ
 пѓрца вреднїчїїле, коерїї каре ле черѣ фх-
 чѣ мѣлцїме де лїнгѣшїрї шї басецїї; ꙗсх,
 тоате ачестѣ ера ꙗсоцїте де оаре каре мѣрїме
 шї кѣ вїїнцх каре ле акоперѣ, сѓѣ адънд
 народѣлѓї жокѣрї шї месе, сѓѣ ꙗ пѓрцїн-
 ѣлї банї шї гржѣ: де шї прїчина пентрѣ
 каре ле фхчѣ ера де мїкх кѣвїїнцх,
 мїжлоачеле ꙗсх авѣ оаре каре новїлїтате,
 кжчї сѣ кѣвїїне фоарте мѣлт ѓнѓї ом ма-
 ре сѣ кжшїце фаворѣл народѣлѓї прїн дѣр-
 нїчїе. Дар адъпх че народѣл нѣмаї авѣ
 нїмїк сѣ дѣ, шї жмпѣратѣл ржндѣл сїн-
 гѣр тоате дрегъторїїле, ꙗнѣмеле сенатѣ-
 лѓї, фїеш каре ле черѣ шї ле добжндї кѣ
 мїжлоаче невреднїче; лїнгѣшїрѣ, не рѣшї-
 нарѣ шї алте ѣрмѣрї скжрнавѣ, фѣрх ка
 нїше мѣшешѣгѣрї трѣвѣнчоасѣ дѣ а жѣнїце
 аколо.

Кѣ тоате ачестѣ нѣ се паре кж Тїбе-
 рїе ар фї воїт сѣ смерѣскѣ сенатѣл, кжчї
 тот дѣдѣна се пѣжнѣѣ кж трѣпѣл ачеста
 се апѣѣкѣ ла роуїе; тоатѣ вїаца лѓї есте
 плїнх де ачѣстх непѣжчере: дар ел ера ка
 чѣї

чеї маї мѣлци оаменї, пофтѣ лѣкрѣрї
жмпротївїгоаре; полїтіка лѣї престе тот
нїчї декѣм нѣсе ѣнѣ кѣ патїмїле сале челе
партїкѣларе. Ёл пофтѣ ѣн сенат слобѣд
ші дестѣоїнїк д'афаче чїнстѣ кѣрмѣрїї са-
ле; дар жл пофтѣ асемѣнѣ ка сѣ мѣлцѣ-
мѣскѣ а тоате мїнѣтеле темерїле сале,
жалѣзїїле, шї ѣржчѣнїле: кѣ ѣн кѣвжнт,
омѣл дѣ стат се сѣппѣнѣ нѣнчѣтат омѣ-
лѣї дѣ ржнд.

Ної ам спѣс кѣ народѣл добжндїсе
алтѣ датѣ дѣла патрїчї дрѣптѣл д'а авѣ
маїїстрацї дїнтрѣ мѣдѣлѣрїле лѣї, карїї
сѣл апѣре дѣ сѣпѣрѣрїле шї нѣдрѣптѣцїїле
чеї сар фачѣ. Шї спре афї а старѣ д'а пѣ-
не а лѣкрѣре пѣтерѣ ачѣста, жї декларѣ-
рѣ сфїнцї шї нѣ сїлѣцї; шї сѣ порѣнчїсе
ка орї чїне ва нечїнстї ѣн трїѣнн сѣл кѣ
фѣпта сѣл кѣ ворѣа, нѣмаї дѣ кѣт сѣ
фїе пѣдѣпсїт дѣ моарте. Яша жмпѣрацїї
фїїнд жмѣрѣкацї кѣ пѣтерѣ трїѣннїлор,
кѣщїгарѣ шї прївїлѣгїѣл лор; шї пѣ те-
мѣїдѣ ачѣста омѣрѣрѣ мѣлцїмѣ дѣ оаменї.
Пѣрѣторїї мїнчїношї кѣ марѣ лѣснїре жш
сѣвѣршѣ трѣѣа лор, шї кѣнд нѣ гѣсѣ
алтѣ грѣшалѣ омѣлѣї, нѣмаї дѣ кѣт жл
арѣта кѣ а окѣрѣт пѣ жмпѣратѣл, карѣ,
дѣпѣ кѣм зїче Плїнїе, ла мѣлцї нѣвїно-
ѣацї прїчїндї моартѣ.

Місц паре асц кж оаре каре вікльшд-
 гдрї нд ера а времіле ачелк аша вредніче
 де ржс прекдм нісе пар а зїоа де астхзї.
 Нд почї сз прїчеп а че кїп пдтк Тїберїе
 сз порднчкскж д'а осжндї п'дн ом кжчї
 шад вжнддт каса апреднж кд статда жм-
 пхратдлді; Нічї а че кїп Дометїан осжн-
 ді о фемее ла моарте кжчї са десбржкат
 анаїнтк кїпдлді сзд, шї п'дн орошан кжчї
 ждгржвісе пе пхреції касїї сале хартеле Пх-
 мжнтдлді; нічї а че кїп фаптеле ачестк
 нд асдфла а ддхда Романїлор ідеа чене
 дад еле а зїоа д'акдм. Сокогеск кж чк
 маї маре прїчїнж а ачестора есте, кж дд-
 пж че Рома ш'а скїмбат кжрмдїрк, ачїа
 че а зїоа де астхзї нісе паре не вхтхмж-
 тор, атднчї пдтк сз прїчїндїаскж маре
 пагдбж. Ш'ачкста о жддек дїн челе че
 ведем а зїоа де астхзї ла дн нкм, дн-
 де, кд тоате кж нд се поате ндмі тїрж-
 ніе, есте опрїт д'абк чїнева атрд сжнж-
 татк днїї персоане.

Нд почї сз так нїмік дїн кжте ар
 пдтк сз факж кдноскдт ддхда норддлді
 романеск. Вл се обїчндїсе аша де тарє а
 се сдпднне ш'а нхджддї ферїчїрк са де-
 ла стхпжнї лдї, а кжт ддпж моартк лдї
 Германїкдс аржтх семне де жале шї де
 деснждждїре, каре нд се маї афлж атре
 ної. А дескрїерїле їсторїчїлор сз веде а
 трїс-

тристарѣ публікѣ фюарте маре, лѣнгѣ ші
некъмпятатѣ: ш'ачѣста нѣ ера жѣкѣріе,
къчї хородѣл атрег нѣ лаѣдѣз нїчї лїнгѣ-
шеце къ фѣцѣрнїчїе.

Хородѣл романеск каре нѣмаї авѣ
парте ла кърмѣре, алкътѣтѣ маї десло-
бозїцї сѣѣ де оаменї фѣр де мещешѣг че
трѣїа дїн келтѣїала вїстїерїї пѣблїче, нѣ
сїмѣѣ де кът слѣвїчѣнѣ лѣї, ел с'амѣра
ка копїї шї фемеїле че се тѣнгѣеск прїн
пѣжнѣ, шї вѣзѣнѣ къ нѣ аре че сѣ маї
факѣ ачепѣ сѣ нѣдѣждѣмскѣ а Германї-
къс, де каре лїпсїндѣсе асеменѣ, къзѣ къ
тотѣл а деснѣдѣждѣре.

Оаменїї ачїа обїчнѣеск сѣсе тѣмѣ де
не хорочїре, карїї фїїндѣ къ тотѣл ненѣ-
рочїцї, нѣмаї аѣ пентрѣ че сѣсе маї тѣ-
мѣ, ш'ар пѣтѣ зїче ка Яндрѣмак: бїне
ар фї фост ка сѣ ам прїчїнѣ амѣ темѣ!
А зїаа де асѣзї сѣ афлѣ чїнчїзечї де
мїї де оаменї ла Неапол, карїї нѣ трѣ-
еск де кът къ тарѣз, шї нѣдѣ алѣтѣ богѣ-
цїе де кът къте ождѣмѣтѣте де къмаше,
шї къ тоѣте къ сѣнт чеї маї ненѣрочїцї
оаменї пре Пѣмѣнт, тремѣрѣ де фрїкѣ
вѣзѣнѣ къте пѣцїнѣтел фѣм пе вѣрѣѣл
вѣзѣфѣлѣї; неѣвѣнїа жї фаче сѣ се тѣмѣ
да нѣ рѣмѣнѣ ненѣрочїцї.

К а п XV.

ПЕНТРЪ ЖМПХРАЦІІ АДПХ КАІДС
КАЛІГЛА, ПЖНХ ЛА АНТОНІНЪ.

АДПХ ТІБЕРІЕ ДРМХ КАЛІГЛА, ПЕНТРЪ АЧЕС-
ТА ОБІЧНІА А СЕ ЗІЧЕ КЪ НІЧ' ОДАТХ НАД
СТХТДТ РОБ МАІ БДН НІЧІ ТІРАН МАІ РХД.
Ш'АЧѢСТА ДРМѢЗХ ФІРЕЩЕ, ФІІНД КЪ АЧЕЛА
ЧЕ СЕ МІНДНѢЗХ ШІ СЕ ТЕМЕ ДЕ О НЕ МЪР-
ЦІНІТХ СТХПЖНІРЕ А ДНДІ ТІРАН, СЕ НЕБД-
НЕЩЕ ШІ МАІ МДЛТ КЖНД СХ АТЖМПЛХ СХО
ДОВІНДѢСКХ ШІ ЕЛ АСДШІ.

КАЛІГЛА АШЕЗХ ІАРХШ КОМІСІІ НОРО-
ДЛАДІ, ПХ КАРЕ ТІБЕРІЕ ЖІ РЖДІКАСЕ, ШІ
СТРІКХ ПРАВІЛА ЧЕ ОСЖНДѢ ПХ АЖДРХТОРІІ
МЪРІМІІ, ПХ КАРЕ О АШЕЗАСЕ ПРЧЕДЕСОРЛА
СХД. ДЕ ДНДЕ ПОАТЕ ЧІНЕВА СХ СХМДІАСКХ
КЪ АЧЕПДТДА ЖМПХРХЦІІ ДОМНІЛОР РХІ, СА-
МАНХ АДЕСѢ КЪ СФХРШІТДА АЧЕЛОР БДНІ.
КХЧІ НДМАІ ДІН ФАНДАСІЕ СХ СІЛІСК АФАЧЕ
ЖМПРОТІВА ЧЕЛОР МАІ НАІНТЕ ДЕ ДЖНШІІ,
А ВРЕМЕ ЧЕ ЧЕІ БДНІ АДКРѢЗХ А ТОТ КІПДА
АДЕМНАЦІ НДМАІ ДЕ ВІРТДТЕ. ШІ АТР'АДЕ-
ВЪР ДЕЛА О АСФЕЛ ДЕ ПОФТХ А ДОМНІЛОР
КА СХ ФАКХ ЖМПРОТІВА ЧЕЛОР МАІ НАІНТЕ
ДЕ ДЖНШІІ, ДРМѢЗХ МДЛТЕ РЖНДДЕЛІ АТХТ
БДНЕ КЖТ ШІ РЕЛЕ. ДАР ЧЕ АД КЖЦІГАТ РО-
МАНІІ ДІНТР'АЧѢСТА? КАЛІГЛА СТРІКХ ЛЕЦ'К
ЧЕ СЕ ПХРѢ КЪ АЖДТХ МЪРІМѢ АЖВРАТХ,
ШІ

ші ꙗ локѡла ачеѡїа осжнѡѡ ла моарте ос-
тѡшеѡе пѡ тоѡї ачеїа че нѡї пѡлчѡѡ. Ш'а-
чѡѡста нѡ ера нѡмаї асѡпра вр'ѡнѡї сена-
тор, дар ѡнѡѡ ꙗкѡ кѡѡїтѡла спжнѡѡрат
песте тот сенатѡла кареї амерїнѡа сѡла
кѡреѡе.

Ачѡѡстѡ тїрѡнїе грозавѡ бенѡѡ кѡр дїн
фїрѡѡ обїчеїѡлаѡї ш'а дѡѡхѡлаѡї романїлор.
Кѡѡжнѡ фѡр де весте ꙗ тїрѡнїе, шї не маї
кѡѡїгжнѡ мїнѡт макар де ѡдїхнѡ, чї тѡ-
ржнѡѡсе дїн стѡпжнїре ꙗ робїе, шї дїн
протївѡ, нѡ ера нїч'ѡдатѡ гата д'ѡ скїм-
баре вїїтоаре, прїн мїжлѡчїрѡѡ ѡнор нѡра-
вѡрї маї дѡлчї. Аспрїмѡѡ нѡравѡрїлор рѡ-
масе, шї тїранїї се пѡрта кѡ ѡрошанїї
прекѡм маї наїнте ѡрошанїї кѡ нѡѡмѡрїле
стрїїне, шїї кѡрмѡїа кѡ ачелаш кїп. Сїл-
ла їнтрѡнѡ ꙗ Рома, се пѡртѡ тот аша
прекѡм се пѡртасе кѡнѡ а їнтраѡ ꙗ Ате-
на, ꙗтребѡїнѡнѡнѡѡсе кѡ компатрїѡѡїї лѡї
прекѡм се ꙗтребѡїнѡнѡнѡсе кѡ алте нѡѡмѡрї
стрїїне. Стѡпжнїрїле ачелѡѡ че се сѡпнѡн
пѡѡїн кѡѡте пѡѡїн, кѡнѡ н'аѡ леѡї се кѡр-
мѡѡск дѡпѡ обїчеїѡрїле лор.

Романїї вѡѡжнѡ ла Театрѡрї то-д'аѡ-
на пѡ лѡптѡторї жѡнїїнѡѡсе, се фѡчѡѡ шї
маї сѡлѡѡтїкѡшї. Спнѡн кѡ Клаѡд кѡ кѡѡт
маї мѡлт бенѡѡ ла ачесте лѡпте кѡ атѡѡт
се фѡчѡѡ маї вѡрѡѡтор де сжнѡѡе. Дїн пїл-
да ачестѡїѡ дѡмн, каре ꙗнаїнте ера фїре-
ѡе

ЩЕ БЛЖНА ШІ АДП'АЧКСТА СЕ ФЗКД АСПРД,
ВЕДЕМ КХ ЕДЖКАЦІА ВРЕМІІ АЧЕЛІА, АВК МА-
РЕ ДЕОСІБІРЕ Д'АНОАСТРХ.

РОМАНІІ ОБІЧНІЦІЇ Д'АНД СОКОТІ АТРД
НІМІК НАТДРА ОМЕНКСКХ, ШІ КХСНІНДШІ
КОПІІ ШІ РОВІІ, НД ПДТК СХ КДНОАСКХ ВІР-
ТДТК, КАРЕ НОІ О НДМІМ ІЗВІРЕ ДЕ ОАМЕНІ.
ШІ ДІН КАРЕ АЛТХ ПРІЧІНХ СХ ФАК ДНЕЛЕ
ДІН КОЛЛОНІІЛЕ НОАСТРЕ АША ДЕ АСПРЕ ШІ
СЗЛБЗТІКОАСЕ, ДЕ КХТ НДМАІ КХСНІНД О
ПАРТЕ ДЕ ОАМЕНІ НЕНОРОЧІЦІ? АША ДАР
КЖНА ДН НКМ ЕСТЕ АСПРД А КХРМДІРК ЛДІ,
ЧЕ ПОЦІ СХ МАІ НХДЗЖДШЕШІ ДЕ БЛЖНДЕЦК
НХРАВДРІЛОР ЛДІ ШІ ДЕ ДРЕПТАТК КАРЕ ФІ-
РЕШЕ ЕСТЕ АСДФЛАТ А ФІЕШ КАРЕ.

КЖНА ЧІНЕБАШІ ЧІТЕШЕ ІСТОРІА, КХР-
ТЕШЕ ВХЗЖНА КХТ НОРОД АД ОМОЖТ ЖМ-
ПХРАЦІІ КА СХІ ІА АВДТДЛ. А НІЧ'О ІСТО-
РІЕ НОХ НД СЕ МАІ ВЕДЕ АСЕМЕНК, Ш'АЧК-
ТА ТРІБДЕ С'О ДЖМ, АДПХ КДМ ЗІСІІ, ЛА
НХРАВДРІЛЕ НОАСТРЕ КАРЕ СХНТ МАІ АДЛЧІ,
ШІ ЛА РЕЛІЦІЕ КАРЕ ЕСТЕ МАІ АФРЖНХТОАРЕ.
ВХТР'АЧЕСТК А ВРЕМІЛЕ НОАСТРЕ ДОМНДЛ НД
АРЕ АДЕСПОІА ФАМІЛІІЛЕ СЕНАТОРІЛОР КАРІІ АД
ХРХПІТ БОГХЦІІЛЕ ЛДМІІ; НОІ А ЗІОА ДЕ АС-
ТХЗІ ТРХІНД КД КДМПХТ СДФЛЕТЕСК, СХНТЕМ
МАІ А СІГДРАНЦХ, ШІ НІЧІ КХ НЕ ЖДДЕКХ
ВРЕДНІЧІ ДЕ КОНФІСКАТ.

НОРОДА РОМІІ, АДІКХ ПАРТК АЧЕІА ЧК
ДЕ ЖОС ДЕ ТОТ, НД ДРА НІЧІ ПХ ЧЕІ МАІ
ас-

аспрї тїранї. Кзчї дѣлѣ чѣш пїєрдѣсе стѣ-
 пжнїрѣ шї нѣ се маї дѣлетнїчѣ дѣтр'але
 рѣсвоїдлѣдї, се фѣкѣсе чел маї ѣрѣт нѣм
 пѣ лѣме. Сокотѣ мѣшешѣдѣрїле ка пѣ нї-
 ще лѣкрѣрї але робїлор, шї прїмїндѣ грѣдл
 чеїсе жмпѣрѣцѣ, пѣрѣсі кѣ тотѣдл лѣкрѣрѣ
 пѣмжнтѣдлѣ. Се обїчнїдї а ведѣ жокѣрї шї
 театрѣрї, шї не маї авжндѣ трїбѣнї ка сѣ
 аскѣлте кѣвжнтѣрїле лѣдї, нїчї боєрї ка сѣ
 маї факѣ, сокотѣ ачесте зѣдѣрнїчїї ка
 нїще лѣкрѣрї дѣтрѣбѣнїцѣ, шї лѣнѣ лѣдї жл
 фѣчѣ сѣ ле ївѣѣскѣ шї маї мѣлт. Се дѣ
 трїста народѣдл пѣнтрѣ моартѣ лѣдї Калї-
 гѣла, Нерон, Комод шї Каракал кѣ тоате
 кѣ ера атѣт дѣ небѣнї, дѣр тот жї ївѣѣ
 фїїн-кѣ ерѣ дѣцї кѣ тотѣдл ла ачїїа че ївѣѣ
 бѣт народѣдл, дѣ мѣлте орї прїмеждѣнї-
 дѣшї шї дѣсѣшї вїаца лор ка сѣї прїчїнѣ-
 їаскѣ пѣлчере. Пѣнтрѣ народѣдѣ жертѣтѣ тоа-
 те коморїле жмпѣрѣцїї, пѣ каре їспрѣвїн-
 дѣле, дѣспоїа фамїлїїле челе марї, прїн
 каре народѣдл кѣжїгжндѣ роадѣле тїранїї шї
 спрїжїнїндѣсе дѣ сѣрѣчїїа лѣдї нѣ врѣ сѣї
 маї пѣсе. Дѣсфел дѣ стѣпжнїторї трїбѣїа
 фїрѣще сѣ дѣраскѣ пѣ чеї бѣнї: шїїндѣ кѣ її
 нїч'одатѣ носѣле поатѣ лѣѣда фѣптѣле лор
 челе небѣнїшї. Сѣпѣрѣцїї дѣ нїскаї борѣе
 жмпрѣтївѣ сѣѣ дѣ тѣчерѣтѣ дѣнї чѣтѣцѣтѣн
 стѣрѣнїк, жмѣжтѣцїї дѣ лѣдѣле народѣд-
 лѣдї прѣст, венѣ дѣ старе дѣаш дѣкїнѣдї кѣ
 кѣр-

кжрмѣрѣ лор фаче ферічирѣ пѣблїкѣ, шї
кѣ нѣмаї оаменїї чеї рѣї ворбеск пентрѣ еа.

Калїгѣла ера ѣн адевѣрат софїст жн
аспрїмѣ са: фїїн-кѣ сѣ трѣцѣ д'о потрї-
пѣ дїн янтонїе шї ядгѣст; зїчѣ кѣ ар
педепсї пѣ конеѣлї дак'ар сѣрѣяторї зїоа
де веселїе пентрѣ бїрѣїнца дела акцїѣм,
шї іар педепсї жнкѣ дакѣ н'ар сѣрѣятор-
рїо, шї дрѣсіла, кѣрїа ел дѣрѣї чїнстїрї
дѣмнезеешї дѣпѣ че мѣрї, зїсе кѣ есте пѣ-
кат с'о пѣжнѣгѣ кѣчї есте озеїцѣ, шї сѣ н'о
пѣжнѣгѣ іар есте пѣкат кѣчї е сора лѣї.

Іатѣ прївелїщѣ лѣкрѣдрїлор оменешї.
Ан історїа ромїї сѣ вѣд атѣтѣ рѣсболе,
атѣта сѣнѣе вѣрсат, атѣтѣ нороаде дѣ-
рѣпѣнате, атѣтѣ фапте марї, атѣтѣ
трїѣмфѣрї, атѣта полїтїкѣ, атѣта жн-
целепчѣне, мїнте, статорнїчїе шї кѣраж;
кѣцетѣла ачела д'а коппрїнде тот аша де
бїне формат, аша де бїне цїнѣт, ш'аша
дебїне сѣвѣршїт, акѣм ачестѣ тоате кад
жн несацїѣ а чїнчї шасе фїарѣ сѣлѣбатї-
че. Чѣфел! Ячест сенат нѣ кѣрїцїсе атѣ-
ца краї де кѣт нѣмаї ка сѣ казѣ ел жн-
сѣшї жн чѣ маї де жос ровїе а ѣнѣра дїн
чеї маї не вреднїчї четѣценї д'аї сѣї, шї
сѣсе стїнѣгѣ прїн кѣр хотѣрѣрїле сале! чї-
неѣа нѣшї жнналцѣ пѣтерѣ де кѣт ка
с'овазѣ маї бїне рѣстѣрнатѣ! Оаменїї нѣ
се сїлеск ашї адѣога пѣтерѣ де кѣт ка с'о

вазх кззхнд жмпротіва лор жнсші прін
ніше мжині маї ферічіте!

Дшпх че оморжрх пх Калігдла, сена-
тдл с'аддхнх ка сз ашезе о формх де кжр-
мдіре. Ан времѣ че се ківздіа, оаре каре
солдаці інтрарх жн палат касх жхфдіас-
кх: гхсірх жнтр'дн лок жнтднекос п'дн
ом тремдржнд де фрікх; ачеста ера Кладд:
ей жл жнкінарх де жмпзрат.

Кладд іспрхві піердєрѣ векілор ржн-
ддєлі, джнд офіцерілор дрєптдл д'аждде-
ка. Рхсводелє лді Марі'дс ш'але лді Сілла
нх се фхчѣ дєкжт касх вазх чіне ва авѣ
дрєптдл ачеста, сенаторії аѣ осташіі; дар
фандасіа дндї не сокотіт о рждікх атжт
дела о партє кжт ші дела алта: ісправх
чддатх а днєї діспдте че тдрвдрасє тоа-
тх лдмѣ.

Нх естє ніч'о стхпжніре маї не мхр-
цінітх де кжт ачєіа а дндї прінц че др-
мѣзз дшпх рєпдблїкх; кхчі поате сз ді-
вз тоатх пдтерѣ народдлді че нх пдтдсє
схсє мхрцінѣскх пх ел жнсші. Пєнтрѣ
ачєіа ної ведєм жн зїоа де астхзї кх
країї Данімарчії стхпжнєск маї тірхнічє-
цє де кжт чєї лалці жн вдропа.

Нороддл нх фд маї пдцін кхлкат дє
кжт сенатдл ші осташіі. Ної ам вззѣт
кх пжнх жн времѣ жмпзрацілор, ел фд-
сєсє атжт дє рхсвоінік, жнкжт оцірілє че
рж-

рждіка дін ораш жмвѣца реѣла нѣмаї де кжт ші мерѣѣ дрепт ла врѣжмаш. Ан рѣсбоале чівіле але лѣї Вітіліе ші Веспасіан, Рома жн прада тѣтѣлор амбіціо-шілор ші плінѣ де орошанї фрїкош, тремѣра де фрїкѣ жннаїнтѣ челор маї дін тѣї солдаці че с'апропіа де еа.

Старѣ жмпѣрацілор нѣ ера маї зѣнѣ, фіін-кѣ нѣ ера нѣмаї о арміе каре ар фі авѣт дрептѣл саѣ андрѣснѣла д'афаче ѣнѣла; ера лесе ка ѣнѣла сѣсе факѣ д'о арміе каре сѣ нѣ се прїмѣскѣ д'алта, ші ачеїа сѣ факѣ пѣ алтѣла.

Аша, прекѣм мѣрїмѣ репѣблїчїї фѣ ненорочїтѣ кѣрмѣрїї репѣблїчїї, мѣрїмѣ жмпѣрѣції фѣ ненорочїтѣ віецїї жмпѣрацілор. Дакѣ еї н'ар фі авѣт де кжт нѣ маї о царѣ де мїжлок касѣ апере, еї нар фі авѣт де кжт о сѣнгѣрѣ арміе, каре, фѣкѣнѣдїї одатѣ, ар фі чїнстїт лѣкрѣла мѣїнілор салѣ.

Солдації фѣсесерѣ ліпїці кѣ фамїліа лѣї Чезар, каре ера рѣспѣнѣзѣтоаре де тоате фолосѣрїле челе фѣкѣсе реѣлѣціа. Времѣ венї ка тоате фамїліїле челе марї але Ромїї сѣ фіе кѣрѣцате д'алдї Чезар, ші алдї Чезар ансѣш' сѣсе стїнгѣ жн Нерон. Пѣтерѣ чівїлѣ, пѣ каре о доборѣсе не'нчѣтат, нѣмаї ера жн старе д'асе жмпротї-

ві оцірілор, ші оціріле фіеш каре вртк ден
жмпзрат.

С'алхтврхм аичі деосебітеле времі.
Кжнд Тіверіе жнчепс а жмпзрзці, че фо-
лос нс авс ел дела сенат! Ёл афлх кх
армііле Ілірії ш'але Германії се рждікасерх
асвпрзі; ле дхрді кхтеба черері, зікжнд
кх челе лалте спжнзврх дін воіа сенатв-
лді; ші ле трімісе депвтаці дін партк
ачестді трдп. Чііаче ас жнчетат д'асе те-
ме де пстере жнкх пот сз чінсткскх стх-
пжнірк. Кжнд спссерх ошташілор ксмкх
віаца фіілор жмпзратлді ш'а сенаторілор
с'афлх жн маре прімеждіе, се кзірх, се
свпссерх ші се мхртврісірх вреднічі де
педкпсз; дар дупх че сенатл се дхрз-
пхнх кс тотл, німхнді нді маї пхса.
Отон жн задар псне ксвжнт солдацілор
деспре вреднічіа сенатлді; Вітелідс жн
задар тріміте пх чеї маї де фрдінте се-
наторі ка сз'ї жнкее пачк кс Респесіан:
ші жнтр'адевхр жнтр'дн міндт нс поате
чінеба сз дк кредет днді ом кс ранг че
жнкх маї де наінте шад піерадт стхпж-
нірк. Армііле нс прівірх п'ачеці депв-
таці де кхт ка пх ніше робі невреднічі
аї днді стхпжн че нс вртк сз ксноаскх.

Да Рома ера дн обічеї бекі ка ачела
че трідмфа сз жмпарцх кхцва дінарї ла
солдаці: аста ера псцім лскрс. Ан рхс-

Боале чівіле адхогарх дарда ачеста. Ялтх датх жл фхчк кѡ баніи че лѡа дела врѡш-
маші, дар жн ачесте времї не норочїте
детерх баніи четхценїлор; шї солдаціи врѣ
сх айвх парте аколо ѡнде нѡ фхкѡсерх
нїч'о жхфѡре. Ачесте жмпхрциї н'авѣ лок
маї наїнте де кхт дѡпх ѡн рхсвої: Нерон
ле фхкѡ шї жн време де паче. Солдаціи
се обїчнѡрх ла ачѣста шї скхршнїрх жн-
протїва лѡї Галба че ле зїчѣ кѡ кораж кх
ел нѡ шїе сѡї кѡмпере чї сѡї алѣгх.

Галба, Отон, Вітелїѡс, нѡмаї доар
кх трекѡрх прїн жмпхрхціе. Веспасїан фѡ
фхкѡт ка шї еї де солдаці: ел нѡ жнгрї-
жї жн тот кѡрсѡл жмпхрхціи сале де кхт
арестаторнїчї жмпхрхціа че фѡсесе пх мжї-
нїле ашасе тїранї ѡнѡ дѡпх алѡ д'опо-
трївх аспрї, маї тоцї фѡрїошї, фхрх соко-
тїнцх, шї пентрѡ маї маре не норочїре,
десфрхнацї фхрх мхрцинїре.

Тїтѡс, че ѡрмх дѡпх ел, фѡ ферїчї-
рѣ нѣмѡлѡї романеск. Дометїан фхкѡ сѡ
се базх о фїарх нѡ'х, маї аспрѡ сѡѡ маї
не жндѡплекат де кхт чеї маї наїнте де
дхнѡл пентрѡ кх ера шї чел маї фрїкос.

Слобозїцїи лѡї чеї маї ївбїцї, шї дѡ-
пх кѡм зїк ѡнїї, жнѡш неѡаста лѡї, вх-
зхнд кх есте прїмеждїос атхт врѡжмашї-
лор кхт шї прїетенїлор, кѡ бхнѡелїле лѡї
челе не кѡрмате, жл оморхрх, дар маї

НАІНТЕ ДЕ ДЧІДЕРЕІ КХДТАРХ ДН ДРМХТОР,
Ш'АЛ'КСЕРХ ПХ НЕРВА, БХТРЖН ВЕНЕРАВА (КД-
ВІОС.)

НЕРВА ПРІМІ ПХ ТРАІАН КАРЕЛЕ ФД ЧЕЛ
МАІ БДН ПРІНЦ' ДІН КХЦІ ІСТОРІА АВОРБІТ
БР'ОДАТХ. ФЕРІЧЕ Д'АЧЕІА ЧЕ СЕ НХСКДРХ СДПТ
ЖМПХРХЦІА ЛДІ, ФІІН-КХ НІЧ'ОДАТХ Н'АВД
НОРОДАЛ РОМАНЕСК ЖМПХРАТ АША ДЕ ФЕРІ-
ЧІТ ШІ АТХТ ДЕ СЛХВІТ. ПОЛІТІК МАРЕ,
ГЕНХРАР БДН, ОМ КД ФІРЕ БДНХ ЧЕ ІДБ'К СХ
ЛДКРЕЗЕ ЧЕЛЕ БДНЕ, КД СДФЛЕТ НОВІА ШІ АД-
МІНАТ КАРЕ ЖІ АРХТА ТО-Д'АДНА ЧЕ Е МАІ
БДН, КД О ІНІМХ ДАРНІКХ ШІ МАРЕ, ШІ КД
ТОАТЕ ВІРТДЦІЛЕ, ФХРХ СХСЕ ПОВХРН'КЕСКХ
БР'ОДАТХ ЛА БР'О КОВХРШІРЕ; КД ДН КД-
ВХН'Т ЕЛ ФД ОМДА ЧЕЛ МАІ ПОТРІВІТ Д'А-
ЧІНСТІ НАТДРА ОМЕН'КЕСКХ, ШІ Д'А КАРАКТЕРІСІ
ПЕ Ч'К ДДМНЕЗЕІАСКХ.

ВА СХВХРШІ. КДЦЕТДА ЛДІ ЧЕЗАР, ШІ
ФХКД КД ІСПРАВХ РХСВОІДА ЖМПРОТІВА ПАР-
ЦІЛОР. ОРІ ЧІНЕ АЛТДА С'АРФІ ПРХПХДІТ ЖН-
ТР'О АПДКХТДРХ ДНДЕ ПРІМЕЖДІІЛЕ ЕР'К ТО-
ДАДНА ДЕ ФАУХ ШІ СКХПХРІЛЕ ДЕПХРТАТЕ,
ДНДЕ ТРІБДІА НЕГРЕШІТ А ВІРДІ, ШІ ДНДЕ
НД ЕРА СІГДР КХ НД ВА ПЕРІ АДПХ ЧЕ ВА
БІРДІ.

НЕ ЖНЛЕСНІР'К СТА АТХТ ЖН ЛОКДРІЛЕ
А ДО'Х ЖМПХРХЦІІ, КХТ ШІ ЖН КІПДА Д'А
ФАЧЕ РХСВОІ КД ДО'Х НОРОАДЕ. ДЕ АПДКА
ДРДМДА АРМЕНІІ КХТРЕ ІСВОАРХЛЕ ТІГРДЛДІ
Ш'АЛЕ

ш'але вѣфратѣдѣи, да песте о царѣ мѣн-
тоасѣ шѣ сѣлникѣ пе ѣнде нѣ пѣтѣ дѣче
челе тѣбѣинчосе, шѣ арміа ерѣ сѣ фѣ жѣ-
мѣтате прѣпѣдѣтѣ маѣ наѣнте да аждѣце
жѣ Мѣдѣа; де интра маѣ пе жос кѣтѣре Мѣ-
дѣа прѣн Нѣсѣв, гѣсѣ о пѣстѣтате грозѣ-
вѣ каре дѣспѣрѣцѣ челе до'ѣ жѣпѣрѣцѣи; де
ерѣ сѣ тѣрѣкѣ жѣнкѣ маѣ пе жос шѣ сѣ
мѣргѣ прѣн Мѣсопѣтамѣа, тѣрѣчѣ прѣнтѣр'о
царѣ о парте лѣкратѣ ш'алѣа жѣнекатѣ; шѣ
Тѣгрѣдѣ кѣ вѣфратѣдѣ кѣргѣндѣ дѣла мѣа-
зѣ ноапте спѣре мѣазѣ зѣ, нѣ'л ерѣта сѣ
интра жѣ царѣ Фѣр' але тѣрѣче, нѣчѣ сѣле
тѣрѣкѣ фѣр' асе прѣмеждѣи.

Кѣт пѣнтѣрѣ кѣндѣ д'афаче рѣсѣоѣ жѣ-
прѣтѣва адо'ѣ наѣцѣи, пѣтерѣ Рѣманѣлѣр
сѣта жѣ пѣдѣстрѣмѣ лѣр чѣ маѣ пѣтерѣникѣ,
чѣ маѣ тарѣ, шѣ чѣ маѣ бѣне рѣгѣлатѣ
дѣн дѣме.

Парѣцѣи н'авѣ нѣч'о пѣдѣстрѣме, дѣр
авѣ о кѣлѣрѣме мѣнѣнатѣ: еѣ сѣ бѣтѣ дѣ-
дѣпарте ѣнде н'ажѣнѣцѣ армѣле Рѣманѣ-
лѣр; сѣдѣица прѣ рѣр пѣтѣ сѣ'ї аждѣгѣ:
армѣле лѣр ерѣ арѣ шѣ сѣцѣцѣи грозѣвѣ:
еѣ маѣ мѣлат жѣкѣдѣ о арміе де кѣт о бѣ-
тѣ: пѣ еѣ жѣ задѣр жѣ лѣа лѣ гоанѣ кѣчѣ
сѣ бѣтѣ фѣцѣндѣ, фѣчѣ пе вѣрѣжѣмѣшѣ сѣ
сѣ дѣпѣрѣтѣзе кѣ кѣт сѣ апропѣа дѣ еѣ шѣ
нѣ лѣса прѣн лѣкѣрѣле лѣр дѣ кѣт гѣрнѣ-
зонѣле. дѣпѣ чѣ жѣ прѣндѣ сѣлѣ жѣ стрѣмѣ-
то-

тора д'аї стріка, єї ардѣ кѣ іскѣсінцѣ
тоате цхріле дѣ прін преждѣла ошїрілор
врѣжмѣшешї шї ле ліпскѣ пжнѣ шї де іар-
вѣ: жн сфжршіт єї фжчѣ рѣсвоїдл маї аша
прекѣм жл фак шї жн зїоа де астѣзї п'а-
челе локѣрї.

Кѣтр'ачестѣ леґїонѣрїле Ілірїї ш'але
Германїї, че дѣчѣ лн рѣсвоїдл ачеста, нѣ
єра бѣне пентрѣ локѣрїле ачелѣ: солдації
обїчнѣці а мжнка мѣлт лн цхріле лор,
аколо мѣрѣ маї тоці.

Ш'аша че нѣ пѣтѣсе фаче маї нїч'о
націе, касѣсе апере де жѣгѣл Романеск, Пар-
ції о фжкѣрѣ, нѣ ка нїше не бїрѣці, чї
ка нїше апѣраці де локѣрї.

Дарїан пѣрѣсі цхріле че лѣаге Траїан,
шї мѣрїїні лмпѣрѣціа пжнѣ лн бѣфрат;
шї е де мїраре кѣ дѣп'атѣтѣ рѣсвоае ро-
манїї нѣ пїердѣрѣ де кѣт нѣмаї чеїаче
врѣрѣ сѣ пїарѣзѣ, шїї ка марѣ че нѣсе фа-
че маї мїкѣ де кѣт нѣмаї кжнѣ ва еа
сїнгѣрѣ сѣсе трагѣ ла але сале.

Пѣртарѣ лѣї Дарїан прїчїнѣї мѣлтѣ
кѣртїре. лн кѣрїїле челе сфїнте але ро-
манїлор се четѣ кѣ кжнѣ Тарчїніе врѣ сѣ
зїдѣкѣкѣ капїтолѣ, гѣсі лн локѣл чел маї
бѣн мѣлте алте статѣї дѣмнезеешї: лн-
требѣ пе гжчїторї де воеск сѣдѣ локѣл
лор лѣї Жое: тоате прїмїрѣ, афарѣ де
Марс, де Тїнереце шї де дѣмнезеѣл Терм.
Ла

Да ачѣста се ашезарѣ треї пѣрерї релїці-
оате, адїкѣ кѣ народѣдл лѣї Марс нѣ ва
да нїмѣндї локѣдл чева цїнѣ; кѣ гїнере-
цѣ Романѣ нїчї декѣм нѣ вафї вїрѣїтѣ;
шї кѣ лн сфѣршїт дѣмнезѣдл Терм ал
Романїлор нїч'одатѣ нѣ се ва траѣе лн
апої, каре кѣ тоате ачестѣ се лнтѣм-
пларѣ сѣбѣт Адріан.

К л п XVI.

Пентрѣ старѣ лмпѣрѣцїї дела
Антонїн пѣнѣ ла Пробѣс.

Пе бремїле ачелѣ, лмвѣцѣтѣра стоїчѣскѣ
лнчепѣсе сѣсе прїмѣскѣ шї сѣсе лнтїнѣ
лн лмпѣрѣцїе. Се пѣрѣ кѣ натѣра оме-
нѣскѣ арфї фѣкѣт о опїнтїре калѣ родѣс-
кѣ де сїне лнсѣшї ачѣстѣ лмвѣцѣтѣрѣ
мїнднатѣ, каре ерѣ као бѣрѣїанѣ д'ачелѣ
че наше пѣмѣнтѣдл лн нїѣе локѣрї каре
нїч'одатѣ н'адѣ вѣзѣт Соареле.

Ачѣстѣ сїстемѣ фѣ прїчїна челор маї
вѣнї лмпѣрѣцїї дї Романїлор. Нїмїк нѣ
поате фаче сѣсе дїте Антонїе чел дїнѣтїї,
прекѣт Марк Адрелїе, пе каре л прїмї де
дрмѣтор. Сїмте неѣїне лнсїнеш о пѣлчере
таїнїкѣ кѣндл борбѣше д'ачест лмпѣрѣцї;
нѣ поате сѣ чїтѣскѣ вїаѣа са фѣр'асе дмї-
лї: асфел де мїшкаре фаче їсторїа вїеѣїї
лѣї,

лѣи, акижт арє чїнева кзтре сїне маї мѣл-
тз чїнсте, сокотїнда кз шї ачелор лалцї
оаменї есте аша.

Анцелепчѣнѣ лѣи Нерва, слава лѣи
Траїан, вїтежїа лѣи Адриан, вїртѣтѣ а-
мхнѣдрора Антонїлор, ансѣфларж респект
ан ініміле солдацїлор. Дар дѣпе че алте
фіарж ної лѣарж дрегжторїїле лор, ката-
хрїсѣл кжрмѣрїї мїлїтжрещї с'аржтж ан
тоатж пѣтерѣ лѣи, шї солдацїї че вжн-
дѣсерж ампжржцїа, жѣнжїарж пе ампжрацїї
касж кжщїце мїтѣрїї но'ж.

Се зїче кз есте ѣн стзпжнїтор пе лѣ-
ме, кареле се анделетнїчецїе маї мѣлт дѣ
15 анї, касж стрїче ан стзпжнїрѣ лѣи кжр-
мѣрѣ полїтїчѣскж шї сз ашезе пе чѣ о-
тзшаскж. Нѣ вої сзї черчетез кѣцетѣл ка
сз нѣмж аржт не пазкѣт, чї зїк нѣмаї
кз фірецїе до'ж сѣте дѣ пжзїторї сжнт дѣ-
стѣї пентрѣ сїгѣранца вїецїї ѣнѣї прїнцѣ,
їар нѣ опт зечї дѣ мїї; дѣосебїт кз есте
маї прїмеждїос лѣкрѣ д'а апжса ѣн порода
антр'армат дѣ кжт алтѣл фжр дѣ арме.

Комода ѣрмж лѣи Марк Адрелїе татзл
сзѣ. Аста ера о фіарж че се сѣппѣнѣ тѣ-
тѣлор патїмїлор сале, але мїнїстрїлор сзї
ш'але кѣртезанїлор. Чейче їсвжвїрж лѣмѣ
дѣ джнѣл, пѣсерж ан локѣл лѣи пе Пер-
тїнакс, ѣн вжтржн кѣвїос, пе каре солда-
цїї преторїчецїї ал жѣнжїарж нѣмаї дѣ кжт.

Ампярхція Анчепс єз се вхнзє де ос-
таші ла чіне да маї мѣлт, ші Діаїс Ід-
ліан фхггдїна маї мѣлт де кхт алтѣ,
о лѣз: дар ачѣста прічїндї не мѣлцѣміре
ла тоатѣ лѣмѣ; кхчї кѣ тоате кѣ ам-
пярхція се вхндѣсе де мѣлте орї, нїчї о
датѣ нѣсѣ дїдесе кѣ токмѣлѣ. Пешенїс
Нїгер, Себер, ші Ялбен фѣрѣ нѣміцї де
Ампярці; ші Ідліан не пѣтхндѣ єз пѣх-
тѣскѣ ємеле челе не мѣрїніте каре фхгг-
дїсе, фѣ пярхїт де солдациї єзї.

Себер вїрї пе Нїгер ші Ялбен: ачѣста
авѣ калїтцї марї дар лї ліпскѣ блхндѣ-
цѣ ачїа каре єсте чѣ маї тревдїнчосѣ
вїртѣте ла ѣн прїнц.

Пѣтерѣ Ампярцілор пѣтѣ єхсе арате
маї тїранїчѣскѣ де кхт а єтхпхнїторїлор
дїн зїоа де аєтхзї, фїїн-кѣ ачїа авѣ ан
мхна лор тоате вреднїчїїле романецї, ші
єбє нѣмеле де їмбератор се коппрїндѣ то-
а одатѣ дїктаторїа, трїбнїа народѣлї,
проконєл, ченсор, архїерєѣ маре ші кхндѣ
ле пѣхчѣ ші конєлї. Де мѣлте орї жѣ-
дека ші осхндѣ сїнгѣрї, пѣтѣ кѣ лєснїре
єз факѣ пе оаменї ашї бхнѣ кѣ осхндєск
нѣмаї п'ачїа че ѣмвѣлѣ єзї гонѣскѣ, фї-
їн-кѣ народѣл обїчнѣєцїє єз жѣдєче релєлє
Антревдїнцхрї але єтхпхнїрїї дѣпх мѣрїмѣ
єї. Ампярції Європїї дїн зїоа де аєтхзї
фїїнд лєуѣиторї їарнѣ ші єхвхршїторї лє-
цї-

цїлор, стхпхнїторї іарнѸ шї жѸдекхторї,
с'аѸ лепхдат д'ачкстх партє а стхпхнїрїї
че пѸтѸ сзле прїчїнѸаскх Ѹрх, шї ам-
партѸ фачерїле де бїне шї вреднїїїле еї ан
сѸшї, іар пентрѸ осхнде шї педепсе ржн-
дѸеск пе алцїї.

Нїч'Ѹн ампхрат н'амаї фост ангхм-
фат де стхпхнїрѸ лѸї ка Тїберїє шї Севїр,
кѸ тоате ачестѸ ѸнѸа се стхпхнїѸ де Се-
їан шї челхлалт де ПлаѸтіан кѸ кїпѸрїле
челе маї тїкхлосе.

Не норочїтѸа обїчєї д'а гонї пре чеїче
нѸ ерѸ де тарафѸа сзѸ, чел афлх Сїлла,
рхмасе шї ла ампхрацї: шї тревѸїа Ѹн
стхпхнїтор сз аїєх нїскаї вїртѸцї деосевї-
те ка сз нѸ'л Ѹрмезе; кзчї кѸртезенїї шї
фаворїцїї лѸї врхнд сз конфїскезе, нѸ
ворѸѸ алт чевашї кѸ ампхратѸа де кхт
кз фаче тревѸїнцх сз педепсаскх, шї кз
блхндецѸ прїчїндеще прїмеждїї.

Дїн прїчина гоанєї че фхчѸ Севїр,
мѸлцї дїн осташїї лѸї Нїгер фѸцїрх ла
Парцї: лї амвхцарх партѸ ачєїа а рхєвс-
їѸлѸї че нѸ цїа еї, шї мїжлокѸа кѸм сз
факх шї се антревѸїнцезе армеле романєцїї.
ПентрѸ карє нѸкмѸрїле ачестѸ карє ла ан-
чєпѸт се бхтѸ нѸмаї ка сз се апере, дѸ-
пх ачєїа то-д'аѸна еле маї антхї порнѸ
рхєвонл.

ВСТЕ Д'АБЪГА СЪМА КЪ АНТРАЧЕСТ ШІР
 ДЕ РЪСБОУЕ ЧІВІЛЕ ЧЕСЕ АНТЪРЪТАРХ НЕ КЪР-
 МАГ, АЧЕІА ЧЕ КЪРМЪІА ЛЕГІОНЪРІЛЕ ВЪРОПІІ,
 БІРЪІРХ МАІ ТО-Д'АДНА П'АЧЕІА ЧЕ КЪРМЪІА
 АЛЕ АСІІ; ШІ ВЕДЕМ АН СЕВЕРІЕ КЪ Н'АПЪ-
 ТЪТ СЪІА ОРАШЪЛ АТРА ДІН АРАБІА, ФІІН-
 КЪ ЛЕГІОНЪРІЛЕ ВЪРОПІІ СЪ АМПРОТІВІТ, Ш'АЪ
 ФОСТ СІЛІЦІ СЪ АНТРЕВЪІНЦЕЗЕ ЛЕГІОНЪРІЛЕ
 СІРІІ.

ДЕОСЕБІРЪ АЧЪСТА СЕ КЪНОСКЪ МАІ АЛЕС
 АДЪХ ЧЕ АНЧЕПЪРХ СЪ СТЪХНГЪ ОЦІРІ АН ДЕ-
 ОСЕБІТЕ ПРОВІНЦІІ; ЕА ЕРА АНТРЕ ЛЕГЕОНЪРІ
 ПРЕ КЪМ ЕРА ШІ АТРЕ НОРОАДЕ АСЪШІ, КА-
 РЕ, ФІРЕЩЕ СЪ ДІН ПРІЧІНА ЕДЪКАЦІІ, НЪ
 ЕРА ТОАТЕ Д'О ПОТРІВЪ БЪНЕ ПЕНТЪРЪ РЪСБОУ.

АЧЕСТЕ СТЪХНЦЕРІ ДЕ ОЦІРІ ДІН ОСЕБІТЕ
 ЦЪРІ, ПРІЧІНЪІРХ ЪН АЛТ СФЪРШІТ: АМПЪ-
 РАЦІІ ЧЕ СЕ ЛЪА МАІ КЪ САМЪ ДІНТРЕ ОС-
 ТАШІ, ФЪРХ МАІ ТОЦІ СТРЕІНІ ШІ КЪТЕ О
 ДАТЪ ШІ ВАРВАРІ; ПЕНТЪРЪ КАРЕ РОМА НЪ
 МАІ ФЪ СТЪПЪНА ЛЪМІІ, ЧІ ПРІМІ ЛЕЦІ ДЕ
 ЛА ТОАТЪ ЛЪМЪ.

ФІЕШ-КАРЕ АМПЪРАТ АДЪЧЪ А ЕА КЪТЕ
 ЪН ЛЪКРЪ ДІН ЦАРА ЛЪІ ЧЕ ПРІВЪ СЪ ЛА О-
 БІЧЕЮРІ, СЪ ЛА РЪНДЪІАЛА ПОЛІТІЧЪСКЪ,
 СЪ ЛА ЧЪ БІСЕРІЧЪСКЪ: ШІ ІЛІОГАВАЛ ВРЪ
 СЪ СТРІЧЕ ПЪНЪ ШІ ДЪМНЕЗЕІІ РОМАНЕЦІ ШІ
 СЪІ СКОАЦЪ ДІН БІСЕРІЧІ КА СЪ АШАЗЕ ПРЕ
 АІ СЪІ.

Ачѣста, деосивит де міжлоачеле челе
таиниче але лѣи дѣмнезеѣ пре каре синѣр
ле шие, ажѣтѣ фѣарте мѣлат ꙗтинѣрѣ кре-
динѣи креѣинеѣи. Фѣина кѣ нѣ маї ера
ничи ѣн лѣкрѣ не обичниѣт ꙗ Рома, ши
тоѣи ера прегѣтиѣи д'а прѣми орѣ че скѣм-
баре ар фѣ вѣрѣт сѣ факѣ ѣн ꙗмпѣрат.

Вѣсте шѣѣт кѣ Романѣи прѣмирѣ ꙗ ора-
шѣл лор пре дѣмнезеѣи чѣлор лалте нѣ-
мѣрѣ. ꙗсѣ ꙗ прѣмирѣ бирѣина ши адѣ-
кѣндѣи ꙗ трѣмфѣл лор дѣн прѣднѣ кѣ челе
лалте лѣкрѣрѣ але цѣрѣлор лѣате. Дар кѣндѣ
стрѣинѣи вѣрѣрѣ сѣи ашѣзе еї ꙗсѣши, нѣмаї
де кѣт фѣрѣ опрѣиѣи. Вѣсте шѣѣт кѣтре а-
чѣстѣ кѣ Романѣи обичниѣт сѣ дѣ зѣитѣци-
лор стрѣине нѣме д'але зѣитѣцилор лор ка-
ре авѣ ꙗсѣшире маї мѣлатѣ, дар кѣндѣ по-
пѣи чѣлор стрѣинѣи вѣрѣрѣ сѣсѣ прѣмѣекѣ ла
Рома дѣмнезеѣи лор кѣ ꙗсѣши нѣмѣрѣле лор,
нимѣнѣ нѣи пѣтѣ сѣферѣи; ши ачѣста фѣ о
ꙗпрѣтивѣре марѣ пѣнтрѣ рѣлиѣиѣ креѣинѣекѣ.

Пѣтѣ неѣине сѣ нѣмѣекѣ пе Каракѣ-
ла, нѣ тѣран, чи прѣпѣдѣтор де оаменѣ.
Калѣѣла, Нѣрон, ши Дѣметѣан, мѣрѣинѣ
аспрѣмѣ лор нѣмаї ꙗ Рома; дар ачѣста
ꙗш плѣмба фѣрѣи ꙗ тоатѣ лѣмѣ.

Северѣе фѣкѣ тоате рѣѣтѣциле ꙗ стѣ-
пѣнѣрѣ лѣи чѣ лѣнгѣ, ши гонѣи ши омѣрѣ
мѣлѣиѣме де оаменѣ дѣн партѣ ꙗпрѣтивѣ-
тоаре лѣи, ка сѣсѣ ѣмпле де богѣциѣи.

Каракала, ачепхнѣдѣш ахрѣцїа дела а оморѣ кѣ аедѣш мѣна са пе Гета фра-теле сѣѣ, аї атребѣиуцѣ богѣїїле ка сѣ апаче пе осташиї че се атхрѣтасерѣ пентрѣ о асфел де фрѣт'ѣчїдере, кѣчї еї юбѣ пе Гета, шї зїчѣ кѣ мѣнїїндѣсе пѣзеск кре-дїнѣа кѣтре амѣндѣї фїї лѣї себерїе, іар нѣ нѣмаї кѣтре ѣнѣл.

Коморїле че стрѣнѣе ѣн стѣхпѣнїтор прїчїнѣеск маї то-д'адна сфѣршїтѣрї прї-междїоасе: еле стрїкѣ пе ѣрмтор че рѣмѣ-не ѣїмїт де еле, шї де нѣї стрїкѣ інїма аї стрїкѣ мїнтѣ, кѣчї хотѣраѣе сѣсе апѣ-че де лѣкрѣрї маї маї, кѣ о пѣтере атѣмпла-тоаре, че нѣ цїне мѣлтѣ време, нїчї есте фїрѣскѣ, чїмаї мѣлт а дѣднатѣ де кѣт крескѣтѣ.

Каракала адѣогѣ плата осташилор; Макрїнѣск скрїсѣ сенѣтѣлѣї кѣ ачѣстѣ адѣ-огаре сѣ сѣїа ла 70, мїліоане драѣме. Се веде кѣ ач.ст прїнѣц' фѣчѣ кѣ кѣвѣнѣтѣл лѣкрѣрїле маї маї, фїїн-кѣ де ва алѣтѣ-ра чїнева а зїоа де асѣзї келѣделїле кѣ плата осташилор ва веѣѣ кѣ сѣма ачѣста а фост прѣ ковѣршїтоаре.

Трїеѣе дар сѣ черчетѣм че платѣ авѣ ѣн осташиї романеск. Орозїе зїне, кѣ До-метїан а адѣогат обїчнѣїта платѣ кѣ а патра парте, дїн ворѣа ѣнѣї осташѣ че-гѣсїм а Тачїт, кѣ пѣнѣ ла моартѣ лѣї

Август, плата днѣ остаѣ ера зече днѣи де арамх. А Свѣтоніе чѣтѣм кх Чезар а адоитѣ плата ачѣста а времѣ са. Плініе зиче, кх а чел а алдоилѣ рхсбою Пдніческ с'а скхзѣт кѣ а чѣнчѣ партѣ. Яша дар а чел дѣн тхѣ рхсбой Пдніческ ера нѣмаѣ шаге днѣи де арамх, а чел а алдоилѣ чѣнчѣ, ла Чезар зече, шѣ ла Домітіан треіспрезече шѣ $\frac{1}{2}$. Асѣпра ачѣщѣа воѣ фаче оаре каре бхгаре де сѣмх.

Плата че да репѣблѣка кѣ леснѣре пе фѣеш каре ан кхнд стхпхнѣрѣ ера мѣкх, шѣ а треѣдѣнца рхсбой ноѣ, ера жафѣрѣле че кхщѣга, шѣ нѣ пѣтѣ сѣ пхтѣскх ла чел дѣн тхѣ рхсбой Пдніческ фхр'архмхнѣ датоаре, кхнд фѣ сілітх а а тѣнде ошѣрѣле а фарх де хотархле Італіѣ, а цѣнѣ рхсбой маѣ мѣлцѣ анѣ шѣ а авѣ ошѣре маѣ мѣлтх.

Ла алдоилѣ рхсбой Пдніческ, аѣ мѣкшорат плата пхнх ла чѣнчѣ днѣи. Ачѣстх мѣкшораре пѣтѣ сѣсе ѣрмезе фхрх прѣмеждѣе, кхчѣ чеѣ маѣ мѣлцѣ четхценѣ брхнд сѣ слѣжаскх патрѣѣ кѣ асѣшѣ келтѣіала лор, пѣтѣ кѣ леснѣре сѣ іа нѣмаѣ плата де чѣнчѣ днѣи.

Коморѣле лѣѣ Персеѣ ш'але алтора а тхцѣ краѣ че адѣсерх не ачѣтат ла Рома, фхкѣрх сѣ ачѣтезе бѣрѣл. Шѣ кѣ тоате кх се а мбогхцѣрх де обѣе, авѣрх ацелепѣдѣне

д'анѣмаі адзога плата де чинчї ънгїї де арамх.

Дешї дїн плата ачѣста трїбдіа сз дѣ пентрѣ хаїне, пентрѣ гржѣ, шї пентрѣ фачерѣ армелор, тот ле ажѣнцѣ, фїїн-кх нѣ прїмѣ ꙗ оасте де кжт нѣмаі оаменї каре авѣ богхцїе пхрїнтѣскх.

Дар дѣпх че Марїѣс прїмі ꙗ оасте оаменї сзрачї, шї алцїї ѣрмарх пїлдеї лѣї, фѣ сїлїт Ѣзар ка сгле адаоѣе плата.

Фїїн-кх дѣпх моартѣ лѣї Ѣзар са цїнѣт адаосѣл ачеста, трїбдіа не грешїт гѣпт консѣлациа лѣї Іртїѣ шї Панса с'ашезе бїрѣл.

Слхвїчѣнѣ лѣї Дометїан фхкхндѣл ка сз маї адаоѣе ачѣстх платх кѣ ѣн сферт, прїчиндї статѣлѣї оранх маре, фїїн-кх о ꙗмпхрхцїе нѣсе прхпхдеше кхнд домнеше ꙗ са лѣксѣл шї келтѣелїле, чї кхнд ꙗ патїмїле ачестѣсе обїчнѣск ачеле тагме де оаменї, каре пентрѣ кѣвїнте полїтїчешї нѣсе кѣвїне сз аїбх маї мѣлт де кжт челе пентрѣ траї. ꙗ сфхршїт Каракала фхкхнд о но'х адзогаре, адѣсе ꙗмпхрхцїа, каре нѣ пѣтѣ ста фхрх ошаш, ꙗ старе д'анѣ пѣтѣ кѣ ошашї.

Каракала, касх мїкшорезе ѣрхчѣнѣ че шї прїчиндїсе кѣ оморхрѣ фрателѣї сѣѣ, ꙗл ꙗ дѣмнезеї. Шї мїрарѣ есте кх Махрїн оморхнд пе Каракала, ꙗл ꙗ дѣмнезеї

незеі асементѣ касъ амблжнзѣскъ осташиі
 преторичеши, каріі се мжхнісеръ фоарте
 пентрѣ моартѣ домнѣлѣі лор че се ар-
 тасе кхтре джншиі фоарте дарнік. Ши
 порѣнчїна сзї зїдѣскъ капїше ржндѣі
 преоцї фалмінішї ꙗ чїнстѣ лѣі.

Фапта ачѣста фжкѣ нѣмеле лѣі веч-
 нік. Ши фїїн-кз нѣ ꙗдржнї сенатѣл ал
 нѣмі ѣчїгашѣ, нїчї кжсе нѣмзрз ꙗ ржн-
 дѣл тїранїлор, прекѣм Комодъ, кѣ тоате
 кз шї ел ера дестѣл де вреднік де нѣме-
 ле ачестѣ.

Дїн дої ампзрацї марї, Ядрїан шї
 Северїе, ѣнѣл ꙗтзрї ржндѣїала остзшаскъ
 шї челзлалт о стрїкз. Дїнтр'ачѣста се прї-
 чїндїрз до'ж ѣрмзрї: чеї дѣпз Ядрїан ам-
 пзрзцїрз кѣ ферїчїре шї лїнїше, їар чеї
 дѣпз Северїе, кѣ тоате рзѣтзцїле шї
 гроззвїїле.

Джрнїчїа лѣі Каракала кхтре солдацї
 фѣсесе не мзрїнїтз; шї ел ѣрмасе фоарте
 бїне сфатѣл чеї дїдесе татзл сзѣ мѣрїндъ,
 де а амбогзцї осташиі шї д'андї пзса де
 чеї лалцї.

Дар полїтїка ачѣста нѣ ера бѣнз де
 кжт нѣмаї пентрѣ о ампзрзцїе; кжчї ѣр-
 мзторѣл не пѣтжнд сз факз ачелѣшї кел-
 тѣлї, фѣ жѣнїгат нѣмаї де кжт де ошїрї:
 асфел ꙗкжт ампзрацїї чеї ꙗцелепцї ера то-
 д'а-

Д'адна оморжцї дє солдацї, шї чеї ркї,
дє конждрацїї саѣ дє хотьрхрїле сенатѣлѣ.

Кжнд ѣн тїран се лхса кѣ тотѣл ꙗ
драгостѣ осташилор, ле да вое ка сѣ кзс-
нѣскѣ пе четѣценї шї сѣле іа авѣтѣл, шї
ачѣста ꙗкѣ нѣ пѣтѣ сѣ цїе маї мѣлт дє
кжт нѣмаї ꙗ времѣ ꙗмпхрѣцїї ѣндїа сїн-
гѣр; кжчї осташії прїн дєселе шї сїлнїчїле
лор хрѣпїрї, лїпсѣ пе ꙗмпхрат дє венї-
тѣрїле ачелѣ кѣ каре пѣтѣ сѣле пѣтѣскѣ.
Шї атѣнчї трїбѣдїа сѣ ашазе ржндѣїала
остѣшаскѣ, апѣкжтѣрѣ, каре прїїндїа то-
д'адна моарте челѣї че врѣ сѣ о іспрѣ-
вѣскѣ.

Дѣпѣ че Каракала се оморж кѣ вїкле-
шѣг дє Макрїн, солдацїї дєснѣдѣждѣцїї
кѣ аѣ пїерѣѣт ѣн прїнцѣ атжт дє дѣр-
нїк, алѣсерѣ пе Іліогавал, кареле ꙗделет-
нїчїндѣсе нѣмаї ла дєсфѣтѣрїле лѣї челе
скжрнѣве шї дєсфржнѣте, ꙗї лхса сѣ трї-
аскѣ дє капѣл лор. Дѣр атжт сѣ ѣрѣ дє
дѣншїї пентрѣ вїаца лѣї чѣ ѣрѣтѣ, ꙗ
кжт ꙗ челе дїн ѣрмѣ ꙗл шї оморжрѣ. Дє-
фел трїбѣдїа сѣ шї пїарзѣ вїаца шї Длєк-
сандрѣ, кареле вржнд сѣ ꙗноїаскѣ ржндѣ-
їала остѣшаскѣ, обїчнѣдїа сѣї черте шї сѣї
мѣстрѣзе кѣ педепсе. Ш'аша ѣн тїран че
нѣ пѣтѣ сѣ шї апере вїаца, кжшїга кѣ
тоате ачестѣ стѣпжнїре д'афаче реле, сѣ
омора пе сїне гѣтїнд моартѣ ачелора че
ар фї врѣт сѣсе поарте маї ꙗцелепѣцѣ.

ДѢПЪ АЛЕКСАНДРЪ С'АЛЕСЕ МАКСИМИЛІАН,
 ЧЕЛ ДІН ТЖІ АМПЪРАТ ДЕ НѢМ БАРБАР, ШІ
 КЪНОСКЪТ АТЖТ ДЕ МЪРІМЪ ТРЪПЪЛДІ КЖТ
 ШІ ДЕ ПЪТЕРЪ СА; АЧЕСТА СЕ ОМОРЖ ДІН
 ПРЕДНЪ КЪ ФІЪЛ СЪД ДЕ АСЪШІ ОСТАШІИ ЛДІ.
 ЧЕІ ДОІ ГОРДІЕНІ ДІН ТЖІ СЕ ПІЕРДЪРЖ А
 АФРІКА. МАКСІМ, БАЛБІН ШІ ГОРДІАН АЛ
 ТРЕІЛЪ ФЪРЖ ЖЪНГІАЦІ. ФІЛІП, КАРЕ ОМО-
 РЖ ПЕ ГОРДІАН ЧЕЛ ТЖНЪР, ФЪ ОМОРЖТ ШІ
 ЕЛ АСЪШІ ДІН ПРЕДНЪ КЪ ФІЪ СЪД; ШІ ДЕ
 ЧІЕ ЧЕСЪ АЛЕСЕ А ЛОКЪЛ ЛДІ ПЕРІ ШІ ЕЛ ПРІН
 БЖНЪАРЪ ЛДІ ГАЛЪС.

ЧЕІАЧЕ СЕ НЪМЪ АМПЪРЪЦІЕ РОМАНЪСКЪ
 ПЕ ВРЕМЪ АЧЕІА, ЕРА ДН ФЕЛ ДЕ РЕПЪБЛІКЪ
 НЕ РЕГЪЛАТЪ МАІ АША КА АРІСТОКРАТІА АЛ-
 ЦІРЪЛДІ, ДНДЕ ОЩІРЪ ЧЕ АРЕ ПЪТЕРЪ ЧЪ МАІ
 МАРЕ ФАЧЕ СЪД СТІКЪ П'ДН МАГІСТРАТ ЧЕІ
 ЗІЧЕ Д Е Ю; ШІ ПОАТЕ КЪ АЧЪСТА Е О РЕГЪ-
 ЛЪ ЦЕНЪРАЛЪ КА КЖРМЪІРЪ МІЛІТЪРЪСКЪ СЪ
 АІБЪ ОАРЕ КАРЕ АСЕМЪНАРЕ МАІ МЪЛТ КЪ РЕ-
 ПЪБЛІКА ДЕ КЖТ КЪ МОНАРШІА.

ШІ СЪ НЪ ЗІКЪ ЧІНЕВА КЪ ОСТАШІИ НЪ
 С'АМЕСТЕКА А ПРІЧІНІЛЕ КЖРМЪІРІИ ДЕ КЖТ
 НЪМАІ ДІН НЕ СЪПЪДНЕРЪ ЛОР; КЪЧІ КЪВЖН-
 ТЪРІЛЕ АМПЪРАЦІЛОР КЖТРЕ АЖНШІИ ПРІВЪ
 ЛА АЧЕЛЪШІ СФЖРШІТЪРІ, ЛА КАРЕ ПРІВЪ АЛ-
 ТЪ ДАТЪ КЪВЖНТЪРІЛЕ КОНЪЛІЛОР Ш'АЛЕ ТРІ-
 БЪНІЛОР. ШІ КЪ ТОАТЕ КЪ ОСТАШІИ Н'АВЪ
 АЧЕЛЪШІ ЛОК ДЕ АДАДЪНАРЕ, ШІ НЪСЕ ПЪРТА
 ДЪПЪ РЕГЪЛІ ХОТЪРЖТЕ, НІЧІ КЪ ЕРА НЕ СІМ-
 ЦІ-

циторі ші лініціці черчетхнд пѣцин ші
фхкхнд мѣлте, асх авѣ маре лѣкраре а-
тѣпра челор обциці, ші жмпхратѣл нѣера
алт чеваши де кхт слѣга днїї кхрмѣрї
тіраничеши, каре прївѣ нѣмаї пентрѣ фо-
лосѣл жмпарте ал осташилор.

Кхнд арміа ахрѣтхшї кѣ жмпхрѣціа
пе Філіп, че фѣсесе маї наїнте вписѣтат
ал преторѣлѣ Гордіан ал трїлѣ, черѣ ка
схї ласе команда атрѣгх, ші нѣ пѣтѣ с'о
добхндѣскх; фхкѣ кѣвхнт кхтре арміе ка
сх рхмхе пѣтерѣ барїм д'о потрївх атре
еї, дар нѣ фолосї; се рѣгх схї ласе тітѣ-
ла де Чезар, шїї фѣ тхгхдѣтх; черѣ сѣл
факх вписѣтат треторѣлѣ; ші нѣ се прї-
мі черерѣ лѣї. А сфхршїт се рѣгх пентрѣ
віаца са, ші осташїї а деосїбітеле лор жѣ-
дехцї ѣрма ка ніше сѣхпхніторї кѣ де сѣ
вхршїре.

Варварїї, каре ла ачепѣт ера некѣ-
носкѣцї Романїлор, ші дѣпх ачета ле фѣ
нѣмаї пентрѣ сѣпхрѣрї, маї ла ѣрма лі се
фхкѣрх а фрїкошїторї. А тхмпларе кѣ
тотѣл чѣдатх а лѣме, кхчї Рома каре
прхпхдїсе тоате нороаделе аша де лесне,
кхнд се бірѣ шї еа асѣшї, се пхрѣ кх пх-
мхнтѣл наше ніше оаменї ної ка с'о прх-
пхдѣскх.

Апхрациї че сѣхпхнеск сѣтѣрї марї,
аѣ маї то-д'адна прѣ пѣцине цхрї апре-
жѣ-

ждрѣл лор бредниче де але пофті, кѣчї
 айминтрелѣ ле сѣпѣнѣ фкѣ де ла фчепѣт
 де кжнд аѣ сѣпѣс пре челе лалте дїн ал-
 пхртаре прїн каре сѣѣ фмхрїт. Яша дар
 кжге цзрї нѣ фтхржтѣ амбїцїа лор, сжнт
 мхрїніте де мхрї, фкїсе де мѣнцї, сѣѣ
 де пѣстїетѣцї марї. Центрѣ ачета Романїї
 лхсарѣ ф одїхна лор пе Германї ф пх-
 дѣрїле че лхкѣта, шї пе нороаделе де мїа-
 зѣ ноапте ф локѣрїле лор челе фгецате,
 пе ѣнде се цїнѣрѣ сѣѣ се фхкѣрѣ нацїї кѣм
 се каде фкжт ф сфжршїт сѣпѣсерѣ пре стѣ-
 пжнїї лор Романї.

Сѣѣт фпхрѣцїа лѣї Галлѣ, жхфѣї ѣѣ-
 ропа ѣн нѣмхр маре де нороаделе ачелѣ
 че маї ла ѣрмѣ се фхкѣрѣ алжт де вестї-
 те. Першїї рѣвїрѣ Сїрїа, шї нѣ о лхсарѣ
 де кжт нѣмаї ка сѣсе фтоаркѣ шї сѣ ф
 грїжаскѣ де жафѣрїле че фхкѣсерѣ.

Нороаделе челе варѣаре каре алтѣ да-
 тѣ нхвхлѣ деспре мїазѣ ноапте нѣ се маї
 вѣд ф зїод дѣкѣм. Тїрѣнїа Романїлор
 сїлїсе пе лхкѣтѣрїї деспре мїазѣ зї асе
 траѣе кжтре мїазѣ ноапте, шї пжнѣ кжнд
 пѣтерѣ Романїлор се цїнѣ, требѣта сѣ рѣ-
 мже фѣцїї, тар дѣпѣ че Романїї слѣвїрѣ,
 фчепѣрѣ нѣмаї де кжт сѣ тасѣ дїн тоате
 пхрїїле. ѣн асеменѣ лѣкрѣ сѣ фтѣмплат
 шї фвѣкѣрїле маї дїн коачї; кѣчї бїрѣн-
 целе шї тїрѣнїїле лѣї Карол чел маре, аѣ
 сїлїт

сіліт фкз одатз пе нороаделе де аміазі
 ез фдгз кзтре а пдс, ші нд сад фторс де
 кжт токма ддпж че фпхрзціа лді а фче-
 пдт ез казз. Ші дака дн етзпжнітор ф
 зіоа д'акдм ар фтревдінца ачел'ші тірж-
 нії, нороада ар фі сіліт ез'ш ласе локда,
 ші езсе ффднде фпхрціле челе маї трасе але
 лдмії, ржмжінда аколо пжнж кжнд ар гз-
 еї прілеж касз тасз, ез фнече ші ез кдпрін-
 зз атрема оарз тоатз вдропа.

Фк маї маре не ржнддмалз ла дрмар'к
 ф скадндл фпхрзції романілор ажднссесе ф
 асфел де старе, ф кжт пе ла сфжршіт'дл
 фпхрзції лді Валеріе, ші ф врем'к тіржнії
 лді Галіан, ера треізенї каре чер'к ез фіе
 фпхраці, карії фпхрзцінда пр'к пдцінз вре-
 ме, ші оморжнддсе фтре джншії, лдарз
 тоці ндме де тіранї.

Валеріе кзз'в фробіа Першілор, ші фі'д
 ез'д Галіан, не кз'д'тжнд требіле, лхсз прі-
 леж варварілор ка ез нхвзл'кскж дін тоа-
 те пхрціле. Фпхрзціа се афла атднчі ф
 ачнпаш старе ф каре фд песте вре дн в'к-
 ші негрешіт кж атднчі с'ар фі пржпхдіт
 кд тот'дл, дака н'ар фі дрмат дн шір де
 фтжмплхрі каре ад аж'дтат рідікхрїї сале.

Одінат, фпхрат'дл Палмірїї, аліат
 кд романії, гонї пе Перші, карії пржпх-
 д серз Асіа. Рома фтокмі дн тр'дп де оас-
 те дінтре четзценїї езі, каре зятїкн'к пе
 вар-

барбарії че нхвхлѣ ка со жхфѣаскх. Ші алтх оасте маре де Скіці че тречѣ марѣ кѣ шасе сѣте де коржеїї, се піердѣ анекатх, тіххлоасх, флхмжндх, ші маї кѣ самх дін прічіна мѣлцімеї оаменілор сѣї. Кхтре ачестѣ пе Галіан ал оморжрх, ші пентрѣ норочірѣ Ромії, Ѣрмарх л скадн патрѣ Бхрбаці марї Ѣнѣл дѣпх алѣл: Кладдіе, ЯѢріліан, Тачіт, ші Провѣс, каре ісѣхвірх лпхрхціа романѣскх че ера л прімеждіе сѣш дѣ сфжршітѣл.

К а п XVII.

Скімбаре л жмпхрхціе.

Жмпхрхції, ка сѣ прекѣрмезе вхнзхріле осташілор челе не контеніте, алѣсхрх персоане кредінчоасе ші ле лпхрхцішї кѣ стхпжнірѣ лор; ші Діоклітіан, кѣ прічіндіре де требї марї, ашхзх, ка де ачі лнаїнте сѣ фіе дої лпхрхції, ші дої Чезарї, сокотінд кх челе патрѣ оцірі маї марї, повхцудіндѣсе де ачета че авѣ парте лстхпжніре, се ва теме Ѣна д'алта, ші челеалте фіїнд маї слабе, нѣ вор лдрхенї сѣ алѣсх де лпхрат пе кхпїтанѣл лор, ші аша пѣцін кхте пѣцін вор піерде обїчюл д'а маї алеѣе лпхрхції; ші л сфжршіт сокотї кх вреднічіа Чезарѣлѣї фіїнд то - д'адна сѣпѣсх,

пѣсѣ, кѣ тоате кѣ пѣтерѣ се пѣрца п
патрѣ пентрѣ маї мѣлтѣ сїгѣранціе, стѣ-
пѣнїрѣ чѣ пе деплїн сѣ нѣ фїе де кѣт
нѣмаї п мѣнїле а дої.

Дар чегаче опрї маї мѣлт пе солдаці
д'а маї а леце пѣрцацї ної, фѣ кѣ бо-
гѣцїїле четѣценїлор шї вїстерїїле обѣщїї се
пѣнѣцїнарѣ, пентрѣ каре пѣрцацїї нѣмаї
пѣтѣрѣ сѣї дѣрѣмскѣ ка маї наїнте, шї
рѣсплѣтїрїле солдацїлор нѣ се маї потрї-
вѣ кѣ прїмеждїа че ера сѣ пауѣ вѣрнѣ
сѣ алѣгѣ дн пѣрцап нѣ.

Кѣтре ачестѣ Костантїн сѣлѣї фоарте
мѣлт пѣтерѣ вїстацїлор преторѣлѣї, ка-
рїї авѣ ачелаш стѣпѣнїре шї ачелѣшї дѣр-
гѣторїї ка шї везїрїї дїн времѣ моастрѣ,
шї обїчнѣм кѣ плечере сѣ омоаре пе пѣр-
цацї, ка сѣ іа еї пѣрѣцїа. Костантїн
ле лѣсѣ нѣмаї трѣба прїчїнїлор полїтїчещї,
шї рѣнѣдїї патрѣ п лок де дої.

Вїаца пѣрцацїлор пчепѣ сѣ фїе маї п
сїгѣранціе; акѣм пѣтѣ сѣ моарѣ кѣ моар-
те фїрѣскѣ, шї ачѣста пѣлѣнѣї оаре кѣм
нѣравѣдрїле лор, шї нѣмаї вѣрѣа сѣнѣ кѣ
атѣта сѣлѣтѣчїме. Дар фїїндѣ кѣ о ас-
фел де стѣпѣнїре нѣ пѣтѣ сѣ рѣмѣе аша
аскѣнсѣ, чї трѣбѣта сѣсе спарѣ пе деспре
вре о парте, де ачета пчепѣ сѣсе івѣскѣ
алт фел де тїрѣнїе, пе аскѣнсѣ. Нѣмаї омо-
ра, дар не дѣрѣтѣца, шї не дѣрѣтѣца кѣ

агфел де кіп де дрептате, каре нѣ скзпа
пе ом де моарте де кжт нѣмаї ка сзї
тірзнѣскз віаца маї мѣтз време.

Кѣртѣ се кжрмѣта, шї кжрмѣта кѣ маї
мѣлтз вікленіе, кѣ маї мещешѣгареце між-
лоаче, шї кѣ ѣн кѣвжнт, ꙗ време че ал-
тз датз іскодѣ рзѣтзці кѣ ꙗрзценѣлз шї
ле пѣнѣ ꙗ фаптз кѣ тоатз порнірѣ, а-
кѣм нѣ се маї веѣѣ де кжт рзѣтзці де
сѣфлете мічї, шї грешале прегзтїте.

Се вззѣ ꙗкз ѣн фел ноѣ де стрїка-
ре. Чеї дїн тжю ꙗпзрзці юбѣ десфзтзрї-
ле; ачешїа юбѣ молїчѣнѣ, пентрѣ ачешї
фѣцѣ де аѣѣнзрїле кѣ осташії, се да ле-
нїї шї се ліпѣ де слѣцїле лор; ꙗш петре-
чѣ чѣ маї мѣлтз време ꙗкішї ꙗпалатѣ-
рїле лор, шї се деспзрца кѣ тотѣл де сѣ-
пѣшії лор.

Вїклешѣгѣрїле крескѣрз ꙗ кѣрте кѣ а-
тжта маї мѣлт кѣ кжт ꙗпзратѣл нѣ цїа
адевзрѣл. Нѣ ворбѣ нїмік де фацз, чї
тоате прїн таїнз. ꙗпзса п'ачела че авѣ
тречере маре; арегзторїї ꙗпзрзції шї офі-
церїї рзсводелор, спжнзѣра де стзпжнїрѣ
ачелора, карїї нефїїнд врезнїчї д'а слѣжї
ѣнеї ꙗпзрзції, нѣ пѣтѣ сз сѣфере слава
челор лалці че цїа с'о кжрмѣтаскз.

ꙗ сфжршїт апропїерѣ ачешї а ꙗпзра-
цілор дїн тжю, каре есте сїнгѣр міжлок
д'а кѣноаще тревѣїнцеле лор, се щерсе кѣ
то-

ТОТДА. ДЕ АЧЕЛА НУМАЙ ПУТЪ СЪ АФЛЕ АКЪМ
 ДЕ КЖТ НУМАЙ ЧЕЛЧЕ ВРЪ СЪ ЛЕ СПДЕ КРЕ-
 ДИНОШІИ ЛОР, КАРИИ ФІИНА ТО-Д'АДНА А
 ВОІЦІ АТРЕ АЖИШІИ, ШІ АТЪНЧІ КЖНА НЪ СЕ
 ПОТРИВЪ ЛА ПЪРЕРІ СПЪНЪ ТОТ ЧЕЛЕ ПЕНТРЪ
 ІНТЕРЕСДА ЛОР.

Апзраціи фіиНА КЪ АВЪСЕСЕРЪ Д'А ФА-
 ЧЕ ПРИН АСІА, ШІ СЕ БЪТЪСЕРЪ КЪ АПЗРАЦІИ
 ПЕРСИИ, АЧЕНЪРЪ А ПОФТИ КА СЪ ЛІСЕ АКИНЕ
 СЪПЪШІИ ШІ ЛОР КА АЧЕЛОРА, ШІ ДІОКЛІ-
 ТІАН, АЛЦІИ ЗІК КЪ ГАЛЕРІЕ, ПОРЪНЧІ ПРИН
 КАРТЕ АПЪРЪТЪСКЪ КА СЪ ІСЕ АКИНЕ.

ДЪПЪ ЧЕ СЕ АШЪЗЪ АЧЪСЪ СЛАВЪ МИН-
 ЧІНОАСЪ ШІ ПОМПЪ АСІАТИЧЪСКЪ, СЕ ОБІЧНДИ
 КЪ ЕА НУМАЙ ДЕ КЖТ ТОАТЪ ЛЪМЪ. ШІ КЖНА
 ІВЛІАН ВРЪ СЪСЕ ПОАРТЕ МАЙ ДЪПЪ КЪВІИЦЪ,
 НУМЪ ТОЦІ ЛІПСА МЪРІМІИ АПЪРЪТЕШІИ, АЧЕЛА
 ЧЕ НЪ ЕРА АЛТ ЧЕВА ДЕ КЖТ АДЪЧЕРЪ АМИН-
 ТЕ А ОБІЧЕЮРІЛОР ВЕКІ.

КЪ ТОАТЕ КЪ ДЪПЪ МАРК-АВРЕЛІЕ, ФЪ-
 РЪ МАЙ МЪЛЦІ АПЗРАЦІИ Д'ОДАТЪ, АСЪ НЪ
 ЕРА ДЕ КЖТ О АПЪРЪЦІЕ; КЪЧІ СЪПЪЖНІ-
 РЪ МАЙ МЪЛТОРА ФІИНА ПРИМІТЪ ПРИН ЦЪРІ,
 ТО-Д'АДНА ЕРА О СЪПЪЖНІРЕ СІНГЪРЪ ДЕ ШІ
 АПЪРЪЦІТЪ А МЪЛТЕ МЖІНІ.

АСЪ ГАЛЕРІЕ ШІ КОНСТАС ХЛОРОСДА, НЕ
 ПЪТЪЖНЪСЕ АВОІ, АПЪРЪЦІРЪ АПЪРЪЦІА, ШІ
 ДЪПЪ АЧЕЛА КОСТАНТИНЪ БРМЖНА ПІЛДЕИ ЛОР,
 ПРИМІ ПЪРЕРЪ ЛЪИ ГАЛЕРІЕ, ПАР НЪ АЛЪИ ДІО-
 КЛІТІАН, ШІ СЕ ФЪКЪ ПРИЧІНЪ Д'А СЕ ЦІНЪ

УН ОБІЧЕЮ ЧЕ ПРИЧІНДИ АДЕВЪРАТЪ СКИМВАРЕ
 АПЪРЪЦІЕІ.

КЪТРЕ АЧЕСТЪ ПОФТА ЧЕ АВЪ КОСТАН-
 ТІН Д'А ЗІДІ О ЧЕТАТЕ НОЪ, ШІ ЗХДЪРНІЧІА
 Д'А О НЪМІ АДЪПЪ НЪМЕЛЕ СЪЪ, АЛ А ДЕМ-
 НЪ Д'АМЪТА СКАЪНЪЛ АПЪРЪТЕСК ЛА РЪСЪРІТ,
 КЪ ТОАТЕ КЪ РОМА НЪ ЕРА АТЪНЧІ КЪ МЪЛТ
 МАІ МАРЕ ДЕ КЪТ ЕСТЕ А ЗІОА Д'АКЪМ, АСЪ
 МАХАЛАЛЕЛЕ ЕІ ЕРА ФОАРТЕ МАРІ, ШІ ІТА-
 ЛІА ЧЕ ЕРА ПЛІНЪ ДЕ ПАЛАТЪРІ ДЕ КЪМП,
 НЪ ЕРА АЛТ ЧЕВА ДЕ КЪТ ГРЪДІНІЛЕ РОМЕІ.
 ПЛЪГАРІІ СЪІ ЕРА А СІЧІЛІА, А АФРІКА, ШІ
 А ВГІПТ, ТАР ГРЪДІНАРІІ А ІТАЛІА. ПЪ-
 МЪНТЪЛ МАІ НЪ СЕ ЛЪКРА ДЕ КЪТ НЪМАІ ДЕ
 РОБІІ РОМАНИЛОР. ДАР АДЪПЪ ЧЕ АПЪРЪЦІА
 СЕ АШЪЗЪ ЛА РЪСЪРІТ, СЕ МЪТАРЪ АКОЛО
 МАІ ТОЦІ АХЪДІТОРІІ РОМІІ; ЧЕІ МАРІ ЛЪА-
 РЪ КЪ ДЪНШІІ ТОАТЕ СЛЪЦІЛЕ ЛОР, АДІКЪ
 ТОТ НОРОДЪЛ, ШІ ІТАЛІА СЕ ЛІПСІ КЪ КІПЪЛ
 АЧЕСТА ДЕ АХЪДІТОРІІ СЪІ.

КА СЪ НЪ ФІЕ ОРАШЪЛ ЧЕЛ НОЪ ЛА НІ-
 МІК МАІ ЖОС ДЕ КЪТ ЧЕЛ БЕКЮ, КОСТАНТІН
 ВРЪ КА СЪСЕ АПАРЪЦЪ ШІ АКОЛО ГРЪЪ, ШІ
 ПОРЪНЧІ КА ЧЕЛ ДЕЛА ВГІПТ СЪСЕ ТРІМІЦЪ
 ЛА КОНСТАНТІНОПОЛ, ШІ ЧЕЛ ДЕЛА АФРІКА
 ЛА РОМА; КАРЕ МІСЕ ПАРЕ КЪ НЪ ПРЪ ЕРА
 АЦЕЛЕПІЦЕЦЕ.

А ВРЕМЪ РЕПЪБЛІЧІІ, НОРОДЪЛ РОМА-
 НЕСК ЧЕ ЕРА СЪПЪН ПЕСТЕ ТОАТЕ ЧЕЛЕ АЛ-
 ТЕ, ТРЕБЪЛ ФІРЕЦЕ СЪСЕ АПЪРЪТЪШАСКЪ ДІН

Бірѣриле че пазтѣ ачелѣ ла Рома; ши дин
 причина ачѣста сенатѣл лї вїндѣ грѣдл
 кѣ прец мїк, тар маї ла ѣрмѣ ил дѣрѣдл
 кѣ тотѣл. Дѣпѣ че се фѣкѣ монархіе,
 рѣндѣдлала ачѣста, кѣ тоате апротива ско-
 послабї днелї монархії, а кѣ сѣ цїнѣ, ши
 апроцїї о сѣферѣ темѣндѣсе де пагѣба
 ч'ар фї пѣтѣт черка дак'ар фї кѣрмат'о.
 Дар Константїн зїдїнд четатѣ чѣ ноз,
 ашѣзѣ обїчел ачѣста фѣрѣ вре дн кѣвѣнт
 кѣвїїнчос.

Кѣнд дѣгѣст сѣз, вгїптѣл, адѣсе ла
 Рома богѣцїїле лѣї Птоломею; ачѣста при-
 чїндї ачелаш скїмбарѣ а Рома ка ши афла-
 рѣ Индїлор а вѣропа, ши ка оаре карѣ
 сїстїмї полїтїчелї дїн зїлелѣ ноастре. Пре-
 цѣл лѣкрѣрїлор се лѣої а Рома; ши фїїнд
 кѣ еа трѣцѣ а сїне не ачетат богѣцїїле
 Александрїї, пе карѣ ле прїмѣ ши еа дїн
 Африка ши дїн партѣ рѣсѣрїтѣлѣї, се ѣм-
 плѣ вѣропа де банї. Ши аша лѣкѣиторїї
 пѣтѣт кѣ лѣснїре сѣ пазтѣкѣкѣ бїрѣрї грелѣ.

Дѣпѣ че апроцїїа се апроцїї, тоате
 богѣцїїле ачѣстѣ се трасерѣ ла Константї-
 нопол. Кѣтре ачѣстѣ се цїе кѣ вѣїле вг-
 глїтерїї а кѣ нѣ ера дѣскїсе, кѣ а Італїа
 ши Галїа, ера прѣ пѣцїне, ши дѣпѣ лѣа-
 рѣ Картагелї, вѣїле Спанїї нѣ се маї лѣ-
 кра, сѣѣ нѣ ера аша богате. Італїа че
 нѣмаї авѣ де кѣт грѣдїнї пѣрѣсїте нѣ

пѣтѣ кѣ нѣчѣн мѣжлок сѣ трагѣ бані
рѣсѣрѣтѣдѣ, ꙗ време че апѣсѣл трѣмѣтѣ
п'аї сѣї аколо пѣнтрѣ мѣрѣфѣрѣ. Яша дар
аѣрѣл шѣ арѣнтѣл се ꙗпѣцѣнѣ кѣ тотѣл
ꙗ Вѣропа: дар ꙗпѣрацѣї черѣрѣз тот аче-
лѣшѣ бѣрѣрѣ, шѣ пѣерѣаѣрѣз тоате.

Кѣндѣ кѣрѣмѣрѣтѣ арѣ о сѣстѣмѣ ꙗтѣрѣ-
тѣ де мѣлатѣ време, шѣ лѣкрѣрѣїле се афлѣ
ꙗ оаре карѣ ашѣзаре, есте бѣне маї то-
д'адна д'але лѣса аша; кѣчѣ прѣчѣнѣле прѣн
карѣ с'а цѣнѣт, кѣ тоате кѣ сѣнт де мѣл-
те орѣ комплетѣте шѣ не кѣносѣдѣте, пот
с'оцѣе шѣ маї ꙗколо. Іар кѣндѣ нецѣїне
скѣмѣз тоатѣ сѣстѣма, нѣ поате сѣ ꙗрѣп-
тезе де кѣт некѣвѣїнцѣле че се арѣтѣ ꙗ
теорѣе, шѣ ласѣ пре челе лалте карѣ нѣмаї
пратѣка поате сѣ ле десѣопере.

Пѣнтрѣ ачѣн дар, кѣ тоате кѣ ꙗпѣ-
рѣцѣа ера фѣарте марѣ, ꙗпѣрѣцѣрѣтѣ еї о
аѣрѣпѣнѣ, кѣчѣ тоате пѣрѣцѣїле ачѣстѣї трѣп
марѣ, че ера д'атѣта време ꙗпрѣднѣ, се
потрѣбѣсѣрѣз ка сѣ зѣк аша спре а рѣмѣнѣтѣ
ѣнѣте шѣ а сѣнѣзѣра ѣнеле де алтеле.

Кѣстантѣн, аѣпѣ че сѣзѣбѣ капѣтала,
прѣчѣнѣї ꙗкѣ ш'алтѣ пагѣбѣз асѣпра хотѣ-
рѣлор; рѣдѣкѣ лѣгеонѣрѣїле че ера пе марѣн-
нѣтѣ рѣѣрѣїлор, шѣ ле ꙗпѣрѣцѣїе прѣн цѣрѣї:
дѣн карѣ ѣрмарѣз доз рѣле; ѣнѣ кѣ рѣдѣкѣ
ставѣла че опрѣтѣ атѣтѣтѣ нацѣї; шѣ алтѣ,

кз солдаціи петрекдрз ші се молешірз пе
ла привеліці ші театрдрі.

Кжнд Костантін трімісе пе Івліан ан
Галіа, гхсі чінзечі де ораше а лднгдал Ре-
ндалі лдате де барбарі; ші цкріле ера жж-
фдіте, ші ндмаі ера де кжт дмбра дніі
арміі романеші че фдрк ндмаі адзіна де
ндмеле вржжмашілар.

Ачест принц, прин ацелепчднѣ, ста-
торнічіа, Економіа, пдртарѣ, ші бітежіа
са, ші принтр'дн шір де фапте ероічеші,
ісгоні пе варбарі, ші грозжвіа ндмелді
сз лї афржнж пжнж кжт тржі.

Скдрта време а апрацілар, де обі-
теле фатріі політїчеші, деосібїтеле релїціі,
ші ересдрїле лор челе партїкдларе, ад фост
прїчіна ка сз ведем карактердрїле апра-
цілар атжт де о пжчіте. Кжчі пе Алексан-
дрд че л аратж Іродіан атжт де афеме-
лат, Дамбрїдіе ал дескрїе де чел маі бі-
тѣз. Пе Гратіан, чел ладжж крешїніі а-
тжта, Фїлосторг ал потрївешче кд Нерон.

Валентїніан кдноскд маі бїне де кжт
орї каре тревдїнца ржндделелор векї: а
тревдїнцж чоатж віаца са касж атжрѣскж
марцініле Рендалі, сз факж осташі паколо, сз
зїдѣскж батарїі, сз ашазе трдпе, ші сз
ле агрїжаскж храна. Дар се атжмплаж дн
лдркд че фжкд пе Валент фрателе сз сз

ДЕСКІЗЪ ТРЕЧЕРѢ ДЪНХРІИ, ДІН КАРЕ ДРМА-
РЪ ГРОЗАВЕ НЕНОРОЧИРІ.

А ЦАРА ДІНТРЕ БАЛТА МЕОТІДЕЙ, МЪН-
ЦІИ КАДКАСЪЛДІ, ШІ МАРѢ КАСПІИ, ЕРА МЪЛ-
ТЕ НОРОАДЕ ДІНТРЕ КАРЕ ЧѢ МАЙ МЪЛТЪ ПАР-
ТЕ ЕРА ХЪНІ САЪ ЯЛЕНІ; ПЪМЖНТЪРІЛЕ ЛОР
ЕРА ФОАРТЕ РОДІТОАРЕ; ЕЙ ЮБѢ РЪСБОУА ШІ
ХОЦІІЛЕ; ЕРА МАЙ ТО-Д'АДНА КЪЛЪРІ САЪ А
КЪРЪЦЕ, ШІ ДМБЛА ФЪРЪ СТАТОРНІЧІЕ ПРІН
ЦАРА А КАРЕ СЕ АФЛА АКІШІ: ЖЪФЪТА КЖТЕ
ОДАТЪ ШІ ХОТАРІЛЕ ПЕРСІИ ШІ АЛЕ ЯРМЕНІИ;
ДАР АЧЕЛѢ ПЪЗА КЪ ЛЕСНІРЕ ТРЕЧЕРѢ КАСПІИ,
ШІ ПРІН АЛТЪ ПАРТЕ НЪ ПЪТѢ СЪ ПЪТРЪН-
ЗЪ ФІЕ КЪМ А ПЕРСІА. ШІ ФІІНД КЪ ЕЙ НЪ
СОКОТѢ К'АР ФІ КЪ ПЪТІНЦЪ СЪ ТРѢКЪ БАЛ-
ТА САЪ АКІДЕРѢ МЕОТІДЕЙ, НЪ КЪНОШѢ ПЕ
РОМАНИ, ШІ А ВРЕМЕ ЧЕ ХІЛАЛЦІ БАРВАРІ
ЖЪФЪТА АПЪРЪЦІА, ЕЙ СТА АКІШІ АТРЕ ХО-
ТАРХЛЕ ЧЕЛЕ ПЪСЕСЕ ПРОСТІА ЛОР.

ДНІИ ЗІК КЪМ КЪ НОРОЮА ЧЕ АДЪСЕСЕ
ТАНАІС ФЪКЪСЕ ДН ФЕЛ ДЕ ДКАТ ПЕСТЕ ВОС-
ФОРЪА СІМЕРІАН, ПЕСТЕ КАРЕ ТРЕКЪРЪ ДІН
КОАЧІ; АЛЦІИ, КЪМ КЪ ДОІ ТІНЕРІ СКІЦІ
ГОНІНД О ЧЪТЪ ЧЕ ТРЕКЪ АЧЕСТ БРАЦЪ ДЕ
МАРЕ, ДРМАРЪ АДЪПЪ ДЖНСА ШІ ЕЙ, ШІ РЪ-
МАСЕРЪ А КРЕМЕНІЦІ ВЪЗЖНД О ЛЪМЕ НОЗО;
АДЪПЪ АЧЕТА АТОРКЖНДЪСЕ ЖНАПОІ СПЪСЕРЪ
КОМПАТРІОЦІЛОР ЛОР ПЕНТРЪ ПЪМЖНТЪЛА ЧЕЛ
НОЪ САЪ ПЕНТРЪ ІНДІІЛЕ ЧЕ АФЛАСЕРЪ, ДАКА
АДЪРЪСНЕСК АМЪ СЛЪЖІ КЪ ВОРБЕЛЕ АЧЕСТѢ.

Нѣмаї де кжт трекѣрѣ трѣпе не нѣ-
мхрате де Хѣнї; шї атжанинда маї атжю
пре Гоцї, аї гонїрѣ дїн наїнтѣ лор. Се
пхрѣ кѣ націле ачестѣ се варсѣ ѣнеде пе-
сте алтеле, шї кѣ Асія ка сѣсе кѣмпхнѣс-
кѣ кѣ Европа, кжщїгасе о поварѣ ноз.

Гоцїї спхїмжнтацї, венїрѣ пжнѣ а
марцініле дѣнхрїї, шї кѣ мжїніле ла пїепт
черѣ о сѣхпаре. Дїнгѣшїторїї лѣї валент
слѣжїндаѣсе кѣ атжмпларѣ ачѣста 'їо арх-
тарѣ ка пе о бїрѣїнцѣ норочїтѣ а ѣнѣї
нород ноз че бїне сѣ апере апхрѣцїа шї
с'о абогѣцаскѣ.

валент порѣнчї сѣї ласе сѣ трѣкѣ фхр
де арме; дар офїцерїї сѣї лѣжнѣ банї лѣ-
сарѣ кѣ арме кжцї воїрѣ. де дѣте пжмжн-
тѣрї; дар Гоцїї ка шї Хѣнїї, нѣ обїчнѣа
лѣкрарѣ пжмжнтѣлѣї. нѣ лїсе дѣте нїчї
грѣѣа че ле фхгѣдїсе: мѣрѣ де фоаме,
афлжнѣдѣсе а мїжлокѣа ѣнїї цхрї богате;
еї ера кѣ арме, шї ле фхчѣ не дрептате.
Пентрѣ каре ачепѣрѣ а жхфѣї тот дѣла
дѣнхре пжнѣ а Росфор, стїнсерѣ пе ва-
лент шї арміа лѣї, шї нѣ ретрекѣрѣ дѣ-
нрѣ де кжт ка сѣ ласе грозѣа пѣстїре
че фхкѣсерѣ.

К л п XVIII.

М а к с і м е н о з ч е л ъ а р х Р о м а н і і .

К х т е о д а т з т р х н д з в і а л п з р а ц і л о р , ч е ф а ч е а д е с ь с л з в і ч ъ н ь л п з р х ц і і л о р , ф ъ п р і ч і н а д ' а к з ъ т а с з л п а ч е к ъ д а р е д е б а н і п ' а ч е л а ч е а м е р і н ц а д ' a н з в з л і s z ж ъ ф ъ т с к з .

Д а р п а ч ь н ъ п ъ т з s z c e к ъ м п е р е , к з ч і ч е і ч е о в і н д ь с e л д ж р ж а ш і м а і м ъ л т к а т о т с ' o м a і в ж н з z ф з р z s z o д ь .

М а і б і н е е с т е d ' a c e п ъ н е н е щ і н е l п р і м е ж д і е ш ' a ф а ч е ъ н р з с в о ю н е н о р о ч і т д e k x t d ' a a b ь п а ч e k ъ б a н і ; к з ч і т o d ' a ъ n a c e т е м е ч і н е в a ш і ч і н с т е щ е п e ъ n c t z п ж н і т o r k ж n d ц і e k z n ъ l в a б і р ъ і d e k x t d ъ n z м ъ л т e l п р o т і в і р і .

К з т р е а ч е с т ь а с ф e л d e д а р ъ р і c e п р e ф з ч ь m a і k ъ в р е м e l б і р ъ р і , ш і k ъ т o a t e k z л a l ч e п ъ т e p a d e б ъ n z в o e , m a і л a ъ p m z л e ч e p ь l c і л z , c o k o т і n d ъ л e k a ъ n d p e n t a л л o r ; ш і k ж n d ъ n l п з р a t n ъ в p ь c x л e d ь , c a ъ d a m a і п ъ ц і n , a т ъ n ч і k ж щ і g a в р з ж m a ш і d e m o a p t e . Д і n t p ' o м і e d e п і л d e a d ъ k n ъ m a і ъ n a : o a c t ь ч e п o v z ц ъ і I ъ l і a n l п р o т і в a П e р ш і л o r , л a l т o a p ч e p ь c a c e г o н і d e Я p a н і , ф і і n d k z n ъ в p ъ c x л e п л z t ь c k z d a p ь o б і ч н ъ і t z , ш і п ъ ц і n d ъ n z a ч e l a , п e c ъ b t l п з р х ц і a л ъ і

Валентіе, Яламаніі кжртірх апротіва Романілор, фіінд кх ле дєтерх маї пѣцине дартрї дє кжт ананте. Шї лєдші нѣмѣрїле ачелѣ дє мїазх ноапте, врдрх сзш рхсѣдне пентрѣ о асфел дє не чїнсте че сокотѣ кх лїса фзкѣт, шї порнірх апротїва лор чєл маї аспрѣ рхсѣоу.

Тоате націїле ачєстѣ че лконжѣра л пхрхцїа л вѣропа шї Ясіа, сорбірх пѣцин кжте пѣцин богхцїїле Романілор, шї фіінд кх єї се мхрісєрх пентрѣ кх аѣрѣл шї арцїнтѣл лпхрхцїлор се аѣѣсєсє ла єї, се мїкшорарх кхчї аѣрѣл шї арцїнтѣл лор се аѣсє ла алцїї.

Грєшалєлє Полїтїчїлор нѣ сжнт то-д'адна ѣрмхрї алє воїнцєї лор, чї алє стхрїї л карє сє афлх; шї не ржнѣѣлєлє прїчїндєск то-д'адна алтє не ржнѣѣлї.

Оцїрѣ, прє кѣм с'а вхзѣт маї сѣс, сє фзкѣсє фѣартє мѣлт сарчїна лпхрхцїї, фіінд кх солдхцїї авѣ трєї фєлѣрї дє фолѣсѣрї: плата лор чѣ обїчнѣїтх, рхсплхтїрѣ аѣпх слѣжєх, шї дартрїлє чєлє аѣпх л тжмпларє, карє єра трєѣїнчѣасє шї канїше даторїї ла ачєм чє врѣ сз аїєх л стхпжнїрѣ лор атжт норѣѣл кжт шї лпхрхцїа.

Не пѣтжнѣ дарт сз плхтѣсєкх асфел дє кєлтѣлї грєлє, фѣрх сїлїцї сз цїє оцїрї кѣ кєлтѣмлх маї пѣцинх. Фзкѣрх лєгхтѣрї кѣ

кѢ націіле варваре, каре н'авѣ нічї лѣк-
сѣл солдацілор романешї, нічї дѣхѣл, нічї
череріле ачелѣ.

Вхтр'ачестѣ авѣ шї алтѣ ллесніре кѢ
варварїї ачешїа, фїін-кѣ, кѣндѣ вѣржмашїї
да нѣвалѣ фѣр де весте асѣпра ѣнії цѣрї,
шї Романїї не авѣндѣ ніч'о гѣтіре, нѣ
пѣтѣ сѣ стрѣнгѣ ошїрї лдатѣ дѣпрїн
провїнції ка сѣї гонѣскѣ. Шентрѣ каре ера
сіліці сѣ іа алтѣ трѣп де варварї то-д'ав-
на фѣлжмѣндѣ де банї, шї гата д'а жѣ-
фѣі ш'асе бате, кѢ каре се сѣлѣжа бїне ла
лчепѣт, дар ла ѣрмѣ авѣ тот атѣта не-
каз д'а трїміте лнапої пе ажѣдѣтѣторї
кѣт авѣ д'а гонї пе вѣржмашїї.

Романїї чей векї нѣ прїмѣ л ошїрѣ
лор ажѣдѣтѣторї маї кѢ пѣтере де кѣт еа.
Шї кѢ тоате кѣ аліанції лор ера дїн лсѣшї
сѣппѣшїї лор, нѣ вѣрѣ сѣї аївѣ маї рѣсвої-
нічї де кѣт дѣншїї.

Іар л вѣремїле маї дїн ѣрмѣ нѣ нѣмаї
нѣсе пѣзї ачѣстѣ пропорціе кѢ ошїрїле аж-
ѣдѣтѣтоаре, чї лкѣ ѣмплѣрѣ кѢ солдаці
варварї трѣпеле ошїрїлор націонале.

Вї лтрѣвѣїнѣа лѣкрѣрї кѢ тотѣа л
протїва ачелора чей фѣжѣсерѣ стѣпѣнїї лѣ-
мїї: кѣчї алтѣ датѣ політіка лор чѣ ста-
торнїкѣ ера д'а авѣ нѣмаї еї мѣшешѣгѣла
мїлітѣреск шї д'алїпсі пе тоці вѣчїнїї лор,
іар акѣм се лїпсѣ пѣзї еї шї лѣдемѣна пе
чей лалції.

Іагъ дар пе скърт історіа Романілор-
Бірѣрз тоатъ лѣмѣ прин бѣнеле лор мак-
сіме ші мхсѣрї, ші дѣпъ че се вззѣрз ꙗ
кхпхтжї, репѣбліка лор нѣ пѣтѣ сѣсе маї
ѣе, ші тревѣи сѣшї скїмбе кїпѣл кхрмѣі-
рїї, але кхріа мхсѣрї но'з сѣрпарз мхрї-
мѣ еї.

Нѣ есте норокѣл каре стхпжнеѣе лѣмѣ:
пентрѣ ачѣста поате чїнека сѣ ꙗтребе пе
Романї, карїї авѣрз ѣн шїр не контенїт
де норочїрї кхнд се кхрмѣірз дѣпе оаре
каре сістемъ хотхржтз, ші алт шїр не кѣр-
мат де ненорочїрї кхнд се пѣртарз дѣпъ
алта. Схнт нїѣе прїчїнї ѣенхрале, мора-
лічешї саѣ фїрешї каре ꙗналѣз, ѣїн саѣ
рхстоарнх пе о монаршіе; тоате ꙗтхмплз-
рїле схнт сѣппѣсе ачестор прїчїнї; ші да-
кх пїердерѣ ѣнїї бхтзї, адїкх о прїчїнх
мікх, дхрапхнх о ꙗпхрѣѣе, прїчїна ві-
не дїн чѣ ѣенхралх, каре фхчѣ касз пїа-
рз ꙗпхрѣѣа ачѣста нѣмаї прїнтр'о сїнгѣ-
рз бхтае: кѣ ѣн кѣвхнт, дїн сістема чѣ
ѣенхралх саѣ песте тот кѣрг тоате челе-
лалте ꙗтхмплзрї партїкѣларе.

Ної ведем кх апроапе де дох вѣкѣрї,
нороаделе пхмхнтѣлѣї Данїмарчїї, адѣ фост
маї то-д'адна бхтѣте д'але Швецїї. Не-
грешїт, кх де осїбіт де вітежіа амхндѣ-
рор нѣмѣрїлор шї а норокѣлѣї армелор, се
афлз ꙗ сістема політїчѣскх саѣ остхшас-

кѣ а Данимарчій о віціє саѣ кѣсѣр пе дін
лѣднѣтрѣ чеї прічінѣще прѣпѣденіа; ші міе
мі се паре кѣ нѣ есте а некое д'ал афла.

А сфѣршіт Романій пієрдѣрѣ дісіплі-
на (регѣла) остѣшаскѣ, ші прѣсїрѣ пѣнѣ
ші кѣр армеле лор. Рецес зїче кѣ солда-
ції вѣзжнѣдѣле прѣ греле, кѣцігарѣ бое де-
ла апѣратѣл Граціан д'а лепѣда заоа лор,
ші дѣпѣ ачѣта ші коїфѣл, а кѣт, кѣнѣ се
афла а прімеждіє фѣрѣ мїжлок де апѣра-
ре, нѣмаї агріжа де кѣт д'афѣці.

Ел маї адаогѣ кѣм кѣ пієрдѣрѣ обі-
чеюл д'асе маї атѣрі ла кѣмп прін лагѣ-
ре, ші кѣ дін прічина не агріжірії ачѣціа,
лісе прѣпѣдѣ ошїрѣ де кѣлѣрїмѣ варварїлор.

Романій чеї дін векїме нѣ авѣ кѣлѣрї-
ме мѣлтѣ; авїа о а днспрезечелѣ партѣ
дін легеон ера кѣлѣреції, ші де мѣлте орї
ші маї пѣціні; ші е мїраре кѣ еї авѣ кѣ
мѣлт маї пѣцінѣ де кѣт ної, каре авем
д'а фаче атѣтѣ аконѣрѣрї, ла каре кѣ-
лѣрїмѣ е де нїч'ѣн фолос. Кѣнѣ Романій
мерѣтѣ скѣпѣтѣнѣ, нѣмаї авѣ де кѣт кѣ-
лѣрїме. Місе паре кѣ кѣ кѣт о націє а-
вацѣ маї бїне мѣшѣдѣл остѣшѣск, кѣ
атѣт маї мѣлт се атребдїнѣзѣ кѣ пѣде-
стрїмѣ; ші кѣ кѣт а л шїє маї пѣцін кѣ
атѣт а мѣлѣще кѣлѣрїмѣ: фїїнд кѣ пе-
дестрїмѣ фѣрѣ регѣлѣ нѣ фолосѣще, тар кѣ-
лѣрїмѣ поате сѣсе атребдїнѣзе ші а не
регѣларе.

Къчї лѣкарѣ кълѣримїи стѣ маї къ са-
мѣ ꙗ порнїрѣ еї чѣ репедѣ, тар педестрїмѣ
се ꙗпротївеще шї рѣмѣне не мїшкатѣ; ꙗ
сфѣршїт пѣтерѣ кълѣримїеї есте времелнїкѣ,
тар ꙗ педестрїмїи цїне време маї мѣлтѣ.
Дар ка сѣсе батѣ нешїне време мѣлтѣ,
требѣ сѣ фїе дѣсѣвѣршїт ꙗ шїїнца рѣс-
боклѣї.

Романїї аѣ къпрїне тот пѣмѣнтѣл,
нѣ нѣмаї къ мещешѣгѣл остѣшѣск, чї шї
къ мїнтѣ шї ꙗцелѣпчѣнѣ; къ статорнїчїа,
къ ювїрѣ дѣ славѣ, шї къ драгостѣ кътре
патрїа лор. Тар дѣпѣ че тоате вїртѣцїле
ачестѣ се стїнсерѣ дѣ ꙗпѣрацї, ле рѣмѣсе
мещешѣгѣл остѣшѣск, къ каре дѣ шї ꙗ
слѣвїчѣне шї ꙗ тїрѣнїа стѣпѣнїторїлор лор,
тот цїндѣрѣ чѣтаче кѣшїгасерѣ; дар кѣндѣ
їнтрѣ стрїкарѣ орѣшѣнѣскѣ шї ꙗ осташї,
атѣнчї се фѣкѣрѣ прада тѣтѣрор нороадѣлор.

О ꙗпѣрѣцїе ꙗтеметѣтѣ къ армїеле арѣ тре-
бѣїнцѣ дѣа се пѣзї къ армїеле, дар пре към
нѣ поате чїнева сѣ прїчѣпѣ, кѣндѣ се афлѣ
ѣн стат ꙗтѣрѣбраре, ꙗ че кїп о сѣсе лїнї-
цїѣскѣ, асеменѣ нѣ поате цї кѣндѣ се а-
флѣ ꙗ паче шї чїнстѣще фїеш каре пѣтерѣ
са, към о сѣсе скїмѣе ачѣта: дѣ ачѣїа дар
нѣ ꙗгрїжаще дѣ ошїре дѣла каре нѣ нѣдѣж-
дѣеще нїмїк шї дѣ каре се теме мѣлт, шї
адѣск орї каѣтѣ ꙗкѣ а о шї слѣбї.

Да Романїї дїн тѣю ера о лѣще страш-

нікх, ка орї чїне ва фѣци дїн локѣл сѣѣ
 чел рѣндѣт ла рѣсвою, сѣѣ ва лепѣда аѣ-
 меле ꙗ време де бѣтае, сѣ се педепсаккх
 кѣ моарте. Іѣліан шї валентїн ашѣзасерѣ
 педѣпса чѣ веке ꙗ трѣба ачѣста. Дар вар-
 варїї че лѣарѣ Романїї кѣ платѣ, фїїндѣ
 обїчнїцї афаче рѣсвоюл ка Тартарїї дїн
 зїоа д'акѣм, а фѣци ка сѣ се маї батѣ
 ш'алтѣ датѣ, шї акѣѣта жафѣрїле маї мѣлт
 де кѣт чїнстѣ, нѣ ера дестоїнїчї д'о ас-
 фел де рѣгѣлѣ страшнїкх.

Асфел ера рѣгѣла остѣшаскх ла Рома-
 нїї чеї дїн наїнте, кѣ генѣралїї осѣндѣѣ
 пе фїї лор ла моарте кѣчї аѣ кѣѣїгат бї-
 рѣїнца фѣрѣ порѣнка лор: Дар дѣпѣ че
 се аместекарѣ ꙗ трѣ варварїї, пїердѣрѣ ас-
 кѣлтарѣ шї се фѣкѣрѣ ка шї ачѣта; шї де
 ва четї чїнева рѣсводеле, лѣї велїсарїе ꙗ
 протїва Гоцїлор, ва веѣѣ ѣн генѣрал маї
 то-д'адна не аскѣлатат де офїцїрїї сѣї.

Сїлла шї Серторїе, ꙗ фѣрїа рѣсводе-
 лор чївіле, врѣ маї бїне сѣ моарѣ де кѣт
 сѣ факѣ врѣн лѣкрѣ дїн каре с'ар фолосї
 Мїтрїдат: Дар ꙗ времїле ѣрмѣтоаре, ꙗ
 датѣ че ѣн таїнїк ал кѣрѣїї, сѣѣ ѣн ге-
 нѣрал сокотѣ к'ар пѣтѣ кѣѣїга банї, ш'ар
 пѣтѣ рѣсвѣна ꙗ протїва кѣїваш, сѣѣ ар
 пѣтѣ сѣш мѣлѣцмѣсккх юбїрѣ де слабѣ,
 мїжлочїнд д'а їнтра нѣмѣрїле варваре ꙗ
 ꙗ пѣрѣцїе, нѣмаї де кѣт ера гата сѣ вѣн-
 зѣ тоатѣ лѣмѣ ѣрѣпїреї лор.

А ніч'о стхпжніре нѣ есте бірѣл атжт
 де тревѣинчос ші кхѣтат, пре кжт атр'
 ачегаче ачепе сз казх. Кхчі гредтхціле сѣ-
 пѣшілор атр' атжта креск, а кжт нѣ ле
 маї пот сѣфері. Ші пентрѣ ачета ші а про-
 вінціїле романеції прѣ кѣржнд ажѣнсерж
 бірѣріле не сѣферіте.

Требе ачети а Галвініе грозавеле че-
 рері не фхѣѣ норраделор. Сѣпѣшії гоніці
 де оаменії апхрхтеції, не авжнд де ѣнде
 лхті, фѣѣѣ ла варварі сѣѣ аш вінѣѣ сло-
 бозеніа лор ла ачегаче еша маї атжю а
 наїнтѣ лор (*).

16**

Дінтр'

(*) Пентрѣ адевѣрѣл ачеста авем пілда па-
 трії ноастре маї наїнте д'ачѣкетъ норочі-
 тѣ епокъ ші реформѣ; кѣчі асфел а по-
 вѣра стѣпжнірѣ ші чокоїї не лѣквїторі
 кѣ фелѣрїмі де черері ал кѣрора кѣвжнт
 ера маї нѣмаї вічѣл сїнгѣр, а кжт ѣнії
 дїн лѣквїторі фѣѣѣ ла варварі песте дѣ-
 нѣре, ші алції аїу ла слокозеніа фѣ-
 кжндѣсе скѣтелнічі ші послѣшнічі, каре нѣ
 ера алт чека де кжт скїмбаре рѣѣлѣ ші
 скѣпаре де маї мѣлці стѣпжні. Іх, де
 нѣ с'ар фі ѣрмат аша, нѣ ам ведѣ атж-
 та мар де лок пѣстїїѣ а цара ноастрѣ,
 ла акѣрѣвіа фірѣскѣ родїре, мѣлціме де
 оаменї ар фі алергат!

Дінтр' ачестѣ пѣтем сз ацелецем а
історіа Франціі рзвдарѣ чѣ маре а Голі-
лор, ч'ад арзгат а револѣція ачета че врѣ
сз атхрѣскз деспхрцірѣ нѣмѣлді а доз,
а нобілі ші а четхцені де ржнд. Варваріі
фзкжнд атжцѣ четхцені робі ка сз лѣ-
крезе пзмжнтѣл че апѣкасерз еі, нѣ атри-
бѣдінцарз німік каре сз нѣ се фі фост а
требѣдінцат маі дін наінте ші маі кѣ
аспріме.

К а п XIX.

1. Мхрімѣ лѣі Ятіла. 2. Прічіна
атемееріі варварілор. 3. Кѣвжн-
тѣл пентрѣ че апхрціа д'апѣс
кз зѣ маі атжю.

Ан времѣ кжнд апхрціа слзѣѣ, кредін-
ца крецінѣскз се атемеа, пентрѣ каре слз-
біре, крецініі апѣта пзгжнілор, ші пз-
гжніі се адрепта кз кредінца крецінѣскз
есте прічіна. Крецініі зичѣ кз Діоклітіан
а піерѣдѣт апхрціа лѣжнд лжнгз сіне а
кз треі товароші а стзпжніре, каріі фіеш
каре врѣ сз фіе асеменѣ де маре сз келѣ-
тскз мѣлт ші сз ціе тот атжтѣ оцірі ка
ші кжнд ар фі фост сінгѣр, ші нѣмхрѣл
челор че лѣа фзкжндѣсе маі маре де кжт

ал челор че да, гредѣциле аждѣсерѣ а трѣ
 атѣта, а кѣт пладгаріи лѣсарѣ мошііле ші
 локѣріле де сѣмѣнат сѣ крѣскѣ пѣдѣрї пе
 еле. Пѣгѣнїї дїн протївѣ нѣ ачѣта д'а
 стрїга а протїва днїї а кїнѣчднї ноз шї не
 адзїтѣ пѣн'атѣнчї: шї фїїндѣ кѣ маї наїн-
 те обїчнѣдѣ а зїче а Рома чѣ а флорїтоа-
 ре, кѣндѣ фѣчѣ Тїбрѣдѣ а некѣчднї, кѣ а-
 чѣта есте о мѣнїе а лѣї дѣмнѣзїдѣ, а семѣ-
 нѣ зїчѣ шї акѣм а Рома чѣ бѣшежїтѣ,
 кѣ ненорочїріле вїн дїн трѣ о крѣдїнѣцѣ ноз
 шї дїн сѣрпартѣ алтарелор вѣкї.

Сїмак, Бфорѣдѣ прѣторѣдѣї, скрїїндѣ
 кѣ трѣ а пѣрацї кѣндѣ ера сѣ сѣрпѣ бїсерїка
 бїрїїнѣї, їсѣдѣтї фѣартѣ мѣлат а протїва
 крѣдїнѣї крѣцїнѣшїї, прїн кѣвїнѣтеле лѣї
 чѣле цѣрѣкнѣшїї фѣартѣ дѣстоїнїчѣ д'а а
 адѣплека.

„Че лѣкрѣдѣ, зїче, поате маї бїне сѣ
 „ не повѣцѣдѣскѣ спрѣ кѣношїнѣца дѣмнѣ-
 „ зїелор, де кѣт фѣрїчїрѣк нѣострѣ чѣ трѣ-
 „ кѣтѣ? трѣбѣе сѣ фїм крѣдїнѣчѣшїї а вѣцѣцѣ-
 „ тѣрїї атѣктор вѣкѣдѣрї, шї сѣ дѣрмѣм пѣ-
 „ рїнѣїлор нѣшїрї карїї адѣ дѣрмат кѣ атѣ-
 „ та норочїре пе аї лор. Сокотїцївѣ, кѣ
 „ Рома, ворѣїндѣ кѣ нѣї, зїче: о домнїї
 „ прѣк мѣрїцїї, пѣрїнѣї аї патрїї! Чїнстїцїї
 „ анїї мїїї а карѣ то-д'аднѣ ам пѣзїт
 „ крѣдїнѣца стрѣмошїлор вошїрї! Ячѣстѣ
 „ крѣдїнѣцѣ а сѣндѣс лѣмѣ лѣїлор мѣле,
 „ прїн

„ прін еа с'а ісгоніт Анібал де лхнгз
 „ Зіддріле меле, ші Голлії дела Капітол!
 „ Ної черем пачѣ пентрѣ Дѣмнезеїї па-
 „ трії, тар нѣ пентрѣ Дѣмнезеїї челор стреїні.
 „ Сх нѣ не аместекхм ꙗ диспѣте (фі-
 „ лонікії) че требѣск нѣмаї оаменілор ле-
 „ неші ші фзрде лѣкрѣ, кхчї Дѣмнезеїлор
 „ сз кубїне сз адѣчем прїноасе тар нѣ
 „ прїгонїрі.“

Треї Скрїїторї вестїці рхспѣнсерх лѣї
 Сїмак. Орозїе скрїсе ꙗ історїа лѣї кѣм кз
 то-д'адна аб фост ꙗ лѣме ненорочїрі асе-
 менѣ де марї ка ші ачелѣ де каре се пажн-
 пжжнїї. Салвіан зїче ꙗ картѣ са, кз
 дїн прїчина не ржндѣделелор крещїнещї,
 прхпхдїрх барварїї ꙗпхрхцїа; шї С. Аѣгѣ-
 стїн арагх, кз четатѣ черѣлѣ нѣ се по-
 трївеше кз четатѣ пжжнтѣлѣ, ꙗ каре
 Романїї аѣ прїміт мѣлцхмірї аша де за-
 дарнїче ка шї вїртѣцїле лор.

Ям спѣс, кз політїка Романїлор ꙗ
 времіле дїн тжю ера д'а бзга врхжбї ꙗ
 тоате ꙗпхрхцїїле пе каре завїстѣла; ддр
 ꙗ челе маї дїн коачї нѣ пѣтѣрх сз маї
 ісѣѣтѣскх ла ачѣста. Требѣ сз сѣфере пе
 Атіла кжнд сѣпѣсе тоате нацїїле де мїа-
 зх ноапте, шї се ꙗтїнсе дела Дѣнхре пж-
 нх ла Рен; стрїкх тоате четхцїле шї лѣ-
 крѣрїле че фхкѣсерх пе лхнгз ачесте рждрї,
 шї фжкѣ п'амжндох ꙗпхрхцїїле бїрнїче сгѣ-
 пжнїрї лѣї.

„ Теодосіе, зичк ел ка сѣш рѣзѣ,
 „ есте фенорѣл ѣндї пѣрїнте фогрте нобїл,
 „ ка шї мїне; дар пѣтїнаѣмї бїр, а кѣ-
 „ зѣт дїн ноблецк са, шї сѣ фѣкѣт ро-
 „ бѣл мїеѣ. Яша дар нѣ се кѣвїне сѣ пѣн-
 „ дѣскѣ вїаца стѣпѣндѣсѣ ка о сѣдѣтѣ
 „ ꙗ рѣдѣтѣцѣтѣ.“

„ Апѣратѣ нѣ се каѣе сѣ мїнцѣ, зї-
 „ чк ел, ѣе кѣт нѣмаї ла о ꙗтѣмпларе-
 „ бл а фѣгѣдѣїт ѣндї сѣпѣсѣ ѣї мїеї ка
 „ сѣї дѣ ꙗ кѣсѣторїе пе фѣта лѣї сѣтѣр-
 „ нїлїе; шї ѣе нѣ вогѣе сѣш цїе кѣвѣн-
 „ тѣл, еѣ ꙗї бестек рѣсвою. ѣе кѣм вѣш
 „ нѣ поѣте, афлѣндѣсе ꙗтѣр о старе кѣндѣ
 „ нїмїнк нѣ вѣ сѣї маї дѣ сѣпѣднере,
 „ мерг еѣ спре ѣжѣторѣл сѣѣ кѣ оцїрїле
 „ меле.“

Сѣ нѣ сокотѣскѣ чїнеба кѣ Ятїла дїн
 кѣмпѣтарѣ са лѣса пе романї сѣ се маї
 цїе; кѣчї ел ѣрма моралѣлѣї нацїї сѣле
 чѣл ꙗвїта ѣї сѣпѣднере нороѣделе, тар нѣ
 ѣїле лѣа кѣ вѣтѣта. Ячест прїнцѣ, ꙗ ка-
 сѣ лѣї чѣ ѣе лемн ѣндѣ нїл ѣратѣ Прїс-
 кѣс, стѣпѣн песте тоѣте нацїїле вѣрваре,
 шї оѣре кѣм, песте тоѣте челе полїте,
 ера ѣнд дїн монархїї чѣї марї ѣе кѣре іс-
 торїа а вогѣїт вѣр о ѣатѣ.

ѣѣскѣ орї се вѣдѣ ла кѣртѣ лѣї ам-
 бѣсѣдорїї романїлор ѣе рѣсѣрїт шї ѣе апѣс,
 чѣ вѣнѣ сѣ прїмѣскѣ лѣрїле лѣї сѣѣ сѣ се
 роѣ-

роаце а фі маї блжнд. Ачі черѣ ка сѣ
 ісе дѣ Хѣніі чеї фѣѣіці ла Романї, сѣѣ
 Романїї робїці че фѣѣісерѣ; ачі ка сѣї
 предѣ чеѣа дїн таїніле апѣратѣлѣ. А
 сѣрчїнѣ апѣрѣціа рѣсѣрїтѣлѣ кѣ ѣн бїр де
 доѣ мїї ш'о сѣтѣ де літре де аѣр. Аѣа
 лѣфѣ ка ѣн генѣрал де кѣпетенїе ал оцї-
 рілор романеѣї. Трїмітѣ ла Константї-
 нопол п'ачеѣа че брѣ сѣї мѣлѣѣмѣскѣ, ка
 сѣї акарче де дѣрѣрї, негѣсторїнд асфел
 фрїка Романїлор че абѣ де ел.

Сѣпѣшїї сѣї се агроза де ел, дѣр нѣ'л
 ѣра. Вл ера фѣарте мѣнѣрѣ, шї кѣ тоа-
 те ачестѣ шї вїклѣн; ардѣ де мѣніе дѣр
 ціа сѣ ерте сѣѣ сѣ прелѣѣнѣскѣ педѣпса
 дѣпѣ кѣм ведѣ кѣ вїне маї бїне їнтересѣ-
 рілор сале, не фѣкѣнд нїчї де кѣм рѣсѣою
 кѣнд пачѣ пѣтѣ сѣї фїе фѣарте де фо-
 лос, сѣѣїт кѣ кредїнѣѣ де країї че ера
 пе сѣѣ стѣпѣнїрѣ лѣї; пенѣрѣ ел асѣшї
 пѣстрасе сїмплітатѣ чѣ веке а нѣравѣрілор
 Хѣнілор. Кѣтре ачестѣ, нѣ поате чїнеѣа
 сѣ лаѣде вїтежіа кѣпетенїї ѣнїї наѣїї аї
 кѣрїа копїї се ѣмплѣ де внтѣсіасм аѣзїнд
 де їспрѣвіле армелор пѣрїнѣїлор лор, шї
 аї кѣрїа пѣрїнѣї пѣнѣѣ кѣ нѣ пот сѣ ѣр-
 меѣе копїїлор лор.

Аѣпѣ моартѣ лѣї, тоате нѣмѣріле
 варѣаре се дѣсбїнарѣ; дѣр Романїї ера аша
 де слабї а кѣт шї чѣл маї де нїмік но-
 роѣ пѣтѣ сѣї нѣкѣѣаскѣ.

Апхрѣція нѣ се прѣпѣді нѣмаї де о сѣнѣрѣ нѣвѣлїре врежмѣшаскѣ, чї де тоа-те де о датѣ. Дѣпѣ нѣвѣлїрѣ ачѣла карѣ фѣ атѣт де марѣ ꙗ времѣ лѣї Галѣс, ꙗ-пхрѣція пхрѣ кѣ нѣр се ꙗтѣрѣше; дар мерсе трѣптал дїн скѣпѣтарѣ ꙗ кѣдѣре, пѣнѣ кѣндѣ слѣвї то-д'одатѣ сѣбет Аркадіѣ шї Онорїѣ.

ꙗ задар маї гонїрѣ пе варварї ꙗ цара лор, кѣчї ар фї мерсїї шї не гонїцї ка сѣ пѣе ꙗ сїгѣранцѣ жафѣрїле че фѣкѣсерѣ: ꙗ задар ꙗї конченїрѣ, кѣчї орашѣлѣ ера жѣфѣїте маї дїн наїнте, сатѣле арсе, шї фамїліїле оморѣте сѣѣ ꙗпрѣцїате.

Кѣндѣ о царѣ рѣжмѣнѣ жѣфѣїтѣ, шї венѣ ꙗтрѣнса алцї варварї, дака нѣмаї гѣса нїмїк, трѣвѣм сѣ їнтре ꙗтр'алта. Д'окам датѣ ла ꙗчѣпѣт нѣ кѣлкарѣ де кѣт Трачїа, Мїгїа шї Панонїа; дар дѣпѣ че стїнсерѣ цѣрїле ачѣстѣ, дѣрѣпѣнарѣ Мачѣдонїа, Тѣсалїа, шї Грѣчїа; д'аколо трѣкѣрѣ ла Норїчї. Апхрѣція, адїкѣ цара лѣкѣїтѣ, се мїкшора мерѣѣ, шї нѣ се маї копрїндѣ де кѣт ꙗ Італїа.

Прїчїна пѣнтрѣ че варварїї нѣ се ста-торнїчїрѣ ꙗ времѣ ꙗпхрѣцїї лѣї Галѣс шї Галїан, есте кѣчї ꙗкѣ маї гѣса че сѣ жѣфѣтаскѣ.

ꙗша, кѣндѣ Норманзїї, че самѣнѣ кѣ вїрѣїторїї ꙗпхрѣцїї романѣцїї, жѣфѣїрѣ Фран-

Франца атхтѣ вѣкѣрї, не маї гзсїна че
сз іа, примїрх о провинцх че ера кѣ то-
тѣл голлх, шї ш'о апхрцірх атре еї.

Скїтіа пе времѣ ачелї фїїна маї кѣ
тотѣл не лѣкратх, нороаделе еї пхтїмѣ
адестѣ де фоамете. Пентрѣ каре ѣнеле се
цїнѣ прїнтр'о легхтѣрх че фхкѣсерх кѣ Ро-
манїї, карїї адѣчѣ захереле дїн цхрїле
де пе лхнгх дѣнхре. Варварїї да анапої,
кѣ кїпѣл ачеста, жафѣрїле че фхкѣсерх,
робїї че лѣасерх, шї аѣрѣл шї арцїнтѣл че
прїмѣ пентрѣ паче. Дар кхнѣ нѣ пѣтѣрх
сз ле маї пхтѣскх бїр дїн дестѣл ка сз
се цїе, фѣрх сїліцї д'а се ашхза.

Апхрхцїа апѣсѣлѣї кхзѣ маї наїнте
д'а рхсхрїтѣлѣї; шї іатх пентрѣ че:

Варварїї, треканѣ дѣнхрѣ, гхса д'а
стхнга лор Росфорѣл, Константїнополѣл,
шї тоате пѣтерїле апхрхцїї де рхсхрїт,
чеї опрѣ; шї дїн прїчина аста се аторчѣ
спре мжна дрѣптх ꝛ партѣ Ілїрїї шї се
лѣѣлза кхтре апѣс. Атѣнчї се атхрхтх
о фїербере атре нороаде ка сз трѣкх апхр-
цїле ачелѣ.

Тречерїле спре Асїа фїїна пхзїте маї
бїне, тоцї варварїї алерга спре Вѣропа,
їар ꝛ времѣ лѣї Галѣс, ла чѣ дїн тхю нх-
вхлїре, пѣтерїле варварїлор се апхрхцїрх.

Апхрхцїа фїїна кѣ адѣвхрат деспхр-
цїтх, апхрхцїї рхсхрїтѣлѣї че авѣ алїан-
цїї

ції кѣ варварії, нѣ вѣрѣхъ сѣ ле рѣпѣ ка
сѣ ажѣте пе лпѣрації апѣсѣлѣдї. Ачѣетѣ
деспѣрціре, дѣпѣ кѣмъ зиче Пріскѣс, фѣ
фоарте вѣтѣмѣтоаре лпѣрѣції де апѣс. Ро-
манії де рѣсѣрїт, нѣ вѣрѣхъ сѣ дѣк челоꝛ
де апѣс о флотѣ пе маре дїн прїчина а-
ліанції че авѣк кѣ вандалїї. Візігоції (Го-
ції де апѣс), фѣкѣндѣ алїанцѣ кѣ Арка-
діе, нѣвѣлїрѣ лпѣрѣціле апѣсѣлѣдї, шї Оно-
ріе фѣ сіліт дѣа фѣці ла Равена. Л сѣфѣр-
шіт Зїмон, ка сѣ скапе де Теодорїк, лл
л крѣдїнцѣ кѣ ва мерѣе сѣ батѣ Італїа,
пе каре Яларїк о жѣфѣсе лкѣ маї дїн
наїнте.

Лтре Ятіла шї Генсерїк краюл вандалї-
лїлор а фост о алїанцѣ фоарте стрѣнѣсѣ-
чїст дїн ѣрмѣ се темѣк де Гоці: ел лѣсѣра-
се пе фїѣ сѣдѣ кѣ фата краюлѣ Гоцілор,
кѣрїа тѣїндѣ насѣл дѣпѣачета, іо трїмї-
сесе лнапої, пентрѣ каре се ѣні кѣ Ятіла.
Лпѣрѣціїле Романїлор фїїндѣ амѣндѣох л
лѣнцѣте де ачѣшї дої прїнці, нѣ лдрѣхѣнѣк
сѣсе ажѣте ѣна пѣалта. Старѣк челїї де
апѣс ера шї маї вѣрѣдїкѣ де плѣнѣс, пе а
вѣндѣ нїчѣо пѣтере пе маре, кѣчї ера л-
пѣрѣцітѣ тоатѣ, ла рѣсѣрїт, Вгїпт, Чї-
пѣрѣ, Фенїчіа, Іонїа, шї Гречїа, цѣрї, ка-
ре нѣмаї еле сїнгѣре маї фѣчѣк атѣнчї оаѣ
каре нѣкѣсторїе. Вандалїї шї алте нѣкѣмѣрї
нѣвѣлїк прѣтѣдїтїндїнѣ лпѣрѣціле апѣсѣлѣдї.

Прискѣ зиче, кѣ вені ніше солі дін Італіа
ла Константінопол, ка сѣ факѣ кѣносѣт
кѣ есте кѣ не пѣтинѣ сѣ се ціе апѣрѣціа
де нѣ се вор апѣка кѣ вандаліі.

Вѣрмѣторіі апѣрѣціі де апѣс нѣ ера
ліпсіці де апѣленѣне політѣскѣ, кѣчї
ѣхѣрѣ кѣ кале кѣ требѣ сѣ скапе Італіа,
че ера, оаре кѣм, капѣла шї ініма апѣрѣ-
ціі. Шентрѣ каре лѣсарѣ пе варбарї ка сѣ
се ашаѣе пе дін афарѣ де апѣрѣціе. Ско-
посѣла лор ера бїне кїпѣдїт, шї се сѣ вѣр-
шї фоарте бїне. Нѣмѣрїле ачестѣ нѣ черѣ
алт чеѣа де кѣт лок де хрѣанѣ, ле дѣтерѣ
кѣмпїїле, шї опрїрѣ цѣрїле мѣнтоаѣе, тре-
черїле апелор, стрѣмѣторїле, локѣрїле апѣ-
рїте дѣпѣ лѣнѣгѣ рѣдѣрї, шї прїнтр'ачѣста,
ле рѣмѣсе апѣрѣціа. Мї се паре кѣ ачесте
нороаде ар фі фост сіліте д'а се фаче ро-
манѣшї; шї лѣснїрѣ прїн каре апѣшї ачѣшї
ѣдпѣторї де норѣаде се ѣдпѣсерѣ де Франчї,
де Грѣчї, шї де Мѣдѣрї, апѣрѣше пѣрѣрѣ-
мѣ. Дар тоатѣ сістїма ачѣста се стрїкѣ
де о скїмѣаре маї прїмеждїоаѣсѣ де кѣт
тоатѣ челе лалте: оастѣ Італїі фѣкѣдѣтѣ дін
ѣтрїнї, черѣ ачѣм че се дїдїсе ла ніше на-
ціі апѣ маї ѣтрїне. Ва фѣкѣ прїн повѣ-
цѣрѣ лѣї Одоакр о арїстократїе че кѣпрїн-
се атрїма парте дін пѣмѣнтѣла Італїі; шї
ачѣста фѣ рана чѣ де моарте а апѣ-
рѣціі.

Атр'атхтѣ не норочірї фіеш каре чер-
четѣзз к'о міраре трістх соарта орашѣлѣ
Ромей. Ва ера, ка сз зїк аша, фхрх апх-
раре; пѣтѣ кѣ лесніре сз фіе сілітх де фоа-
ме; атіндерѣ зїдѣрілор сале фхчѣ кѣ а
невое д'а фі тоате пхзїте; шї фіїнд кз
ера ашхзатх пе лок шхс, прѣ кѣ лесніре
пѣтѣ сз о сілѣскх; а нород нѣмаї ера
ніч'о нхдежде кхчї се апѣцінасе кѣ тотѣл.
Апхрації фѣрх сіліці д'асе траѣе ла Рабе-
на, ѣн ораш че се апхра п'атѣнчї де ма-
ре, ка Венеція а зїоа д'акѣм.

Нородѣл романеск фіїнд маї то-д'ад-
на пхрхїт де апхрації схї, ачепѣ сз кад-
те ел трѣба лор пентрѣ цїнерѣ са; каре
есте мїжлокѣл чел маї лецїїт д'а кхцїга
пѣтерѣ сѣберанх. Аша ачепѣрх шї Ярмо-
рікѣ шї Бретанїа а трхї сѣвт асѣшї ле-
цїїле лор.

Асфел фѣ сфхршїтѣл апхрхції де а-
пѣс. Рома се мхрїсе дїн прїчіна рхсводелор
ей челе некѣрмате, не ловїнд'о, дїн норо-
чіре, нїчї о націе де кхт дѣпх че алта
ера доборхтх. Дар ачеле дїн ѣрмх Рома
кхзѣ, кхчї тоате націїле о ловїрх то-д'о
датх шї нхвхлїрх претѣтїндіні.

К а п XX.

1. Бір ѿнцелє лѣї ІѸстиніан. 2.
К ж р м ѿ і р ѣ л ѣї.

Фіида кѣ тоате націіле ачестѣ інтра ꙗ
ꙗпѣрѣціє ѿнелє песте алтеле, се нѣкѣжа ꙗ-
тре еле; ші тоатѣ політика ачелор времї
фѣ ка сѣ ле ꙗтрѣжте ші сѣ ле ꙗтр'арме-
зе пе ѿнелє ꙗ протїва алтора, каре ера
кѣ лесніре дїн прїчина сѣлѣтѣчїмїї шї а
юбірії лор де арѣнт. Чѣ маї мѣлтѣ пар-
те дїн еле се прѣпѣдїрѣ ꙗтре дїнцелє маї
наїнте д'а се ꙗтемеѣ; шї дїн прїчина ас-
та ꙗмпѣрѣціѣ рѣсѣрїтѣлѣї се маї цїнѣ ꙗкѣ
кѣтѣва време.

Кѣтре ачестѣ, партѣ мїєзїї нопці се
голі сїнѣрѣ де лѣкѣиторї, шї нѣ се маї
вѣзѣ ешїнда ка маї наїнте ачелє ошїрї не
нѣмѣрате че се арѣта то-д'одатѣ; кѣчї
дѣпѣ челе дїн тѣю нѣвѣлїрї але Гоцілор
ші Хѣнілор, шї маї алес дѣпѣ моартѣ
лѣї Ятіла, нороаделе ачестѣ шї челе че ле
ѣрмарѣ, ловїрѣ маї кѣ пѣцїнѣ пѣтере.

Дѣпѣ че нѣмѣрїле ачестѣ, че се дѣд-
насєрѣ шї ꙗкїпѣѣ ѿн трѣп де ошїре, се
рїсїпїрѣ ка ѿн нороа, сѣлѣвїрѣ кѣ тотѣл,
ші ашѣзѣнѣдѣсе ꙗ деосїбіте локѣрї, че кѣ-
прїнсєсєрѣ кѣ армєлє, фѣрѣ шї еле ꙗсѣшї
прада нѣвѣлїрїлор алтора. Шї ꙗ прїлежѣ-
рїде

ріле ачестѣ се апѣкх Іустиніан д'а Бірѣ
 Африка ші Італія, ші фѣкѣ чегаче фѣкѣрѣ
 ші Французіи кѣ норочіре апротіва Візі-
 гоцілор, Бѣргонілор, Ломбарзілор, ші
 Сарасенілор.

Кжнд кредінца крецінѣскѣ се адѣсе
 ла варбарі, ересѣл лѣі Аріе авѣ мѣлтѣ тречере
 а аѣрѣціе. Валент ле трімісе преоці
 аріені, каре фѣрѣ апостоліи лор чеі дін
 тжю. Дар а времѣ проповеѣдїреі лор ші
 атоарчеріи спре кредінца крецінѣскѣ, ере-
 сѣл ачеста се маі стрікасе ла Романі, ші
 варбаріи аріені, гѣсінд тоате цѣріле кѣ
 православенічі, нѣ пѣтѣ сѣ кжціре дра-
 гостѣ німжнѣі; пентрѣ каре фѣ прѣ кѣ
 лесніре аѣрѣцілор ка сѣі нѣкѣжаскѣ.

Кѣтре ачестѣ варбаріи аѣіа нѣ авѣ
 нічі меѣешѣг нічі дѣх ка сѣ батѣ четѣці
 сѣѣ сѣ апере, ші лѣса зідѣріле сѣсе дѣра-
 пене; Прокопіе не спѣне кѣ Велисаріе атр'ас-
 фел де старе гѣсі п'але Італіи. Але Афри-
 чіи се дѣрѣпѣнасерѣ де Генсерік, ка ші але
 Спаніи маі ла ѣрмѣ де Вітіса, кѣ соко-
 тѣлѣз д'асе асігѣра де сѣпѣшіи сѣі.

ѣѣ маі мѣлтѣ парте дінтр'ачесте но-
 роаде де міазѣноапте, ашѣзате а цѣріле
 де аміаз, се молешірѣ прѣ песте пѣцін,
 ші нѣмаі фѣрѣ вредніче де остенеелеле рѣс-
 боулѣі. Вандаліи тѣрѣгѣлѣ а десѣѣтаре;
 лор ле требѣлѣ месе делікате, хайне афе-

МЕНТЕ, БЪИ, МЪЗІКЪ, ЖОКЪРІ, ГРЪДІНІ,
ШІ ПРІВЕЛІЦІ.

БІ НЪМАІ ПРІЧІНЪМЪ РОМАНИЛОР НІЧ'О ГРІ-
ЖЪ, ЗІЧЕ МАЛХЪ, АЪПЪ ЧЕ А ЧЕТАРЪ А'А
МАІ ЦІНЪ ОЩІРІЛЕ ЧЕ ГЕНСЕРІК АВЪ ТО-А АЪ-
НА ГАТА, КЪ КАРЕ АТЪМПИНА ПЕ ВРЪЖМА-
ШІІ СЪІ ШІ СПЪРЪ ТОАТЪ ЛЪМЪ ПРІН ЛЕСНІ-
РЪ АПЪКЪТЪРІЛОР САЛЕ.

БЪЛЪРІМЪ РОМАНЪСКЪ ЕРА ФОАРТЕ АЕ
ПРІНСЪ АДА КЪ АРКЪЛ; ТАР А ГОЦІЛОР ШІ ВАН-
ДАЛІЛОР НЪ СЕ СЪДЖА АЕ КЪТ КЪ САБІЕ ШІ
ЛАНЧЕ, ШІ НЪ ПЪТЪ СЪСЕ БАТЪ АЕ ДЕПАРТЕ:
ДІН ПРІЧІНА ДЕОСІБІРІІ АЧЕЦІА АВЪ МЪЛТ ФО-
ЛОС ВЕЛІСАРІЕ А ІСПРЪВІЛЕ САЛЕ.

РОМАНИІ, МАІ КЪ САМЪ СЪВТ ІЪСТІ-
НИАН, АВЪРЪ МЪЛТЕ СЪДЖБЕ ДЕЛА ХЪНІ, НО-
РОД ДІН КАРЕ САЪ ФОСТ ТРАС ПАРЦІІ, ШІ
КАРЕ СЕ БЪТЪ КА ШІ ЕІ. АЪПЪ ЧЕШ ПІЕРАЪ-
СЕРЪ ПЪТЕРЪ ДІН ПРІЧІНА МОРЦІІ ЛЪІ АТІ-
ЛА, ШІ А ДЕСБІНЪРІЛОР ЧЕ ПРІЧІНЪРЪ МЪЛ-
ЦІМЪ КОПІЛОР СЪІ, СЪДЖА РОМАНИЛОР А КІП
АЕ АЖЪТЪТОРІ, КЪРОРА ЛЕ ФЪКЪРЪ ЧЪ МАІ
БЪНЪ КЪЛЪРІМЕ.

ТОАТЕ НАЦІІЛЕ АЧЕСТЪ ВАРВАРЕ СЕ ДЕО-
СІВЪ АТРЕ ЕЛЕ ЛА КІПЪЛ А'АСЕ БАТЕ ШІ А'АСЕ
АРМА. ГОЦІІ ШІ ВАНДАЛІІ ЕРА ГРОЗАВІ КЪ
САБІА А МЪНЪ; ХЪНІІ ЕРА НІЩЕ СЪЦЕТЪТОРІ
МІНЪНАЦІ, СЪВЕІІ ПЕДЕСТРАШІ БЪНІ; АЛЕКІІ
ЕРА ФОАРТЕ ГРЕЪ АРМАЦІ; ШІ ВРЪЛІІ ЕРА О
ТРЪПЪ ДЪШОАРЪ. РОМАНИІ ЛЪА ДІН ТОАТЕ
НА-

націіле ачестѣ деосібіте трѣпе дѣпѣ кѣм
вѣдѣ кѣ фаче трѣбѣицѣ кѣцѣтѣлѣді лор,
ші се бѣтѣ протіва ѣніа кѣ ажѣторѣа
тѣтѣрѣр чѣлор лалте.

Ѣсте де мѣраре кѣ націіле чѣле маї
слабе кѣцѣгарѣ чѣле маї мѣлте локѣрї. Фі-
еш-каре с ар амѣрї дак ар жѣдека пѣтері-
ле лор дѣпѣ бѣрѣицѣле лор. Атр ачест шїр
лѣнг де времї протівітоаре, нороаделе
варваре, саѣ маї бїне роѣрїле че еша дїн
еле, ачі бѣрѣа, ачі се бѣрѣаа, дѣпѣ пр
тѣмплѣрї: шї пр време че ѣн нѣм ера бѣ-
тѣт саѣ прѣжнт, алтѣ чѣтѣ де немернїчі
че гѣса о царѣ фѣрѣ пазѣ, фѣчѣ чѣле маї
грозаве прѣзї. Гоцїї, але кѣрѣра арме не
дѣстоїнїче пр фѣкѣ сѣ фѣгѣ дїн наїнтѣ
атѣтор нѣмѣрї, се ашѣзарѣ пр Італїа, пр
Галїа шї пр Спанїа: вандалїї, пѣрѣсїнд
Спанїа дїн прїчина слѣбїчѣнїї лор, трѣкѣ-
рѣ пр Афрїка, ѣнде пртемерѣр о маре пр
пѣрѣцїе.

Іѣстїніан нѣ пѣтѣ сѣ порнѣскѣ пр про-
тїва вандалїлор де кѣт чїнзѣчї де корѣ-
бїї; шї кѣнд велїсарїе дѣсѣрѣкѣ, нѣ авѣ
маї мѣлт де чїнчї мїї де солдацї. Апѣ-
кѣтѣрѣр фѣарте прдрѣнѣцѣ; кѣчї леон ка-
ре трїмісѣсе маї наїнте протїва лор о фло-
тѣ алкѣтѣїтѣ дїн тоате корѣбїїле рѣсѣрї-
тѣлѣді, пр каре авѣ о сѣтѣ де мїї де сол-
дацї,

Велісаріе лѣзъ Картага, Рома, Варена,
ші трімісе пе країї Гоцилор ші Вандалілор
роби ла Константінопол, ѣнде се вззѣ,
дѣлѣ атѣта време, велике тріѣмфѣрї ↑
ноїте.

Прїчина чѣ де кѣпетенїе а іспрѣвлор
ачестѣї ом маре поате чїнеба сѣ афле ↑
талентѣрїле сале. Кѣ ѣн генѣрал че авѣ
поате максїмеле Романїлор челор дїн тѣю,
се фѣкѣ о арміе ка шї арміїле романї-
лор вели.

Вїртѣциле челе марї обїчнѣск а се ас-
кѣнде сѣд а се пїерде ↑ робиє; асѣ тїрѣ-
нїчѣска кѣрмѣїре а лѣї Іѣстїніан нѣ пѣтѣ
сѣ апїлѣзе мѣрїмѣ сѣфлетѣлѣї ачестѣї вѣр-
бат нїчї аналтаса ацелепѣѣне.

Вѣнѣкѣл Нарсѣѣ асѣ ажѣтѣ апѣрѣцїї
ка сѣ се факѣ вѣстїтѣ. Фїїнд крескѣт ↑
палат, апѣратѣл се акредїнца лѣї фѣар-
те мѣлат; кѣчї прїнциї прївѣск пе кѣрѣзе-
нїї лор ка пе чеї маї крендїнчѣшї сѣпѣшї.

Дар пѣртарѣ чѣ рѣ алѣї Іѣстїніан,
дѣсфрѣнѣрїле лѣї, не дрѣпѣтѣциле, хрѣпї-
рїле, шї неѣѣнѣска пофѣтѣ д'а зїдї, д'а
скїмба, д'а реформа; не статѣрнїчїа лѣї
аѣѣѣте, о апѣрѣцїе аспрѣ шї слаѣѣ, че
се фѣкѣсе шї маї сѣпѣрѣѣтоаре дїн прїчина
вѣтрѣнѣцелор лѣї, фѣрѣ аѣѣѣрате ненѣро-
чїрї, ѣнїте кѣ іспрѣвї не фѣлѣсїтоаре шї
к'о слаѣѣ задарнїкѣ.

Бірдинцелє салє актрора прічинѣ нѣ ера
пѣтерѣ апърѣциі, чі оаре карє а тѣмплѣрї
партікѣларє, пієрдѣрѣ тот, кѣчї а брємє
чє ошірїлє сє а дєлєтнїчѣ ла елє, алтє нє-
роадє нєх трєкѣрѣ дѣнѣрѣ, жѣфѣрѣ шї
прѣпѣдїрѣ Ілірїа, Мачєдонїа, шї Грєчїа;
шї Першії нѣвѣлїнд а патрѣ рѣнѣдѣрї, фѣ-
кѣрѣ рѣсѣрїтѣлѣдї ранє нє вїндєкатє.

Кѣ кѣт маї рєпєзї фѣрѣ бїрѣнцєлє
ачєстѣ, кѣ атѣта маї анєвоє пѣтѣрѣ сѣ
рѣмѣ бїрѣиторѣлѣдї; кѣчї Італїа шї Афрї-
ка авїа сє лѣасєрѣ шї трєбѣ сѣлє іа д'а
доїлѣ, кѣчї лѣкѣиторїї сє рїдїкарѣ кѣ рє-
волѣциє.

Ідєстїнїан аш лѣасє дє фємєє о актрї-
цѣ дєла театрѣ чє фѣсєсє мѣлтѣ брємє дє
лѣмє (*). Ачѣста а л кѣрмѣдї к'о сѣтѣпѣнї-
рє чє нѣ сє маї вєдє алтє асємєнѣ а іс-
торїї; шї фїїнд кѣ аместєкѣ патїмїлє шї
фандасїїлє фємєєшї а трєвїлє кѣрмѣдїрїї,
сѣрїкѣ бїрѣнцєлє шї існрѣвїлє чєлє маї нє-
рочїтє.

Да рѣсѣрїт а тоатє врємїлє сѣд'амѣлѣ-
цїт а трєбѣнцарѣ фємєїлор, ка сѣ опрѣс-
кѣ ковѣршїтоарѣ пѣтерє чє аѣ асѣпра бѣр-
бацїлор фємєїлє дїн клїма ачєтє: дар ла
Константїнопол, фїїн - кѣ лєцѣ опрѣ д'а
цїнѣ маї мѣлтє фємєї, фємєїлє кѣшїгарѣ
сѣтѣ-

(*) Апѣрѣтѣсє Теодора.

стхпжніре прінтр' ачѣста асѣпра бѣрбаці-
лор лор; ші дін прічина аста кѣрмѣрѣ
пѣрхціі ера кѣте одатѣ фѣрте слабѣ ші
тѣкѣлоасѣ.

Норѣдѣл константінополѣі то-д'адна
фѣсесе ші ера десѣрціт п дох фатріі, ѣна
се нѣмѣ фатріа челор галбені ші чѣі лал-
тѣ а челор верзі: ачестѣ пш трѣцѣ пче-
пѣтѣл дін драгостѣ ла каре лѣа п теа-
трѣ маі мѣлт пе оаре каре актері де кѣт
пе чѣі лалці. П жокѣріле кѣ кѣрѣцеле аі
кѣрѣра візітіі ера пѣрѣкаці верде, алерга
ка сѣ пѣрѣкѣ ші сѣ вірѣтѣкѣ пе чѣі пѣрѣ-
каці галбен; ші фіеш каре се інтереса ла
вірѣінца вѣрніа дін ачесте дох боелі.

Асфел де фатріі се гѣса п тоате ора-
шѣле пѣрхціі, каре се вѣрѣжѣша пѣре еле
ѣнде маі мѣлт ѣнде маі пѣцін, дѣпѣ
мѣрѣмѣ орашѣлор, адікѣ, дѣпѣ нѣмѣрѣл
челор фѣр де лѣкрѣ ші трѣндаві.

Асѣ ппѣнчѣшѣріле, че сѣнт то-д'адна
трѣвѣінчоасе пѣр'о репѣблікѣ ка сѣ се ціе,
ера прѣ прімежѣіоасе пѣнтрѣ пѣрѣці і
кѣчѣ еле прічінѣл скімбарѣ стхпжніторѣ-
лѣі, гар нѣ пѣрѣрѣ лѣцілор ші пѣрѣпѣтарѣ
реелелор ѣрмѣрѣ.

Іѣстініан, че цінѣ кѣ чѣі галбені ші
кѣлка дѣрѣтѣтѣ челор верзі, пѣрѣрѣтѣ че-
ле дох фатріі, ші прін ѣрмаре ле пѣрѣ-
тѣрнічі-

БЛЕ АТР' АТЖТА О БРХЕНІЧІРХ, А КЖТ
 НІМІКЧІРХ АСДШІ ПДТЕРК ЖДДЕКЗТОРІЛОР. ЧЕІ
 ГАЛБЕНІ НІЧІ ДЕ КДМ НД БРК СЗ ШІЕ ДЕ ПРЗТ
 ВІЛІ КЗЧІ СЕ АФЛА ПЕ СДБТ ОКРОТІРК АПЗРА-
 ТДЛШІ; ЧЕІ ВЕРЗІ АЧЕТАРХ Д'АЛЕ МАІ ЧІНС-
 ТІ, КЗЧІ НД ПДТК СЗЛЕ МАІ АПЕРЕ.

ТОАТЕ ЛЕГХТДРІЛЕ ДЕ ПРІЕТЕНІЕ, ДЕ РД-
 ДЕНІЕ, ДЕ ДАТОРІІ, ШІ ДЕ МДЛУЗМІРЕ; ФДРХ
 РДПТЕ: ФАМІЛІІЛЕ СЕ ДХРЗПХНА ДНА П'АЛТА:
 ОРІ ЧЕ СПДРКАТ БОГА СЗ ФАКХ ДН РХШ ЕРА
 ДІН ФАТРІА ГАЛБЕНХ, ОРІ ЧЕ ПРОКЛЕТ ФДРА
 ШІ ОМОРА ЕРА ДІН ЧК ВЕРДЕ.

О АСФЕЛ ДЕ КЖРМДІРЕ ФХР ДЕ МІНТЕ
 ЕРА МАІ МДЛТ АСПРХ ДЕ КЖТ НЕ ОМЕНОАСЗ:
 АПЗРАТД, НЕ МДЛУЗМІТ Д'А ФАЧЕ СДПДШІ-
 ЛОР СХІ О НХПХСТДІРЕ ЦЕНХРАЛХ А ПОВЗРЖИ-
 ДШІ КД ВІРДРІ КОВЖРШІТОАРЕ, АІ МАІ АМЖ-
 РА АКХ КД ТОТ ФЕЛДЛ ДЕ ТІРХНІІ А ТРЕБІЛЕ
 ЛОР ЧЕЛЕ ПАРТІКДЛАРЕ.

Н'АР ТРЕВДІ КРЕЗДТЕ КЖТЕ ЧЕТІМ А КРІ-
 СЕЛЕ ЛДІ. ПРОКОПІЕ ЧЕЛЕ ТАІНІЧЕ ПЕНТРД АЧЕСТ
 АПЗРАТ, ФІІН-КХ ЛАДДЕЛЕ ЧЕЛЕ МАРІ КАРЕ
 ІА АПЛЕТІТ А АЛТЕ КХРЦІ, НІМІКНІЧЕСК АД-
 ВХРДЛ ЧЕЛОР ТАІНІЧЕ, ДНДЕ АЛ ДЕСКРІЕ ДЕ ЧЕЛ
 МАІ НЕ СОКОТІТ ШІ МАІ АСПРД ДІН ТІРАНІ.

ДАР СПДЮ КХ ДОЖ ЛДКРДРІ МХ ФАЧЕ СХ
 КРЕЗ ІСТОРИА ЧК ТАІНІКХ: АТЖЮ КХ ЕА СЕ
 ПОТРІВЕШЕ МАІ БІНЕ КД СЛЗВІЧДНК А КАРЕ
 СЕ АФЛА АПХРЗЦІА АЧКСТА ЛА СФХРШІТДЛ
 АПХРЗЦІІ ЛДІ ШІ АЧЕЛЕ ДШПХ АЧЕА. ЯЛДОІ-

лѣ, есте ѿ монумент че дкк се маї ці-
не атре ної: адікк, прѣвїліле ачестѣї ат-
пхрат, ат каре се ведекк ат бреме де кжці
ва анї леїдїрѣ се скїмбасе маї мѣлт де
кжт с'а скїмбат а монаршіей ноастрѣ ат
чей треї сѣте де анї маї дѣпх ѣрмх.

Челе маї мѣлте скїмбхрї дїнтр'ачестѣ
сжнт асѣпра ѣнор лѣкрѣрї аша де мїчї,
ат кжт нѣ се веде нїч' ѣн кѣбжнт пентрѣ
каре сж фїе фост сїлїт ѣн леїдїтор д'але
фаче, де кжт нѣмаї сж ле атцелецем прїн-
їсторїа чѣ таїнїкк а лѣї Прокопїе, шї сж
хотхржм кк атпхратѣа ачеста вїндѣ прѣ-
вїліле сале ка шї жѣдеккїїле.

Дар чейче недрептхці маї мѣлт ста-
рѣ чѣ політїчѣскк а атпхрхції, фѣ кѣце-
тѣа чейш формх ка сж факк пе тоці оа-
менїї нѣмаї кѣ опхрере асѣпра кредїнцей
релїїоасе, ат нїще сѣхрї ат прѣжѣр кжнд
ржвна лѣї ера кѣ тотѣа небѣнѣскк.

Прекѣм Романїї чей дїн тжю атѣтер-
нїчїрх атпхрхціа лор лжсжнд слободж орї
че кредїнцх, аша дѣпх ачема ѣрмхторїї лор
о слѣвїрх кѣ тотѣа сїлѣїнд пе тоате кжте
нѣ ера де ересѣа домнїтор.

Атр' ачесте ересѣрї се афла нації ат-
треїї. ѣнеле, дѣпх че се лѣасерх де Ро-
манїї, атш цїндсерх релїїа лор чѣ веке,
пре кѣм Самарїтенїї шї Оврїїї. Алтеле се
ржспжндїсерх атр'о царх, ка чей де ересѣа

лѣи Монтан ꙗ Фриція, ші Яриеніи ꙗ алте провинціи; деосибит к'о парте маре де цхрани ера ꙗкх ꙗкинзторі де Ідоли, ші ꙗ джржиці а цинѣ о крединцх фхрх ꙗвццх-тѣрх ка ші еї ꙗсѣші.

Івстиніан, каре стрікх ачесте ересѣрі кѣ сабіа саѣ кѣ леціле сале, ші сілінд нороаделе прін тірхнііле сале а'асе скѣла кѣ револѣціе, фѣ сіліт ка сѣ ле стінгх, ші аша пѣстїи деосибите провинціи. Кѣ ачѣста кредѣ кх с'а ꙗмѣлцїт нѣмхрѣл крединчосїлор; дар ел нѣ фхкѣсе алт чева де кхт ꙗпѣцинасе нѣмхрѣл оаменїлор.

Проконїе історїсеше кх прін стрікарѣ Самарїтенїлор, рзмасе Палїстїна пѣстїе; ші лѣкрѣл чел маї чѣдат ꙗ трѣба ачѣста, есте кхчї сѣлѣ ꙗпхрхціа пентрѣ драгостѣ крединцеї, пе ѣнде венїрх ші арапїї ка с'о прхпхдѣскх дѣпх кхтѣва време.

Дар чемаче нхкхжа лѣмѣ маї мѣлт ера, кхчї пе кхнд ꙗпхратѣл гонѣ ересѣріле кѣ атѣта аспїме, ла челе маї де кхпете-нїе артїколе, нѣ се потрївѣ пхрерїле лѣи кѣ але ꙗпхрхтесїї. Ёл ѣрма дѣпх сѣборѣла дела Халкїдонїа, тар ꙗпхрхтѣса ажѣта пре чеїче н'ѣл ѣрма, орї кѣ бѣнх крединцх, зїче Бвагрїе, саѣ кх нѣмаї се фхцхрнїчѣ.

Кхнд четеше чїнева ꙗ Проконїе деспре зїдїрїле лѣи Івстинїан, ші веде кастелѣрїле шї

ші четхціле че се зідісе претѣтіндіні дін шорѣнка лѣї, поате сз гжндѣскз кз ппхрціа п флѣрѣ пе сѣбкжрмѣрѣ лѣї, дар се амхцеше.

Маї наїнте н'авѣ Романїї четхці : тоатз пкредїнарѣ лор ера п оцїріле лор пе каре ле ашзза п лѣнгѣл апелор марї, пе ѣнде пхлца нїше тѣрнѣрї дін депхртаре п депхртаре пентрѣ шхдерѣ солдацїлор.

Дар дѣпх че оцїріле лор се стрїкарх, шї пкз де мѣлте орї нѣ авѣ нїчї де кѣм, трївѣї сз ле птхрѣскз; шї атѣнчї авѣрх маї мѣлте четхці де кхт пѣтерї, маї мѣлте локѣрї де скхпаре шї маї пѣцїнх сїгѣранцх. Дхранїї не маї врхнд сз лхкѣтаскз де кхт ппрѣжма фортецелор (четхцѣлор), п тоате пхрціле зїдѣ д'ачестѣ. Бра тожма ка ла Франца п времѣ Норманзїлор, каре нїч'одатх н'а фост аша де слабх, ка атѣнчї кхнд сателе еї ера околїте кѣ зїдѣрї.

Аша дар тоатз мѣлцїмѣ нѣмелор ачестор фортеце че порѣнчї Івстїніан сз се зїдѣскз, шї кѣ каре Прокопїе ѣмпле фѣї атрецїї, нѣ схнт де кхт дѣбезї але слхбїчѣней ппхрцїї.

К а п XXI.

НЕРЖИДЪЕЛІ АЛЕ АПХРЪЦІЙ РЪСХРІТЪЛЪІ.

ПЕ ВРЕМІЛЕ АЧЕЛЪ ПЕРШІЙ ЕРА АТР' О СТАРЕ МАЙ ФЕРІЧІТЪ ДЕ КЖТ РОМАНИЙ: ЕЙ ПРЪ ПЪЦІН СЕ ТЕМЪ ДЕ НОРОАДЕЛЕ МІЕЗІЙ НОПЦІ, ПЕНТРЪ КЪІ ДЕСПХРЦА О ПАРТЕ ДІН МЪНТЕЛЕ ТАВРЪС ПЖНТРЕ МАРЪ КАСПІЙ ШІ МАРЪ НЪГРЪ, ШІ ПХЗА О ТРЕЧЕРЕ ФОАРТЕ СТРЖМТЪ ПЕ ШНДЕ АР ФІ ПЪТЪТ СЪ ТРЪКЪ КЪЛХРІМЪ; КЖЧІ АТР'АЛТЪ ПАРТЕ ПЕТЪТІНДІНІ ЕРА СІЛІЦІ ВАРВАРІЙ АЧЕШІА АСКОВОРЖ ПЕ РЖПІ Ш'А ЛХСА КАІЙ, КАРЕ ЕРА ТОАТЪ ПЪТЕРЪ ЛОР; ЕЙ СЕ МАЙ ОПРЪ ШІ ДЕ РЖЛА ЯРАКЕ ЧЕ ЕСТЕ АДЖНК ШІ КЪРЦЕ ДЕСПРЕ МІАЗЪ НОАПТЕ СПРЕ МІАЗЪ ЗІ, ШІ АКХРЪІА ТРЕЧЕРЕ СЕ АПХРА КЪ ЛЕСНІРЕ.

КЖТРЕ АЧЕСТЪ, ПЕРШІЙ АВЪ ЛІНІЩЕ ДЕСПРЕ ПАРТЪ РЪСХРІТЪЛЪІ; КЖТРЕ МІАЗЪ ЗІ СЕ ХОТХРА КЪ МАРЪ. Д'ЕРА КЪ ЛЕСНІРЕ Д'А ПРІЧІНЪІ ДІХОНІЙ АТРЕ СТЪПЖНІТОРІЙ АРАПЕЦІЙ, КАРІЙ НЪ АГРІЖА ДЕ КЖТ Д'А СЕ ЖХФЪІ ШНІЙ ПЕ АЛЦІЙ. ЯША ДАР ЕЙ НЪ АВЪ ВРЖМАШІ ДЕ КЖТ НЪМАЙ ПЕ РОМАНИ. „НОІ ЦІМ, ЗІ-
 „ ЧЪ ШН СОЛ Д'АІ ЛЪІ ОРМІСДА, КЪ РОМАНИЙ
 „ СЖНТ АДЕЛТІНІЦІЙ ЛА МЪЛТЕ РЪСБОУЕ, ШІ
 „ АЪ Д'А СЕ ЛЪПТА АПРОТІВА МАЙ А ТЪТЪ-
 „ РОР НАЦІЛОР, ШІ ЕЙ АКЪ ЦІШЪ КЪ НОІ НЪ
 „ АВЕМ АЛТ РЪСБОУ ДЕ КЖТ АПРОТІВА ЛОР.“

Къ кят Романіи нѣ аргіжисеръ меще-
шдѣла остъшхск, къ атхта Першіи ал лѣ-
красеръ. „Першіи, зичѣ Велісаріе кятре сол-
даціи сѣи, нѣ въ атрек къ коражѣла чи къ
регѣла.“

Першіи ал трекѣсеръ пе Романіи ші къ не-
гоціаціиле політичеціи, ка ші къ регѣліле
остъшхціи. Къ причинѣре кѣ аѣ цинѣт о
гарнізонѣ ла порціле Каспіене, черѣ пла-
тѣ дела Романіи, ка кхнд н'ар фі дато-
ре фіеш че царѣ сѣш пѣзаскѣ хотарѣле са-
ле. Черѣ платѣ пентрѣ паче, пентрѣ аче-
таре де бѣтае ші де арме, пентрѣ времѣ
че атревѣдинца ла негоціаціи, ші ла рѣсбою.

Аваріи трекхнд дѣнхрѣ, Романіи каре
маі то-д'адна нѣ авѣ ніч'о трѣпѣ ка сѣ
лісе апротивѣскѣ, ші принші апричиніле къ
Першіи, кхнд ар фі тревѣит сѣ батѣ пе
Аваріи, ші ал челе къ Аваріи кхнд ар фі
тревѣит сѣ опрѣскѣ пе Першіи, фѣрѣ сілицѣ
д'а се маі сѣпѣне аѣкѣ ла дн бір; ші сла-
ва аѣрѣціи рѣмасе лѣатѣ ал пічоаре де
тоате нѣмѣрїле.

Іѣстиніан, Тіберіе, ші Маврікіе, се сі-
лірѣ дѣстѣла сѣ апере аѣрѣціа. Чест дін
ѣрмѣ авѣ вїртѣціи, дар ера атѣнекате д'о
ѣвїре де арцінт къ тоѣла не потрївїтѣ
пентрѣ дн принѣѣ маре.

Краул Аварілор фѣгѣдѣи лѣи Маврікіе
кѣи ва да аѣапої ровїи че лѣасе, нѣмаі

сзї пазтѣскз кжте о ждмзта де бѣкатз
 де арцїнт пентрѣ фїеш каре кап, тар де нѣ
 ва прїмі ꙗї ва оморж пе тоцї. Маврїкіе
 се скѣмпї сзїї скапе, шї оцїрѣ Романз фз-
 кѣ револѣцїе; верзїї ꙗкж се рїдікасерз ꙗтрї
 ачешаш време, шї ѡн сѣташѣ анѣме Фока
 фѣ ꙗнхцат ла ꙗпзрхцїе, шї порѣнчї сз
 оморє пе Маврїкіе шї копїї лѣї.

Історїа ꙗпзрхцїї гречецїї, кзчї асфел
 о сз нѣмїм дїачї ꙗколо ꙗпзрхцїа Рома-
 нїлор, нѣ есте алт чева де кжт о цесзтѣ-
 рз де револѣцїї, де фатрїї шї де вїклешѣ-
 гѣрї. Сѣпѣшїї н'авѣ нїчї мзкар ідеє дес-
 пре кредїнца че ера даторї кзтре стзпжнї-
 тор: шї ѡрмзторїї ꙗ скаѣн фѣрз атжт де
 тѣрѣѣрацї, ꙗ кжт тїтѣла де Порфїроге-
 нїт, адїкз нзскѣт ꙗ каса ѡнде лехѣзѣ
 ꙗпзрхтеселе, фѣ о тїтѣлз чїнстїтз каре
 пѣцїнї прїнцї дїн алте фамїлїї пѣтѣрз
 с'о аївз.

Тоате мїжлоачеле фѣрз бѣне ка сз а-
 жѣнз ла ꙗпзрхцїе: ажѣнсерз ꙗпзрхцїї,
 прїн солдацї, прїн клїр, прїн сенат, прїн
 цзранї, прїн народѣла капїталей, сѣѣ прїн
 ал челор лалте ораше.

Кредїнца крещїнѣскз фзкжндѣсе дом-
 нїтоаре ꙗ ꙗпзрхцїе, се рїдікарз мѣлте ере-
 сѣрї че тревѣї сз ле осжндѣскз. Ярїе тз-
 гздѣї дѣмнезеїрѣ кѣвжнтѣлѣї, Мачедонїї
 дѣмнезеїрѣ дѣхѣлѣї сфжнт, Несторїе ѡнї-
 рѣ

рѣк персоней лѣи Исѣс Христос, вѣтихїе че-
ле доз фирї але сале, монотелициї челе доз
воинце. Пентрѣ каре требди сѣ аддне сѣ-
боарѣ апротива лор. Дар фиїна кѣ нѣ
примѣ тоци а датѣ хотѣрѣ сѣбоарѣлор,
мѣлци апраци амѣци сѣ атоарсерѣ ла рѣ-
тѣчирїле осжидите.

Ши фиїн-кѣ нич'одатѣ н'а фост алтѣ
нацие кѣ атѣта дрѣчдне ши аспрїме кѣтре
вретичї ка Гречїи, каре сокотѣ кѣ сѣ сѣдр-
кат борѣина сѣ лѣкѣина к'ѣн еретик, де
ачета пїердрѣ мѣлци апраци драгостѣ сѣ-
пѣшилор лор; ши нороаделе обїчнѣрѣ а гжн-
ди кѣ нице апраци атѣт де рѣсвратїторї че-
лор адмнезееци, нѣ сжнт алешї де пронїе
ка сѣ кѣрмѣтаскѣ.

Оаре каре пѣрере лѣатѣ дїн ворба а-
чета, кѣ нѣ се кѣвїне а вѣрса сжнце кре-
щїнеск, карѣ дїн зї а зї се аѣри ши маї
мѣлт, фѣкѣ пе оаменї ка сѣ нѣмаї пе-
депсаскѣ аша аспрѣ грешалеле че нѣ атїн-
цѣ релїциа прѣ д'а дрептѣл: се мѣлцѣмї-
рѣ нѣмаї кѣ а скоате окї, атѣта насѣрї
сѣ пѣрѣл, сѣ асѣдтї а оаре каре кїп п'а
чета че аѣрѣтасерѣ вре о револѣцие, сѣ
се испїтїсерѣ а протїва персоней стѣпжнї-
торѣлди: асѣл де фапте се пѣтѣрѣ сѣвѣр-
ши фѣрѣ нич' ѣн кѣраж ши фѣрѣ прїмеждїе.

ѣн фел де респект кѣтре подоабеле
аѣрѣтѣци, аї фѣчѣ сѣ се лїпѣскѣ нѣмаї

ДЕ КЖТ ЛЖНГЗ АЧЕЛА ЧЕ АДРЖЕНѢ СЗ ЛЕ АБРА-
 ЧЕ. СЕ СОКОТѢ ДЕ ПЖКАТ СЗ АІБХ ЧІНЕВА
 АКАСА СА ОРІ СЗ ПОАРТЕ ХАІНЕ ДЕ ПОРФІРЪ;
 ДАР ДЪПЖ ЧЕ ЪН ОМ ЛЕ АБРЖКА, НЪМАІ ДЕ
 КЖТ АЛ ЪРМА НОРОДЪЛ, ФІІН-КЖ ЧІНСТѢ ХАІ-
 НА ФЪР 'А МАІ СОКОТІ ПЕ ЧІНЕ ЕСТЕ ПДСА.

АМБІЦІА АКЖ ЕРА АТХРЖТАТХ ДЕ ЧЪДА-
 ТА НЕВЪНІЕ А ВРЕМІЛОР АЧЕЛѢ, КЖЧІ НЪ ЕРА
 НІЧІ ЪН ОМ ДІН ЧЕІ МАРІ, КЖРЪІА СХ НЪІ
 ФІ' БХГАТ ЧІНЕВА А КАП Д'А СЕ ФАЧЕ АПЖ-
 РАТ; ШІ АША ТОЦІ НХДЖЖДЪІА КА С'АЖЪН-
 ГЗ АПЖРАЦІ.

ФІІНД КЖ БОАЛЕЛЕ АДХЪЛЪІ НЪ СЕ ВІН-
 ДЕКЖ НІЧІ ДЕ КЪМ ДЕ ТОТ, КРЕЩІНІІ А ЛОК
 ДЕ ПРОРОЧІРѢ КЪ МЖРЪНТАЕЛЕ ЖХРТФЕЛОР ШІ
 КЪ СЛОВОЗІРѢ ПЖХРІЛОР А АЕР КАРЕ СЕ ШЕР-
 СЕСЕРЖ ДІН ПРЕЪНХ КЪ ІДОЛОЛАТРИА, АЧЕНЪ-
 РХ СЗ АТРЕВЪІНЦЕЗЕ АСТРОЛОГІА, ШІ МЕШЕ-
 ШЪГЪЛ Д'А СПЪНЕ МАІ ДІН НАІНТЕ ЧЕЛЕ ВІІ-
 ТОАРЕ ПРІН КЖЪТАРѢ АТР'ЪН ЛІГІАН КЪ АПЖ.
 ЗАДАРНІЧІЛЕ ФХГХДЪЕЛІ ЧЕ ЕША ДІН АЧѢСТХ
 ПРОРОЧІЕ ФЪРЖ ПРІЧІНА ЧЕЛОР МАІ АДРЖСНЕЦЕ
 АПЪКЖТЪРІ АЛЕ ПАРТІКЪЛАРІЛОР, ШІ СЕ ФЖКЪРЖ
 ЧЕЛЕ МАІ АЦЕЛЕПТЕ СФЖТЪІРІ АЛЕ СТХПЖНІ-
 ТОРІЛОР.

НЕ НОРОЧІРІЛЕ АПЖРЖЦІІ КРЕСКЖНД А ТОА-
 ТЕ ЗІЛЕЛЕ, ВХЗЪРЖ КЖ ПРІЧІНА ВІНЕ ДІН ІС-
 ПРЖВІЛЕ ЧЕЛЕ РЕЛЕ А РЖСВОАЕ ШІ ДІН НЕГО-
 ЦІАЦІІЛЕ ЧЕЛЕ РЪШІНАТЕ А ПАЧЕ КЪ ПЪРТАРѢ
 ЧѢ РѢ А АЧЕЛОРА ЧЕ КЖРМЪІА.

Кѣр револѹциіле ꙗсѹші прічинѹрѹ револѹциі, ші ісправа челор дін тѹю се фѹчѣ прічина челор дін ѹрмѹ. Фіін-кѹ Гречіі вѹзѹрѹ атѹтѣ деосібіте фаміліі сѹінѹдсе пе трон ѹна дѹпѹ алѹа, еі нѹ ера ліпіці де нічі ѹна; ші дін ꙗтѹмпларе, фѹкѹнѹдсе ꙗпѹраці дін тоате стѹрїле де оаменї, нѹмаї ера нїмінѣ атѹт де можїк ка сѹш рїдїче нѹдѹждѣ дѹа фі ꙗпѹрат.

Шїлдеде челе мѹлате але Гречїлор ꙗ фѹкѹрѹ тот кѹн дѹх, ші рѹмасерѹ кѹ нїше нѹравѹрї че ꙗпѹрѹцеск ꙗ трѹншіі ка нїше леці.

Се паре кѹ ꙗпѹкѹтѹрїле челе марї ісѹтѣ маї лесне ꙗ времіле челор векї де кѹт ꙗтр' але ноастре. ꙗкѹм нѹ пот сѹле маї аскѹнѹзѹ, фіін-кѹ есте то-дѹ дѹна комѹнїкаціе ꙗтре нѣмѹрї, ші фіеш каре стѹпѹнїтор аре міністрї ꙗ тоате кѹрѹїле, кѹчі поате сѹ аївѹ вѹнѹзѹторї ꙗ тоате кабїнетѹрїле.

ꙗфларѣ пошелор фаче ка сѹ своаре веціле дін тоате пѹрѹїле.

Фіін-кѹ ꙗпѹкѹтѹрїле челе марї нѹ се пот фаче фѹр де банї, ші кѹ дѹпѹ афларѣ поліцелор (lettres de change), негѹсторїї аб маре пѹтере, требїле лор сѹнт фоарте адесѣ легате кѹ секретѹрїле ꙗпѹрѹціі, ші ꙗгрїжеск ꙗ тот кїпѹл ка сѹле афле.

Не статорнічіа кѣрѣдлѣи ла скімбат
фхрѣ прічінѣ кѣноскѣтѣ, фаче пе мѣлці
оамени с'о каѣте, ші ꙗ челе дін ѣрмѣ о
гѣсеск.

Яфларѣ тїпографїї каре а дат кѣрці-
ле прїн мжїніле а тоатѣ лѣмѣ, а халко-
графїї, ч'а фхкѣт хартеле географїичеши аша
де обще, ꙗ сфхршїт газетеле полїтїичеши,
фак дестѣла де кѣноскѣт фїеш кѣрѣдїа ін-
тересѣрїле челе общеши прїн каре сѣ поатѣ
дестѣши маї лесне шї прїчїніле челе таїніче.

Конжѣраціїле нѣ сѣ маї фак кѣ леснї-
ре ꙗтрѣнї стат, кѣчї дѣлѣ афларѣ поще-
лор, тоате секретѣрїле партїкѣларе сжнт
ꙗпѣтерѣ обшїї.

Стѣпжнїторїї лѣкрѣѣзѣ маї репеде кѣчї
аѣ тоатѣ пѣтерѣ статѣлѣ ꙗ мжїніле лор;
конжѣрѣторїї сжнт сіліці а лѣкра кѣ ꙗче-
тѣла, кѣчї ле ліпсеск тоате. Центрѣ каре
маї кѣ самѣ акѣм, орї че лѣкрѣ прѣ кѣ-
ржнѣ се афлѣ, шї конжѣрації н'апѣкѣ сѣ
пїарѣзѣ време мѣлѣтѣ ꙗ мїшкѣрїле лор, шї
нѣмаї де кѣт се дѣскопереск.

К а п XXII.

Слѣвїчѣнѣ ꙗпѣрѣцїї рѣсѣрї-
тѣлѣи.

Фока, ꙗтрѣвѣрарѣ лѣкрѣрїлор, не фїїнѣ
бїне ꙗтемеїат пе скаднѣл сѣѣ, се оморѣ
де

де Бракліе, кареле віина дін Африка гхсі
провінцііле жхфдіте ші легеондріле стрікате.

Явіа ачепѣ сѣ адрептезе кжте чева,
ші Яравії ешірѣ дін цара лор ка сѣ атін-
зѣ реліція ші апхрѣція че ашхзасе Моха-
мет кѣ ачешаш мжнх.

Ніч'одатѣ нѣ се възѣ апаінтхрі аша
де репезі: еї вірдірѣ ші лбарѣ нѣмаї де
кжт Сірія, Палістіна, Віпнтѣ, Африка,
ші жхфдірѣ Персія.

Врѣ адмнезед ка сѣ ачетезе реліція
лді а'афі домнітоаре атр'атхтѣ локдрі,
нѣ кѣ нѣї пазкѣ, чі пентрѣ кѣ орі анзл-
цатѣ орі смерітѣ ла челе дін лхднтрѣ,
есте то - а'адна дестоінікѣ а'аш сѣвхрші
скопосѣл кѣ а сфінці нѣмеле лді.

Норочірѣ реліції аре деосівіре а'ачема
а апхрѣцілор. Шн скріітор вестіт зичѣ кѣ
есте фодрте мѣлцзміт а'афі болнав, кѣчї
воала есте адеврата старе а крецінѣлді.
С'ар фі пѣтѣт зиче асеменѣ кѣ смерірѣ
бісерічїї, рісіпірѣ еї, сѣрпарѣ темплдрілор
еї, патімїле мѣченічїлор еї, ера времѣ
славеї сале, ші кѣ, пе кжнд се архта трї-
ѣмфжнд апаінтѣ лѣмїї, атѣнчї ера вре-
мѣ смеренїї сѣ апілхрїї сале.

Ка сѣ деслѣшаскѣ неціне ачѣ атжм-
пларе вестітѣ а'атхтѣ вірдінце ші а'атх-
тѣ цхрі лѣате де Яравії, нѣ треѣде сѣ пѣе
апаінте нѣмаї ентѣсіасмѣл лор сінгѣр-
Кѣчї

Къчї Сарасенїї ера кѣноскѣцї де мѣлт де
вїтежї атре ажѣтхторїї Романїлор ш'аї
Першїлор; Осроенїї ера чеї маї іскѣсїцї оа-
менї пе лѣме д'а арѣнка кѣ сѣцѣта; Се-
верїе, Александрѣ, шї Максимїан, лѣасерѣ
ѣ слѣжба лор къцї пѣтѣсерѣ кѣ каре фѣ-
кѣсерѣ о маре ісправѣ ѣ протїва Германї-
лор пе кареї стїнѣѣ де департе: сѣв Ва-
лент, Гоцїї нѣ пѣтѣ сѣ лісе ѣпротївѣскѣ;
ѣ сѣжршїт еї ера пе времїле ачелѣ чѣ маї
бѣнѣ кълѣрїме дїн лѣме.

Ям спѣс къ ла Романї ера маї бѣ-
не легеонѣрїле вѣропей де кът але Асїї;
дар кът пентрѣ кълѣрїме ера дїн протївѣ:
еѣ ворбек пентрѣ а Парцїлор, а Осроенї-
лор, шї а Сарасенїлор; шї дїн прїчина
аста се контенї бїрѣнцеле Романїлор, къчї
дѣпѣ Антїох кѣпрїнсе Асїа де сѣс ѣн но-
род ноѣ тѣтхреск, а кърѣта кълѣрїме ера
чѣ маї бѣнѣ ѣ лѣме.

Кълѣрїмѣ аста ера грѣ, тар а вѣро-
пей ера ѣшоарѣ; дар ѣ зїоа де астѣзї ес-
те кѣ тотѣл дїн протївѣ. Оланда шї Фрї-
зїа ѣкъ нѣ ера фѣкѣте, ка сѣ зїк аша;
шї Германїа ера плїнѣ де пѣдѣрї, де ла-
кѣрї, шї де мочїрле, ѣнде прѣ пѣцїн се
слѣжа кѣ кълѣрїмѣ.

Дар дѣпѣ ч'ад дѣскїс кѣрѣл апелор
марї, мочїрлеле ачестѣ сѣѣ ѣскат, шї Гер-
манїа а къцїгат алтѣ фацѣ. Дѣкрѣрїле

ЛДИ Валентіе пе Некер, ші але Романілор пе Рен, аѣ фжкѣт мѣлтѣ скімбарѣ; ші а-шхзжндѣсе негоцѣл, цѣрїле че нѣ скотѣ каї, атѣнчі скоасерѣ, шїї атребѣнцарѣ шї еле.

Костантїн, фїѣл лдї Бракліе, фїїнд отрѣвїт, шї фїѣл сѣѣ Констан о морѣт а Сїчіліа, Костантїн Погонатѣ, фїѣл сѣѣ чел маї марѣ аї ѣрмѣ а скадн. Адѣнжндѣсе чеї марї де прїн провинціїле рѣсѣрїтѣ-лдї, вѣрѣс сѣ акоронезе шї пе чеї лалцї дої фрацї аї сѣї, зїкжнд кѣ пе кѣм сѣ каде а креде троїца, асеменѣ се кѣвїне а авѣ треї аѣфрацї.

Історїа грѣчѣскѣ есте плїнѣ де асеменѣ лѣкрѣрї кѣ аѣх; характерѣл чел де обѣе ал ачестѣї нѣм нѣ ста де кѣт а фронтї-метѣ де нїмїк. А апѣкѣтѣрї нїч'о аѣ-лепѣѣне нѣмаї авѣ партѣ, шї се вѣзѣрѣтѣрѣѣрї фѣрѣ прїчїнї, шї револѣцїї фѣрѣ кѣвѣнт.

О Дїсїдемонїе (сѣперстїцїе) де обѣе аѣ-рѣпѣнѣ тоатѣ вїтежїа Грѣчїлор, шї а до-рмї тоатѣ аѣрѣрѣцїа. Константїнополѣ, ера сїнгѣр орашѣ де рѣсѣрїт ѣнде кредїнца кре-щїнѣскѣ фѣ атѣт де домнїтоаре. Аша дар, трѣндѣвїа ачѣта, ленѣ, шї молїчѣнѣк нацїїлор Асїї, се вѣгарѣ пѣнѣ шї кѣр а Бвлавїе. Атре мїї де пїлде, спїѣю, кѣ Фї-лїпѣ, генѣралѣ лдї Маврїкїе, карѣ, фїїнд

гата д'а фаче о вѣтае, ачепѣ сѣ плжнгѣ
вѣгхнд сама ла мѣлцимѣ оаменілор че ера
сѣ моарх.

Ялт фел де лакрхмї ера ачелѣ че вѣр-
сарѣ Яравїї де неказ, пентрѣ кѣ генѣра-
лѣл лор фѣкѣсе о ачетаѣ де арме че нѣї
лхса сѣ версе сѣнѣеле креѣшїнілор.

Всте маре деосїбіре атре о арміе кѣ
рѣвнѣ шї о арміе сѣперстїціоасѣ. Ячѣста
се вѣзѣ а времїле ноастре, ла о револѣціе
вестїтѣ, кхнд арміа де Кромвел ера ка а
Яравїлор, шї арміїле Ирландїї шї Скоції
ка але Гречїлор.

О сѣперстїціе барварїчѣскѣ каре атѣт
а пїлѣзѣ мїнтѣ омѣлѣї, кѣт релїціа о
аналѣзѣ, фѣкѣ пе оаменї ка сѣ се сокотѣс-
кѣ де чеї маї вїртошї шї кѣ фапте маї
вѣне пѣїнд тоатѣ нѣдеждѣлор атр'о до-
вїточѣскѣ драгосте кѣтре ікоане. Шї ве-
дем а історїе генѣралї, карїї лхса акон-
жѣрарѣ ѣнїї четѣцїї, шї пїердѣ ѣн ораш,
ка сѣ кѣшїце моаѣеле ѣнѣї нѣ шїѣ кѣї.

Кредїнца креѣшїнѣскѣ асфел се мїшѣлї
а времѣ аѣрѣцїї гречешї, пре кѣм пѣцї
шї ла рѣшї маї наїнте де Петрѣ чел ма-
ре, каре аної оаре кѣм нѣкмѣл ачеста, шї
а аѣрѣцїа че кѣрмѣт, фѣкѣ маї мѣлте
реформѣрї де кѣт фак вїрѣїторїї атр'ачелѣ
пе каре ле хрѣпеск.

Поате чинева сѣ крѣзѣ кѣ тот дѣна-
 дѣнсѣл кѣ Гречїи кѣзѣсерѣ атѣнчїи ꙗко идо-
 латрїе. Италїенїи шї Германїи дѣн времѣ
 ачела ꙗкѣ чїнстѣ икоанеле, дар кѣ тоате
 ачестѣ, кѣндѣ четїм исторїчїи гречесїи че вор-
 беск пентрѣ скѣрѣва че авѣ чеї дѣн тѣю де
 моаше шї не сокотїнца де икоане, се па-
 ре кѣ сѣнт ꙗгѣрѣтѣторїи ноцрїи ꙗпротїва
 лѣї Калвїн. Кѣндѣ Германїи трекѣрѣ ка сѣ
 мѣрѣгѣ ꙗ пѣмѣнтѣл чел сѣжнт, зїче Нї-
 кїта, Арменїи ꙗї прїмїрѣ прїетенеше кѣчї
 нѣ се ꙗкїна ла икоане. Шї дака Италїенїи
 шї Германїи, дѣпѣ зїса Гречїлор, нѣ чїнстѣ
 икоанеле дѣн дестѣл, оаре кѣт тревѣе сѣ
 ле фїе чїнстїт еї?

Иѣцїн лїпсї дѣа се ꙗтѣмпла пѣатѣнчїи
 ла рѣсѣрїт маї ачеле скїмѣзрїи че се ꙗтѣм-
 пларѣ дѣпѣ ачела песте доз вѣкѣрїи ла
 апѣс, кѣндѣ се реноїрѣ цїїнцеле, кѣчї
 ꙗчепѣрѣ оаменїи а кѣдноаше катахрїсѣрї-
 ле шї не рѣндѣелїле ꙗ каре ажѣнсесерѣ,
 шї фїеш каре кѣѣтѣндѣ лѣк рѣѣлѣї, се ꙗ-
 тѣрѣтѣрѣ нїше оаменїи ꙗдрѣснечїи шї не
 аскѣлатѣторїи карїи сѣжшїарѣ Бїсерїка ꙗ
 лок дѣа о ꙗдрепта.

Леон Исаврїан, Костантїн Копронїм,
 Леон фїѣл сѣѣ фѣкѣрѣ рѣсѣоул ꙗпротїва
 икоанелор, шї дѣпѣ че ꙗкїнѣчѣнѣ лор се
 ашѣзѣ тарѣш де ꙗпѣрѣтѣса Ірїна, Леон
 Арменїанѣ, Мїхаю Гѣнѣавѣ, шї Теофїл,

ле скодееръ кѣ тотѣл. Ячеши принці соко-
тирѣ кѣ аминтрелѣ нѣ ле поате стинце ꙗ
кинхчѣнѣ де кѣт стрікжнѣ де тот іскорѣл
ей. Пентрѣ каре фѣрѣ сілиці д'а гоні пе
кѣлѣгѣрї че тѣрѣѣра тот(*): ші ꙗпілжнѣдї кѣ
немѣрїніре, кѣѣта сѣі омоаре, ꙗ лок д'а
кѣѣта мїжлоаче сѣі ꙗдрептезе ші сѣі фа-
кѣ оаменї де соціетате.

Кѣлѣгѣрїї чеї пѣрѣжїї ка ніше ꙗкинх-
торї де ідолї де партїзанї ересѣрїлор ної,
ꙗш

(*) Кѣ мѣлтѣ време маї наїнте, Валент фѣ-
кѣсе о леѣе ка сѣі ꙗлаторезе а се фаче
осташи ш'а мерѣе ла рѣскою, ші порѣнчї
сѣ омоаре пе тоѣї ачета че нѣ се вор сѣ-
пѣне. Іорнана. — Бѣ нѣ шїѣ че ом кѣ жѣ-
декатѣ арѣптѣ с'ар пѣтѣ ꙗпротїві кѣ
н'а фост бѣнѣ леѣѣк ачѣста (деосїбіт де
оморѣре), сѣѣ ар пѣтѣ зїче кѣ кѣлѣгѣ-
рїї сѣнт трекѣнчощї ѣнѣї стат. Пе ей
нѣї цїне де кѣт простїа народѣлѣї ші адїа
форїа стѣпѣнїрїї; ші пентрѣ ачета спѣн
кѣ, кѣнѣ а мѣрїт ѣн Старецѣ кѣвїос де
ла окїновїе дїн партѣ рѣсѣрїтѣлѣї, мол-
довїї, а лѣсат францїлор сѣї ꙗвѣцѣтѣ-
ра ачѣста: „Сѣ кѣѣтаѣї то-д'ѣѣна авѣ
„ прїпѣши ші авѣ ліпї пе лѣнѣѣ оаменї
„ процї ші не ꙗвѣцаѣї ші сѣ нѣ вѣ де-
„ пѣрѣтаѣї де цара тѣрѣѣскѣѣ ѣнде есте
„ чел маї бѣн асїл ал нострѣ.“

АШ РХСБДНАРХ ПХРЖНА ШІ ЕІ ПРЕ ПХРЖШІ
КА ПРЕ НИЩЕ ФЕРМЕКЗТОРІ, ШІ АРХТЖНА НО-
РОДЛДИ БЕСЕРІЧІЛЕ ДЕСПОМТЕ ДЕ ІКОАНЕ ШІ
ДЕ ТОАТЕ КЖТЕІ ПРИЧІНДИ ЕВЛАВІЕ, СІЛІНДСЕ
А ТОТ КІПДА КА СХ АДДПЛЕЧЕ, ШІ ЗІКЖНА
КЖ АЧЕТА АД ДЕШХРТАТ БІСЕРІЧІЛЕ ДЕ ЧЕЛЕ
СФІНТЕ, КА СХ ЖХРТФКСКХ ДЕМОНІЛОР А
ТЖНСЕЛЕ.

ПРИЧІНА АЧЕШІІ ГЖЛЧЕВІ ІДУЦІ ПЕНТРД
ІКОАНЕ, ЧЕ ФЖКД КА СХ НДМАІ АДРХСНФСКХ
НІМІНІ АДП'АЧЕТА А ПРОПДНЕ О АКІНХЧДНЕ
МАІ КДМПХТАТХ, ЕРА АЧКСТА: ПРИГОНІРФ
ПРІВФ ЛА АЛТЕ ІНТЕРЕСДРІ ФОАРТЕ ДЛЧІ,
КДВХНТДА ЕРА ЗІК, ПЕНТРД СТХПЖНІРЕ. ШІ
КХЛДГХРІІ АДПХ ЧЕ О ХРХПІРХ НД ПДТФ С'О
КРФСКХ САД СХ О АПДТЕРНІЧФСКХ АТР'АЛТ
КІП, ДЕ КЖТ СПРІЖІНІНД НЕ АЧЕТАТ АКІНХ-
ЧДНФ КРЕДІНЦЕІ, КХРІА СЕ ФХЧФ ПХРТАШІ
ШІ ЕІ АСДШІ. ПЕНТРД АЧЕТА КЖНА СЕ ГОНФ
ІКОАНЕЛЕ СЕ ГОНФ ШІ ЕІ, ПАР КЖНА БІРДІРХ,
СТХПЖНІРФ ЛОР НДМАІ АВД ХОТАР.

АТДНЧІ СЕ АТЖМПАХ ЧЕМАЧЕ СЕ АТЖМ-
ПАХ АДПХ КЖТЕВА ВФКДРІ, А ПРИГОНІРІЛЕ ЧЕ
АВФ ВАРЛААМ ШІ АЧІН АПРОТІВА КХЛД-
ГХРІЛОР, КАРЕ ТДРВДРА АПХРХЦІА ФОАРТЕ ТА-
РЕ А КЖТ ЕРА СХ СЕ ПРХПХДФСКХ КД ТОТДА.
ВІ СЕ ПРИГОНФ, ДАКА ЛДМІНА ЧЕ С'А АРХТАТ
А ПРЕЖДРДА ЛДІ ІСДЕ ХРІСТОС ПЕ МДНТЕЛЕ
ТАБОР, А ФОСТ КД МЕШЕШДГ САД ФІРФСКХ.
ДА АЧКСТА НД ЛЕ ПХСА КХЛДГХРІЛОР Д'АФОСТ

аша саѣ аімінтрелѣ. Дар фіінд кз Вар-
лаам ꙗ атака фхрз сфіалз ші д'адреп-
тѣл, фхрз сілиці а зиче кз а пост фірѣс-
кз тар нѣ мещешѣитѣ.

Рхсвоѡл че рідікарѣ апхраціі спхргх-
торі де ікоане ꙗ протіва кхлѣгхрілор, ле
дете рхпаос ка сѣ ꙗчѣпѣ а кхѣта таршї
требіле апхрзціі. Атревѣинцарѣ венітѣри-
ле статѣлѣ пентрѣ фолосѣл де обще, ші
се ісѣзві апхрзціа де апіедекхторіі че авѣ.

Кхнѣ гхнѣеск ꙗ че аджнѣ простіе
ші ꙗ кѣрке а мінціі кѣфѣндѣ клірѣл
греческ пе мірені, нѣ почѣ сѣ мѣ опреск
анѣ асемѣна кѣ Скїціі де каре ворѣще
вродот, кз скотѣ окїі робілор лор ка сѣ
нѣ пріѣѣскѣ ла чеѣ ші сѣ се зѣтігнѣскѣ
дін бѣтата пѣтїнеѡлѣ.

Апхрзѣѣса Теодора тарш атхрнѣ ікоа-
неле, ші кхлѣгхріі ꙗчепѣрѣ тарш сѣ чѣрѣ
ші сѣ ꙗсѣшаскѣ пентрѣ ікоане негѣсторін-
дѣсе кѣ еѣлавіа народѣлѣ. Аш крескѣрѣ
пѣтерѣ, ꙗкѣт стѣпжнѣ пе мірені, кѣпрін-
сѣрѣ тоате скаѣнеле, скоасерѣ пѣцін кѣте
пѣцін пе преоціі мірені де прін епіскопііле
лор, ші се фхкѣрѣ ꙗ сфхршїт кѣ тотѣл не
сѣферіціі. Ші де ѣа алѣтѣра нешїне пе Па-
тріархіі Царіградѣлѣ кѣ Латїніі, ші кѣ
Папіі, ѣа ѣѣѣ кз Папіі еѣа атѣт де ꙗ-
целепціі пе кѣт Патріархіі прошї.

Іа тѣ о чѣдатѣ не потрівіре а мінції оменешї. Міністрії Бісерічешї ла Романїї чеї дін тѣю, авѣ дрепт д'а інтра шї ꙗ дрегаторїї шї боерїї політічешї, шї кѣ тоате ачестѣ прѣ пѣцин ꙗ грїжа д'а інтра ꙗ еле: дѣпѣ че се ашѣзѣ кредінца крещїнѣскѣ, чеї Бісерічешї кѣ тоате кѣ ера деспрїції дѣ прїчїніле політічешї, се аместека то-д'а дѣна ꙗ еле; маї ꙗ тѣю кѣ кѣмпѣтаре; дѣр дѣпѣ скѣдерѣ ꙗ прѣрѣції, клїрѣ рѣма се нѣмаї ла кѣлѣгѣрї, оаменї рѣндѣції д'а фѣцї ш'а се теме дѣ прїчїніле лѣмешї, шї еї ꙗ трѣбѣнцѣрѣ орї че мїжлок дѣстоїнік д'аї бѣга ꙗ еле, шї нѣ ꙗ четѣрѣ нїч'одѣтѣ д'а тѣрѣбѣра ш'а фрѣмѣнта лѣмѣ дѣ каре саѣ лѣпѣдат.

Орї че трѣбѣ ꙗ прѣрѣтѣскѣ, паче, рѣсбою, нѣнѣ шї алѣтеле, трѣбѣта сѣ се пѣла калѣ прїн кѣлѣгѣрї: дїванѣрїле ꙗ прѣрацілор ера плїне, шї адѣнѣрїле норѣдѣлѣ се алѣтѣта маї нѣмаї дѣ кѣлѣгѣрї.

Нѣ есте кѣ пѣтїнцѣ нїчї д'а гѣндї чїнеба кѣте рѣдѣтѣцї фѣкѣрѣ кѣлѣгѣрїї. Слѣбїрѣ мїнтѣ стѣпѣнїторїлор шїї ꙗ дѣмнарѣ а фаче кѣ не сокотїнцѣ пѣнѣ шї лѣкрѣрїле челе бѣне. Васїліе пѣсесе ошїрїле флотей салѣ сѣ зїдѣскѣ о Бісерїкѣ а С. Мїхїал, шї лѣсѣ Сїчіліа сѣ се жѣфѣтѣскѣ дѣ Сарасенї, шї сѣ іа Сїракѣса: шї Леон ѣрѣмѣторѣ сѣ ꙗ скадн, ꙗ трѣбѣнцѣ флота

та ла ачеш трѣхъ, ші пе Сарацинї ꙗꙗ
лхсх сѣ сѣнде Тадроменїа ші островѣ
Демнос.

Андронїк Палеологѣ пхрхї кѣ тотѣ
марена фїїнд кѣ л акрединцаге кѣлѣгхрїї,
кѣ Дѣмнезѣ есте атѣт де мѣлцхміт пен-
трѣ агрїжїрѣ лѣї де пачѣ бїсерїчїї, ꙗꙗт
нѣ ба лхса пе врѣжмашїї сѣї аї порнї рхс-
вою. Кѣр ꙗꙗратѣла ачеша се темѣ кѣ л
ка ѣрїсї Дѣмнезѣ пентрѣ врѣмѣ че кел-
тѣла ла трѣбїле ꙗꙗрхцїї, лхсхнд пе челе
Аѣхобнїчїї.

Гречїї фїїнд юбїторї де борѣх мѣлтѣ,
де фїлонїкїї, ші фїреше сколастїчї шї со-
фїцїї, нѣ кѣрма д'а тѣрѣѣра релїцїа кѣ
тѣлмхчїрї ꙗꙗпнчїшїтоаре. Фїїнд кѣ кѣлѣ-
гхрїї авѣ маре тречере ꙗꙗ кѣртѣ ꙗꙗрхтѣс-
кѣ каре, кѣ кѣт се стрїка кѣ атѣта слѣ-
бѣ не ꙗчеша, се ꙗꙗжмплах, ка кѣлѣгхрїї
шї кѣртѣ сѣ се стрїче ꙗꙗре еї шї сѣ се мї-
шлѣскѣ, шї рѣѣла се афла ꙗꙗр'амхндѣ
пхрцїле : де ѣнде ѣрма ка ꙗꙗратѣла сѣ
се ꙗꙗдегнїчѣскѣ ꙗꙗ тоатѣ врѣмѣ ꙗꙗкхнд,
шї маї адесѣ ꙗꙗрхтхнд деосїбїте фїло-
нїкїї Теологїчїї, каре, пе кѣм саѣ бѣ-
гат де самѣ, сѣнт атѣт де задарнїче
шї де нїчѣн фолос, пе кѣт сѣнт маї ꙗꙗ
фокате.

Мїхаїл Палеологѣла, акѣрѣла ꙗꙗрхцїе
фѣ атѣт де тѣрѣѣратѣ де фїлонїкїїле пен-
трѣ

трѣ кредіицѣ, възжнѣ грозѣбеле кзакзрї
 че фзчѣ тѣрчїї ꙗ Асіа, зїчѣ охтжнѣ, кз
 ржвнѣ чѣ небѣнѣскѣ а оаре кзрора персоа-
 не, каре, дефзїмжнѣ віаца са, рїдікарж
 пе сѣпѣшї ꙗ протїва лѣї, лѣѣ сіліт сѣ ꙗ
 кїзѣ окїї десре пїердерѣ цзрїлор ꙗпзрѣ-
 цїї, шї сѣ ꙗгрїжаскѣ де сіѣбранцїа са.
 „ Мѣ мѣлцзмеск, зїчѣ ел, ка сѣ ꙗгрїжаск
 „ де ачеле локѣрї депзртате прїн мїні-
 „ стрїї кжрмѣрїї, карїї мїа аскѣне тре-
 „ бѣнцѣ ꙗ каре се афла, сѣѣ кж аѣ фост
 „ мїтѣїцї сѣѣ кж сѣѣ темѣт де педѣпсѣ
 „ пентрѣ не ꙗгрїжїрѣ лор.“

Патріархїї Царїградѣлѣї авѣ о сѣтѣ-
 пжнїре не мжрїнїтѣ. Фїїнѣ кж ꙗ време де
 тѣрѣѣрѣрї шї де револѣцїї скзпа атжт ꙗ-
 пзрѣцїї кжт шї чеї марї прїн бїсерїчїї. Шї
 снжнѣѣра то-д'аднѣ дїн воїнцѣ Патріар-
 хѣлѣї де аї преѣа сѣѣ нѣ дѣпѣ кѣм ꙗї
 венѣ лѣї, шї аша ел ера то-д'аднѣ алесѣл
 жѣдекжтор, де шї нѣ ꙗ формѣ, ал тѣтѣ-
 рор прїчїнїлор обшечїї.

Вжнѣ Андронїн бжтржнѣл трїмїсе сѣ
 снѣе Патріархѣлѣї ка сѣ ꙗгрїжаскѣ нѣмаї
 де прїчїнїле бїсерїчешїї, шї сѣ ꙗ ласе ꙗтїк-
 нѣ аш кжрмѣї челе полїтїчешїї, Патріархѣ
 ꙗї ржснѣнсе: „тот атжта есте ка шї кжнѣ
 „ ар зїче трѣпѣл кжтре сѣфлет, нѣ вою
 „ сѣ маї ам ꙗпзртѣшїре кѣ тїне, нїчї

„ кж'мї

„ кѣмѣ е де требѣицѣ ажѣторѣа тѣѣ спре
 „ свѣршѣ лѣкрѣрилоѣ меле.“

Асфел де претенциѣ обрасниче шѣ до-
 біточещѣ че фѣчѣ стѣпѣнѣторѣлоѣ, аещеп-
 тарѣ пе аѣзрацѣ ка свѣ гонѣскѣ шѣ свѣ сѣр-
 гѣнѣскѣ адесѣфорѣ пре Патриаршѣ дѣн скаѣ-
 неле лор. Дар фѣиѣа кѣ нациѣ гречѣскѣ еѣа
 сѣперѣтициѣасѣ, тоате слѣжбеле бѣсерѣчещѣ
 фѣкѣте де ѣн Патриарх че'л крѣдѣ де не
 леѣдѣт, ле сокотѣ де спѣркѣте шѣ не прѣ-
 мѣте лѣдѣ дѣмнезѣѣ, дѣн каре се нѣскѣрѣѣ
 десѣиѣнѣрѣ не контенѣте; шѣ фѣеш каре Па-
 тариарх, чѣл векѣю, чѣл де мѣжлок, шѣ чѣл
 нѣѣѣ, авѣ партѣзанѣ шѣ ѣч нѣчѣ аѣ лор фѣеш
 каре аѣпарѣешѣ.

Асфел де гѣлчѣвѣрѣ еѣа кѣ мѣлт маѣ
 трѣсте де кѣт чѣле пѣнѣтрѣ догме, фѣиѣа
 кѣ еѣа ка о ѣдрѣ кѣрѣа тѣиѣдѣѣ ѣн каѣ
 наѣе алѣѣа.

Невѣниѣа д'а се дѣспѣта се фѣкѣ фѣре
 ла Грѣчѣ, а кѣт кѣнѣа Канѣакозѣно лѣѣ
 Дарѣградѣа гѣсѣ пе аѣзраѣѣа Иоан шѣ пе
 аѣзраѣѣѣѣа Яна аѣделѣтнѣчѣнѣдѣсе ла ѣн свѣ-
 бор а прѣтѣва ѣнор вѣрѣжмашѣ кѣлѣгѣрѣщѣ:
 шѣ кѣнѣа Моамет II. аѣл аѣконѣѣрѣѣ, нѣ
 пѣѣѣрѣѣ нѣчѣ атѣнѣчѣ свѣ прѣкѣрмезе вѣрѣжѣ-
 ле теологѣчещѣ; шѣ се аѣделѣтнѣчѣ маѣ мѣлт
 аѣтр'але свѣборѣдѣѣ дѣла Флорѣнѣа де кѣт
 аѣтр

А ТР'АЛЕ СЪЗРІИ Цариградѣлѣи че се Аконжѣ-
расе де Тѣрчи (*).

А Діспѣтеле челе де ржнд фіеш каре
ціе кѣ поате сѣ се амѣцѣскѣ, ші пентрѣ
ачета нѣш спрїжїнеце пѣрерїле сале кѣ атѣ-
та А писмѣре: іар А челе пентрѣ кредїн-
ца релїїї, фїн - кѣ фїеш каре сокоѣце,
фїреѣце, кѣ кредїнца лѣї есте адеврѣатѣ,
се мѣнїе А протїва ачелора каре А лок
д'а се скїмба пе еї Асѣшї, се А писмѣск а
скїмба пе чеї лалцї.

Чеї че четеск історїа лѣї Пахімер вѣд
кѣт есте де кѣ непѣтїнцѣ д'а се Авої тео-
логїї Атре дѣншїї шї д'а венї ла ачелаш
пѣрере. Вѣд пе Андронїк Палеологѣ пе
трекжндѣш вїаца аї адѣна, аї аскѣлта,
шї аї ѣнї; д'аї лалѣ парѣ вѣд о ідрѣ
де фїлонїкїї че се ренаѣце не Ачетат (**);
шї жѣдѣкѣ, кѣ дака арфї ѣрмат тот кѣ
ачелаш метод, ачелаш рѣбѣдаре, ачелѣшї

нѣ-

(*) Се Атрека ѣнѣл п'алѣлѣ дак'аѣ аскѣлатѣт
летѣргїа ѣнѣї попѣ че с'а Авоїт кѣ дог-
меле сѣборѣлѣї дела Флоренца, де каре
фѣѣѣ шїї ка де фок. Бїсерїка маре де
анѣс о прївѣ ка пе о канїѣ спѣрка-
тѣ. Кѣлѣгѣрѣл Генадїе А прѣшїа ана-
темеле сале кѣтрѣ тоцї ачета че пофѣѣ
ѣнїрѣ бїсерїчїї. Дѣка А історїа са.

(**) Патрїархїа.

нхдеждї, ачелаш пофѣх д'а испрѣви, ачелаш кѣрѣценїе пентрѣ интрїцїле лор, ачелаш респект пентрѣ писме, шї дака нѣ лѣр фї спарт нїмїнѣ гѣлчѣва, еї нѣ с'ар фї маї фвоїт пѣнѣ ла сфѣршїтѣла лѣмїї.

Іатѣ о пїлдѣ вреднїкѣ дѣ фсемнат. Апѣратѣла се рѣгѣ дѣ ѣченїчїї Патрїархѣ лѣї Іосїф шї аї лѣї Арсенїе, шї фѣкѣ о фокмѣлаз кѣ еї, дѣпѣ черерѣ алор лѣї Іосїф, ка сѣ скрїе пѣ о хѣртїе фїеш каре чѣтѣ апартѣ пѣрерїле сѣдѣ кредїнца лор, шї дѣпѣ ачелаш сѣ се арѣнчѣ амѣндоз кѣрѣцїле ф фок; шї дака ѣна дїн еле ва сѣкѣпа не вѣтѣматѣ сѣ ѣрмезѣ жѣдѣкѣцїї лѣї дѣмнезѣѣ, іар дѣ вор арѣ амѣндоз атѣнчї сѣ се пѣрѣсѣкѣ д'а се маї прїгонї (*). Фокѣла мїстѣї амѣндоз кѣрѣцїле, шї челе доз чете апротївїтоаре рѣмѣсерѣ апрїетенїте: пачѣ цїнѣ о зї атрѣгѣ; а доз зї спѣсерѣ кѣ екїмбарѣ лор трѣвѣла сѣ вїе дїнтр'о фкредїнцаре дїн лѣѣнтрѣ тар нѣ дїн атѣмпларе, шї рѣсвоїл се фчепѣ тарѣш кѣ маї мѣлатѣ атѣрѣтарѣ.

Стѣпѣнїторѣла трѣвѣе сѣ баѣе сама вїне ла дїспѣтеле теологїчѣцїї, фсѣ прїн таїнѣ ка сѣнѣла сїмѣцѣ нїмїнї, кѣчї сїлїндѣсе сѣ ле домолѣскѣ, ле дѣ маї мѣлатѣ чїн-

(*) Лѣїа фѣкѣрѣ шї еї о черкаре кѣ фцелѣпчїне; дѣр прѣ тарѣзїѣ.

цаці кзчі сжнт мжндри, кѣ кжт маї мѣдѣ
нѣ се аскѣнде де чеї марї аї пжмжнтѣдѣ?

Ар фі о ржтжчире дѣ а гжндї чїнева кж
есте ꙗ лѣме врео стжпжнїре кѣ десжвжршїре
ꙗтрѣ тоате кжте се адѣк ла еа; кзчі нїчі
к'а фост вр'о датж нїчі кж ва фі; чѣ маї
маре пѣтере се афлж то - д'адна кжлкатж
ла вре ѣн колцѣ. Сѣлѣнда арѣнкж ѣн
Бїр нѣпесте Царїград, шї о стрїгаре об-
щїтскж ꙗї пѣне о ставїлж че нѣ кѣнощїт
маї наїнте. ѣн ꙗпжрат ал Персїї поате
се сїлѣскж пе ѣн фїѣ аш оморж пе татж
сжѣ, сѣѣ пе ѣн пжрїнте аш оморж фїѣл;
дар ка сж факж пе сѣпѣшїї сжї авѣ бїн,
нѣ поате. Фїеш каре нацїе аре ѣн адѣх
де обще пе каре есте ꙗтемеатж шї ꙗсѣшї
пѣтерѣ: кжнд стжпжнїрѣ жатїмж адѣхѣл
ачеста, се батжмж пе сїне ꙗсѣшї, шї не-
грешїт ꙗш пїерде пѣтерѣ.

Ісворѣл чел маї отржвїт ал тѣтѣрор
ненорочїрїлор гречешї, есте кж нѣ кѣноскѣ-
рж нїч'одатж фїрѣ шї хотаржле пѣтерїї бї-
серїчешї шї полїтїчешї; шї дїн прїчина ас-
та кжзѣрж амжндѣж пжрїлѣ ꙗтрѣ амес-
текжтѣрж ꙗкѣркатж де нѣмаї щїѣрж каре
сжнт даторїїлѣ лор челе адѣвжрате, шї
грешїрж не кѣрмат.

ꙗчѣстж деосїбїре маре, че есте тжрїа
лїнїщїї норѣделор, нѣ есте ꙗтемеатж нѣ-
маї ꙗ релїцїе чї шї ꙗдрѣпта жѣдекатж шї

А фїре, каре чер ка лѡкрѡрїле челе кѡ аде-
вхрат деспхрцїте, шї каре нѡ пот сѡ стѣ
де кѡт деспхрцїте, сѡ нѡ се аместече нїч
одатѡ.

Кѡ тоате кѡ ла Романїї чеї дїн веки-
ме клїрѡл нѡ ера ѡн трѡп деспхрцїт, део-
сїбїрѣ ачѣста ера шї ла еї ка шї ла ної.
Кладїе, консфїнцїсе (афїеросїсе) лїбертѡ-
цїї кага лѡї Чїчерон, кареле, аторкѡнѡд-
се дїн сѡргїонїа са, о черѡ: Архїерїї хотѡ-
рѡрѡ кѡ дака с'ар фї консфїнцїт фѡрѡ вр'о
порѡнкѡ атр'адїнс а норѡдѡлѡї, с'ар пѡ-
тѣ сѡїо дѣ апапої фѡрѡ вѡтѡма релїцїа.
Бї аѡ декларат, зїче Чїчерон, кѡ н'аѡ
черчетат де кѡт пѡтерѣ консфїнцїрїї, гар
нѡ лецѣ фѡкѡтѡ де норѡд; кѡ еї аѡ жѡ-
декат пентрѡ артїколѡ дїн тѡю ка нїше
Нонтїфї, шї пентрѡ чел д'ал дѡїлѣ вор
жѡдека ка нїше сенаторї.

К а п XXIII.

1. Кѡ вѡнтѡ пентрѡ че се цїнѡ
а пѡрѡцїа рѡсѡрїтѡлѡї. 2. Стрї-
карѣ еї.

Дѡпѡ челе че спѡсею пентрѡ а пѡрѡцїа гре-
чѣскѡ, е фїреше д'а атреба кѡм пѡтѡ сѡ
се цїе атѡта време. Сокотеск кѡ вою пѡ-
тѣ сѡ арѡт кѡ вѡнтѡл.

Арабіи порніндаѣ ржебою ші лѣзнаѣ кжтева провинціи, кзпетениіле лор лчепѣрж сз се прігонѣскж лтре джншіи каре сз се факж Калиф, ші фокѣл ржвней лор чеі дін тжю нѣмаі роді де кжт тѣрѣѣржрї чівіле лтре джншіи.

Тот ачешаш Арабіи, кѣпрінзжнѣ Персія, ші деспярціндаѣсе аколо, слжбірж, пентрѣ каре, нѣмаі фѣрж Гречіи сіліці д'а цінк асѣпра вѣфратѣлѣи челе маі вѣне пѣтері але лпжржціи.

Ѣн архітекѣ анѣме Калинік, че венісе дін Сіріа ла Константінопол, афлжнѣ мецешѣцірѣ ѣнѣи фок чел сѣфла пе о цаѣж (олан), ші каре ера асфел л кжт апа ші тоате ачелѣ кѣ каре стінѣ фокѣріле обічнѣте ші маі мѣлт лї лтжржта ардерѣ лѣи ші кѣ німік нѣ се пѣтѣ стінѣ; Гречіи, чел лтреѣѣнцарж, фѣрж стжпжні кжтева вѣкѣрї д'а арде тоате флотеле вржжмашілор, ші маі кѣ самж п'але Арабілор че венѣ дін Африка саѣ дін Сіріа сжі калче пжнж ла Константінопол.

Фокѣл ачеста се сокоті л ржнѣѣл секретѣрілор лпжржціи; ші Костантін Порфірогенітѣл л картѣ са чѣ лкінатж лѣи Роман фїѣл сжѣ, асѣпра кжрмѣіріи лпжржціи, лї аратж кж, кжнѣ варваріи лї вор чере апж лфокатж саѣ де фок, треѣѣе сж ле ржспѣнзж кж нѣи есте слобод але да, кжчї

кзчї ѿн ацер каре а аддс'о апхратѡлѡї
 Костантин нѡ врѡ ка с'о апхртѡшаскѡ ла
 челе лалте нації, шї кз чеїче аѡ адрѡенїт
 с'о факз саѡ арс де фокѡл череск кѡм аѡ
 інтраѡ а бїсерїкѡ.

Константинополѡ фхчѡ чел маї маре
 негоц а лѡме атр'о време кжнд націа Го-
 тїчѡскѡ пе д'о парте шї Арабії пе д'ал-
 та, ал стрїка претѡтїндїнк атр алте пхр-
 цї. Фабрїчїле де мхтасе се аддсесе ачї дїн
 Персіа; шї дѡпх кхлкарѡ Арабілор ера прѡ
 не кхѡтате шї кѡр а Персіа: кхтре ачес-
 тѡ Гречїї ера стхпжнї мхрїї. Ачѡста а-
 ддсе а апхрцїе богхцїї фѡарте марї, шї
 мїжлоаче марї; шї адатѡ че кжшїга пѡ-
 цїнтїкѡ лїнїшїре тоатѡ апхрцїа ера ферї-
 чїтѡ де обще.

Іатѡ ѿн Бкземплѡ (пїлдѡ) маре. Бх-
 трѡндѡ Андронїк Комнїнѡ ера Перон ал
 Гречїлор; дар фїїнд кз атре рхѡтхцїле
 сале авѡ о статорнїчїе мїнднатѡ д'а опрї
 не дрептхцїле шї рхѡтхцїле челор марї,
 Бхгарѡ де самѡ кз а време де треї анї
 кхт апхрцї, мѡлте провінцїї се адреп-
 тарѡ.

А сфхршїт варварїї че лхкѡта пе мар-
 цїнїле дѡнхрїї, ашхзжндѡсе тархш, нѡмаї
 фѡрѡ аша прїмеждїѡшї, ба фкѡ слѡжїрѡ
 дрепт ставїлѡ а протїва алтор варварїї.
 Шї аша, а време че апхрцїа кхдѡ де

кжрмѣрѣк ѣѣ рѣ, нише прічині партікѣла-
ре о спріжінѣ. Асфел пе кѣм ведем ꙗ зіоа
а'акѣм нише націі де вѣропа каре кѣ тоа-
те слабе сѣ цін прін богѣцііле Індіілор;
цѣрїле челе времелніче але Папіі, прін ре-
спектѣла че аѣ кѣтре ел; ші кѣрсаріі Бар-
баріі, прін опрїрѣк че фак негоцѣлѣ на-
ціілор мїчї, се фак фолосїторї челор марї.

Апѣрѣціа Тѣркѣлѣї есте акѣм маї ꙗтр'
ачеш слѣвїчѣне ꙗ каре ера а Гречїлор: дар
тот ва маї цїнѣ; кѣчї дака вре ѣн прїнц
ѣрмѣнд кѣ вїрѣїнцелє ꙗ протїва еї ар вѣрѣ
с'о сѣпѣе, атѣнчї с'ар грѣвї челе треї пѣ-
терї алїате але вѣропїі а о апѣра нѣмаї
де кѣт кѣносѣндї інтересѣрїле лор.

Аѣмнезѣ пентрѣ ферїчїрѣ лор а лѣ-
сат пе лѣме Тѣрчї шї Спанїолї, каре стѣ-
пѣнеск апѣрѣції марї фѣрѣ фолос.

А времѣ лѣї Васїле Порфїрогенїтѣ,
пѣтерѣ Аравїлор се прѣпѣдї ꙗ Персіа; Моа-
мет фїѣл лѣї Самбраїл, че апѣрѣціа ако-
ло, кемѣ треї мїї де тѣрчї ꙗ кїп де ажѣ-
тѣторї, шї некѣжѣндѣсе де оаре че, трї-
місе о арміє ꙗ протїва лор, дар еї о го-
нїрѣ. Моамет ꙗтѣрѣтат асѣпра солдаци-
лор сѣї, порѣнчї ка сѣї трѣкѣ пе денїнтѣ
са ꙗвѣрѣкѣцї мѣберѣше, ꙗсѣ еї се ѣнїрѣ кѣ
Тѣрчїі, карїі нѣмаї де кѣт нѣвѣлїрѣ шї
гонїрѣ гарнїзона че пѣза подѣл Аракѣ-
лѣї,

лѣи, шѣ дескѣсхрѣ третерѣ ла о мѣлциме
не нѣмзратѣ де компатріоцѣ д'аї лор.

Дѣпѣ че бѣрѣрѣ Персіа се порнѣрѣ спре
апѣс асѣпра цхрѣлор апхрѣцѣи; Роман Діо-
ген врѣндѣ сѣї опрѣскѣ, еї ал прѣнсерѣ роб,
шѣ сѣпѣсерѣ маї тот че авѣ Гречѣи ꙗ Асіа,
лѣнѣ ла Восфор.

Дѣпѣ чева време, сѣбет апхрѣцѣа лѣи
Алексіе Комнѣнѣ, Латѣнѣи апчепѣрѣ сѣ батѣ
апѣсѣл. Апѣ маї дѣн наїнте о ненорочѣ-
тѣ десбѣнаре вѣгасе о дрѣ не апзкатѣ ꙗ
тре нацѣїле ачестор дох кредѣнцѣ; каре дрѣ
ар фѣ рѣсѣфлат маї кѣрѣндѣ дака Італѣе-
нѣи нѣ сар фѣ сіліт д'а опрѣ маї вѣне пе
апхрѣцѣї Германѣи де карѣї се темѣ, де
кѣт пе апхрѣцѣї Гречѣлор пе карѣї дрѣ.

Афлѣнѣдѣсе оаменѣи шѣ требѣле ꙗ ас-
фел де стѣрѣ ꙗ прѣжѣр, се рѣспѣндѣ ꙗ вѣ-
ропа то - а одатѣ о пѣрере релѣцѣоасѣ, кѣ
локѣрѣїле ѣнде с'а нѣскѣт Ісѣс Хрѣстос, шѣ
ачелѣ ѣнде а пѣтѣмѣт, сѣѣ спѣркат де чеї
не кредѣнчосѣї; шѣ кѣ орѣ чѣне се ва атрѣ
арма ка сѣї гонѣскѣ ісе пѣртѣ пѣкателе.
Вѣропа ера плѣнѣ де оаменѣи кѣїторѣ де
рѣсѣбою, карѣї авѣ мѣлциме де пѣкате не
ертате, шѣ пе каре апѣмна сѣ ле цѣѣргѣ
прѣн ченче дорѣ еї маї мѣлат пе лѣме;
пентрѣ каре лѣарѣ тоцѣ крѣдѣѣ шѣ армелѣ.

Ачешѣ пѣртѣторѣ де крѣдѣї (Ставрофорѣ)
ажѣнѣндѣ ла рѣсѣрѣт апкѣнѣжѣрѣрѣ Нѣкѣта
шѣ

ші о лѣарх; ей о дѣтерх Гречілоу: ші, ꙗ
тѣрѣрарѣ некредінчошілоу, Алексіе ші
Іоан Комнінѣ гонірх Тѣрчіі ꙗкѣ одаѣ
пжнх ла вѣфрат.

Асх орі кѣт се фолосірх Гречіі де рѣс-
боуа Ставрофорілоу, нічі ѣн ꙗпѣрат нѣ
ера каре сѣ нѣ тремѣре темжнѣдсе фоарте
д'а вѣдѣ трекжнѣ прін міжлокѣл цѣрілоу
ꙗпѣрѣціі атѣта мѣлціме де вѣроі аша де
мжнѣри, ші де оѣірі аша де марі.

Пентрѣ каре ꙗчепѣрх сѣ дегѣстезе
пофта вѣропіі дѣла асфел д'ꙗпѣкѣтѣрі:
ші Ставрофоріі, гѣсірх претѣтінѣні вжн-
зѣрі, віклешѣгѣрі, ші орі че поате сѣш ꙗ
кіпѣтаскѣ чінева дѣла ѣн вѣржмаш фрїкос.

Трѣвѣ амѣртѣрісі кѣ Францезіі, че
ꙗчепѣсерх рѣсбоуа ачеста, фѣрх чеі маі
рѣі. Атре дѣосібїтеле дѣфѣімѣрі че не фа-
че ѣндронїк Комнінѣ (*), се вѣде кѣрат
кѣ пентрѣ ѣн нѣм етрїн прѣ пѣцін не
пѣса д'а ꙗгрїжі, ші кѣ атѣнчі авѣм аче-
лѣш елатоме де каре не дѣфаїмѣ ші ꙗ зїоа
де астѣзі (**).

ѣн Конте Францез мерсе ші се сѣі пе
скаѣнѣл ꙗпѣратѣлѣі: Контеле Боѣдїн ꙗ
тра-

(*) ꙗ історїа лѣі Алексіе, татѣсѣѣ, К. 10.
ші 11.

(**) ꙗкѣм пѣмаі сѣнт аша Францезіі: ші
д'аш фі Грек ші маі мѣлат м'ац креде.

трасе де мѣнѣ шїї зїче: „требѣе сѣ шїї
 „кѣ, кѣндѣ се афлѣ чїнеба атр' о царѣ
 „требѣе сѣ ѡрмезе дѣпѣ обїчеюрїле еї. Кѣ
 „адѣвѣрат, рѣспѣнсе ачела, патѣ ѡн цѣ-
 „ран кѣрат, че шаде жос ѣ време че а-
 „тѣцѣ кѣпїтанї стаѣ ѣ пїчоаре аїчѣ!“

Германїї каре трекеѣрѣ шї еї дѣп'ачела,
 шї каре ера чеї маї бѣнї оаменї пе лѣме,
 пѣтїмїрѣ фоарте мѣлт пентрѣ грешалеле
 ноастре, шї гѣсїрѣ претѣтїндїнї оаменї
 атѣрѣтацї де ної.

Аскѣрт ѡра шї вѣрѣжмѣшїа венї ѣ чела
 маї гроаснїк пѣнт; шї фїїндѣ кѣ Гречїї се
 пѣртарѣ аспрѣ кѣ нїше негѣсторї Венецїанї,
 се порнїрѣ дїнтр'ачѣста атѣт Венецїанїї
 кѣт шї Французїї, кѣтре ачестѣ ѣкѣ шї
 пентрѣ а кѣѣта чїнсте, бонї, шї а мѣл-
 цѣмї о рѣвнѣ мїнчїноасѣ д'а бїрѣдї ѣ рѣс-
 боѣл асѣпра Гречїлор.

Гѣсїрѣ пе Гречї аша де не вѣрднїчї ла
 арме, пе кѣм гѣсїрѣ Тартарїї дїн вѣремїле
 дѣпе ѡрмѣ пе Кїнезїї. Французїї ѣш бѣт-
 тѣ жок де еї пентрѣ хїанеле челе мѣберецїї;
 се плїмба пе ѡлїцїле Царїградѣлѣдї ѣѣрѣ-
 кацї кѣ хїанеле лор челе кѣпсїте шї кѣ
 флорї кѣсѣте; дѣчѣ ѣ мѣнѣ кѣлїмѣрї шї
 хѣртїе, ка сѣш рѣзѣ де нацїа ачѣста
 каре се лепѣдасе де мецїешѣгѣл армелор шї
 атр'армасе кѣлїмѣрї; шї дѣпѣ рѣсбоѣ нѣ
 вѣрѣрѣ сѣ прїмѣскѣ нїч' ѡн Грек ѣ оастѣ
 лор.

Вї лѡархъ ꙗкѡ, тоатѡ партѣ апѡсѡлѡвї
шї алѣсерѡ ꙗпѡратъ пентрѡ аколо пе кон-
теле де фландрїа, але кѡрѡта статѡрї фї-
їндъ депѡртате нѡ пѡтѣ фї завїстѡвїте де
їталїенї. Гречїї се цїндѡрѡ ла рѡскрїт, де-
спѡрѡцїї де тѡрчї прїн мѡнцї, шї де ла-
тїнї прїн маре.

Латїнїї каре нѡ гѡсїсерѡ нїчѡ ꙗпротї-
вїре ꙗ бїрѡвїца цѡрїлор че лѡархъ, гѡсїрѡ
дестѡле вѡждъ сѡ се ашазе ꙗ еле, пентрѡ
каре ꙗторкѡндѡсе шї Гречїї дїн ꙗсїа ꙗ
вѡропа, лѡархъ ꙗ напої Царїградѡ шї маї
тотъ апѡсѡл.

Даръ ачѣстѡ ꙗпѡрѡцїе нѡхъ нѡ фѡ де
кѡтѡ о нѡлѡчїре ачелїї дїн тѡю, кѡчї нѡ-
маї авѣ нїчї мїжлѡаче нїчї пѡтерї.

Ва нѡмаї стѡпѡжнї ꙗ ꙗсїа де кѡтѡ про-
вїнцїїле де дїнкоачї де Меандрѡ шї Сан-
гар: чѣ маї маре парте дїн челе дїн вѡ-
ропа се депѡрѡцїрѡ ꙗ стѡпѡжнїрї мїчї.

Кѡтре ачестѣ, ꙗ времѣ де шаїзечї
де анї кѡтѡ рѡмѡсе константїнополѡ ꙗ мѡн-
нїле Латїнїлор, бїрѡвїцїї се ꙗпѡрѡцїасерѡ шї
бїрѡвїторїї се ꙗделетнїчїсерѡ ла рѡсѡю; не-
гоцѡла трекѡсе кѡ тотѡла ꙗ Італїа шї кон-
стантїнополѡ нѡмаї авѣ вѡгѡцїї.

Кѣр негоцѡла дїн лѡднѡтрѡ се фѡчѣ де
Латїнї. Гречїї ашѡзачї дїн нѡѡ, се те-
мѣ де орї че, пентрѡ каре вѡрѡрѡ сѡ се ꙗ
паче кѡ Генѡвезїї дѡждѡле вѡе сѡ негѡсто-
рѣсѡ

рѣскъ фхр'аплзтї чеба дїн челе леуѣте :
ші Венеціенїї, че нѣ прїмірѣ паче де кхт
нѣмаї оаре каре ачетаре де арме, шї пе
каре нѣї маї атхрхтарѣ, асементѣ нѣ паз-
тѣ нїмік.

Кѣ тоате кѣ аһаїнте де лѣарѣ Кон-
стантінополдї Маноїл Комнїнѣ прѣхсе
Марена, негоуѣл а кѣ се цїнѣ, шї пѣтѣ
кѣ леснїрѣ сѣ а кербе о флотѣ : дар ла а
доа апхрѣціе фїїнд негоуѣл прѣхсїт, рѣѣл
нѣмаї авѣ лѣк, кѣчї слѣбїчнѣ крескѣсе
мереѣ.

Апхрѣціа ачѣста че стѣпжнѣ деосїбі-
те остроаве, асепхрѣте шї околїте де ма-
ре, нѣ авѣ корѣвїї ка сѣ мѣргѣ аколо. Про-
вїнціїле нѣмаї авѣрѣ комѣнікаціе атре ел
пентрѣ кѣ сілїрѣ нороаделе д'а фѣцї маї
аһаїнте ка сѣ скапе де Хоцї (пїрацї), шї
авѣрѣ че фѣцїрѣ ле порѣнчїрѣ ка сѣ интре
ачетѣцї спре а скѣпа де Тѣрчї.

Тѣрчї вѣтѣ п'атѣнчї пе Гренї атр'ѣн
кїп деосїбіт, кѣчї нѣ фхчѣ алт чеба де
кхт о вжнхтоаре де оаменї; мерѣтѣ кхте
одатѣ ка ла доѣ сѣте де мїле прїн цѣрї
ка сѣ факѣ жафѣрї. Шї фїїнд кѣ еї ера
апхрѣції сѣет маї мѣлцї Сѣлтанї, нѣ пѣ-
тѣ чїнеба сѣ факѣ паче кѣ тоцї, шї нѣ-
маї кѣ ѣнїї нѣ ера де нїч'ѣн фолоѣ с'о
факѣ. Вї ера Моаметанї, шї драгостѣ
кхтре релїціа лор аї аѣдатора де мїнѣне

ка съ пѣстіаскѣ цінѣтѣрїле крещінілор. Къ-
тре ачестѣ фїїндѣ къ еї ера нородѣл чел
маї ѣрѣт пре пѣмѣнт, мѣерїле лор ера
грозаѣе ка шї еї; шї кѣмъ вѣзѣрѣ пе фе-
меїле Гречїлор нѣмаї пѣтѣрѣ сѣферї п'але
лор. Ачѣста пї фѣкѣ ка съ хрѣпѣскѣ то-
д'адна фемеї. А сѣжршїт еї фѣсесерѣ дїн
пчепѣт юбіторї дѣ Хоцїї, кѣчї ера кѣр
Хѣнї, че алтѣ датѣ прїчїнѣсерѣ атѣтѣ
рѣдѣтѣцї пѣрѣцїї Романїлор.

Тѣрчїї пѣекѣндѣ тот че маї рѣмѣсесѣ
пѣрѣцїї пѣ Асіа, лѣкѣиторїї че пѣтѣсерѣ
сѣ скапѣ фѣцїрѣ пѣанїтѣ лор пѣнѣ ла Вос-
фор; шї кѣцї гѣсїрѣ корѣвїї скѣпарѣ пѣар-
тѣ пѣрѣцїї че ера пѣ Ѣвропа; шї дїн прї-
чїна ачѣста съ пѣмѣлцїрѣ таре лѣкѣиторїї
ачѣцїї пѣрѣцїї; дар сѣ пѣнѣцїнарѣ прѣ кѣ-
рѣндѣ. Кѣчї авѣрѣ нїше рѣсѣоаѣ чївїле аша
дѣ пїсмѣтареѣе, пѣкѣт амѣндѣоѣ пѣрѣцїле
кѣмарѣ дѣосїбіцї Сѣлтанї Тѣрчїї, кѣ о ток-
мѣлѣ атѣт дѣ нѣвѣнѣскѣ кѣт шї варѣварї-
чѣскѣ, ка орї кѣцї лѣкѣиторїї вор прїндѣ
дїн цѣрїле пѣрѣцїї пѣпротївїтоаре, съ ле фїе
рѣбї: шї фїеш каре, кѣ кѣцет д'а дѣрѣ-
пѣна пе вѣрѣжмашїї сѣї ажѣтѣ дѣрѣпѣ-
нарѣ нацїї.

Баїазїт сѣпѣїндѣ пе тоцї чѣї лалцї
Сѣлтанї, Тѣрчїї ар фї фѣкѣт д'атѣнчїї
чїпачѣ фѣкѣрѣ дѣп'ачѣта сѣѢ Моамет II.,

дака н'ар фі фост єї ꙗсѣши ꙗ прімеждіе
д'аї стінце Тартаріи.

Нѣ ам кѣраж д'аворбі де тікзлошііле
че ѡрмаѣ; дар спѣю нѣмаї атѣта, кѣ
сѣб чеї дін ѡрмаѣ ꙗꙗраці, ꙗꙗꙗꙗꙗ ꙗе се
мѣрїнѣ ла Махалале ле Константінополді,
се сфѣрші ка Ренѣ, че нѣ есте маї мѣлт
де кѣт ѡн ꙗꙗꙗꙗꙗ кѣнѣ сѣ ꙗіерде ꙗ Очѣн.

С ф ѣ р ш і т.

Т А Б Л Ы,

ДЕ ЧЕЛЕ ЧЕ СЪ КЪПРИНД АТР'АЧЪСТЪ КАРТЕ.

	Фаца.
Бъгаре де самъ асѣпра прічинілор а- нхлузрїи ши кѣдерїи Романілор	1
Кап I. Деспре ачепѣтѣл Ромей, ши рѣс- боделе салѣ	6
Кап II. Пентрѣ мешешѣгѣл рѣсбоюлѣї ла Романї	17
Кап III. Че фел пѣтѣрѣ Романїи сѣ се мѣрѣскѣ	21
Кап IV. 1. Деспре Голлї. 2. Деспре Пі- рѣс. 3. Алѣтѣрарѣ Картагеї ши а Ромей	28
Кап. V. Деспре старѣ Гречїи, а Маче- донїи, а Сїрїи, ши а Вгїптѣлѣї, аѣпѣ а піларѣ салѣ смерїрѣ кар- тагенезїлор	42
Кап VI. Деспре пѣртарѣ кѣ карѣ Ро- манїи сѣппѣсерѣ нороаделе	57

Кап

Кап VII. Че фел пѣтѣ Мітридатъ съ лице апротивѣкъ	73
Кап VIII. Пентрѣ дихоніиле че нѣ се кърмаръ дѣн Рома	77
Кап IX. Дох прічині але пѣрдеріи Ро- меи	86
Кап X. Деспре стрікарѣ (corruption) Романілор	94
Кап XI. 1. Пентрѣ Сілла. 2. Пентрѣ Помпею ши Чезар	99
Кап XII. Пентрѣ старѣ Ромеи дѣпх моартѣ лѣи Чезар	116
Кап XIII. Ягѣст	123
Кап XIV. Тибериѣ	134
Кап XV. Пентрѣ апрациі дѣпх Каіѣс Калігѣла, пжнх ла Янтонінѣ	143
Кап XVI. Пентрѣ старѣ апрациі де- ла Янтонін пжнх ла Пробѣс	153
Кап XVII. Скімбаре а апрациѣ	168
Кап XVIII. Максиме нох че лѣарх Ро- маніи	178
Кап XIX. 1. Мхрімѣ лѣи Ятіла. 2. Прічина атемеріи барбарілор. 3. Пентрѣ че апрациа де апѣс къ- зѣ маі а тжю	186
Кап XX. 1. Кірѣинцелѣ лѣи Іѣстиніан. 2. кжрмѣрѣ лѣи	196

Кап XXI. НЕРЖИДБЕЛЕ АЛЕ АПХРЦИИ ДЕРЖСХРИТ	208
Кап XXII. СЛЗВИЧУНЪ АПХРЦИИ ДЕРЖСХРИТ	214
Кап. XXIII. 1. КДВЖИТЪ ПЕНТРЪ ЧЕ СЕ ЦИНЪ АПХРЦИА РЖСХРИТДЛДИ. 2. СТРИКАРЪ ЕИ	231

[Handwritten notes and scribbles in Cyrillic script, including numbers and symbols, located below the printed table of contents.]

|||||

|||||

|||||

|||||

|||||

114=0

50

2510

153

|||||

|||||

|||||

2 2 1/2 1

10 1/2 1 1/2 1 1/2

10 1/2 1 1/2 1 1/2

10 1/2 1 1/2 1 1/2

15 1/2 1 1/2 1 1/2

285 1/2

272

29

24

26

118

270

25

25

28

290

24

25

20

20

21

25

15 1/2

15 1/2

15 1/2

